

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

1

CONSTITVTIONES CLERICORVM REGVLARIVM

S. Maioli Papiæ Congregat. Somaschæ.

Editio altera,

In qua ita religiosè custodita est prior, vt ne verbum
quidem sit additum, vel detractum, aut
immutatum.

*Diuerso tantùm charactere ijs adnotatis, quæ ex vire-
centium Sedis Apostolicæ Decretorum in rem
præsentem non sunt, vt ibi inserenda
intelligantur,*

Quæ Appendice ad calcem adiecta continentur

VENETIIS, M.DC.LXXVII.

Apud Io: Baptistam Cataneum.

Superiorum permisso.

COMMISSIONERS

OF THE

REVENUE

OF THE PROVINCE OF WEST BENGAL

Calcutta

Printed and Published by the Government of West Bengal, at the Government Press, Calcutta.

Printed and Published by the Government of West Bengal, at the Government Press, Calcutta.

Price, one anna only.

WEST BENGAL

Government of West Bengal

Department of Revenue

D. STEPHANVS COSMVS

PRÆPOSITVS GENERALIS

Clericorum Regularium Congregat.
Somaschæ

Patribus, ac Fratribus eiusdem Congregationis,
qui hanc Regulam secuti fuerint, Pacem,
& Misericordiam.

Ad 61
las. 4. 6

*Itarum Vita, hoc est,
mortalis vite religio-
se ducende, at que im-
mortalis strenue com-
paranda viam scri-*

*pto consignatam, nunc iterum in
lucem expositam, ac vestris om-
nium manibus traditam, intus-
mini, Dilectissimi in Christo Filij.
Cum enim quinquaginta annorum an-
ni effluerint, ex quo Apostolica
auctoritate confirmati Instituti
nostri canones in publicum pro-
diere, eo temporis intervallo quod
nonnihil eorum ratio immutata*

cerneretur; Et pauca admodum
exempla iam reliqua essent; po-
stremis Vicentia habitis Comitibus
censuere Patres eorundem clari-
tati, atque observationi fore con-
sultum, si in meliorem redacti for-
mam vestris oculis obuersarentur.

COLLE-
A. P. 1011

Præben.
de Rom.
Gener.
Ordin.
Pregdic.

Fit contra Regulam frequenter, ac-
ibat Vir pietate, ac prudentia insti-
gnis, quando non legitur Regula.
Ideoque Populo illi, quem legis di-
vini exarata digitis gloria cla-
rum reddidit, præceptum compe-
rimus: Erit quasi signum in manu
tua, & quasi monumentum ante
oculos tuos.

Exod.
23-19.

Secunda librorum editiones e-
mendatiores esse solent, atque au-
ctiores. Si quando enim prior ma-
nus absoluta, atque expolita sit,
Auctor experientia, ac studio do-
ctior alteram meditatur, suo ope-
ri, cum iam novitatis gratiam
ami-

amiserit, splendido perfectionis titulo famam conciliaturus. Hac prerogativa se Libellus hic Vobis commendare nec potest, nec debet, cum enim Constitutiones nostrae praestantissimorum hominum suffragio, sint flos delibatus regularis disciplina; si quid optandum, aut perficiendum; non in lege erit, sed in subditis; si quis error, non in codice, sed in moribus; eoque fediior futurus, quo venustior in eo obicitur religiosa perfectionis idea. Semel atque iterum Decalogi tabulas Hebraeis summus Natura, ac Mortalium Legislator exhibuit. Primo, à Moysè, dum ad pessima agitanda consilia Populus exarsisset, contracta. Secundo, feliciori euentu, atque in longam annorum seriem duraturo, conscripta. At verò, cum annuente Numine, priorem nostrarum

rum legum impressionem consecuta sit exquisita, Et sanè diligens custodia; in spem erigimur fore, ut altera hæc editio adhuc castigatior sit; nempe uberius (in via enim Domini non progredi nefas) egregie Institutionis vigor efflorescat.

Prov.
3.4.

Describe, charissima Pignora, sacras hæc Præceptiones, in tabulis cordis vestri, ut quæ sanctè, ac sapienter à Maioribus nostris constituta sunt, haud degeneres posteris impigre, ac fideliter obeatis.

Exod.
25.40.

Inspicite, ac facite secundum exemplar, quod Vobis beata recordationis Parens Hieronymus Amilianus in monte Soma schæssi proposuit. Nihil prodest inspicere præclara vivendi documenta, inro plurimum, atque in eternam perniciem abest, nisi metiori studio vertantur in opera. Nihil turpius, quam sterilem facere sapientiam,

riam, qua mater est fecunditatis;
- ac celestis doctrina femina contra
- macie otio corrumpere. Vestros af-
- fiduè subeat oculos absoluta illa
- vita spiritalis imago, humilita-
- tis, rerum omnium despicientis,
- orationis, flagrantissime in Deum,
- ac proximum Charitatis. Quam
- in Monte piissimus Ductor nobis
- à terra Aegypti, quae seculum est, ad
- promissionis terram, hoc est, Reli-
- gionem advocatis ostendit; ut in-
- de Societati nostrae appellatio, et
- Moribus norma peteretur. Ea
- propter gemino illo virtutis ac-
- quirenda praesidio instructi, nempe
- Praeceptis, atque Exemplis, qui-
- bus nihil dulcius, nihil efficacius,
- sanctitatis, etque iustitiae viam
- alacriter inite, donec perfectionis
- metam attingatis. Virtus virtu-
- tis laus Actio est. Deus ipse, nem-
- pe prima Honesti regula, a rerum

ini-

11b.2.
6.4.

initio humanum genus ad hanc
veritatem informavit. Subtili-
ter, ut solet, Tertullianus contra
Marcionem notat, saepe in illo na-
scentis Mundi opificio a Moyse
inculcari. Dixit Deus, Fiat, Et fa-
ctum est; Ut tibi, inquit, totus com-
mendaretur Deus, & Dicere, & Fa-
cere.

Apoc.
10.9.

Enimvero nullum aptius pote-
rat legis observanda monitum in-
geri, quam illud in Apocalypsi
descriptum, quo iubemur Volu-
men accipere, & devorare. Du-
plici veluti classe, qua libris
traduntur, secreta conspeximus
altera scientie, & Leges altera
continentur. Egregium vero de-
serimen scientiarum inter, & de-
gem, quod illius propositionem
oportet examinatione comminor-
tam, ac veluti pre mansam lente
admittere; huius, integram deglu-
tire.

tire. Os animæ intellectus est; ideo-
que Aeternam Sapientiam ex ore
Altissimi prodijisse divina monu-
menta testantur. Dentes verò
sunt indagatio, atque analysis ve-
ritatis. Ut Sciamus, necesse est
eodicem mandere; ut Pareamus,
deglutire. Nempe ad religiosum,
atque illibatum legis cultum ex SS.
Patrum decreto, cæca prorsus obe-
dientia exquiritur; non mentis
examen, sed volûntatis obsequium;
præceptum nõ ratione scrutari de-
bet, sed opere implere. Primi inter
mortales criminis occasio fuit lex
non deuorata, sed demansa. Cur
præcepit Deus, inquit sedulus ille,
atque mirabili imponendi artifi-
cio præditus Deceptor: Ea verò
Sciendi nota est, non Parendi. In-
de in consequentis ævi diuturnita-
tem, præsertim apud sacras Cætas,
ex præpostero, atque incondito ius-
suum

suum ex animae probitatis iactura,
 lapsusque ab innocentia statu in
 errorum, atque culparum aeternam,
 & voraginem. Scientia tibus est
 anima, quae atteri, mandiq; oportet,
 ut in alimentum, succumque
 abeat. Lex verò, cum sit ars re-
 paratrix naturae corruptae, me-
 dicamentum offert, quod si man-
 ditur, vel non admittitur, vel re-
 vomitur; quando voratim agro
 salutem attulisset. Sunt enim
 Praecepta Vitalia (ut Pachonij
 regulas D. Hieron. transcribat) quo-
 dam velut i pillulae, quae non pra-
 mouent à ventre humores, sed malos
 ab anima mores exturbant. Prae-
 clarè, ut cetera, summus ille inge-
 norum apex, Vivere secundum
 leges est ipsa salus. Quod aureum
 pro civili Republica dictum, sed
 longè verius, ac preciosius si ad ex-
 colendam pietatis dogmata transfe-

Arist.

5. Polit.

6.9.

ratum, si vestris infixum penitus cordibus haerit, nihil ad Constitutionum studium firmitus, nihil ad Religionis dignitatem opportunitas, nihil ad animarum salutem utilius potest accidere. Quemadmodum legum neglectus turpissima est Congregationis deformatio, animarumq; certa perniciēs. Quam memoranda verba Cassiani! Sicut, inquit, imensa gloria fideliter feruentibus Deo, ac secundum Regulae institutionem ei adherentibus re promittitur, ita poena grauissima preparatur ijs, qui repide eam, negligenterq; fuerint executi. Implet igitur, Eilij charissimi, vniuersa, quae scripta sunt legis huius, quae non incassum praescripta sunt, sed vt singuli in ijs viuerent. Inde enim *Et* labentis, *Et* nunquam interitura vita felicitas consequetur.

Lib. de
instit.
renun-
c. 33.

Deut.
32. 47.

Tu

Tu vero, humani generis Clementissime Conditor, ac Reparator, cuius Crucem gestantis effigie huiusce tuae inter ceteras postrema Sodalitatis Insigne simul, atq; Documentum esse voluisti; quando & Verbum Patris, & Brachium diceris; effice, ut salutis verba, quae in istis Regulis tuo nobis Numine praescribuntur, transferamus in facta; ut religiosa vita consultae in mores transeant; ac Vitalis hic Liber chirographum decreti, hoc est, aeternae reatum pena deleat, tuaque affigat Crucis; nos autem eiusdem Crucis fructu potitos beate adscribat perennitati.

VR-

V R B A N V S
P A P A V I I I .

Ad perpetuam rei memoriam.

ACRO SAN CTVM

Apostolatus officium
humilitati nostrę per
ineffabilem diuinę
sapientię prouiden-
tiam commissum iu-
giter Nos admonet,

vt inter grauissimas, multiplicesque
Apostolicę seruitutis curas, illam pecu-
liari studio amplectamur, per quam
Christi fideles sub suauis religionis iugo
virtutum Domino famulantes sub cer-
tis, & prouidè ordinatis statutis, atque
constitutionibus in sanctitate, & iusti-
tia, felicioribus in dies proficiant incre-
mentis, ac proinde ijs, quę propterea
statuta, & ordinata sunt, vt ab omnibus

A ad

ad quos spectat inuiolabiliter obseruentur, perpetuaque roboris firmitate subsistant; Apostolicæ confirmationis patrocinio communimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire. Sanè dilectus filius Ioannes Antonius Palinus Procurator Generalis Congregationis Somaschæ, aliàs Sancti Maioli Papien, & Doctrinæ Christianæ Regni Franciæ, suo, & dictæ Congregationis nomine nobis nuper exponi fecit, quòd pro felici, & prospero eiusdem Congregationis regimine, atque gubernio, non nullæ Constitutiones diuersis temporibus factæ, nouissimè verò per Venerabiles fratres nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales negotijs Regularium præpositos recognitæ, & in vnum volumen compilatæ fuerunt tenoris subsequenti, Videlicet.

IN-

I N D E X . I I V

C A P I T V M

L I B R I P R I M I .

- Cap. I. **D**E Congregationis sine, institutis,
& personarum varietate.
- II. De legitima Capituli Generalis cōvoca-
tione, & de ratione eiusdē celebrādi.
- III. Quinam Capituli Generalis Vocales
sint, quique ad illud convenire debeant.
- IV. De tempore, ac loco Capituli Generalis,

A 2 & pre-

& precibus pro eo fundendis.

- V. *De electionibus in uniuersum, ac de suffragijs ferendis.*
- VI. *De ratione eligendi Præpositum Generalem.*
- VII. *De electione maiorum Officialium, ac de ratione ferendi suffragij in ipsa.*
- VIII. *Qualis esse debeat Præpositus Generalis.*
- IX. *De munere, & auctoritate Præpositi Generalis.*
- X. *De auctoritate, & modo procedendi Congregationis erga Patrem Generalem.*
- XI. *De munere, & auctoritate Vicarij Generalis.*
- XII. *De qualitate, & munere Consiliariorum.*
- XIII. *De qualitate, & munere Visitatorum.*
- XIV. *De munere, & auctoritate Prouincialis Gallie.*
- XV. *De qualitatibus, & munere Definitorum.*
- XVI. *De qualitatibus, & munere Procuratoris Generalis.*

De

- XVII. *De qualitate, & munere Cancellarij.*
 XVIII. *De ordine, & modo rerum in Capitulo proponendarum.*
 XIX. *De gradibus dignitatum, & ordine sedendi.*
 XX. *De Definitorio, eiusque munere.*
 XXI. *De nouis domibus recipiendis.*
 XXII. *De aggregandis ad Religionem.*

Libri Secundi.

- Cap. I. **M**onita ad interiorem cultum, & spiritualem profectum pertinentia.
 II. *De Constitutionibus vniuersè.*
 III. *De Horis Canonicis.*
 IV. *De Missarum celebratione, & Mortuorum exequijs.*
 V. *De Ecclesijs, & earum supellectili.*
 VI. *De Cantu, & eius vsu.*
 VII. *De Oratione mentali.*
 VIII. *De peccatorum expiatione, & sacra Communionem.*

- IX. De obedientia, & reuerentia erga Superiores, & Seniores.
- X. De Castitate.
- XI. De Paupertate.
- XII. De Confessionibus excipiendis, & cura animarum exercenda.
- XIII. De Concionatoribus, & Lectoribus.
- XIV. De castigatione corporis per ieiunium, & verberationem: & de ciborum qualitate, & quantitate.
- XV. De Silentio, & Modestia.
- XVI. De Capitulo Collegiali congregando, & culpis dicendis.

Liber III.

De ijs, quæ spectant ad personarum, & domorum gubernationem.

- Cap. I. **Q**uales esse debeant Superiores nostri, & de illorum munere, ac facultate.
- II. De Viceprepositis, Prorektoribus, & Procuratore domus.
- III. De alijs Officialibus, seu Ministris, & primò de Aedituo, seu Sacrista.

De

- IV. *De Bibliothecario.*
- V. *De Ianitore, & alijs Ministris.*
- VI. *De admittendis ad nostrum habitum.*
- VII. *De Nouitiorum institutione.*
- VIII. *De Nouitijs ad professionē admittendis.*
- IX. *De promouendis ad Ordines.*
- X. *De ratione studendi, ad studia admittendis, & Præceptoribus.*
- XI. *De habitu Clericorum, & Laicorum.*
- XII. *De Fabricis erigendis. Ubi etiam in fine de clausura.*
- XIII. *De Aegrotantium cura.*
- XIV. *De egredientibus domo, atque honesta animi remissione.*
- XV. *De Viatoribus, & Hospitibus.*
- XVI. *De epistolis scribendis, & earum inscriptionibus.*
- XVII. *De otio vitando.*
- XVIII. *De Triclinio, & Mensa.*
- XIX. *De Seminariorum, & Conuictorum regimine.*
- XX. *De cura, & regimine Orphanorum.*
- XXI. *De Puellis Orphanis regendis.*

Libri Quarti.

- Cap. I. **D**E Culpis, & pœnis.
II. De Pœna leui.
III. De Pœna media.
IV. De Pœna graui.
V. De Pœna grauiori.
VI. De Pœna grauissima.
VII. De quibusdam pœnis specialibus.

FINIS.

LI

LIBER PRIMVS.

DE CONGREGATIONIS FINE,
institutiſ, & personarum varietate.

C A P. I.

CERICORVM Regularium humilem hanc Congregationem Pater Hieronymus Æmilianus B. recordationis Patricius Venetus in Dei Ecclesia, diuino afflante numine, strenuam, quæ Christo militaret, veluti aciem excitauit anno salutis humanæ M D X X V I I I. Huic à Somascha exiguo pago, vbi

primùm illius fundamenta sunt iacta, nomen est.

2. Eum autem finem ardentissimus ille noster parens sibi, & suis commilitonibus propositum esse voluit, vt contemplatricem vitam simul cum actuosa coniungerent; maximè verò proximo adiuuando, quibuscunque pijs diuinæ charitatis operibus possent, feruentissimè consulere. Quò factum, vt priscis illis temporibus operum, & pauperum Patres primùm nostri vulgò nuncuparentur. Itaque varia, eademque in Ecclesia Dei admodum vtilia charitatis, ac pietatis plena instituta Summorum Pontificum assensu à prima vsque origine complexa est. Nam ante omnia eorum, qui fortunis destituti, & parentibus orbatu Orphani appellantur, curam tum in ijs, quæ ad animæ, tum in ijs, quæ ad corporis cultum pertinent, suscipit.

3. Deinde adolescentef & in Seminarijs ex Sacri Concilij Tridentini decreto institutiſ, & in publicis Gymnasijs, & in nobilium Collegijs, vel Academijs, ad Christianam pietatem, doctrinarumque studia excolere nititur.

4. Po-

ad quos spectat inuiolabiliter obseruentur, perpetuaque roboris firmitate subsistant, Apostolicæ confirmationis patrocinio communimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire. Sanè dilectus filius Ioannes Antonius Palinus Procurator Generalis Congregationis Somaſchæ, aliàs Sancti Maioli Papienſis, & Doctrinæ Christianæ Regni Franciæ, suo, & dictæ Congregationis nomine nobis nuper exponi fecit, quòd profelici, & prospero eiusdem Congregationis regimine, atque gubernio, non nullæ Constitutiones diuerſis temporibus factæ, nouiſſimè verò per Venerabiles fratres nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales negotijs Regularium præpositos recognitæ, & in vnum volumen compilatæ fuerunt tenoris subſequentis, Videlicet.

IN-

I N D E X . I I V

C A P I T V M

L I B R I P R I M I .

Cap. I. **D**E Congregationis sine, institutis,
& personarum varietate.

II. De legitima Capituli Generalis cōvoca-
tione, & de ratione eiusdē celebrandi.

III. Quinam Capituli Generalis Vocales
sint, quique ad illud convenire debeant.

IV. De tempore, ac loco Capituli Generalis,

A 2 & pre-

& precibus pro eo fundendis.

- V. *De electionibus in uniuersum, ac de suffragijs ferendis.*
- VI. *De ratione eligendi Præpositum Generalem.*
- VII. *De electione maiorum Officialium, ac de ratione ferendi suffragij in ipsa.*
- VIII. *Qualis esse debeat Præpositus Generalis.*
- IX. *De munere, & auctoritate Præpositi Generalis.*
- X. *De auctoritate, & modo procedendi Congregationis erga Patrem Generalem.*
- XI. *De munere, & auctoritate Vicarij Generalis.*
- XII. *De qualitate, & munere Consiliariorum.*
- XIII. *De qualitate, & munere Visitorum.*
- XIV. *De munere, & auctoritate Prouincialis Gallie.*
- XV. *De qualitatibus, & munere Definitorum.*
- XVI. *De qualitatibus, & munere Procuratoris Generalis.*

De

- XVII. *De qualitate, & munere Cancellarij.*
 XVIII. *De ordine, & modo rerum in Capitulo proponendarum.*
 XIX. *De gradibus dignitatum, & ordine sedendi.*
 XX. *De Desinitorio, eiusque munere.*
 XXI. *De nouis domibus recipiendis.*
 XXII. *De aggregandis ad Religionem.*

Libri Secundi.

- Cap. I. **M**onita ad interiorem cultum, & spiritualem profectum pertinentia.
 II. *De Constitutionibus vniuersè.*
 III. *De Floris Canonicis.*
 IV. *De Missarum celebratione, & Mortuorum exequijs.*
 V. *De Ecclesijs, & earum supellectili.*
 VI. *De Cantu, & eius vsu.*
 VII. *De Oratione mentali.*
 VIII. *De peccatorum expiatione, & sacra Communionem.*

- IX. *De obedientia, & reuerentia erga Superiores, & Seniores.*
- X. *De Castitate.*
- XI. *De Paupertate.*
- XII. *De Confessionibus excipiendis, & cura animarum exercenda.*
- XIII. *De Concionatoribus, & Lectoribus.*
- XIV. *De castigatione corporis per ieiunium, & verberationem: & de ciborum qualitate, & quantitate.*
- XV. *De Silentio, & Modestia.*
- XVI. *De Capitulo Collegiali congregando, & culpis dicendis.*

Liber III.

De ijs, quæ spectant ad personarum, & domorum gubernationem.

Cap. I. **Q***uales esse debeant Superiores nostri, & de illorum munere, ac facultate.*

II. *De Viceprepositis, Prorektoribus, & Procuratore domus.*

III. *De alijs Officialibus, seu Ministris, & primò de Aedituo, seu Sacrista.*

De

- IV. *De Bibliothecario.*
- V. *De Ianitore, & alijs Ministris.*
- VI. *De admittendis ad nostrum habitum.*
- VII. *De Nouitiorum institutione.*
- VIII. *De Nouitijs ad professionē admittendis.*
- IX. *De promouendis ad Ordines.*
- X. *De ratione studendi, ad studia admittendis, & Præceptoribus.*
- XI. *De habitu Clericorum, & Laicorum.*
- XII. *De Fabricis erigendis. Ubi etiam in fine de clausura.*
- XIII. *De Aegrotantium cura.*
- XIV. *De egredientibus domo, atque honesta animæ remissione.*
- XV. *De Viatoribus, & Hospitibus.*
- XVI. *De epistolis scribendis, & carum inscriptionibus.*
- XVII. *De otio vitando.*
- XVIII. *De Triclinio, & Mensa.*
- XIX. *De Seminariorum, & Conuictorum regimine.*
- XX. *De cura, & regimine Orphanorum.*
- XXI. *De Puellis Orphanis regendis.*

Libri Quarti.

- Cap. I. **D**E Culpis, & pœnis.
II. De Pœna leui.
III. De Pœna media.
IV. De Pœna graui.
V. De Pœna grauiori.
VI. De Pœna grauiſſima.
VII. De quibusdam pœnis ſpecialibus.

FINIS.

LIBER PRIMVS.

DE CONGREGATIONIS FINE,
instituti, & personarum varietate.

C A P. I.

CERICORVM Regularium humilem hanc Congregationem Pater Hieronymus Æmilianus B. recordationis Patricius Venetus in Dei Ecclesia, diuino afflante numine, strenuam, quæ Christo militaret, veluti aciem excitauit anno salutis humanæ MDXXVIII. Huic à Somascha exiguo pago, vbi

primùm illius fundamenta sunt iacta, nomen est.

2. Eum autem finem ardentissimus ille noster parens sibi, & suis commilitonibus propositum esse voluit, vt contemplatricem vitam simul cum actiuosa coniungerent; maximè verò proximo adiuuando, quibuscunque pijs diuinæ charitatis operibus possent, feruentissimè consulere. Quò factum, vt priscis illis temporibus operum, & pauperum Patres primùm nostri vulgò nuncuparentur. Itaque varia, eademque in Ecclesia Dei admodum vtilia charitatis, ac pietatis plena instituta Summorum Pontificum assensu à prima vsque origine complexa est. Nam ante omnia eorum, qui fortunis destituti, & parentibus orbatu Orphani appellantur, curam tum in ijs, quæ ad animæ, tum in ijs, quæ ad corporis cultum pertinent, suscipit.

3. Deinde adolecentes & in Seminarijs ex Sacri Concilij Tridentini decreto instituti, & in publicis Gymnasijs, & in nobilium Collegijs, vel Academijs, ad Christianam pietatem, doctrinarumque studia excolere nititur.

4. Po-

L I B. I.

4. Postremò ne, dum alienæ salutis inuigilat, propriæ indormire videatur, claustralia Collegia, veluti propria domicilia tanquam palæstras habet, vbi milites sui ab omni rerum, & negotiorum cura vacui, & liberi, pijs vitæ contemplatricis exercitationibus, vni Deo addicti, ad spirituale se se pugnam, & profectum instruunt, maioraque in dies ad proximorum etiã salutem subsidia deriuare contendunt. Nam & Sacramentis ministrandis, & Missarum sacrificijs celebrandis, & sacris concionibus, lectionibusque habendis, atque alijs pijs operibus exercendis Christiano populo prodesse conatur, præcipuè verò fidelibus in doctrina Christiana erudiendis: * Ideoque Paulus Quintus sel. record. Pontifex Maximus cum Congregatione nostra unionem fecit Patrum, quos vocant Doctrina Christiana in Gallia, vbi peculiari studio Patres illi publicè in vijs, plateis, Ecclesijs in hoc opus incumbunt, vt nos quoque in Italia prestamus.

App.
n.1.

5. Omnium autem, ex quibus vniuersa hæc Congregatio constat, duæ sunt quasi classès, altera Sacerdotum, & Clericorum: altera eorum, qui ad seruiendum destinati Laici professi, vel Aggrégati nuncupantur. Cæterum communis est nostra viuendi ratio, & eiusmodi, vt non difficile sit cuilibet eam complecti, quippe quæ nec magnam austeritatem, neque seniores corporis afflictationem inducat: sed per veram humilitatem, perfectam obedientiam, abnegationem, abdicationeq; propriæ voluntatis in via Christi Domini nostros ad brauium perfectionis perducit. Quamobrem cum primùm fructuosis Christi Domini Ecclesiæ incrementis cœpit adolescere, eam Sanctiss. Pontifex Pius V. anno salutis nostræ MDLXVIII. octauo Idus Decembris, Pontificatus anno tertio in Religionum numerum cooptauit, & sub regula Sancti Patris Augustini reposuit. Tum sequens annus sexagesimus nonus, nuncupatis à primis nostris Patribus solemnibus professionis votis, tertio Kal. Maij, Sancto Petro Martyri, & Catharinæ Senensi sacro die, Deo bonorum omnium auctore feliciter annuente, felix, ac faustus natalis illuxit Congregationi. Quam cæteri deinde Summi Pontifices, quotiescunque tulit occasio, auctoritate sua comprobant, & confirmant, nec non gratijs, ac privilegijs quamplurimis exornant.

De

*De legitima Capituli Generalis conuocatione , & de
ratione eiusdem celebrandi.*

C A P. II.

QUONIAM singularia quicquid habent boni, & quod sint, & quod conseruentur; causis vniuersalibus ferunt acceptum, ideo ab ipso Congregationis nostræ Capitulo Generali, à quo cætera omnia, quæ ad bonum, & rectum regimen pertinent, quasi formam, & substantiam capiunt, initium sumere oportet.

2. Capitulum igitur Generale siue à Præposito Generali, siue ab alio id iuris, & facultatis obtinente, publicis impressis literis, & ad locorum Superiores omnes in Italia, ad Prouincialem, vel Prouinciales, si plures esse contigerit extra Italiam, missis indicendum erit, & hac ratione Vocales omnes legitime vocati intelligentur. Ad illud singuli iidem conuenire studebunt. Si verò statuto tempore non omnes aduenisse comperit, illi, qui præsentem erunt, dummodo antea absentes legitime, vt dictum est, vocati fuerint, totum Capitulum representent, & quicquid ab eis in eo peractum fuerit, tanquam ab omnibus factum nemo impugnare audeat.

3. Ad Capitulum Generale nullus accedet, nisi Vocales, & Socij, & si qui disputationis, aut concionis gratia à Præposito Generali accersentur.

4. Quilibet tam Vocalis, quam Socius die Dominico, quo inchoabuntur Comitia, Præposito Generali pecunias, vel earum notam fideliter tradere teneatur, nec aliquid donare, emere, aut cum alio permutare possit, durantibus Comitij, sine Præpositi Generalis licentia, sub pœna proprietatis ipso facto incurrenda, sancita in nostris Constitutionibus.

5. Consiliarij, & Cancellarius vnà cum Præposito Generali feria quinta, Vocales, & Socij Sabbato præcedente eundem Dominicum diem, aderunt omnino. Eorum vnusquisque re-
cta, si fieri possit, via in accessu & recessu proficietur. Præpositus Collegij, vbi Comitia habebuntur, vnà cum altero ex
Con-

Consiliarijs duos, seu etiam plures Sacerdotes Sacrario, & Missis dicendis præficiet: Ianitori socium alterum adiunget: alijs cibariorum curam demandabit: Patribus aduenturis cubacula constituet, affixis præ foribus eorum nominibus, quibus destinata sint: Laicis, & Clericis eiusdem familiæ iniungetur, ut Patribus aduenientibus perhumaniter seruiant, pedes abluant, cubilia quotidie sternant, & alia huiusmodi munia, magna cum charitate, & humilitate impendant.

6. Præpositus Generalis quatuor ex Vocalibus ad confessiones Vocalium, & Sociorum audiendas nominabit: vnum, aut alterum Monitorem, qui curet ad præscriptum Constitutionum omnia fieri, & ceremonijs præsit: vnum, qui horas præscriptas cuiusque actionis ineundæ indicet: duos ex collegialibus, qui Capituli ianitores sint: indicem, in quo prædictorum, & aliorum officialium nomina descripta sint, manu propria subscriptum Capituli valuis affigi iubebit.

7. Dominico die, quo erit Comitiorum initium, Missam de Spiritu sancto solemniter celebrabit idem Præpositus Generalis, vel ex primoribus quispiam alius, cui intererunt cuncti Vocales, & Socij in re sacra facienda non occupati: ante, vel post Missam concio habeatur, & orationi, ac sacrificijs deuotè peragendis eo ipso mane vacabunt vniuersi.

8. Eodem die duabus post prandium horis tintinnabulo de more pulsato Præpositus Generalis, cæterique Vocales, & quicumque in eodem Collegio quauis ex causa aderunt, ad Chorum conuenient, ibique ad semihoram orationi mentali operam dabunt pro felici Capituli Generalis progressu; qua elapsa, is cui temporis cura demandata est, petita benedictione, ad nutum Præpositi Generalis Litanias Beatæ Virginis Mariæ inchoabit, quibus recitatis idem Præpositus Generalis, vel Vicarius, aut ijs absentibus, qui maiori dignitate est insignitus, prosequetur preces, prout infra.

V. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Defende quasumus Domine, Beata Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni aduersitate familiam,

Et toto

Et toto corde tibi prostratam ab hostium propitijs tuere clementer insidijs. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

9. Qui orandi modus à prandio, & vespere toto Capituli tempore idem prorsus erit.

10. Oratione absoluta, signo campanulæ Vocales, & Socij ad ingrediendum Comitium conuocentur, qui statim cum silentio ad illud se conferent, quod religioso ornatu apparatus esse debet: quò vbi peruenerint, ante sanctissimam Iesu Christi Crucifixi imaginem mensæ superpositam omnes flectant genua, & Præpositus Generalis subleuatis in Cælum oculis dicat.

V. *Adiutorium nostrum in nomine Domini.*

R. *Qui fecit Cælum, & terram.*

V. *Benedicite.*

R. *Deus.*

V. *Dominus nos benedicat, & ab omni malo defendat, & ad vitam perducatur aeternam; & fidelium anima per misericordiam Dei requiescant in pace.* R. Amen.

11. Deinde fiat confessio generalis alternatim, & absolutio, vt fit in Choro ad Completorium.

Confiteor Deo Omnipotenti, &c. Misereatur, &c. Indulgentiam, &c.

Tum Vicarius Generalis, vel eo absente, Vocalis professione antiquior Præpositus n Generalem, vel, si is non adsit, primarium absoluat hac verborum formula.

Auctoritate Omnipotentis Dei mihi licet indignissimo per Sedem Apostolicam virtute privilegiorum Mendicantium, vel alio quouis titulo concessa, ego te absoluo ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, interdicti, & quibusuis alijs sententijs, censuris, & pœnis: & tecum super quavis irregularitate, & impedimento dispenso, quatenus possum, & tu indiges, ad hoc tantum, vt quacunque per te fient in Congregationibus presentis Capituli habendis, rata, & firma sint. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Mox Præpositus Generalis reliquos absoluet his verbis.

Auctoritate Dei omnipotentis mihi licet indignissimo per Sedem Apostolicam virtute privilegiorum Mendicantium, vel alio quouis titulo concessa, ego vos omnes hic congregatos, & etiam omnes alios, durante hoc Capitulo, nobiscum congregandos ab omni

omni vinculo excommunicationis, suspensionis, interdicti, & a quibusvis alijs sententijs, censuris, & pœnis absoluo, & cum iisdem super quavis irregularitate, & impedimento dispenso, quatenus possum, & vos, & illi indigeris, ad hoc tantum, ut omnia, qua in Congregationibus presentis Capituli peragentur, rata, & firma sint. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Post hæc subiiciet Hymnum, Veni Creator Spiritus, &c.

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renouabis faciem terra.

V. Cor mundum crea in me Deus.

R. Et spiritum rectum innoua in visceribus meis.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere, Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus. Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super famulos tuos, & super congregationes illis commissas spiritum gratiæ salutari, & ut in veritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

12. His peractis sedeat suo quisque loco, ut in capite de ordine sedendi dicetur, Præpositus Generalis grauem aliquam, & pastorem cohortationem rebus peragendis accommodatam habeat, simulque ad Dei gloriam procurandam, ad pacem, & veram concordiam amplectendam, ad modestiam domini, forisque toto Comitiorum tempore obseruandam, ad incumbendum orationi omnes excitabit: monebit, ne quis literas alicui dare, vel ab aliquo accipere audeat sine licentia, ne quis aliorum cubacula frequentet, nec ambitus suspicionem alijs ingerat, ne quis egrediatur è claustris sine benedictione, & assignato comite, ne prandere, cenare, aut comedere extra commune triclinium, multo minus extra collegium aliquis præsumat: ad silentium statim horis, & inter discumbendum præsertim religiosè seruandum adhortabitur, & ut ad obedientias campanulæ signo prenotatas præsto sint omnes: tandem

dem quisque iterum moneatur resignare pecuniam, si non resignauerit.

13. Quoniam verò ad constituenda legitima Comitia plurimum refert non mediocrem diligentiam adhibere in prospiciendo, qui iure ad eligendum concurrere possint, & qui non item: idcirco Præpositus Generalis, vel eo absente, aut alias impedito, Vicarius indicet, vt si quis quempiam ex congregatis quoquo nomine suffragij iure priuatum nouerit, ad Capitulum referat prius, quam ad ea, quæ in Capitulo decernenda sunt, deueniatur, Cancellario legente sequentia verba. Ego N. Cancellarius de mandato M. R. P. nostri Præpositi Generalis ad-moneo, & omnibus notum facio, si quis nouerit quempiam ex congregatis, aut congregandis quoquo nomine suffragij iure priuatum esse, ad Capitulum referat, antequam ad ea, quæ in presentis Capitulo sunt decernenda, deueniatur. In quorum fid. &c. Si quæ propterea difficultates oriuntur, Definitorij Patres pro sua prudentia, vel eas discutient, vel si res ita fuerint dubiæ, vt multum temporis requirant, admitti poterunt vniuersi, hac contestatione præmissa, quam Cancellarius voce elata, ita ut ab omnibus exaudiri possit, omnium nomine recitabit.

Ego N. Congregationis Somaſcha, totiusque Generalis Capituli Cancellarius omnium nomine, ac vice, protestor, ac moneo omnes, ac singulos, qui huic Capitulo intersunt, vt si aliquis ad-est excommunicatus, suspensus, interdictus, aut alio quouis titulo inhabilis ad electionem tam actiuam, quam passiuam, vel ad alia in Capitulo definienda secundum canonica instituta, priuilegia, & consuetudines, aut quacunque alia ratione, Capitulo illico exeat: quoniam alij nullo modo intendunt ius, & facultatem eligendi ipsi communicare, atque ita expressè protestantur, & de hac protestatione postulant per me Cancellarium prædictum fieri decretum. Insuper omnium nomine protestor, quòd, si electiones faciendæ, vel aliqua ex ipsis ob aliquod vitium, defectum, vel ignorantiam iuris, aut facti, vel alio quouis prætextu nulla declarentur, (quod absit) in omni casu, nullo prorsus excluso, ius, & potestas eligendi, aliaque definiendi ad nos, & Capitulum pleno iure, & sine aliqua diminutione reuertatur. Et hanc protestationem volunt haberi pro repetita toties, quoties opus fuerit, vel expedierit, & de dictis protestationibus pariter requirunt per me Cancellarium fieri decretum.

Qua præmissa contestatione omnes cuiusque generis defectus,

bus, quibus quoquo modo Capitulum vitari, aut oppugnari possit, omnino sublatis censeantur.

14. Tum Cancellarius nomina Vocalium, & Sociorum omnium tam absentium, qui scilicet ad dictam diem venire, aut neglexerunt, aut non potuerunt, illorum literis, si quas habebit, publicè perlectis; quàm præsentium, alta voce recitabit: ex quo Comitiam legitimè congregata esse cognoscantur.

15. Post hæc accersendi erunt, qui in numerum Vocalium cooptati prima vice capitulare munus sunt inrituri, qui omnes coram Præposito Generali, & Consiliarijs, flexis genibus professionem fidei emittent, & iurabunt in hanc formam.

Ego N. testem inuoco Deum, quòd ea omnia, qua in Comitij generalibus instantibus, & futuris agentur, qua in totius Congregationis, aut persona alterius quoquo modo praiudicium vergere possint, sub sigillo secreti continebo.

16. Vbi Vocales religiosè congratulationibus à cæteris fuerint excepti, Socij sese obstringent iuramenti vinculo, omisso verbo, (*& futuris.*)

17. Et statim Præpositus Generalis, necdum sigillo deposito, in medio Comitij ante Crucifixi imaginem summa cum animi humilitate, & corporis submissione proprias exteriores culpas Deo, & Patribus genuflexus sincerè confitebitur, omnibus detecto capite stantibus. Mox illo ad propriam sedem reuerso, idem Vocales omnes præstabunt, & Socij, Cancellario interim singulorum culpas adnotante: deind: propria reuertentur loca.

18. Culparum confessione absoluta, tria legentur capita Constitutionum, scilicet, *De electionibus in uniuersum; De ratione eligendi Præpositum Generalem: & Qualis esse debeat.* Quibus lectis Præpositus Generalis seriò omnes admonet, vt sub sigillo secreti ea omnia diligentissimè custodiant, quæ in Comitij tractabuntur, itaut nunquam dicere, vel alia quacunque ratione significare permissum sit, aliquem tali decisioni, decreto, aut electioni consensisse, aliquem dissentisse, aut quæ in electionibus acta fuerint, vel disputata, & similia. Tandem in posterum diem noui Præpositi Generalis creatio indicetur.

19. Singulis diebus mane, & à prandio Vocales in Comitium conuocabuntur, donec quacunque ad Capitulum Generale

rale spectant, sint peracta: ante cuius ingressum semper campanulæ signum præmitti debet ab eo, cui à Præposito Generali fuerit demandatum. Definitorium postea cogetur, in quo obseruentur ea omnia, quæ *Cap. de Definitorio*, eiusque munere traduntur.

20. Postremo loco Vocales rursus erunt conuocandi, & de alijs inter Vocales aggregandis agetur, tum si quid fortè in superioribus sessionibus prætermisum fuerit, si quid occurrerit definiendum, approbandum, siue etiam reprobandum à Capitulo Generali, id proponetur à Cancellario, & auditis primùm omnium sententijs, statim secretis suffragijs definitur. Tandem Præpositus Generalis breui cohortatione vniuersos inflammabit ad animorum coniunctionem etiam in locorum disiunctione inuicem, & præsertim cum capite feruandam, ad obedientiam promptè amplectendam, vt animo sint in Congregationem nostram bene propenso, & charitatem in omnes exercent: Tum Cancellarius loca cuiuslibet dumtaxat Vocalium deputata, ijsdem audientibus, alta voce denuntiabit.

21. His actis, dato campanulæ signo, in Ecclesiam se conferent Vocales, & Socij, & quicumque ex Nôstris in dicto Collegio adfuerint cantando *Te Deum laudamus*, &c. ibique ianuis clausis nomina Superiorum omnium, & subditorum à Cancellario perlegentur. Tum Præpositus Generalis Itinerarium incipiet, alij prosequentur. Eo dicto, & pacis osculo inuicem de more dato, Comititia dimissa censeantur.

22. Ad locum sibi ab obedientia destinatum quisque, accepta priùs à Præposito Generali benedictione, & patentibus literis, si fuerit Superior, proficiscetur. Vnicuique discessuro tempus itineris præfigatur, nec præterire illud liceat, seclusa infirmitatis occasione.

Quinam Capituli Generalis Vocales sint : quique ad illud conuenire debeant .

C A P. I I I.

C V M totius Congregationis vtilitas omnis à Generali Capitulo dependeat, quod totum illius sustinet onus, in Vocalibus eligendis, & admittendis matura opus erit consideratione, vt scilicet publicæ consulatur saluti, non priuato alicui commodo. Ea propter solum eos adscribendos studebunt, qui vita, & moribus ceteros antecellant: quique prudentia, & consilio, & scientia valeant in rebus arduis consulere: qui item per aliquot annos fuerint in Religione probati; elapsumque fuerit ad minus sexennium post emissam professionem; quique ætatis suæ saltem trigésimum annum attigerint. Sciant verò in numerum Vocalium neminem cooptandum, qui vel apostatauerit, vel qui in aliquo delicto fuerit deprehensus, vel de quo probabiliter dubitetur, ea, quæ in Comitijis tractantur, secreto minime retenturum ex euidentibus indicijis, qui denique sanctæ Inquisitionis iudicio poenam aliquam dederit commissi delicti: sicut etiam, si quis ex Patribus iam inter Vocales adscriptis aliquod prædictorum delictorum commisisse fuerit coniectus, hic ex numero Vocalium expungatur, neque vnquam rursus inter eosdem adscribatur.

2. Eligenderum Vocalium erit modus. Præpositus Generalis iubebit à Cancellario congregatos in Capitulo Patres præmoneri in sequenti sessione novos Vocales creandos esse (id verò fiet, si in præterito triennio eorum aliqui decesserint, vel perpetuo impedimento detineantur) qui debeant sufficere in locum eorum, qui desiderantur ad explendum numerum *quadragesimum*, * quod si præstandum erit, sessione sequenti legatur ante omnia ab eodem Cancellario totum hoc integrum caput. Postea tres Scrutatores ad vota colligenda assumantur per sortes, qui statim ad mensam accedent, Consiliarijs ad propria loca interim abeuntibus. Pater verò Generalis à proprio loco paululum se subducet, iubebitque Cancellarium alta voce efferre.

*App.
n. 2.*

In nomine sanctissimæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, unusquisque vestrum accedat ad nominationem & suffragia ferenda pro electione novorum Vocalium præmissæ iuramento.

Pater Generalis primus omnium iurabit in hæc verba.

Ego N. N. Præpositus Generalis Cler. Reg. Congreg. Societatis Mascha, & Doctrinæ Christianæ in Gallia; testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quod in creatione novorum Vocalium illos eligam, quos secundum veritatem conscientiæ meæ, pensatis circumstantijs, probiores, & magis idoneos iudicauero.

Idem fiet ab Electoribus omnibus, prius tamen à Scrutato-ribus, qui addent solita verba, *& me fidelem in hoc Scrutato-riis munere, ac sine dolo præstabo.*

3. Quo peracto Pater Generalis, tum Scrutatores, mox reliqui Vocales, professionis ordine seruato, ad mensam accedentes, schedulam vnã tantummodo, in qua nomen, & cognomen vnus sit scriptum, iniicient in cadiscum mensæ impositum. Scrutatores schedulas extrahent, & numerabunt, in quibus si plures reperientur nominati, quàm sint nominantes, Scrutator professione senior Patres admonēbit de errore, & schedulis abiectis iterum ad nominationem deuenietur; quod si secunda vice idem irrepserit error, Pater Generalis præcepto sanctæ obedientiæ obstringet Electores, vt singuli vnum tantummodo nominent. Schedulis perlectis, nominatos omnes describent Scrutatores, & pronuntiabunt, atque iterum professionis ordine seruato, omnium nomina rescribentur; quod si in suffragatione aliquis contingeret error, quoad professionis ordinem, electiones nihilominus sūt validæ, nec ex ipsa nominatione ius vllum quoad electionem oriatur.

4. Suffragatio incipiet ab ordine professionis, & omnes nominati subiciantur calculis, nec interim pronuntiabuntur à Scrutatoribus, quem suffragiorum numerum quisque tulerit: describent tamen singulorum nomina, & numerum votorum, quem quisque obtinuerit: finita suffragatione pronuntiabuntur, qui omnium suffragijs fuerint electi, si qui erunt, & isti cæteris præferantur: similiter electi pronuntiabuntur, qui plura vota supra dimidium, & supra alios respectiue fuerint sortiti, vsque ad supplementum numeri * quadragenarij inclusi-
ue. Quod si inter plura vota habentes aliqui reperiantur pa-
res

Ibid. res numero, & adhuc non esset expletus numerus * *quadragenarius*, tunc ij professionis ordine seruato subdantur calculis, & cui illorum plura deinde suffragia, vt supra, cesserint is censeatur electus: verum si in ista suffragatione adhuc pares essent, senior professione pronuntietur electus, & inter æquales professione senior ætate.

Quòd si casus ferat, vt aliqua difficultas, seu controuersia (quod in huiusmodi negotijs interdum euenire solet) oboriatur, Capitulum Generale cum maiori votorum numero rem totam definit, & cæteri acquiescent.

Si ex electis aliqui præsentés essent in illo Collegio, electionibus publicatis, aduocentur in Capitulum, & seruatis, quæ supra sancita sunt, recipiantur.

Si verò in illa Ciuitate sunt, illorum absentia nihil officiat rebus tunc peragendis.

5. Numerus eorum, qui Capitulo Generali interesse debent cum vtraque voce, * *nullo modo excedat numerum quadragenarium: liberum tamen sit eidem Capitulo temporis progressu, si Congregatio nostra, quod Deo fauente speramus, maius incrementum capiet, prædictum numerum augere, parcè tamen, & moderatè, & non nisi cum duabus votorum partibus id decernatur.*

6 Vt autem clariùs innotescat Electoribus, quænam scientia, prudentia, seu consilium requiratur in ijs, qui tempore electionis nouorum Vocalium proponi poterunt, quò inter Vocales adscripti rebus in arduis consulere possint, & vt strenuè laborantes in vinea Domini dignis afficiantur præmijs: in posterum nullus, vel proponatur, vel adscribatur in numerum Vocalium, nisi vel per decem annos methodicè scientias speculatiuas docuerit, vel Concionibus, aut lectionibus cum animarum fructu, & Congregationis laude per annos decem operam dederit, vel per annos duodecim, seu rhetoricam, seu literas humaniores fructuosè docuerit, vel in aliquo ex nostris Collegijs disciplinæ regularis amantissimus in Sacramentorum administratione laudabiliter se se gesserit per annos quindecim, dummodo in conscientia casibus multum sit versatus; vel qui per annos decem in instruendis Nouitijs tam primi, quàm secundi nouitiatus, siue professorij, Congregationi inseruierit, vel demùm qui egregijs operibus componendis incubuerit, vel qui à secretis adm. Reuer. Patri nostro Generali

nerali fideliter, ac diligenter per annos duodecim adfuerit.

7. Prædictarum autem qualitatum, & laborum perfunctorum, vt supra, attestations debite factæ à Superioribus, & Visitatoribus cum eorum iuramento deferentur ad singula Capitula Generalia, vt describantur in libro peculiari asseruando in Collegio S. Maioli, qui ad Capitulum deferetur, vt à Cancellario ex omnes legi possint, antequam ad singulorum suffragationem deueniatur.

8. Verùm quia contingere potest aliquem non per statuta hæc temporis spatia cœptum munus continuare, interruptio meritis alicuius non officiat, sicut nec si quis diuersis ex prædictis muneribus obeundis totum præfixum tempus respectiue consumpserit, hac prærogatiua erit indignus, quod totum iudicio eorundem Patrum remittatur, qui personarum, & laborum habita ratione, gradus, & honores cum summa æquitate benemerentibus impertient, vt ad vitæ, & morum integritatem, ac bonarum artium, & regularis disciplinæ studium, & obseruantiam omnes excitentur.

His nisi seruatis legibus in numero Vocalium Capituli Generalis nemo vnquam vel esse censeatur, vel sibi iuris esse aliquid arbitretur.

Prouincialis item Gallia, & illius Socius, quem Prouincia eadem elegerit, cum utroq; suffragio Capitulo Generali intererunt, nec se Comitio subducat, nisi dimissis Comitij, licet in Prouincialis locum alius etiam absens esset subrogatus.

9. Præter hos Vocales ad Generalia Comitia accedent Socij, seu Discreti ex Italijs locis, vt infra, eligendi, qui vocentur actiua gaudentes in omnibus maiorum dignitatum, seu Officialium, videlicet eorum, qui totum Definitorium constituunt, *Prouincialis etiam Gallia, & Scrutatorum electionibus suffragium ferent: illis autem factis, Capitulo egredientur, nec aliarum rerum tractationi, aut definitioni adesse poterunt* *. *Hi octo numero erunt donec Capitulo Generali pro temporum, & locorum varietate aliud statuere visum fuerit.* App. n. 5.

10. Socij, seu Discreti munere nemo fungi valeat, qui ætatis trigessimam tertiam, professionis decimum annum non compleuerit, & qui legitimis natalibus non fuerit ortus, nisi legitimam dispensationem super hoc impedimento obtinuerit: qui ab obedientia adeo se subtraxerit, vt, extra claustra,

nulla habita facultate, ad mensē vixerit, aut gravē aliquod, atque enormē delictum perpetrasse convictus, vel denique sacre inquisitionis iudicio, ac pœna canonica mulctatus fuerit.

Vocalis Capituli Generalis nullo modo in Socium eligi possit.

11. Socios eligendi ratio hæc erit. Superioris cuiusque domus ad Socium eligendum destinata, vel eo impedito, Vice superioris partes erunt Conventuale Capitulum congregare, idque à festo Sancti Lucæ Evangelistæ die, videlicet XVIII. Mensis Octobris, post evulgatam indictionem Capituli Generalis anno proxime sequenti celebrandi (nisi casus aliquis inopinatus aliud tempus requireret statuendum cum voto Consiliariorum ab eo, qui Capitulum indicet) vsque ad vigesimam quintam diem eiusdem mensis inclusivè, nō prius neque postea. Superior diem statuet ad Socium eligendum, & omnibus, qui eidem electioni interesse debebant, per literas significabit, & nisi omnes convenierint, electionem differat vsque ad ultimam diem, quo tempore nisi advenierint, electio nihilominus fiat, nec absentia alicuius, aut mora vllō pacto eam impediat, aut vitiet. Superiores tamen prospiciant, quantum fieri poterit, ne electio in ultimam diem differatur, & si rationabili causa differenda esset, ut inchoetur matutino tempore ultimi diei.

12. Huic Capitulo intereant omnes, & singuli professi sacris ordinibus initiati, dummodo suffragij ius habeant, tam in assignata domo, quam alibi intra Civitatem eandem, vel extra ad sex milliaria commorantes. Præter hos accedent Procuratores, si qui erant missi à locis subordinatis Domui electionis ad præscriptam impressi edicti, cuius exemplar ad calcem Constitutionis adnotabitur.

Scrutatores tres in electione Sociorum eligentur per vota secreta: colligent verò schedulas, & vota in Scrutorum electione, Superior, & duo professione maiores ex Electoribus ipsis.

Electores singuli singulas pagellas habeant eodem charactere conscriptas, in quibus eorum locorum, quæ ad huiusmodi electionem concurrere possunt, Vocalium nomina, & cognomina sic adnotata, eorum videlicet, qui eas conditiones habuerint, quæ in Brevis super hoc edito continentur. Tum loci Superior, mox Scrutatores, deinde reliqui servato professio-

professionis ordine, praestito prius iuramento de non eligendo se ipsum, sed probiorem, & magis idoneum, schedulam a se electi, prout infra de electionibus Capituli Generalis praescribitur, in cadiscum mense impositum injicient. In quem plura suffragia consenserint supra dimidium, is electus declarabitur. Quod si nullus debitum suffragiorum numerum tulerit, calculis iuxta professionis ordinem supponentur omnes in schedulis nominati, & qui plures calculos supra dimidium habere comperietur, Socius ille pronuntiabitur.

13. Nemo verò suffragij passivi iure in Sociorum electione gaudebit, qui non sit in numero eorum familiarum, quae ad eum eligendum Decreti praescripto conveniunt.

14. Quod si alicui alienae familiae diuturnis, & publicis negotijs ab obedientia Superiorum auctoritate sibi impositis detento, eo loco adesse contigerit, ubi Socij electio fiet, is suffragij quodcumque ius in ea domo obtineat. App. n. 6.

Absens cum obedientia ex causa publicae negotij à nostris domibus eo tempore, quo fieri debet electio Sociorum, concurrat per Procuratorem eligendum ex gremio illius Capituli. Visitatores, & Prouisitatores in vno tantum loco suae Provinciae ad Socij electionem concurrant.

Pater Generalis ferat suffragium in quocunque Collegio, Secretarius illius in vno loco tantum.

Qui in vna domo suffragium tulit, etiam si ad aliam transfugeret cum obedientia, Socij tamen electioni non interfuit.

15. Qui in locis ultra sex millia passuum distantibus ab eo ubi Socius eligendus erit, habitabunt, ij per Procuratores electos iuxta formam in literis inductionis Capituli Generalis praescribendam convenient ad electionem.

16. Qui Procuratorio nomine suffragium ferent, literas procurationis fidem facientes à Superiore loci, ubi electio Socij peragenda erit, non nisi electionis tempore aperiendas tradent, & sedebunt tanquam ex familia, habita professionis ratione, neque eorum aliquis duplici, sed vnico tantum suffragio utetur.

17. In dubijs circa electionem Socij, quae occurrere possunt tam in ipsa electione, quam antè vel post, Praepositus Generalis cum Cõsiliarijs, vel Assistentibus pro sua prudentia decernat, & caueatur, ne fiat suppletio suffragiorum. Idem in alijs difficultatibus, quae possunt suboriri in huiusmodi ele-

tionibus, statutum sit, cui omnes acquiescere debebunt.

18. Loca, quæ ad Socium eligendum quacumque ratione præscripta sunt, ad viaticum Socio erogandum, quantum pecuniæ fatis erit, singula pro rata conferent. Locorum partitio pro Socijs eligendis, & in quibus facienda sit electio, in eo Definitorio præscribetur, quod Capitulum Generale immediate præcedet. Si Definitorium id non præstiterit, Præpositus Generalis, vel eo grauitè ægotante, demortuo, vel impedito, Vicarius Generalis cum duobus Definitorij Patribus suppleat, & quicquid in hac locorum distributione, & assignatione decretum fuerit, impugnare nemo audeat.

19. Si contingat, aliquem electum in Socium ad Capitulum accedere non posse, re per literas Præposito Generali significata, detur Electoribus facultas alium eligendi, si id fieri commodè poterit, vel nullus adueniet, ad iudicium Præpositi Generalis.

20. Qui verò in Socios electi fuerint, ij priusquam Comitium ingrediantur, suæ electionis testes literas à Cancellario loci, vbi electio facta fuerit, scriptas, & sigillo munitas, Præposito Generali, & Consiliarijs exhibebunt. Horum partes erunt diligenter examinare, sintne huiusmodi literæ fide dignæ, & an Socij vlla ex præscriptis conditionibus careant; & vbi defectum animaduernerint, eos à Sociorum functione reijcient, eoque casu tota, quæ illis competebat, eligendi facultas, ad Capitulum Generale ipso iure, & facto translata censeatur: caueatur tamen ne fiat supplementum suffragiorum.

De tempore, ac loco Capituli Generalis, & precibus pro eo fundendis.

C A P. I V.

C A P I T V L V M Generale tertio quoque anno, vel quoties nouum Generalem eligere oportebit, Dominica tertia post festum Paschatis Resurrectionis celebrabitur, nisi ingens bellum, pestis, vel maxima generalisque victus inopia aliter expedire docuerit; iudicio Præpositi Generalis, & Definitorij, quod per literas significabitur, & eo casu prorogata censeantur omnes Dignita-

ghitates vsque ad nouam electionem, quæ fiet, cum primam commodè poterit.

2. Locus erit vnum ex nostris Collegijs anno proximo ante ipsa Comitia à Definitorio constituendum. Quod si ex aliquo inopinato casu locus à Definitorio designatus minus opportunus, aut commodus redderetur, alius à Præposito Generali, & Consiliarijs nominabitur, ita tamen opportunè, vt de huius secundi loci electione omnes Capituli Generalis Patres, & Superiores locorum certiores fieri possint. Quod idem statutum sit de loco Definitorij.

3. Omnes locorum Superiores per mensem antequam Comitia habeantur, sedulo curent, vt quicumque ex nostræ Religionis instituto viuunt, quos die precibus, & sacrificijs Patres adituros Comitia Deo commendent. Clerici, & Laici Officium paruum Spiritus sancti, vel Coronam Beatæ Virginis à dicto tempore, vsque dum Comitia dimittantur, quotidie recitabunt; Sacerdotes aut Missam de Spiritu sancto, Superioris iudicio, frequenter celebrabunt, aut singulis Missis, cum ex Ecclesiæ ritu fieri poterit, addent collectam de Spiritu sancto. Sabbato precedente Comitiorum diem ieiunabunt vniuersi: & toto Comitiorum tempore in omnibus nostræ Congregationis Ecclesijs Missam de Spiritu sancto singulis diebus non impeditis Sacerdos aliquis celebrabit, & in ipsa Feria secunda post Dominicam tertiam, quæ celebrationi Capituli Generalis initium faciet, Missa de Spiritu sancto solemniter decantabitur; Clerici, Laicique nostri Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum de manu celebrantis eodem die accipient: ab omnibus fundentur deuotæ orationes pro felici initio, & exitu Capituli Generalis: manè, & vespere post mentalem orationem dicentur Litanie Sanctorum cum solitis precibus, & orationibus de Spiritu sancto, & de Beata Virgine, pro Prælatis, pro Congregatione, & familia, pro quacunque necessitate. Opportunum valde erit quemlibet iudicio Superioris, & Confessarij hoc præsertim tempore orationibus addere ieiunia, vel quamlibet aliam carnis macerationem, ad diuinam opem implorandam. Confessarij nostri suos poenitentes ad pietatis, & religionis exercitia inflamment, quod multiplicatis intercessoribus Spiritus sancti virtus, & gratia facilius No-

4. Procurator Generalis plenariam indulgentiam à Summo

non Pontifice conabitur impetrare visitantibus Ecclesiam Collegij, in quo Capitulum Generale celebrabitur.

De electionibus in vniuersum, ac de suffragijs ferendis.

C A P. V.

IN electionibus omnibus illud in mentem reuocent Patres nostri, vniuersæ Congregationis commodum, & incommodum ad se deferri, sibi que vtcunque acciderit, acceptum esse referendam. Quapropter conspirantibus aueris, & quantum in ipsis est, ad Dei voluntatem compositis illos semper eligere studeant, quos pietate, charitateque in Deum, & proximum, studio in Congregationem, prudentia, & scientia cæteris digniores esse nouerint, idque sibi præstandum tunc temporis intelligant, quod, si extrema vite hora immineret, & ad iustissimi iudicis tribunal sibi contingeres, præstitisse quisque peroptaret.

2. Verum, vt recto, sinceroque animo ad eligendum accedentes, que in eligendis necessario virtutes requirantur, non ignorent, à Cancellario ante singulorum Officialium electionem, ea legi mandamus, quæ in Constitutionibus de ipsis, atque ipsorum officijs respectuè, decreta sunt.

3. Si quem tamen lateat, an vnus, aut alter magis, minusque idoneus sit, huic liceat Electores percontari, eo solum animo, vt in eorum, quorum fieri possit electio, qualitarum, ac merituum cognitionem deueniat.

4. Caueat autem vnusquisque à directa, vel indirecta suffragiorum prostratione, tam pro se, quam pro alijs, quit unque secus fecerint, in omnes penas, & censuras contra huiusmodi ambientes inflictas, præsertim priuationis officiorum, quæ obtingent, eo ipso incidant, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habebuntur, super quo à nemine secum dispensari posse sciant, nisi ab Apostolica Sede, prestandi etiam grauius pro qualitate culpam. Supradictæ autem omnes pœnæ ad complices, ac simpliciter scientes, & non reuelantes, ac etiam pro Capitulis Collegialibus extenduntur. In singulis electionibus: tam in Capitulo Generali, quam in Definitorio faciendis iurent

intant Electores de non eligendo se ipsos, & de probioribus, & magis idoneis eligendis.

5. Nemo eligentium suffragium, quod in quempiam fert, alteri indicet sub pena gratis culpe: non tamen ex singulari suffragij manifestatione electio vitata existimetur, quod idem observatur in electione Sociorum.

6. Nemo in scheda, si non impressa sit, ambiguis, alternatiuis, disunctiuis, vel conditionalibus verbis utatur: & si huiusmodi schedulae deprehendantur à Scrutatoribus tanquam nullae habeantur, & factam electionem non impediunt.

7. Etiam si integra res sit adhuc, neque dum electio promulgata, nemini tamen liceat schedam semel in viciam illucam reuocare, aut suffragium commutare, quacunque protestatione posthabita.

8. Electiones nocturno tempore nunquam fiunt, sed à prima diei hora usque ad quartam, & vigesima excoliguntur protrahi possint, aut in posterum diem differantur.

9. Nemo quamuis legitimis curis alibi distentus, proprii suffragij ius alteri demandet.

10. Si electione iam legitime inchoata, & non incepta publici adueniat aliqua ad electionem cum ceteris persequendam admittantur: nihil tamen propterea immouetur.

11. Si quis existens in Civitate, aut Oppido, vel etiam in loco, in quo Generale Capitulum celebratur, hora ad conueniendum constituta, & dato campanulae signo non adfuerit, is pro absente habeatur, & electiones nullo pacto vitiet. Si quis verò Vocalium morbo aliquo detentus fuerit in Collegio, ubi Capitulum habebitur, nisi is coram Cancellario, & duobus præterea Vocalibus voto suo cesserit, & renuntiauerit, cum adire debeant unus ex Scrutatoribus, & Cancellarius cum capsula perforata in superiori eius parte, sed inani, & palam à Scrutatoribus prius aperta, postea clausa, cuius capsulae clavis super mensa Comitij reponatur, ac secum quinque, aut sex pagellas, in quibus nomina, & cognomina Vocalium sint impressa, infirmi nomine deleta, ad illius deferre: ipse vero infirmus secretè schedulam, in qua sit nomen, & cognomen eius, quem voluerit eligere, rescribit, complicabit, & præmissa iuramento ab Electoribus præstari solito, in capsulam per rimam conijciat. Quod si infirmus per seipsum hæc persolvere non possit, vnus ex Vocalibus illius arbitrio deligendus, præstato de secreto

creto seruando in manibus Præsidis iuramento, prædicta faciet omnia: quibus peractis, rectâ, neque aliò diuertentes, in Comitium reuertentur cum capsula, quam Scrutatores ceteri aperient, schedulam educent, in vrbam iniicient. Si plures erunt infirmi, idem præstabitur, schedulis tamen enumeratis, antequam in vas iniiciantur. Per calculum autem egrotus primus omnium suffragium feret in solitum cadiscum: Quod si extra illud Collegium quispiam æger fuerit, is absens censeatur.

12 Si minor Electorum pars suffragium ferre recuset, aut è Comitio egrediatur: si contra duæ ex tribus resistent, & contra sentiant; possunt hæc duæ nihilominus electiones facere, dummodo ex tribus, quæ remanserunt, partibus duæ ad electionem consentiant.

13 Qui electioni præsentibus aderunt, ijs proprio voto actiue renuntiare non liceat, tametsi aliter sentiant, quam decerni viderint, sed moderationem animi præferentes cum maiori parte sentire non ægrè ferant.

14 Si Vocalis quispiam quauis ex causa, etiam necessaria, electionum tempore Comitio exeat, si votum non dederit, illius ius, ac potestas omnis, tum eligendi, tum cetera decernendi ad eos, qui in Comitio remanserint, deuoluatur, atque electio ab his facta, aut decretum aliquod statutum ratum, ac legitimum sit. Quod si ante electionis finem, aut decreti alicuius promulgationem redierit, dummodo vota tam in electione, quam in decretis non sint cepta publicari, suffragij iure & ipse vtetur.

15 Si quis absens pro ea vice proprio suffragio renuntiauerit, & facti huius mox poenitens ad Comitium regressus fuerit, cum ceteris Vocalibus admittatur.

16 In suffragijs ferendis Præpositus Generalis non secus, ac reliqui, vnico calculo vtatur: vbi tamen æqualia in aliquem conspirarint suffragia (electionibus à toto Capitulo Generali faciendis exceptis) postquam iam iterum ad calculos deuentum fuerit, tum duplici vtetur suffragio.

17 Si quid in ferendis suffragijs, aut in iam latis controversiæ fuerit ortum, Præpositus Generalis, vel Præses, Scrutatores, Consiliarius minor, & duo professione antiquiores diriment, & calculis definiunt, ita vt quod pluribus visum fuerit, id fiat: Quod si in electione Præpositi Generalis aliquid huiusmodi acciderit, Capitulum decernet, & illius decreto acquiescent omnes.

18. Qui electus fuerit, is prouinciam tanquam sibi à Domino impositam non detrectet, sed æquo animo suscipiat, nec vlla cuiusquam excusatio admittatur, nisi à duabus Capituli, si à Capitulo, vel Definitorij, si à Definitorio electio facta fuerit, partibus sit approbata: si quis tamen occulto, & sibi tantum noto legitimo impedimento laboret, ei nulla fides adhibeatur, nisi id iureiurando coram Capitulo, vel Definitorio confirmarit.

19. Electus quisque ex Constitutionum præscripto eo ipso confirmatus habeatur, nisi impedimento aliquo Canonico illum detineri Præposito Generali, Vicario, & Consiliarijs innotuerit: quibus si dubitatio de allato impedimento grauis videatur, & post diligentem inquisitionem iuridicè ab ipsis faciendam adesse impedimentum re vera iisdem cognouerint, electionem illius irritam declarent, & ad aliam deueniatur. Electis tamen statim post electionem munere suo fungi liceat, donec prædictis Patribus de impedimento constiterit. Qui autem ab electione semel ob impedimentum aliquod fuerit reiectus, non amplius assumatur, nisi prius de eo remoto Vocales edocti fuerint.

20. Nullum cuiuspiam ex maioribus Officialibus munus cessare censeatur, nisi cum paulò ante nouam cuiusque Officialis creationem Cancellarius, Præpositi Generalis iussu, de electione facienda omnes admonebit, & ad ipsam aduocabit. Tunc enim eo ipso dignitates illæ cessabunt.

21. In Capitulo Generali congregato præter Præpositum Generalem, vt infra, eligentur etiam reliqui Definitorij Officiales, quorum quilibet si vnam eiusdem Definitorij dignitatem obtinuerit ad triennium; eo expleto ad aliam, non ad eandem eligi poterit, *Procuratore generali excepto, qui triennio expleto poterit confirmari: eo autè casu à Definitorio amouebitur, & eius in locum quintus Definitor eligetur, qui numerum Definitorij tertium desimum expleat, & triennium in eo munere, vt ceteri perseneret.*

22. Si quem autem Officialium maiorum intra triennium à die electionis, aut vita decedere, aut ob infirmam valetudinem, aut aliquod impedimentum ad munus suum obeundum ineptum reddi contigerit, alius in illius locum à Definitorio proximè sequenti sufficiatur cum duabus suffragiorum partibus, qui eius, in cuius locum est susceptus, vices tam in mu-

munere, quam in loco, & temporis, quod superest, decur-
su sustineat.

23. Si Generali Capitulo durante aliquis ex maioribus
Officialibus officio suo fungi nequiverit, à Definitorio eliga-
tur alter, qui impediti vices subeat.

24. Electio Præpositi Generalis, cum duabus ex tribus par-
tibus votorum fiat: reliquæ omnes cum maiori supra dimidiū
respectivè, exæpto casu superius expresso, § Si minor electo-
rum pars, &c. & si quid alibi secus statutum sit.

25. Dum in aliquem suffragia feruntur, vel de eiusdem
causa agitur, is ea vice à suffragatione abstineat; Capitulo, vel
Definitorio exeat, nec non illius propinqui in primo, & secun-
dæ gradu inclusivè.

26. Calculi, qui pro electionibus in eadiscum inferuntur,
cum inde extrahuntur, à solis Scrutatoribus videantur, non ab
alijs Electoribus.

De ratione eligendi Præpositum Generalem.

C A P. VI.

App.
29.

TERTIO quoque anno in Præpositum Genera-
lem, qui univèrsæ præsit Congregationi, elige-
tur vnus ex Vocalibus: ** confirmationi eiusdem,
seu nova electioni lacus ultra primum triennium,
ad alterum solū proxime sequens poterit esse.* Modus ac ratio
illius eligendi hæc erit.

2. Die lunæ mane Præpositus Generalis, vel si absit, Vica-
rius Generalis Missam de Spiritu sancto celebrabit, cui omnes,
qui in eo Collegio sunt, interfint, præcipuè verò Electores,
qui sanctissimo Christi Corpore sese reficient de manu cele-
brantis; & nemo hac spirituali refectioe legitime non impe-
ditus abstineat.

3. Pulsata deinde campanula, omnes qui in Collegio ade-
runt, Sacerdotes, Clerici, Laici, in Chorum conveniant, & Cle-
ricorum vno præferente Crucem, a Choro per Ecclesiam, vt in
processionibus fieri solet, ad Comitium proficiantur super-
pelliceis induti. Præpositus Generalis, Alba, Stola, & Pluviali
rubri coloris mediis inter Vicarium Generalem, & Consilia-
rium

rium maiorem, vel si erit Vicarius Generalis, inter ipsos Con-
siliarios, aut duos professione antiquiores incedet, decantando
Hymnum *Veni Creator Spiritus*, alternis Choris, eo ordine, ut
qui in Electorum numerum non sunt adscripti, præeant, tum
Socij, deinde Vocales. Cum ad Comitij fores ventum fuerit,
Præpositus Generalis, & Electores, depositis Pluviali, & super-
pelliceis, Capitulum ingredientur, & fores obserabuntur. Ia-
nitores duo semper assistent, procul tamen à foribus: reliqui ad
Chorum reuerentur, vbi precibus incumbunt vsque dum elec-
tioni suis imponatur, exposito interim in Altari maiori San-
ctissimo Eucharistiae Sacramento.

4. Electores Capitulum ingressi ante Iesu Christi crucifixi
imaginem procumbent in genua: tum Præpositus Generalis
Antiphonam inchoabit.

*Veni sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui
amoris in eis ignem accende.*

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renouabis faciem terra.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

*Oremus. Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustra-
tione docuisti, da nobis in eodem Spiritu vestra sapientia, & da circa
semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum.*
R. Amen.

*Oremus. Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia
magna solus, præstare super formulas tuas, & super congregatio-
nes illis commissas spirituum gratia salutem, & ut in veritate
tibi complacueris, perpetuum eis regni tui benedictionem infunde.*

*Mentes nostras, que sumus, Domine, lucem tue claritatis
illustra, ut videre possimus, que agenda sunt, & que
sunt, agere valeamus. Per Christum Dominum nostrum.*
R. Amen.

*Antiphona. Sub tuum præsidium confugimus, sancta Dei
Genitrix, nostras supplicationes respicias in necessitatibus, sed
à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa, & be-
nedicta.*

V. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Ore-

Oremus. Defende, quaesumus, Domine B. Maria semper Virgine intercedente istam ab omni aduersitate familiam, & toto corde tibi prostratam ab hostium propitijs tuere clementer insidijs. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

5 Quibus perfolutis protinus illius cessare munus censeatur. Itaque sigillo in manu Vicarij deposito (qui Vicarius hoc ipso Praesidis officio, & nomine gaudeat ea prorsus potestate, quae in Praeposito Generali potest esse summa) in ordinem redactus ad locum sibi ex professione debitum accedat. Quod si ad Vicarium Generalem spectauerit Capitulum conuocare, is nihilominus Praesidem aget, & in suo munere, ac loco perseuerabit.

6 Priusquam vero ad Praepositum Generalem eligendum deueniant Patres Electores, si quid statuendum erit ad ipsius, vel maiorum Officialium personas, iura, modum procedendi, & ad electiones attinens, hic erit locus, Socijs ex Italia prius à Capitulo dimissis : Tum electio fiet hoc modo .

7 Urnula super mensa in capite Comitij posita de more statuatur, tum singulis Electoribus tam Vocalibus, quam Socijs quinque, aut sex pagellae, in quibus impressa sint nomina, & cognomina Vocalium omnium Capituli Generalis, à Cancellario distribuentur, deleto in vnaquaque nomine, & cognomine illius, cui assignabuntur. Mox tres Scrutatores per vota secreta eligentur à Vocalibus, & Socijs, qui debeant inferuire pro electionibus quorumcunque maiorum Officialium, & Prouincialis Gallia. Vota autem illorum, qui Scrutatores ipsos eligent, accipiet Praeses Capituli, & duo Consiliarij, eorumque altero absente, Cancellarius : ac si vterque absit, Cancellarius, & Vocalis senior professione.

8 Scrutatoribus electis, Praeses paululum se subducet à medio mensae, vt ibidem consistere possint Scrutatores : mox Cancellarius, annuente Praeside, alta voce pronuntiabit :

In nomine Sanctissimae Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ad Praepositi Generalis nominationem, & suffragia ferenda unusquisque ex ordine accedat.

9 Surget deinde Praeses, qui ante Sanctissimam Christi Crucifixi imaginem genibus flexis signo Crucis primo se muniens iureiurando se obstringet in haec verba.

Ego N. Praeses, & Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientiae meae iurauerim

in Præpositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantijs, iudicauero, una schedula, non tamen me ipsum nominabo.

10. Tum propriam schedulam, qua nomen & cognomen à se electi contineatur, complicatam, ac duobus digitis coram Scrutatoribus sublatam in urnam immittet, deinde ad propriam sedem reuertetur: idem nulla interiecta mora præstabunt Scrutatores sigillatim.

Ego N. Scrutator, & Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quòd secundum veritatem conscientia mea unum in Præpositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantijs, iudicauero, una schedula, non tamen me ipsum nominabo: & verum, ac præcisum numerum suffragiorum, qua pro vnoquoque lata fuerint, enuntiabo: & in hoc Scrutatoris munere me fidelem, ac sine dolo præstabo.

11. Vnusquisque deinceps ex Electoribus, seruato professionis ordine, ad eandem mensam accedet, & genibus flexis signo Crucis sibi prius impresso iurabit his verbis.

Ego N. Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quòd secundum veritatem conscientia mea unum in Præpositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantijs, iudicauero, una schedula, non tamen me ipsum nominabo.

Et statim surgens complicatam schedulam, & duobus digitis coram Scrutatoribus sublatam in urnam iniiciet, ac proprium repetet locum.

12. His eadem ratione ab vnoquoque præstitis, ex Scrutatoribus professione, vel ætate minimus schedulas ex urna educet, & coram Scrutatoribus numerabit, qui easdem euolutas alta voce perlegent, & singulos nominatos cum numero suffragiorum in sua quisque pagina describet.

13. Quòd si duæ ex tribus partibus Electorum in vnum aliquem consenserint, is legitime electus censeatur, atque illico iubente Præsidente Scrutatorum maior electionis Decretum his verbis conficiet.

In legitima Congregatione die N. Mensis N. Anni N. in Cuius tate N. vel oppido N. in Collegio N. habita, secundum rationem præscriptam à nostris Constitutionibus. Ego N. Scrutator senior huius Capituli, Spiritus sancti gratia inuocata meo, & omnium nomine, ad quos pertinet electio, eligo in Præ-

C positi-

postum Generalem Clericorum Regul. Congreg. Somasche, & Doctrinæ Christianæ in Gallia, & electam declaro Admodum Rev. Patrem N.N.

Quod Decretum à Scrutatoribus subscriptum, & Congregationis sigillo obfirmatum Scrutatorum maior statim promulgabit, nisi is fuerit electus: tunc enim promulgandi munus erit Scrutatoris professione ab illo secundi.

14. Sin autem prædictum suffragiorum numerum nemo attingerit, ad calculos deveniatur. Scrutatorum ultimus omnes in schedulis nominatos alta voce recitabit, & ab eo, qui professione fuerit senior, suffragationis fiet initium: ille, in quem à cæteris feruntur suffragia, à ferendo suffragio interim abstinabit, & Capitulo egredietur. Cancellarij munus erit cadiscum affirmationis, & negationis signo notatum circumferre, singulos calculos singulis Electoribus distribuere, & postquam ipse primus omnium calculum immiserit, à Præsidente, & à Scrutatoribus primùm, deinde à cæteris, servato professionis ordine, recipere, tum ad Scrutatores cadiscum prædictum referre, qui eductos calculos enumerabunt, cum numero Electorum conferent, & numerum exscribent, nec illum tamen euulgabunt, nisi post omnium suffragationem. Dehinc cæteri, quicumque nominati fuerint, calculis subijciatur, & singulorum numerus adnotabitur à Scrutatoribus. Qui autem pluribus calculis numerum ad electionem necessarium duarum partium superaverit respectivè, is erit Præpositus Generalis. Quòd si in duos simul æqualia suffragia conuenerint, maior professione, & inter æquales professione, natu maior electus censeatur. Cancellarius dum cadiscum circumferet, dum suffragia distribuet, & colliget; verbis omnino, & nutibus abstineat, sed demissis in terram oculis, erigat mentem in Deum, ab eoque lumen, & opem singulis imploret.

15. Sin prædicta ratione nullus electus reperietur, ad suffragationem iterum regrediendum erit, eodem omnino, quo supra servato modo: quòd si adhuc res infecta sit, prætermittis ijs, qui non plura quàm quatuor suffragia habuerint, reliqui omnes ad calculorum iudicium reuocabuntur, initio dicto ab eo, in quem plura antea lata fuerint suffragia: quòd si ne hac quidem ratione finis electioni imponi possit, Patres Electores ad quartam partem horæ orationi incumbant, deinde su.

supradictis ad suffragia seruatō eodem ordinē reuocatis, si ne hac quidem ratione electio successerit, noua per schedulas fiet nominatio, prædictis omnibus, atque præscripto ordine seruatis. Neque eo die e Comitio egredientur Patres, neque iisdem ad victum quidquam afferetur, præter panem, & vinum, nisi electione absoluta.

16. Electus verò Generalis, medius inter Præsidentem, & Scrutatorem maiorem, detecto, & ad Sanctissimam Christi imaginem conuerso capite, adiuuentibus omnibus, ac stantibus, & ipse consistet. Tunc Præsēs inchoabit Hymnum. *Te Deum laudamus, &c.* & prosequentur reliqui vsque ad finem. Quo recitato addet.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Hierosulē.

Ter autem hæc Vers. cum suo Resp. repetetur. Tum subiicietur.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, cuius misericordia non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus; piissima maiestati tuæ pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad præmia futura disponas. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

17. Interim Comitij ianitoribus de electione admonitis, eorum alter ad tintinabulum accurrens signo dato Collegiales conuocabit: nouus Generalis vestibus induetur sacris, Electores superpelliceis, vt initio est factum, Cruce præeunte, omnes eodem ordine, quō in ingressu, a Comitio in Ecclesiam, & illam circumeuntes, vt fit in supplicationibus, ad Altare maius prodibunt decantantes alternis choris Canticum Zachariæ *Benedictus Dominus Deus, &c.*

18. Postea Præpositus Generalis genibus flexis medius adhuc inter Præsidentem, & maximum Scrutatorem silentio aliquantisper orabit, recondito prius Sanctissime Eucharistiæ Sacramento: deinde manu lapidi sacro admoda iurabit in hæc verba.

Ego N. seruus Dei, & indignus Præpositus Generalis Congregationis Somaſchæ, & Doctrinæ Christianæ in Gallia, testor

creto seruando in manibus Præsidis iuramento, prædicta faciet omnia: quibus peractis, recta, neque aliò diuertentes, in Comitium reuertentur cum capsula, quam Scrutatores cæteri aperient, schedulam educent, in vrbam iniicient. Si plures erunt infirmi, idem præstabitur, schedulis tamen enumeratis, antequam in vas iniiciantur. Per calculum autem egrotus primus omnium suffragium feret in solitum cadiscum: Quòd si extra illud Collegium quispiam æger fuerit, is absens censeatur.

12 Si minor Electorum pars suffragium ferre recuset, aut è Comitio egrediatur: si contra duæ ex tribus resistant, & contra sentiant, possunt hæ duæ nihilominus electiones facere, dummodo ex tribus, quæ remanserunt, partibus duæ ad electionem consentiant.

13 Qui electioni præsentés aderunt, ijs proprio voto actiue renuntiare non liceat, tametsi aliter sentiant, quàm decerni viderint, sed moderationem animi præferentes cum maiori parte sentire non ægrè ferant.

14 Si Vocalis quispiam quauis ex causa, etiam necessaria, electionum tempore Comitio exeat, si votum non dederit, illius ius, ac potestas omnis, tum eligendi, tum cætera decernendi ad eos, qui in Comitio remanserint, deuoluatur, atque electio ab his facta, aut decretum aliquod statutum ratum, ac legitimum sit. Quòd si ante electionis finem, aut decreti alicuius promulgationem redierit, dummodo vota tam in electione, quàm in decretis non sint cepta publicari, suffragij iure & ipse vtetur.

15 Si quis absens pro ea vice proprio suffragio renuntiauerit, & facti huius mox poenitens ad Comitium regressus fuerit, cum cæteris Vocalibus admittatur.

16 In suffragijs ferendis Præpositus Generalis non secus, ac reliqui, vnico calculo vtatur: vbi tamen æqualia in aliquem conspirarint suffragia (electionibus à toto Capitulo Generali faciendis exceptis) postquam iam iterum ad calculos deuentum fuerit, tum duplici vtetur suffragio.

17 Si quid in ferendis suffragijs, aut in iam latis controuersæ fuerit ortum, Præpositus Generalis, vel Præsès, Scrutatores, Consiliarius minor, & duo professione antiquiores diriment, & calculis definiunt, ita vt quod pluribus visum fuerit, id fiat: Quòd si in electione Præpositi Generalis aliquid huiusmodi acciderit, Capitulum decernet, & illius decreto acquiescent omnes.

18. Qui electus fuerit, is prouinciam tanquam sibi à Domino impositam non detrectet, sed æquo animo suscipiat, nec vlla cuiusquam excusatio admittatur, nisi à duabus Capituli, si à Capitulo, vel Definitorij, si à Definitorio electio facta fuerit, partibus sit approbata: si quis tamen occulto, & sibi tantum noto legitimo impedimento laboret, ei nulla fides adhibeatur, nisi id iureiurando coram Capitulo, vel Definitorio confirmarit.

19. Electus quisque ex Constitutionum præscripto eo ipso confirmatus habeatur, nisi impedimento aliquo Canonico illum detineri Præposito Generali, Vicario, & Consiliarijs innotuerit: quibus si dubitatio de allato impedimento grauis videatur, & post diligentem inquisitionem iuridicè ab ipsis faciendam adesse impedimentum re vera iisdem cognouerint, electionem illius irritam declarent, & ad aliam deueniatur. Electis tamen statim post electionem munere suo fungi liceat, donec prædictis Patribus de impedimento constiterit. Qui autem ab electione semel ob impedimentum aliquod fuerit reiectus, non amplius assumatur, nisi prius de eo remoto Vocales edocti fuerint.

20. Nullum cuiuspiam ex maioribus Officialibus munus cessare censeatur, nisi cum paulò ante nouam cuiusque Officialis creationem Cancellarius, Præpositi Generalis iussu, de electione facienda omnes admonebit, & ad ipsam aduocabit. Tunc enim eo ipso dignitates illæ cessabunt.

21. In Capitulo Generali congregato præter Præpositum Generalem, vt infra, eligentur etiam reliqui Definitorij Officiales, quorum quilibet si vnam eiusdem Definitorij dignitatem obtinuerit ad triennium; eo expleto ad aliam, non ad eandem eligi poterit, ** Procuratore generali excepto, qui triennio expleto poterit confirmari: eo autè casu à Definitorio amouebitur, & eius in locum quintus Definitor eligetur, qui numerum Definitorij tertium decimum expleat, & triennium in eo munda, vt ceteri perseneret.* App. n. 8.

22. Si quem autem Officialium maiorum intra triennium à die electionis, aut vita decedere, aut ob infirmam valetudinem, aut aliquod impedimentum ad munus suum obeundum ineptum reddi contigerit, alius in illius locum à Definitorio proximè sequenti sufficiatur cum duabus suffragiorum partibus, qui eius, in cuius locum est susceptus, vices tam in mu-

munere, quam in loco, & temporis, quod superest, dectur-
tu sustineat.

23. Si Generali Capitulo durante aliquis ex maioribus
Officialibus officio suo fungi nequiverit, a Definitorio eliga-
tur alter, qui impediti vices subeat.

24. Electio Præpositi Generalis, cum duabus ex tribus par-
tibus votorum fiat: reliquæ omnes cum maiori supra dimidiū
respectivè, excepto casu superius expresso, §. Si minor electo-
rum pars, &c. & si quid alibi secus statutum sit.

25. Dum in aliquem suffragia feruntur, vel de eiusdem
causa agitur, is ea vice a suffragatione abstineat; Capitulo, vel
Definitorio exeat, nec non illius propinqui in primo, & secun-
da gradu inclusivè.

26. Calculi, qui pro electionibus in cadiscum inferuntur,
cum inde extrahuntur, a solis Scrutatoribus videantur, non ab
alijs Electoribus.

De ratione eligendi Præpositum Generalem.

C A P. VI.

TERTIO quoque anno in Præpositum Generalem,
qui univèrsæ præsit Congregationi, elige-
tur vnus ex Vocalibus: ** confirmationi eiusdem,*
sen nova electioni lacus ultra primum triennium,
ad alterum solam proxime sequens poterit esse. Modus ac ratio
illius eligendi hæc erit.

App.
n. 9.

2. Die lune mane Præpositus Generalis, vel si absit, Vica-
rius Generalis Missam de Spiritu sancto celebrabit, cui omnes,
qui in eo Collegio sunt, intersint, præcipuè verò Electores,
qui sanctissimo Christi Corpore sese reficient de manu cele-
brantis; & nemo hac spirituali refectioe legitime non impe-
ditus abstineat.

3. Pulsata deinde campanula, omnes qui in Collegio ade-
runt, Sacerdotes, Clerici, Laici, in Chorum conveniant, & Cle-
ricorum vno præferente Crucem, a Choro per Ecclesiam, vt in
processionibus fieri solet, ad Comitium proficiantur super-
pelliceis induti. Præpositus Generalis, Alba, Stola, & Pluviali
rubei coloris medijs inter Vicarium Generalem, & Consilia-
rium

rium maiorem, vel si erit Vicarius Generalis, inter ipsos Con-
 gliarios, aut duos professione antiquiores incedet, decantando
 Hymnum *Veni Creator Spiritus*, alternis Choris, eo ordine, ut
 qui in Electorum numerum non sunt adscripti, præeant, tunc
 Socij, deinde Vocales. Cum ad Comitij fores ventum fuerit,
 Præpositus Generalis, & Electores, depositis Plumis, & super-
 pelliceis, Capitulum ingredientur, & fores obserabuntur. In-
 nitores duo semper assistent, procul tamen à foribus: reliqui ad
 Chorum reuerentur, ubi precibus incumbens vsque dum ele-
 ctioni finis imponatur, exposito interim in Altari maiori San-
 ctissimo Eucharistiæ Sacramento.

4. Electores Capitulum ingressi ante Iesu Christi crucifixi
 imaginem procumbent in genua: tunc Præpositus Generalis
 Antiphonam inchoabit.

*Veni sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui
 amoris in eis ignem accende.*

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et remouabis faciem terra.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

*Oremus. Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustra-
 tione docuisti, da nobis in eodem Spiritu velle sapere, & da tunc
 semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum.*
R. Amen.

*Oremus. Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia
 magna solus, prætere super formulas tuas, & super congregatio-
 nes illis commissas spiritus gentis solentis, & ut in veritate
 sibi complacent, perpetuum eis varem tua benedictione infunde.*

*Mentes nostras, quesumus, Domine, lucerna tua claritate
 illustra, ut videre possimus, quæ agenda sunt, & que ra-
 ta sunt, agere valeamus. Per Christum Dominum nostrum.*
R. Amen.

*Antiphona. Sub tuum præsidium confugimus, sancta Dei
 Genitrix, nostras deprecationes despicere in necessitatibus, sed
 à periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa, & be-
 nedicta.*

V. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Ore-

Oramus. Defende, quasumus, Domine B. Maria semper Virgine intercedente istam ab omni aduersitate familiam, & toto corde tibi prostratam ab hostium propitijs tuere clementer insidijs. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

5 Quibus perfolutis protinus illius cessare munus censeatur. Itaque sigillo in manu Vicarij deposito (qui Vicarius hoc ipso Præsidis officio, & nomine gaudeat ea prorsus potestate, quæ in Præposito Generali potest esse summa) in ordinem redactus ad locum sibi ex professione debitum accedat. Quod si ad Vicarium Generalem spectauerit Capitulum conuocare, is nihilominus Præsidem aget, & in suo munere, ac loco perseverabit.

6 Priusquam verò ad Præpositum Generalem eligendum deueniant Patres Electores, si quid statuendum erit ad ipsius, vel maiorum Officialium personas, iura, modum procedendi, & ad electiones attinens, hic erit locus, Socijs *ex Italia* prius à Capitulo dimissis : Tum electio fiet hoc modo .

7 Vnula super mensa in capite Comitij posita de more statuatur, tum singulis Electoribus tam Vocalibus, quam Socijs quinque, aut sex pagellæ, in quibus impressa sint nomina, & cognomina Vocalium omnium Capituli Generalis, à Cancellario distribuentur, deleto in vnaquaq; nomine, & cognomine illius, cui assignabuntur. Mox tres Scrutatores per vota secreta eligentur à Vocalibus, & Socijs, qui debeant inferuire pro electionibus quorumcunque maiorum Officialium, & *Prouincialis Gallia*. Vota autem illorum, qui Scrutatores ipsos eligent, accipiet Præses Capituli, & duo Consiliarij, eorumque altero absente, Cancellarius : ac si vterque absit, Cancellarius, & Vocalis senior professione.

8 Scrutatoribus electis, Præses paululum se subducat à medio mensæ, vt ibidem consistere possint Scrutatores : mox Cancellarius, annuente Præsede, alta voce pronuntiabit :

In nomine Sanctissimæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ad Præpositi Generalis nominationem, & suffragia ferenda vnusquisque ex ordine accedat.

9 Surgat deinde Præses, qui ante Sanctissimam Christi Crucis Imaginem genibus flexis signo Crucis primò se maniens iureiurando se obstringet in hæc verba.

Ego N. Præses, & Elector testem inuoco. Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientie meæ vnus

in Præpositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantijs, iudicauero, una schedula, non tamen meipsum nominabo.

10. Tum propriam schedulam, qua nomen & cognomen à se electi contineatur, complicatam, ac duobus digitis coram Scrutatoribus sublatam in urnam immittet, deinde ad propriam sedem reuertetur: idem nulla interiecta mora præstabunt Scrutatores sigillatim.

Ego N. Scrutator, & Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quòd secundum veritatem conscientia mea unum in Præpositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantijs, iudicauero, una schedula, non tamen me ipsum nominabo: & verum, ac præcisum numerum suffragiorum, qua pro vnoquoque lata fuerint, enuntiabo: & in hoc Scrutatoris munere me fidelem, ac sine dolo præstabo.

11. Vnusquisque deinceps ex Electoribus, seruato professionis ordine, ad eandem mensam accedet, & genibus flexis signo Crucis sibi prius impresso iurabit his verbis.

Ego N. Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quòd secundum veritatem conscientia mea unum in Præpositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantijs, iudicauero, una schedula, non tamen me ipsum nominabo.

Et statim surgens complicatam schedulam, & duobus digitis coram Scrutatoribus sublatam in urnam iniiciet, ac proprium repetet locum.

12. His eadem ratione ab vnoquoque præstitis, ex Scrutatoribus professione, vel ætate minimus schedulas ex urna educet, & coram Scrutatoribus numerabit, qui easdem euolutas alta voce perlegent, & singulos nominatos cum numero suffragiorum in sua quisque pagina describet.

13. Quòd si duæ ex tribus partibus Electorum in vnum aliquem consenserint, is legitimè electus censeatur, atque illico iubente Præsidente Scrutatorum maior electionis Decretum his verbis conficiet.

In legitima Congregatione die N. Mensis N. Anni N. in Ciuitate N. vel oppido N. in Collegio N. habita, secundum rationem præscriptam à nostris Constitutionibus. Ego N. Scrutator senior huius Capituli, Spiritus sancti gratia inuocata meo, & omnium nomine, ad quos pertinet electio, eligo in Præpositum

C   præpositum

positum Generalem Clericorum Regul. Congreg Somasche, & Doctrinæ Christianæ in Gallia, & electam declaro Admodum Rev. Patrem N. N.

Quod Decretum à Scrutatoribus subscriptum, & Congregationis sigillo obsignatum Scrutatorum maior statim promulgabit, nisi is fuerit electus: tunc enim promulgandi munus erit Scrutatoris professione ab illo secundi.

14. Sin autem prædictum suffragiorum numerum nemo attingerit, ad calculos deveniatur. Scrutatorum ultimus omnes in schedulis nominatos alta voce recitabit, & ab eo, qui professione fuerit senior, suffragationis fiet initium: ille, in quem à cæteris feruntur suffragia, à ferendo suffragio interim abstinabit, & Capitulo egredietur. Cancellarij munus erit cadiscum affirmationis, & negationis signo notatum circumferre, singulos calculos singulis Electoribus distribuere, & postquam ipse primus omnium calculum immiserit, à Præside, & à Scrutatoribus primùm, deinde à cæteris, servato professionis ordine, recipere, tum ad Scrutatores cadiscum prædictum referre, qui eductos calculos enumerabunt, cum numero Electorum conferent, & numerum exscribent, nec illum tamen euulgabunt, nisi post omnium suffragationem. Dehinc cæteri, quicumque nominati fuerint, calculis subijciatur, & singulorum numerus adnotabitur à Scrutatoribus. Qui autem pluribus calculis numerum ad electionem necessarium duarum partium superaverit respectivè, is erit Præpositus Generalis. Quòd si in duos simul æqualia suffragia conuenerint, maior professione, & inter æquales professione, natu maior electus censeatur. Cancellarius dum cadiscum circumferet, dum suffragia distribuet, & colliget; verbis omnino, & nutibus abstinere, sed demissis in terram oculis, erigat mentem in Deum, ab eoque lumen, & opem singulis imploret.

15. Sin prædicta ratione nullus electus reperietur, ad suffragationem iterum regrediendum erit, eodem omnino, quo supra servato modo: quòd si adhuc res infecta sit, prætermittis ijs, qui non plura quam quatuor suffragia habuerint, reliqui omnes ad calculorum iudicium reuocabuntur, initio ducto ab eo, in quem plura antea lata fuerint suffragia: quòd si ne hac quidem ratione finis electioni imponi possit, Patres Electores ad quartam partem horæ orationi incumbant, deinde su.

supradictis ad suffragia seruato eodem ordine reuocatis, si ne hac quidem ratione electio successerit, noua per schedulas fiet nominatio, predictis omnibus, atque prescripto ordine seruatis. Neque eo die à Comitio egredientur Patres, neque iisdem ad victum quidquam afferetur, præter panem, & vinum, nisi electione absoluta.

14. Electus verò Generalis, medius inter Præsidentem, & Scrutatorem maiorem, detecto, & ad Sanctissimam Christi imaginem conuerso capite, assurgentibus omnibus, ac stantibus, & ipse consistet. Tunc Præses inchoabit Hymnum. *Te Deum laudamus, &c.* & prosequentur reliqui vsque ad finem. Quo recitato addet.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Hierusalem.

Ter autem hic Vers. cum suo Resp. repetetur. Tum subijcietur.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, cuius misericordia non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus; piissima maiestati tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulatam concedis, eosdem non deserens ad premia futura disponas. Per Christum Dominum nostrum. *R. Amen.*

17. Interim Comitij ianitoribus de electione admonitis, eorum alter ad tintinabulum accurrens signo dato Collegiales conuocabit: nouus Generalis vestibus induetur sacris, Electores superpelliceis, et initio est factum, Cruce præeunte, omnes eodem ordine, quo in ingressu, à Comitio in Ecclesiam, & illam circumeuntes, ut sit in supplicationibus, ad Altare maius prodibunt decantantes alternis choris Canticum Zachariæ *Benedictus Dominus Deus, &c.*

18. Postea Præpositus Generalis genibus flexis medius adhuc inter Præsidentem, & maximum Scrutatorem silentio aliquantisper orabit, respondito prius Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento: deinde manu lapidi sacro admota iurabit in hæc verba.

Ego N. servus Dei, & indignus Præpositus Generalis Congregationis Somaesca, & Doctrinæ Christianæ in Gallia, testem

inuoco Deum, quòd Congregationem pro viribus meis iuxta ipsius Constitutiones factas, & Canonice faciendas administrabo.

Tunc Præses ei tradet sigillum, & eo ipso Præpositus Generalis confirmatus censetur: Præsidis verò officium protinus cessabit.

19. His peractis sedebit Præpositus Generalis capite cooperto in sella sibi in cornu Euangelij collocata, vbi post Vicarium Generalem, & maximum Scrutatorem, qui tunc temporis ipsi Præposito Generali assistent, Vocales omnes, & Socij professionis ordine seruato, genibus flexis ipsum reuenter amplectentur, & eius dexteram in obedientiæ testimonium osculabuntur: Collegiales verò, & domestici omnes extremam anteriorem partem Pluuialis. Mox Chorum ingressi exuent se superpelliceis, atque eo mane, si contigerit electio, nihil præterea agatur in Comitijs, vt ad cæteras electiones, oratione præparare se valeant Electores, nisi Præpositus Generalis ibidem in templo, aut in Comitio sermonem habere voluerit.

De electione maiorum Officialium, ac de ratione ferendi suffragij in ipsa.

C A P. VII.

App. 2
n. 10.

IN* primo confesso post Præpositi Generalis electionem, ad cæteros Capituli Generalis digniores Officiales eligendos deueniatur, & primum quidem Vicarius Generalis, tum vterque Consiliarius, deinde Visitatores tres, tum Prouincialis Gallia, max Definidores quatuor, tum Procurator Generalis, postremo Cancellarius creabuntur.

2. Scrutatores in horum Officialium electionibus erunt iidem, qui in Præpositi Generalis electione fuerunt.

3. Constituta igitur hora Capitulo de more conuocato, atque ex Constitutionum libro à Cancellario lectis, quæ ad electionem, & officium Vicarij Generalis spectant, Electores ab eodem Cancellario aduocabuntur his verbis.

In Nomine Sanctissima Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus sancti, ad nominationem Vicarij Generalis, & suffragia ferenda vnusquisque accedat ex ordine.

↳ Quo

4. Quo dicto Vicarius sigillum Præposito Generali tradet, & ad locum suæ professionis redibit. Tunc Præpositus Generalis ante sanctissimam Christi Crucifixi Imaginem accedens genuflexus iurabit in hæc verba.

Ego N. Præpositus Generalis testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientia mea in unaquaque maiorum Officialium electione, quos probiores, ac magis idoneos, pensatis circumstantijs, iudicauero, una schedula nominabo.

5. Tum surgens Præpositus Generalis schedulam, in qua nomen, & cognomen à se electi scriptum sit, inuolutam, & duobus digitis coram omnibus prius sublatam in urnam iniiciet, mox ad propriam sedem reuertetur. Idem prorsus præstabunt Scrutatores, sic iurantes.

Ego N. Scrutator & Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientia mea in unaquaque maiorum Officialium electione, quos probiores, & magis idoneos, pensatis circumstantijs, iudicauero, una schedula, non tamen meipsum nominabo, & non nisi verum, & præcisum numerum suffragiorum, qua pro unaquaque electione lata fuerint, enuntiari permittam, & fidelem me, ac sine dolo in hoc Scrutatoris munere præstabo.

6. Cæteri Electores singuli suam schedulam coram Scrutatoribus in urnam immittent, flexo prius ad terram genu ante Crucifixi imaginem in hunc modum præstito iuramento.

Ego N. Elector testem inuoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientia mea, in unaquaque maiorum Officialium electione, quos probiores, & magis idoneos, pensatis circumstantijs, iudicauero, una schedula, non tamen meipsum nominabo.

7. Socij idem præstabunt, omissis verbis illis in iuramento (non tamen meipsum) Quod cum omnes respectiue præstiterint, Scrutatorum minimus, spectantibus reliquis, schedulas ex urna eductas numerabit, quas Scrutatores perlegent, & singulos nominatos cum suffragiorum numero adnotabunt. Si in vnum aliquem suffragia requisita conferint, ille electus censeatur. Si verò necessaria ad legitimam electionem in neminem lata fuerint, electio ad calculos reuocetur, ita prorsus, vt de Præpositi Generalis electione traditum est.

8. Tantùm cadiscus, in quem injiciendi sunt calculi, non à Cancellario, sed ab vno ex Electoribus, quàm Præpositus Generalis ad id delegerit, circumferetur, à quo etiam calculi distribuentur, ita vt altera manu vasculum, in quo tot vtique sint calculi, quot Electores, altera verò cadiscum gestet, atque vno tempore calculorum fiat distributio, & suffragatio: nec huic interim liceat quempiam alloqui, siue gestibus, vel vultibus allicere.

9. Si in primo scrutinio electio non succedet, de integro distributis calculis suffragatio incipiet fieri ab eo, in quem plura suffragia in eodem primo scrutinio concurrerint, & sic deinceps pro suffragiorum numero.

10. Atque hæc scrutiniij, & suffragij ferendi ratio in cæterorum etiam Officialium electione omnino seruetur.

11. Vbi maiorum Officialium electiones expletæ fuerint, sequenti die publici Notarij contestatione, Sociorum interuentu, confirmentur. Hi verò, antequam discedant, aliò profecturi, si quas literas à subditis locorum suæ electionis acceperint, aut aliquid aliud, quod ad eosdem spectet, Definitorio proponendum in mandatis habuerint, fideliter consignent, & referant.

Qualis esse debeat Præpositus Generalis.

C A P. VIII.

1. **Q**ui in Præpositum Generalem est eligendus, quadragesimum ætatis annum, & professionis decimum ad minus excedat, parentibus sit honestis natus, nulloque obstrictus impedimento Canonico, valetudine bona, & firmis utatur viribus, vt communem viuendi modum, labores assiduos, & onus cum honore coniunctum sustinere queat, zelo disciplinæ regularis tuendæ, & promouendæ ferueat, quem apud nos religiosa consuetudine, & imperando, & obediendo satis expresserit.

2. Proluceat alijs charitate in omnes, sed præcipuè in pueros orphanos, item bonitate, & scientia vt quâ primatis, quâ publicis cohortationibus monere, corrigere subditos possit, & apud

apud ceteros mirabilem sapientie, pietatisque odorem diffundere.

3. Veram, sinceramque animi humilitatem cum auctoritate, & grauitate coniunctam habeat, seueritatem humanitate condiat, omnibus perturbationibus animi ita sit liber, vt quos correxerit, & admonuerit subditos, ij libenti animo eius monita, & correctiones excipiant.

4. Eundem eximio à natura instructum esse ingenio, rerum vsu perfectum, vita irreprehensibilem, bonorum Congregationis nostræ fidelissimum, omnium voce probatum, administratorem, orationi quàm maxime deditum desideramus.

5. Magnanimitatem, animique fortitudinem eiusmodi præferat, vt non ita facile de recta sententia moueatur, nec humilitatis, aut mansuetudinés speciei sua monita, vel iussa negligi permittat.

6. Tandem deformitate membrorum non laboret, sed præstet potiùs dignitate formæ, & quod præcipuum est, omni virtutum genere ita excellat, vt sit exemplar, & norma, ad quam ceteri se conforment. Verùm, sicut hæc omnia in vno inesse optabile esset, ita saltem contendunt Electores, vt eum ad supremam Congregationis dignitatem promoueant, qui ad eam quàm proximè accedat.

De munere, & auctoritate Præpositi Generalis.

C A P. IX.

1. **Q**UONIAM Præposito Generali grauissima, & maximè omnium ardua prouincia imposita est, vt scilicet animas fidei, potestati, prudentiæque suæ committas ad summum perfectionis fastigium pro humanæ naturæ imbecillitate, & verbo, & exemplo dirigat, eum nihil habere antiquius par est, quàm omnes rationes persequi, quibus existimet ad id, quod maximè velle debet, perueniri facile posse, rerum etiam temporarium cura non posthabita.

2. Quocirca Constitutiones, ac decreta, tum auctoritate, tum exemplo ita vbi que obseruanda curabit, vt hortando, monendo, opportunè, importunè, pro naturæ, ingenij, morumque diuersitate, & virtutibus, quibus animorum morbi depelluntur,

tur, perturbationesque sedantur, inferendis sollicitus non tant de sua, quàm de aliorum salute, ante Christi tribunal reddendam esse sibi rationem nunquam non cogitet.

3. Præterea Religionis totius statum, quomodo res in dies se habeant, an disciplinæ regularis tenor vsipiam remittatur: an Præpositi, & Rectores suo nauiter fungantur officio: an subditorum necessitatibus animæ, & corporis paterno affectu prospiciant, identidem vt cognoscat, curabit.

4. Itaque primo sui Generalatus anno vniuersa Congregationis loca per se ipse obibit, & inuiset, quò locorum, ac personarum natura cognita, quæ disponenda sunt, faciliùs ordinare, atque instruere possit. Quòd si legitimo detentus fuerit impedimento, eam obibit Congregationis partem, quam poterit, reliquam in proximum annum reijciet, atque interea à Superioribus de natura, genio, & ingenio subditorum curabit edoceri, ipseque in libello, quem apud se seruabit, & secum deferret, notatu digna adnotabit.

5. Quoties autem ad aliquem ex nostris locis Præpositus Generalis visitationis gratia peruenierit, omnes adeuntem in Ecclesiam comitentur, ibique *Te Deum laudamus* recitabunt.

6. Excepto visitationis tempore, in eo Congregationis nostræ Collegio, quod sibi in suæ residentiæ locum delegerit, commorabitur.

7. Quæ in Capitulo Generali, vel Definitorio constituta fuerint, ea curet ad sensum, & voluntatem eorundem Patrum, etiam tempore, modo, & reliquis circumstantijs exequenda.

8. Constitutiones, & Capitulorum Generalium, vel Definitoriorum decreta, priuilegia, concessiones, facultates à Summis Pontificibus Congregationi nostræ impertita in promptu habeat.

9. Cæterum ipsius Præpositi Generalis auctoritas tanta erit, quâta ex iure, & ex priuilegijs, ijs exceptis, quæ Cõstitutionibus nostris, ac Decretis Capituli Generalis aduersantur, conceditur.

10. Nemini Religionis habitu indui, aut ad Nouitiatû, vel ad professionem admitti; ad sacros Ordines promoueri; nemini Concionatoris, Lectoris, Confessarij, vel Parochi personam sustinere liceat, sine ipsius Præpositi Generalis expressa facultate, quàm tamen ipse poterit Superioribus ipsis, vel alijs, prout expedire animaduernerit, delegare: facultatem verò recipiendi Nouitios ad professionem solis Superioribus Vicario Genera-

li,

li, Procuratori Generali, & Visitatoribus, non alijs delegare poterit, quos ea in re suos Vicarios constituet, & declarabit.

11. Munus eiusdem erit Capitulum, aut Definitorium, quoties res exigere videbitur, cum voto Consiliariorum convocare, & dimittere, & Constitutionem aliquam declarare.

12. Licebit eidem præterea extra Definitorij tempus Congregationis nostræ personas de loco ad locum transmittere.

13. In obitu, vel diuturna absentia Superioris quicuius, aut remotione ab officio alium in illius locum, cum voto Consiliariorum, vel Assistentium, substituere, qui Vicarij nomine insignitus ordinariam Superioris auctoritatem habebit vsque ad Superioris aduentum.

14. Præterea Sacerdotem aliquem sibi à secretis assumere, virum ætate grauem, moribus, probitate, & scribendi peritia ornatum.

15. Cum Visitatoribus, & alijs auctoritatem suam communicare, eandem etiam reuocare, & imminuere, & rursus ad arbitrium augere integrum illi sit, præsertim cum illi contigerit necessarium aliquod iter aggredi, aut ex eorum Prouincijs abscedere, ita tamen vt quæcunque illi fecerint, si rerum natura id ferat, approbare possit per se, reprobare autem non possit, nisi de Consiliariorum, vel Assistentium consensu; atque iterum omnia quæcunque expedire in Domino indicauerit, decernere liceat. Cum verò extra Italiam perrexerit, cum omni potestate Vicarius Generalis in Italia remaneat.

16. Demortuo, vel impedito Visitatore, in Visitatoris locum aliquando alium destinare possit, qui Provisitatoris nomen habeat: si verò ob aliquam peculiarem causam mittatur, Commissarij nomine appelletur, & tunc in eam solum causam se ingerat, ob quam missus fuerit.

17. Eiusdem erit negotia grauiora Comitij Generalibus, aut Definitorio non reseruata, de consilio Vicarij Generalis; & vtriusque Consiliarij, vel Assistentium; si res moram non patiatur, transigere.

18. Item pœnas exigere delictis quibuscunque etiam grauiissimis debitas, & hanc eandem facultatem Vicario Generali, & Visitatoribus, vel Commissarijs ab ipso nominatis impertiri, & communicare poterit: pœnam tamen corporalem extra nostra claustra subeundam, quæ infamiam irroget, *excipi-*
mus, quam non imponet nisi de consensu Definitorij, si tem-
pus

parillius commode potuit expectari, sin secus de Assistentium, & Consiliariorum, aut duorum Vocalium Capituli Generalis proximiorum consensu, dummodo ex quinque, quatuor vota concurrant, etiam per literas exprimenda.

19 Eius in potestate sit licentiam dare Capitulis, vel Superioribus, vt ad Sanctam Sedem recurrant pro alienationibus faciendis, censibus imponendis, & sine Præpositi Generalis licentia non audeat Procurator Generalis aliquid huiusmodi attentare.

20. Cum Nouitijs excedentibus quadragesimum ætatis ætatem vsque ad quinquagesimum, vt recipi possint, eidem liceat dispensare.

21. Quauis autem in visitatione ipsa pro cuiusq; loci peculiari gubernatione ordinationes, & statuta facere non prohibeatur; à rebus tamen nouis, quantum poterit, abstinebit, & ordinationes istiusmodi cum eius officio expirasse intelligantur.

22. Omnibus insuper, & singulis in nostra Religione professis in virtute sancte obedientiæ præcipere, & censuras Ecclesiasticas adhibere ei liceat: vtriusque tamen, vt quàm parcissimè utatur, etiam atque etiam hortamur.

23. Si ad discipline conseruationem, interesse indicauerit, vt sibi casus aliquos, & censuras referret, abnonnisi de Vicarij Generalis, & Consiliariorum consilio præstabit: absolutio- nis tamen facultatem ad arbitrium suum cæteris impertire liberum illi sit.

24. Quia interdum contingit, non posse Consiliarios adesse in ea Ciuitate, in qua Præpositus Generalis residet, fas erit eidem sibi duos ex Vocalibus Assistentes eligere; adeo vt si fortè locum residentiae mutarit, eiusdem arbitrio relinquatur alios eligere Assistentes, qui ibidem, vbi is aderit, commorentur; atque iidem in rebus, in quibus agitur de iure tertij, præsertim odiosis, decernere, quod æquum fuerit, suo suffragio possint; in cæteris verò solum id consulere, quod prudentia dixerit. Declaramus autem hos neque Officiales esse, neque Assistentiam istiusmodi esse dignitatem.

25. Duos sem per se cum adhibeat in itinere comites, vel vtrumque Sacerdotem, vel saltem alterum, qui sit illi à secretis, alterum laicum.

26. Eidem re sacram facienti Sacerdos, & Clericus assistent. Cubi-

Cubiculum unam, & alterum religiosa, & communi supellectili instructū habeat, & Laicum professum, qui ei deferat.

Communi victu, vestituq; contentus sit: si quid tamen circa victus rationem remittere contigerit, eam adhibebit moderationem, ut laboribus, necessitati, & honori gradus id tribui omnes intelligant.

27. *Multum Reuerendi Patris Nostri* semper titulo honorabitur a Nostis.

Sigillo utetur duplici: grandiori ad publicas scripturas munitas, minori, quo priuate intere obligentur: in utroque sit incisa effigies Iesu Christi crucem gestantis, cum inscriptione ONVS MEVM LEVE, quod nostrae Congregationis Stemma esse statimus: in ipsa haec erant circumscripta verba, PRÆPOSITVS GENERALIS CLERICORVM REGVLARIVM CONGREGATIONIS SOMASCHÆ, ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN GALLIA.

28. Expleto sui Generalatus triennio in proximo Generali Capitulo coram tribus Iudicibus ab eodem Capitulo per vota secreta constitutis, tam impensi, quam accepti rationem reddere teneatur, cuius exemplum authenticum describatur ex actis Capituli, ut Romam transmitti possit, quoties ab Apostolica sede mandetur.

De auctoritate, & modo procedendi Congregationis erga Patrem Generalem.

C A P. X.

1. **C**VM Praepositi Generalis auctoritatem, & potestatem Capitulo Generali, & Definitorio subiectam esse statutum sit, equam est, ut is superior sibi potestatem agnoscens, illis acquiescat, & promptè exequatur omnia, quae à Capitulo Generali, vel à Definitorio suo tempore statuentur.

2. Vicarius Generalis, & Consiliarij sui in primis charitate, & vigilantia vitare studebunt, ne Praepositus Generalis laboribus nimis, aut indiscreta vitae severitate in adversam aliquam valetudinem incidat.

3. De;

3. Debeant præterea Consiliarij, si quid in Præposito Generali, quod ad ipsius personam, vel ad officium spectet, monitione dignum animaduertent, debita cum modestia, & humilitate in Domino ipsum commone, qui nisi reipsa resipuerit poenitentiam, & alteram monitionem, ab ipsis Consiliarijs corripatur: sin autem in rebus magni momenti, vel propter grauem corporis valetudinem, vel aliam ob causam, seu necessariam, seu voluntariam negligens deprehendatur, & inde graue aliquod Congregationi damnum timeatur, rerum illarum curam Vicario Generali, Consiliarijs id poscentibus, demandare teneatur, vel si ipse id negligat, Definitorium suo tempore id omnino præstet: Constitutiones, quibus ad Capitulum Generale, vel Definitorium aliquid pertinere decernitur, ita intelligendas esse Præpositus Generalis meminerit, vt, quæ contra molitus fuerit, nullius futura sint valoris, ac momenti.

4. Quanquam autem de diuina gratia non ita est desperandum, vt nobis veniat in mentem subuereri, eum futurum esse aliquando Præpositum Generalem, qui crimen aliquod perpetret, quod poena depositionis Canonico iure puniendum præcipiatur: tamen si iusto Dei iudicio id vnquam accidat, postquam de re planissimè constiterit, ille officio abdicetur, ac pro delicti magnitudine plectatur, seruatis seruandis.

5. Quoniam verò sæpe contingit eum, qui aliorum moderationi præest, multorum dictis, & oblocutionibus patere, dabunt operam Definitorij Patres, ne obiectorum criminum admittant probationes, nisi efficacissimæ sint.

6. Itaque si ex criminibus, quæ depositione digna sint, Præpositum Generalem (quod Deus auertat) aliquod commississe contigerit, curabunt ij, quorum ad aures peruenerit, de tota facti serie Vicarium Generalem quamprimum admonere, qui præmissa oratione, re diligenter, & matura consideratione examinata, si ita expedire iudicauerit, Consiliarios aduocabit, quibus rem, vt se habet, exponet.

7. Tum si & ipsi re accuratè discussa, depositioni locum esse censuerint, reliquos Definitorij Patres conuocabunt, & si quis venire quouis nomine recusauerit, proximiores Vocales vsque ad duodenarium numerum substituent.

8. Consiliarij rem ad Definitorium referet (quod ipse Præpositus Generalis non ingrediatur) Ea res præmissis precibus

bus diligentissimè, & accuratissimè examinabitur. Vbi verò satis fuerit res examinata, duæque ex tribus Definitorij partibus ad Præpositum Generalem deponendum consenserint, officio priuatus intelligatur, iuris tamen prius ordine seruato: statimque Vocales, & Superiores omnes publicis literis de Præpositi Generalis depositione commonefiant, & tota illius auctoritas ad Vicarium Generalem, vsque ad Generale Capitulum transferatur, quod proximo Paschate conuocabitur.

9. In casu prædicto Præpositi Generalis locum, & munus in Definitorio tenebit Vicarius Generalis, & in Vicarij locum alter substituetur à Definitorio.

10. Sin crimen, de quo Præpositus Generalis est accusatus, adeo enorme non fuerit, vel non ita bene probatum, vt depositioni sit locus, sed correctioni, aut alicui alij poenæ, rem totam ad Definitorium Paschatis subsequens deferent Vicarius, & Consiliarij; vbi poena pro culpæ qualitate infligatur. Quòd si accusatores, siue testes in probationibus defecerint, grauissima poena puniantur à Patribus Definitorii, & Præpositi Generalis innocentia publicis literis declaretur.

De munere, & auctoritate Vicarij Generalis.

C A P . X I .

VICARIUM Generalem iuxta formam supra Cap. de electione maiorum Officialium præscriptam eligere oportebit, virum ea probitate, & virtute insignem, quam summa officij cum primaria Congregationis administratione, & Præpositi Generalis munere coniunctio postulat.

2. Vicarij officium vltra triennium non prorogetur, ** etiam si per aliud triennium Præpositus Generalis confirmaretur.* Quòd si Præpositus Generalis primo, vel secundo ^{n. 11.} *utriuslibet* triennij anno è v ita migraret, vel alia causa officio cederet, dummodo à die vacationis ad tertiam Dominicam post Pascha sexaginta dierum spatium intercedat, Vicarius Generalis Capitulum in dictam diem Dominicam indicet. Si verò spatium sit breuius, cū voto Consiliariorum, & Assistenti respecti

Assistentium

ut præterea, seruat, quæ in Capitali Generali indictione seruanda mandauimus: ita tamen, vt semper prædictum sexaginta dierum spatium intersit, & Capitulum ante vigesimam primam diem Maij omnino inchoetur. Quod si id fieri non possit tunc, in annum sequentem & Vicarij munus prorogatum censetur, & Capituli conuocatio ad consuetum tempus differatur. Sed qui Præpositus Generalis eligitur, is non ad completum triennium, sed ad explendum inceptum triennium eligatur. * Et si Vicarius ipse, aut aliquis alius ex maioribus Officialibus forte ad Generalatum promoueat, tunc nouus per electionem substituitur Officialis, qui cum nouo Generali tempus, & munus expleat. Quotiescunque Præpositi Generalis munere Vicarium ipsum Generalem desungi contigerit, simul cum auctoritate suprema honor, reuerentia, & obediencia, quæ totius Congregationis Præsuli debetur, illi ab omnibus vbique exhibentur, tituloque *Mulsum Reuer. Patris Nostri*, tum in literis, tum in colloquijs à Nostri prænotetur.

App.
n. 12.

3. Si ipsum Vicarium Generalem obire, vel alia causa officio cedere eueniret, tunc ex Visitoribus professione maximus ipso iure, & facto succedet vsque ad proximum Definitorium, in quo duabus suffragiorum partibus consentientibus, nouus creabitur Vicarius: id quod etiam de reliquarum Definitorij dignitatum electione in huiusmodi casibus statutum sit.

4. Si vterque, Præpositus scilicet, & Vicarius Generalis mortem obirent, vel alia causa officio cederent; tunc ex Visitoribus professione antiquior ipso iure, & facto cum Generalitatis auctoritate, & honore, titulisque, vt diximus de Vicario Generali, succedet, idemque in Capitulo Generali Præsidis officium, & munus exercebit.

5. Iam verò Vicarij Generalis munus erit Capitulo vsque ad Præpositi Generalis creationem, vel confirmationem præstare: si Præpositus Generalis absit, si infirma vtatur valetudine, illius personam gerere, & vicem sustinere cum omni Præpositi Generalis auctoritate:

6. Eiusdem erit Definitorium (si de Præposito Generalis depositione agendum sit) conuocare: proximè post Consultorios in Capitulo; & Definitorio sententiã dicere: * *visitare locum à Præposito Generali etiam designatus, ne proxime Visitoris*

App.
n. 12.

ris

via omnis, & munus obire : si *Visitatorum* aliquis è viuis ex-
cesserit, aut fuerit impeditus, loca illi subiecta eum ordinaria
Visitatoris potestate inuisere, nisi aliter *Præpositus Generalis*
iustis de causis statuerit; denique ea peragere vniuersa, quæ no-
stræ *Constitutiones* ad eum spectare decernunt, & communi-
câre illi voluerit *Præpositus Generalis*.

1. *Sigillum* etiam proprium deferat cum insignibus *Religio-*
nis, quod sequentia verba circumscrip̄ta habebit. **VICARIUS**
GENERALIS CONGREGATIONIS SOMASCHÆ,
ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN GALLIA.

De qualitate, & munere Consiliariorum.

C A P. XII.

D *Vo Consiliarij* * ea ratione, quæ suprà tradita est, ^{App. n. 14.}
ab vniuerso *Capitulo* eligentur triennio dura-
turi : & cum præcipue optimi *Consiliarij* vir-
tutes sint probitas, & prudentia, & hæc quidem
vsu, illa verò virtutibus, diuina auxiliante gratia, comparetur,
id maxime propositum sit *Electores*, vt eos *Consiliarios* eli-
gant, qui multorum annorum vsu, & experientia *Congregatio-*
nis nostræ instituta probè nota habeant, & magnum virtutis
specimen ediderint.

2. *Fidelitas* etiam *Consiliarios* maxime decet, vt pro veri-
tate omnia constanter dicant, vt quæ in consultationem, & de-
liberationem venerint, quæue ipsi senserint, secretò tegant, &
cum *Præpositus Generalis*, ipsorum prius audita sententia, ali-
quid constituerit, illius iudicio humiliter acquiescant. Qua-
mobrem illud in primis, diligenterque cauebunt, ne se aut de-
cretum aliquod approbasse, aut aliter quoquo modo sensisse,
extra consultationem proferant: quin potius *Superioris* consi-
lium tanquam omnibus ratum, probatumque tueantur, &
commendabunt: si tamen non parui momenti negotium aga-
tur, & re diligenter considerata, subs etiam ad *Dominum* præci-
bus, adhuc à *Præpositi Generalis* consilio suam viderint sen-
tentiam discrepare, *Vicarium Generalem* adhibebunt, cuius
sententia si cum ipsorum voluntate consentiat, ea, qua decet,
modestia *Præpositum Generalem* admonent, vt à proposita
seca-

sententia discedat : sin minus, se id ad Definitorium suotem, pore relatuos.

3. Ea verò libertate sententiam dicent, vt tamen charitatis Christianæ memores in suo sensu nimium abundare non videantur.

4. Consiliarium munera hæc sunt, Capitulo Generali, Definitorio, & vbicunq; opus fuerit, semper adesse, & tam Capituli, quàm Definitorij auctoritatem tueri.

5. Præpositum Generalem, si quid ipsum de victu, de cultu, de Congregationis administratione monendum censuerint, Deum præ oculis habentes, modestè, ac humiliter commonere: in officio sibi inuicem præsto esse. Ea denique agent omnia Consiliarij, quæ ad ipsos spectare Constitutiones decernunt.

6. E duobus Consiliarijs ille sit maior, qui professione sit antiquior: & si ambo professione fuerint æquales, qui præcesserit ætate, præcedat etiam loco.

De qualitate, & munere Visitatorum.

C A P. XIII.

ET visitandi munus Præpositi Generalis proprium est, ad diurnam tamen regularis disciplinæ conseruationem, & ad totius administrationis onus facilius sustinendum, Capitulum Generale præter Vicarium Generalem, tres viros idoneos, publicæ salutis, & Constitutionum seruandarum studiosissimos eliget ad triennium ratione, quæ supra præscripta est, quos nullo Præpositi, seu Rectoris onere premi, quantum fieri poterit, exoptamus.

2. Biduo post accessum ad loca, quæ visitaturi sunt, communi vtentur mensa: chorum frequentabunt: sacrum Missæ mysterium quotidie celebrabunt: suoque docebunt exemplo curam omnem, & cogitationem in eo se defixisse, vt salua, & integra retineatur in Congregatione disciplina.

3. * *Vnaquaque ex Prouincijs, in quas commodè Congregatio nostra diuidi potest, suum habeat Visitatorem, qui loca à Præposito Generali illi ad visitandum destinata, semel in anno iustrabit, tempore, & cum socio Sacerdote ab eodem designando.*

4. Hic

4. Hic Præpositum Generalem hortamur in Domino, ut quantum fieri poterit, anno suæ visitationis generalis excepto, in certo aliquo Collegio domicilium sibi eligat, & Visitatorum vnumquenque suam in propria Prouincia visitationem obire aequo animo patiatur.

5. Visitatorum auctoritas, etiam extra visitationem hæc erit, nimirum processus (quos vocant) informatiuos in rebus grauioribus conficere, testes examinare, reum constituere, carceri mancipare, & alia id genus facere, quæ à Constitutionibus decernuntur, vsque ad definitiuam sententiam exclusiue.

6. Omnibus suis subditis in virtute sanctæ obedientiæ aliquid præcipere, censuris eisdem ligare, & ab iisdem soluere: statuta salutaria Constitutionibus, ac decretis Capituli Generalis, vel Definitorij non aduersantia, prout cuique loco conducere sibi visum in Domino fuerit, condere; rationes accepti, & expensi exigere, diligenti examine percurrere, & rationum libris subscribere.

7. Personas intra suam Prouinciam degentes ob necessariam aliquam, urgentemque causam, quæ moram non patiatur, ad alium eiusdem Prouinciæ locum destinare.

8. Ea denique omnia agere, quæ Constitutiones passim, vel Præpositus Generalis illis concesserit.

9. Visitatorem ad loca nostra visitationis gratia aduentantem, statim pulsato tintinnabulo, postquam in Ecclesia de more paulisper orauerit, cuncti hilariter, & reuerenter excipient, & ad benedictionem petendam in cubiculum ipsi religioso apparatu instructum conuenient, quos ille ad osculum manus, & religiosum complexum, amanter, benignèque recipiet. Quod item faciendum erit, & maiore cum reuerentia, & honore in aduentu Præpositi Generalis.

10. Visitator cubiculum ingressus, receptisque, ad benedictionem, & ad osculum manus singulis ea in domo commorantibus, Superiorem rogabit, nunquid sit, quod in præsens necessarium exposcat remedium, illudque protinus adhibebit.

11. Cum sibi opportunum visum fuerit, professos omnes conuocari iubebit, & dicto Hymno. *Veni Creator spiritus, &c.*

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renouabis faciem terra.

D

V. Me.

V. Memento congregationis tuæ.

R. Quam possedisti ab initio.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Concede nos famulos tuos, quasumus, Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosa Beata Maria semper Virginis intercessione, à presenti liberari tristitia, & aeterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deus virtutum, cuius est totum, quod est optimum, infere peccatoribus nostris amorem tui nominis, & presta in nobis religionis augmentum, ut qua sunt bona nutrias, ac pietatis studia, qua sunt nutrita, custodias. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

12. Literas commissæ sibi provincie à Collegij Cancellario, si adsit, vel à primo Vocali post Superiorem perlegi iubebit.

13. Tum brevi oratione eos ad verum in rebus ad visitationem spectantibus, integrè, sincereque aperiendum adhortabitur, admonebitque, ne vindictæ studio, aut alterius rei affectione moti ea dicant, quæ silenda forent, aut contra quæ dicenda essent, sileant; præterea, quatenus expedire censuerit, huius rei necessitatem per præceptum imponet; docebit, quæ ad fraternam charitatem, & correctionem pertinere Doctores communiter asseuerant, ne fortè zelus sine legis scientia charitatem enertat, aut perturbet. Tum talionis poenam indicet ijs, qui in probationibus defecerint.

Quòd si ad maiorem ipsorum consolationem aliquid præsentis socio exponere voluerint, liberum erit unicuique id facere.

14. Visitationem à rebus sacris inchoabit. Itaque templum ingressus, clausis ianuis, quæ populus ingredi consuevit, videat, quæ cura, & diligentia augustissimum Eucharistiæ Sacramentum, oleum infirmorum, aqua baptismalis, & cætera sacramentalia, ac Sanctorum etiam reliquia asserventur: num Altaria mappis ornata sint mundis, lapideque sacro rite munita: an confessoriorum sedes idoneas habeant crates: an Missarum obligationibus perfectè satisfiat; & demum ea omnia, quæ tum

in

in templo, tum in sacrario ad diuinum spectant cultum, diligenter scrutabitur.

15. Antequam subditos alloquatur, ab aliquo Patre Vocali Capituli Generalis, si adest, vel ab aliquibus Senioribus reseruari omnium tam spiritualium, quam temporalium, domus, personarumque statum, ac viuendi rationem curabit edoceri, & vt sibi visum fuerit expedire, huiusmodi prænotiones scriptis consignabit, quas tamen, ne in aliorum manus incidant, accuratissimè cauebit.

16. Quibus diligenter expensis, ac de singulorum actionibus, ac studijs breui etiam à Superiore edoctus, indicem personarum iuxta professionis ordinem conscriptum accipiet: tum singulis ad se per certum ministrum accitis, ea beneuolentiæ, & charitatisque exhibebit argumenta, vt nemini obmurmurandi, aut male de se suspicandi ansam præbeat.

17. Hinc prudenter ab vnoquoque sciscitabitur, quomodo corpore, ac viribus valeat, an libenter in illa domo degat, num quid sibi ad victum, vestitumque desit, num quid ad ipsius spirituale solatium, vel institutionem spectans proponere velit: quonam modo obedientiæ sanctæ, Superioris voluntati promptum seipsum agnoscat, & huiusmodi pleraque.

18. Quod verò ad alios attinet, rogabit, qua ratione Superior erga subditos se se gerat: an rectè ille in omnibus rebus suo fungatur officio; num quid in illo correctione dignum aduerterit: num aliquem susurrionem, vel inobedientem norit: an inter subditos sit concordia: num quis de nimia familiaritate sit suspectus: sintne in eo Collegio aliqui, qui vel à Superiore, vel ab alijs in omnibus rebus plerumque dissentiant: quonam modo Constitutiones, atque etiam decreta Capituli, Definitorij, aut Præpositi Generalis, & Visitatoris, vel Superioris feruentur: qualis sit omnium in Dei via, timore, ac pietate, atque etiam in literis progressus.

19. Aliquid contra Superiores, vel alios deferenti non facile assentietur Visitator, sed diligenter animaduertet, accuratèque circumstantias omnes perpendet: si aliquid grauius in alijs præter Superiorem deprehenderit, se cum ipso Superiore, & cum socio Visitationis communicata, quid factò opus sit, deliberabit: quòd si res eiusmodi sit, vt dilationem patiatur, Præpositum Generalem consulat.

20. Absoluta personarum visitatione, singulorum cellæ

perlustrabit in id maxime incumbens, vt seruetur communitas, vt habita religiosæ perpetuitatis ratione, nihil cuiquam superfit, aut deficiat, neve in ijs aliquid, quod religiosum vnum minus deceat.

21. Communia etiam in clauia, & officinas obibat, & inuisit; Sacrarij, Bibliothecæ, & publicæ supellestilis indices diligenter perleget, & comparari quamprimum à Superiore iubebit, quæ, vt communi suppleatur indigentia, opus esse iudicabit.

22. Postremò Superioris cubiculum scrutabitur: arcam, qua pecuniæ reconduntur, aperiet, & has coram Superiore, & Procuratore numerabit, libros rationum exposcet, atque rationes accepti, & expensi accuratè subducet, & examinabit, quibus, prout prudentia, & iustitiæ consonum videtur, subscribet.

23. Antequam libros Superiori restituat, iureiurando Superiorem, & Procuratorem adiget, vt æs alienum, si quod domus illa contraxerit, & pecuniam omnem fideliter detegant. Forma iuramenti hæc erit.

Ego N. Collegij, vel Academia, aut domus sancti N talis Ciuitatis, vel oppidi Deum testor, & Iesum Christum Crucifixum, quem mihi opto in hora mortis propitium, quod Reuerenda Paternitati tua omnia debita, & credita, & omnem pecuniam huius Collegij, siue domus, fideliter indicabo. Sic me Deus adiuuet, & hac sancta Dei Evangelia.

24. Tum Visitator si quid circa bonorum temporalium administrationem, vel rationum libros admonere Superiorem, & Procuratorem domus operæpretium duxerit, hoc loco admonebit: mox scriptum conficiet, in quo singillatim exprimentur incerti iuxta, ac certi domus illius annui prouentus, & expensæ: quidquid ibi annonæ, æris alieni, & pecuniarum reliquerit, item elemosynæ alicuius momenti intuitu cuiuspiam ex Nostri illi domui, vel Ecclesiæ erogatæ, similiter, & redditus per Superiorem, vel per alium quemcunque nuper acquisiti, Missarum, & anniuersariorum obligationes: impendia in fabricam, vel in supellestem, siue sacram, siue pro nostrorum vsu, si notabilem summam attigerint, & scriptum huiusmodi à Superiore, & à Procuratore sua manu obsignatum, iuratumque secum ad Definitorium deferet, cuius interim exemplar statim ad Præpositum Generalem mittet.

25. His peractis, atque ijs, de quibus in ipso Visitationis actu admonitus fuerit, siue ad personarum statum spectent, siue ad domus administrationem, accuratè perpensis, præuia oratione, ac diuino sacrificio, quid notorium, quid probabile sibi visum fuerit, diligentius adnotabit.

26. Si quem in culpas minimè leues (qua de re ipse viderit) non omnibus tamen notas lapsum fuisse deprehenderit, coram Superiore illum arguet, penamque pro delicti magnitudine infliget. Superiorem verò eiusdem culpæ reum coram aliquo, prout melius ipsi videbitur, benignè, sed seriò corriget.

27. Tandem decretis, si quæ erunt facienda, cum Superiore illius domus communicatis, Capitulum Collegiale conuocari iubebit, in quo de spiritali animæ quasi renouatione, de religiosæ perfectionis, virtutumque omnium, præsertim charitatis, ac pietatis studio breuem, sed grauem orationem instituet, qua perorata, omnes & singuli genibus flexis exteriore culpas confitebuntur, & pro culparum grauitate correctionem, & pœnam à Visitatore impositam æquo animo suscipient.

28. Corrigere autem debent Visitatores culpas omnes, quæ corrigi possunt, nec eas ad Definitorium deferre, nisi ex earum suppressione graue aliquod detrimentum Congregationi timeatur, quod idem de prauis propensionibus statutum sit.

29. Nouissimus omnium Superior domus, quacunq; dignitate insignitus sit (solum enim Præpositum, & Vicarium Generalem eximimus) reliquis tum stantibus, culpas suas ad Christianæ humilitatis exemplum, & solamen conscientiæ accusabit, & vt sibi pœnitentia irrogetur, suppliciter rogabit.

30. Demum Visitator decreta facta perlegi elata voce, ea que in libro Actorum Collegij scribi mandabit, quæ succedentibus Visitatoribus exhiberi debent.

31. Capitulo dimisso Visitator, quantum in ipso erit, contendet, vt pacis, tranquillitatisque bonum, familiæ, quam inuisit, ita relinquat, vt post ipsius discessionem auctum illud in modum omnes intelligant.

32. Quapropter visitatione absoluta, per aliquot dies ea in domo poterit commorari, quibus diebus subditos benignè alloquetur, atque in Domino consolabitur.

33. Illud tamen ob oculos sibi potissimum proponet, ne dñi satis subditis facere cupit, eos in religioso vitæ obseruatione

negligentiores, aut erga Superiorem minùs obsequiosos reddat: quin potiùs Superioris causam vbique tuebitur, illiusque dicta, & facta omnia aequi, bonique facienda subditis persuadebit.

34. Interim visitationem habitam, in qua vniuscuiusque mores à Superiore illius loci ducto initio, ingenij facultas, habilitasque, & cætera huiusmodi contineantur, duplici in scheda exscribere, & manu propria obsignare teneatur, & harum alteram ad Præpositum Generalem quamprimum poterit, mittat; alteram verò apud se retineat, Definitorio suo tempore producendam.

35. Quamquam autem Visitatorem patris potiùs, quàm iudicis personam agere, præsertim erga imbecilles, & infirmos volumus: si quem nihilominus inter fratres, aut (quod est grauius) inter Superiores, & subditos dissensionum, ac discordiarum, vel publici scandali auctorem deprehenderit, in eum ita grauius animaduertet, vt illius correctio ad continendos in officio cæteros plurimum conducat.

36. Sumptus in visitatione, moderatè tamen faciendos (qui à Definitorio præscribentur) loca visitanda suppeditabunt.

Pecuniæ pro viaticis acceptæ rationem, & quidquid ab impensis itinerum Visitatoribus supererit, Præposito Generali, & illius Consiliarijs reddere fideliter teneantur.

37. Munera nulla à quouis ex Nostris, ne post visitationem quidem, liceat Visitatori accipere: nec item quidquam de locis, & personis, quas inuisit, nisi virtutes, & bona alibi enuntiare, aut euulgare.

38. Superiores locorum, vbi residere Visitatores contigerit, humaniùs cum ipsis agent, concordie omnibus in rebus, & quieti studentes: meminerint etiam in ijs, quæ ad Visitorum munus attinent, se nihil omnino iuris obtinere.

39. Visitatores autem in primis muneri suo, deinde ijs, quæ ad regularem sui Collegij, seu domus disciplinam referuntur, satisficere debent, neque vllum interm ius illis in locis, in quibus residebunt, exercere eis liceat, nisi vbi necessitas, vel Superioris consensus id exigat.

40. Eorum vnusquisque sigillum habeat, in quo insculpta sint insignia Religionis, & sequentia verba circumscripta legantur. * VISITATOR CONGREGATIONIS S. M. A. S. C. H. A. E., ET DOCTRINAE CHRISTIANAE IN GALLIA.

App.
n. 16.

De

De munere, & auctoritate Prouincialis Gallie.

C A P. XIV.

Prouincialis Gallia ex duobus, vel tribus à Prouinciali Capitulo nominatis, seu propositis post Visitatores statim, & eandem, ut supra, ratione eligetur.

Communis illi cum alijs Visitatoribus erit auctoritas præter eam, qua in literis super Vnione facta à Summo Pontifice conceditur, vel illi communicabitur à Præposito Generali pro re- sum occasione, & varietate, ac locorum distantia.

Notitios ut recipere possit, Collegijs destinata potestatem faciet: eosdem per se, vel per locorum Superiores ad professionem admittere debebit.

Locum intra Prouinciã pro residentia sua eliget, quem maxime opportunum muneri exercendo iudicauerit.

Capitulo Generali cum utroque suffragio intererit. Eius officium per triennium durabit.

Si eueniat Prouincialem Gallie diem obire ultimum, eo casu Superior professione senior censeatur electus.

Sigillum habeat, cui impressa sit Iesu Christi Crucem gestantis effigies, & circumscripta hac verba PROVINCIALIS GALLIE CONGREGATIONIS SOMASCHAE, ET DOCTRINAE CHRISTIANAE.

Capitulum Prouinciale mense Septembri præcedente Capitulum Generale conuocabit, cui præter Prouincialem interesse debebit quilibet Superior localis una cum Socio, seu Discretò à Capitulo Conuentuali eiusdem loci, dummodo sex saltem ibi resident, eligendo.

Archiuum commune scripturarum statuatur in domo per Capitulum nominanda, & illius clauis è manibus Superioris nunquam exeat: in singulis etiam domibus Archiuum sit, & scriptura in eo diligenter asseruentur.

Acta Prouincialis Capituli in librum Cancellarius referat; liber in Archiuo custodiat.

Capitulum Prouinciale Superiores eligere, deponere, confirmare confirmare possit, prout melius è publica re, & commo- do visum fuerit: sed si necessitas, vel utilitas maxima urgeat, hortamur, ne tractatum in eodem loco Superioribus prorogetur.

Super natalium defectu ad dignitates in Provincia consequendas cum professis, & ad habitum Religionis suscipiendum cum Nouitijs dispensare valeat.

Exemptiones ex præscripto Constitutionum concedere: Decreta pro bono Provincia regimine condere; personis assignare loca, munera, & officia: locum pro Capitulo Provinciali proxime congregando determinare.

Duos, aut tres spectata probitatis, & prudentia Patres per vota secreta nominare, nominatos Capitulo Generali presentare, ut ex ijs unus ad Prouincialatum eligatur: item Socium unum eligere, qui simul cum Patre Provinciali intererit Capitulo Generali cum utroque suffragio, & reliqua peragere, qua in literis Vnionis continentur.

Munus erit Prouincialis de celebratione futuri Capituli Præpositum Generalem opportunè commonescere, & de singulis, quæ in Capitulo peragentur, quæque in Provincia notatæ dignæ occurrerint, ad eum scribere; eundem rebus in arduis, ubi commode poterit, consulere: tandem omni studio contendere, ut etiam in disjunctis Prouincijs vinculo charitatis, & societatis coniuncti sint animi, & ut in domo Domini ambulemus omnes cum consensu.

De qualitatibus, & munere Definitorum.

C A P. XV.

*App.
n. 17.*

Definitores * quatuor regulariter eligentur ex ratione, quæ de cæteris Officialibus præscripta est, ijque non modò experientia, & probitate, sed etiam eruditione, quantum satis erit, exculti, triennio duraturi.

2. Eorum munus erit Capitulo Generali, vel Definitorio, cum commodè poterunt, adesse; si quæ ad Capitulum, vel Definitorium reijciantur; si quæ inter subditos controuersæ, vel aduersus Superiores, vel etiam inter Vocales oriantur, ea omnia, sola facti veritate inspecta, cognoscere, & pro rerum grauitate Præpositi Generalis, Vicarij, & Consiliariorum iudicio definire, vel Definitorio definienda proponere.

3. Eorundem etiam erit oratione, & consultatione præmissa,

sa, quidnam literis ad Capitulum, vel Definitorium missis rescribendum sit, videres rerum summam cum Praeposito Generali ante communicatam, atque ab ipso probatam Cancellario scriptam deferre.

4. Præterea ijs in locis, vbi suum domicilium habuerint, disciplinae regularis, cæterarumque virtutum præbere studebunt documenta, Superioribus consilio, & ope adesse: ea denique præstare omnia, quæ ad ipsos pertinere in Constitutionibus nostris decernitur.

De qualitatibus, & munere Procuratoris Generalis.

C A P. XVI.

TOTIVS Congregationis Procurator à toto Capitulo Generali eligitur is, in quo probitas vitæ, morum integritas, in negotijs tractandis prudentia, in omnibus naturalis quædam ingenij dexteritas reperiat, qui denique eo animo erga Congregationem sit, vt eiusdem negotia magno studio, ac fide procuraturus esse videatur.

2. Vt autem Congregationis negotia diligenti assiduitate tractare valeat, declaramus in ijs, quæ ad suum munus pertinent, ipsum non esse Superiori locali subiectum, & esse à communibus obseruantijs immunem.

3. Peculiarem tamen socium Laicum professum notæ probitatis, qui loquendi, & tacendi tempus prudenter nouerit, eidem Superior Collegij, assignet.

4. Tantum autem habebit auctoritatis, quantum à Patribus vniuersis in Generali Capitulo fuerit illi concessum: & procuratoris mandatum publicè in Capitulo Generali à Cancellario legatur, & in librum Actorum Capituli Generalis referatur.

5. In actu Visitationis Visitatoribus & ipse subiectus sit in ijs, quæ priuatas ipsius actiones respiciunt, non in ijs, quæ spectant ad officium, iisdemque accepti, & expensi reddere rationem teneatur.

6. Quæcunque concessiones, aut Apostolicæ literæ pro Congregatione, Collegio, domo, vel priuata aliqua persona impetrandæ erunt: quæcunque lites nostræ, & quicunque contra-

Visitatorij

1. ~~Et~~ ~~si~~ ~~in~~ ~~Curia~~ ~~incundi~~ ~~ad~~ ~~Procuratorem~~ ~~solum~~, ~~præterea~~ ~~ad~~ ~~neminem~~ ~~attinebunt.~~

7. Quæ vero ad vniuersum Congregationis statum referuntur, aut Constitutiones respiciunt, non aggrediantur, nisi habita nominatim à Capitulo Generali, vel à Definitorio facultate.

8. Nihil præterea aliud, quàm, quæ modò meminimus, nisi approbante, & mandante Præposito Generali, præstabit.

9. Excipimus tamen hæc, quæ ad internum conscientie forum, vel ad Indulgentias impetrandas pertinere videntur. In quibus ea prudentia se geret Procurator, vt publicum Congregationis commodum, priuatæ semper vniuscuiusque utilitati præferat.

10. Congregationis nostræ professi Urbem adeuntes nulli negotio, nisi de Præpositi Generalis, vel Procuratoris Generalis consensu se immisceant, exceptis ijs, quæ pertinent ad forum æternum.

11. Si Præpositus Generalis rem aliquam consultatione dignam arbitrabitur, Procuratoris rogabit sententiam, qui eam dicet, vel scribet, & rationibus, quibus ad id sentiendum adducitur, confirmabit.

12. Omnem Congregationis statum exploratum habeat: ideo, si quid noui in Collegijs, aut alijs locis acciderit, quod ad illius officium spectare possit, à Superioribus illorum locorum statim per literas eidem significandum erit.

13. Bullas authenticas, & instrumenta fundationis, erectionis, & acceptationis quorumcunque locorum Congregationis nostræ apud se habebit.

14. Rebus ijs quàm maximè inuigilet, quas ad publicam Congregationis utilitatem pertinere animaduernerit, & per singulos tabellarios in singulas hebdomadas de rerum, ac negotiorum statu, & suenta Præpositum Generalem commonefaciet.

15. Bullarum, Brevium, scripturarumq; omnium alicuius momenti, quæ in Archivio afferuantur, indicem conficiet, atq; omnia distinctè, & ordine disponet, ac custodiet.

16. Summam omnium negotiorum, & libellorum supplicum, quæ ad ipsum mittuntur, eorumque progressum, ac exitum in librum referet, diligenterque describet, & an-

num, mensē, ac diem notabit, quem suo successorī fideliter vt consignet, districtē precipimus.

17. Bullarum, Motuum propriorum, ac Brevium, quæ in dies à Pontifice Maximo eduntur, exemplaria aliquot emet, & primo quoque tempore ad Præpositum Generalem, & ad Visitatores singula transmittet, quorum deinde transfumptum & ipsi Visitatores suæ Prouinciæ Superioribus deferendum curabunt.

18. Ad eos, qui negotia aliqua ipsi commiserint, eorundem negotiorum statum, atque exitum diligenter, & benignè rescribet.

19. Summam pecuniarum, quas à Præposito Generali, vel ab alijs Patribus ad res gerendas, & negotia transigenda accepit, nec non sumptus in ipsis factos, fideliter, ac distinctè (quibus videlicet singillatim pecunias accepit, quas in res insumpserit, & cætera huiusmodi) in libellum referet, vt dati, & accepti ratio, eo etiam absente, subduci possit, simulq. cognosci, quantum ex alterutra parte debeatur.

20. Caueat, ne pecuniam sibi concreditam, Præpositi Generalis iniussu, in alia quamuis honesta, & vtilia impendat, & præterquam in ea, quorum causa à Præposito Generali, vel ab alio quouis sibi tradita fuerit.

21. In virtute autem Spiritus sancti, ac præcepto sanctæ obedientiæ, sub pœna etiam priuationis officij ipso facto incurrenda, & alijs pœnis à Definitorio irrogandis, Procuratorem Generalem adstringimus, ne literas vllas, aut viua vocia oracula sine expresso Capitulo Generalis mandato, etiam eiusdem Congregationis, seu alio quocunque nomine mediata vel immediata petat, querat, aut impetret, quibus Congregationis gubernatio varietur, aut alicuius Constitutionis mutatio contineatur, nec huiusmodi literas, aut oracula alicui alij impetrare volenti faueat, neq. vllum præstet consensum: declarantes irritum, quidquid secus fieri contigerit.

22. Eundem præcepto sanctæ obedientiæ, & pœna excommunicationis lato sententiâ adstringimus, ne scripturam aliquam, vel processum, seu Bullam, Motum proprium, aut literas Pontificias, seu manu alicuius Cardinalis subscriptas ex Procuratoris Archivio tollere, & auferre, quocunque prætextu non obstante, audeat: quod si facere ausus fuerit, dicto præcepto, & pœnæ addatur à Patribus Definitorij priuatio vtriusque

que vocis per tempus eorum arbitrio, & iuxta culpæ qualita-
tem constituendum.

23. Si Procuratorem Generalem aliquo casu deficere con-
tingat, ne publica negotia quidquam detrimenti patiantur,
poterit Præpositus Generalis cum consensu Consiliariorum,
vel Assistentium vnum ex Vocalibus in eius locum cum ea
auctoritate, quæ sibi videbitur, subrogare vsque ad proximè
futurum Definitorium, in quo ille confirmabitur cum duabus
partibus suffragiorum, vel alter eligetur.

Sigillo eodem, quo Visitatores, vtetur, verbis sic mutatis.
**PROCVRATOR GENERALIS CONGREGATIONIS
SOMASCHÆ. ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN
GALLIA.**

De qualitate, & munere Cancellarij.

C A P. XVII.

CANCELLARIVS à toto Capitulo Generali ra-
tione supra de Officialibus tradita eligetur, qui
triennio expleto alteri locum cedit.

2. Vir erit sermonis parcus, spectatæ fidei, &
in literis scribendis non mediocriter versatus, quique pietate
simul, ac prudentia pro ijs rebus, quæ sibi mandabuntur, ma-
ximè excellat.

3. Cancellarii munus erit, quæ in Capitulo Generali gesta,
ac decreta fuerint, vel quæ à Definitorio statuta, in librum
Actorum Generalis Capituli manu propria accuratè referre,
quibus, cum à Præposito Generali priùs fuerit subscriptum,
suam & ipse subscriptionem apponet.

4. Volumus autem vt acta, & decreta, quæ in Capitulis, &
Definitorijs peragentur, à Cancellario subscripta vim apud
nos habeant publici instrumenti.

5. Idem ex eodem libro Acta ipsa ad Procuratorem Gene-
ralem mittenda exscribet, sigillo publico obsignabit, ac Præpo-
siti Generalis subscriptioni suam & ipse adscribet.

6. Literas præterea vnde quaque ad Capitulū, seu Defini-
torium missas accipiet, ad Præpositi Generalis, vel Præsidijs
autum leget, & summa rerum capita à Definitoribus, vel Cor-
filiariis,

filiariis , vt supra, recepta ad easdem rescribet : literas etiam publicas electionum de more conficiet.

7. Quatuor apud se habebit libros , quorum in primo acta omnia Capituli, ac Definitoriij cuiusque distinctè , & ordine disposita describet ; diligenter cauens sub pœna excommunicationis latæ sententiæ , vt ne verbum quidem malitiosè deleat, vel addat, aut immutet, nec ipse, nec alius quilibet, quod sensum inuertat.

In secundo nomina, & cognomina professorum omnium tam Clericorum, quàm Laicorum, diuersa tamen in parte, ordine professionis seruato, consignabit.

In tertio nomina Vocalium omnium, quo anno, quoque die adscripti fuerint, perscribet.

In quarto Nouitiorum omnium nomina, & cognomina, item, quo anno, quo mense, quo die Congregationis habitum induerint, adnotabit.

8. Duplicem librum Actorum habeat, vnum asseruandum in Archiuo S. Maioli Papiæ, alterum apud se cautè custodiendum. Et sub pœna grauissimæ culpæ constituta, sub formali etiam præcepto sanctæ obedientiæ eidem præcipimus, ne librum Acta Capitulorum, & Definitoriõrum continentem, quem apud se retinuerit, alijs præterquam Vocalibus ostendere, aut ex eo aliquid describere, seu descriptum tradere, vel mittere, nisi de licentia Præpositi Generalis, aut Visitatoris audeat.

9 Cui itè præcepto, ac pœnæ subiacere volumus Præpositum Collegij S. Maioli, si quod Cancellario præsentij Constitutione prohibemus, attentare ipse præsumserit. Clauis Archiuu, quod in Collegio S. Maioli Papiæ asseruatur, penes Præpositum eiusdem Collegij sint, neque alicui vnquam consignentur, qui inter Vocales Capituli Generalis adscriptus non sit.

10. Hic Capitulo Generali celebrando triduo ante præscriptam diem aderit, eique cubiculum cum arca seris bene munita ad scripturas cautè custodiendas assignabitur.

11. Ea denique omnia præstabit, quæ ipsi passim tribuunt Constitutiones: quibus omnibus vt planè possit, cumulataque satisfacere, Vocalis illi à Præposito Generali socius destinabitur.

De ordine, & modo rerum in Capitulo proponendarum.

C A P. XVIII.

1. **E**LECTIONIBVS Maiorum Officialium præscripta ratione, & ordine respectiue absolutis, si quid temporis ad deliberandum supererit, literæ ad Capitulum misse publicè legantur, & audita Consiliariorum sententia responsiones ad ea, quæ leuioris fuerint momenti, decernantur.

2. Res autem grauiorès pridie semper, quàm de ijs agatur, omnino proponantur, vt diei vnus spatium ad deliberandum concedatur.

3. Quicumque igitur aliquid proponere voluerit, Cancellarium extra Comitium adibit, eidem propositiones in Capitulo legendas scriptis consignabit: tum Consiliarios conueniet, & rei prepositæ rationes breui declarabit: ipsi verò Consiliiarii benigne, & patienter auscultent, nihil tamen respondeant, nec vtram in partem propendeant, vllò modo significant.

4. Præpositi Generalis, Vicarij, & Consiliariorum erit ea, quæ proposita fuerint, diligenter examinare, an nimirum contra commune bonum, ex ijs, quæ ipsi secretò nouerint, aliquid manifestò contineant, atque eo casu propositiones reiiciant, & proponenti silentium modestè indicent. Hoc casu excepto, quidequid ab vnoquoque propositum fuerit, audiatur.

5. Hic ordo in rebus proponendis seruetur. Primo loco agendum erit de ijs, quæ ad disciplinam regularem in Congregatione retinendam, vel rektitudinem, vel ad Dei gloriam augendam conferre videbuntur: atque adeo, si decreta vlla in celebrato proximè antè Capitulo Generali fuerint constituta, ea primùm proponenda erunt, vt vel comprobentur, vel reprobandentur.

6. Secundo, quæ ad animarum salutem pertinent, vt potè si quod graue detrimentum salutis Fratrum in Congregationem irrepsit; si quæ patrata fuerint grauia crimina, & sit periculum, ne eorum contagio latius in ceteros peruadat; si qui
à reli-

à religione defecerint, & extra claustra de sua salute nobis profus solliciti viuant, & qua ratione reuocari possunt, aut eorum saluti possit consuli, & alia id genus.

7. Tertio, quæ ad Ecclesiarum cultum, & ad ceteras res Ecclesiasticas pertinent.

8. Quarto, si quæ loca erunt recipienda; vel, si quæ tantquam proprio instituto minùs consentanea dimittenda.

9. Quinto, bona temporalia, vt, si quæ instrumenta confirmanda, vel confirmanda: si inopie alicuius loci subueniendum, si collectæ aliquæ ex communi faciendæ, & id genus consilia.

10. Ratio proponendi erit huiusmodi. Cancellarius propositionem ipsam scripto traditam voce elata, vniuersis attentè audientibus, nihil de suo addendo, vel de scripto detrahendo recitabit: Maior Consiliarius vtriusque partis rationes inter se pugnantes in medium afferet, deinde propriam dicet sententiam, postremò oppositas rationes dissoluet.

Secundo loco alter Consiliarius, quid & ipse ea in re sentiat, & quibus rationibus adducatur, declarabit, & contrariæ sententiæ rationibus, qua decet, modestia, respondet.

Tertio loco sententiam dicet eadem seruatâ ratione Vicarius Generalis, & sic deinceps singuli vsque ad nouissimum seruatâ professionis ordine.

Nouissimus Præpositus Generalis, cui assentiatur parti, & quibus rationibus, commonstrabit.

11. Si maior Vocalium pars in aliquam consenserit sententiam, ea scriptis extra librum à Cancellario consignata altiori voce ab eodem pronuntiabitur.

Post hæc is, qui suffragijs distribuendis fuerit à Præposito Generali electus, calculos singulos singulis distribuet, & cadisco affirmationis, & negationis notam præferente circumlato, à singulis recipiet, postremò eundem ad Consiliarios deferret, qui calculis palam, & in omnium conspectu numeratis, quid maior pars senserit, publicabunt.

12. Si suffragia æqua concurrerint, iterum ad calculos deueniatur: quòd si adhuc æqualia deprehendantur suffragia, Præposito Generali tunc ius sit duplici utendi suffragio, atque hac ratione secretis suffragijs firmata sententia à Cancellario

Super natalium defectu ad dignitates in Prouincia consequendas cum professis, & ad habitum Religionis suscipiendum cum Nouitijs dispensare valeant.

Exemptiones ex præscripto Constitutionum concedere: Decreta pro bono Prouincia regimine condere; personis assignare loca, munera, & officia: locum pro Capitulo Prouinciali proxime congregando determinare.

Duos, aut tres spectata probitatis, & prudentia Patras per vota secreta nominare, nominatos Capitulo Generali presentare, ut ex ijs vnus ad Prouincialatum eligatur: item Socium vnum eligere, qui simul cum Patre Prouinciali intererit Capitulo Generali cum utroque suffragio, & reliqua peragere, qua in literis Vnionis continentur.

Munus erit Prouincialis de celebratione futuri Capisuli Præpositum Generalem opportunè commonesacere, & de singulis, qua in Capitulo peragentur, quæque in Prouincia notatu digna occurrerint, ad eum scribere; eundem rebus in arduis, ubi commode poterit, consulere: tandem omni studio contendere, ut etiam in disjunctis Prouincijs vinculo charitatis, & societatis coniuncti sint animi, & ut in domo Domini ambulemus omnes cum consensu.

De qualitatibus, & munere Definitorum.

C A P. XV.

*App.
n. 17.*

Definitores * quatuor regulariter eligentur ex ratione, quæ de cæteris Officialibus præscripta est, ijque non modò experientia, & probitate, sed etiam eruditione, quantum fatis erit, exculti, triennio duraturi.

2. Eorum munus erit Capitulo Generali, vel Definitorio, cum commode poterunt, adesse; si quæ ad Capitulum, vel Definitorium reijciantur; si quæ inter subditos controuersæ, vel aduersus Superiores, vel etiam inter Vocales oriantur, ea omnia, sola facti veritate inspecta, cognoscere, & pro rerum grauitate Præpositi Generalis, Vicarij, & Consiliariorum iudicio definire, vel Definitorio definienda proponere.

3. Eorundem etiam erit oratione, & consultatione præmissa,

sa, quidam literis ad Capitulum, vel Definitorium missis rescribendum sit, videres rerum summam cum Praeposito Generali ante communicatam, atque ab ipso probatam Cancellario scriptam deferre.

4. Præterea ijs in locis, vbi suum domicilium habuerint, disciplina regularis, cæterarumque virtutum præbere studebunt documenta, Superioribus consilio, & ope adesse: ea denique præstare omnia, quæ ad ipsos pertinere in Constitutionibus nostris decernitur.

De qualitatibus, & munere Procuratoris Generalis.

C A P. XVI.

TOTIVS Congregationis Procurator à toto Capitulo Generali eligetur is, in quo probitas vitæ, morum integritas, in negotijs tractandis prudentia, in omnibus naturalis quædam ingenij dexteritas reperiat, qui denique eo animo erga Congregationem sit, vt eiusdem negotia magno studio, ac fide procuraturus esse videatur.

2. Vt autem Congregationis negotia diligenti assiduitate tractare valeat, declaramus in ijs, quæ ad suum munus pertinent, ipsum non esse Superiori locali subiectum, & esse à communibus obseruantijs immunem.

3. Peculiarem tamen socium Laicum professum notæ probitatis, qui loquendi, & tacendi tempus prudenter nouerit, eisdem Superior Collegij, assignet.

4. Tantum autem habebit auctoritatis, quantum à Patribus vniuersis in Generali Capitulo fuerit illi concessum: & procuratoris mandatum publicè in Capitulo Generali à Cancellario legatur, & in librum Actorum Capituli Generalis referatur.

5. In actu Visitationis Visitatoribus & ipse subiectus sit in ijs, quæ priuatas ipsius actiones respiciunt, non in ijs, quæ spectant ad officium, ijsdemque accepti, & expensi reddere rationem teneatur.

6. Quæcunque concessionem, aut Apostolicæ literæ pro Congregatione, Collegio, domo, vel priuata aliqua persona impetrandæ erunt: quæcunque lites nostræ, & quicunque contra-

statu externi Romani in Curia incundi ad Procuratorem tantum, præterea ad neminem attinebunt.

7. Quæ verò ad vniuersam Congregationis statum referuntur, aut Constitutiones respiciunt, non aggrediantur, nisi habita nominatim à Capitulo Generali, vel à Definitorio facultate.

8. Nihil præterea aliud, quàm, quæ modò meminimus, nisi approbante, & mandante Præposito Generali, præstabit.

9. Excipimus tamen hæc, quæ ad internum conscientie forum, vel ad Indulgentias impetrandas pertinere videntur. In quibus ea prudentia se geret Procurator, vt publicum Congregationis commodum, priuatæ semper vniuscuiusque vtilitati præferat.

10. Congregationis nostræ professi Urbem adeuntes nulli negotio, nisi de Præposito Generali, vel Procuratoris Generalis consensu se immisceant, exceptis ijs, quæ pertinent ad forum internum.

11. Si Præpositus Generalis rem aliquam consultatione dignam arbitrabitur, Procuratoris rogabit sententiam, qui eam dicet, vel scribet, & rationibus, quibus ad id sentendum adducitur, confirmabit.

12. Omnia Congregationis statum exploratum habeat: ideoque, si quid noui in Collegijs, aut alijs locis acciderit, quod ad illius officium spectare possit, à Superioribus illorum locorum statim per literas eidem significandum erit.

13. Bullas authenticas, & instrumenta foundationis, erectionis, & acceptationis quorumcunque locorum Congregationis nostræ apud se habebit.

14. Rebus ijs quàm maximè inuigilet, quas ad publicam Congregationis vtilitatem pertinere animaduertit, & per singulos tabellarios in singulas hebdomadas de rerum, ac negotiorum statu, & euentu Præpositum Generalem commonefaciet.

15. Bullarum, Brevium, scripturarumque omnium alicuius momenti, quæ in Archiuo asseruantur, indicem conficiet, atque omnia distinctè, & ordine disponet, ac custodiet.

16. Summam omnium negotiorum, & libellorum supplicum, quæ ad ipsum mittuntur, eorumque progressum, ac exitum in librum referet, diligenterque describet, & an-

num, mensem, ac diem notabit, quem suo successori fideliter vt consignet, districtè precipimus.

17. Bullarum, Motuum propriorum, ac Breuium, quæ in dies à Pontifice Maximo eduntur, exemplaria aliquot emet, & primo quoque tempore ad Præpositum Generalem, & ad Visitatores singula transmittet, quorum deinde transumptum & ipsi Visitatores suæ Prouinciæ Superioribus deferendum curabunt.

18. Ad eos, qui negotia aliqua ipsi commiserint, eorundem negotiorum statum, atque exitum diligenter, & benignè rescribet.

19. Summam pecuniarum, quas à Præposito Generali, vel ab alijs Patribus ad res gerendas, & negotia transigenda accepit, nec non sumptus in ipsis factos, fideliter, ac distinctè (à quibus videlicet singillatim pecunias accepit, quas in res insumpserit, & cætera huiusmodi) in libellum referet, vt dati, & accepti ratio, eo etiam absente, subduci possit, simulque cognosci, quantum ex alterutra parte debeat.

20. Caueat, ne pecuniam sibi concreditam, Præpositi Generalis iniussu, in alia quamuis honesta, & vtilia impendat, & præterquam in ea, quorum causa à Præposito Generali, vel ab alio quouis sibi tradita fuerit.

21. In virtute autem Spiritus sancti, ac præcepto sanctæ obedientiæ, sub pœna etiam priuationis officij ipso facto incurrenda, & alijs pœnis à Definitorio irrogandis, Procuratorem Generalem adstringimus, ne literas villas, aut viarum vocis oracula sine expresso Capituli Generalis mandato, etiam eiusdem Congregationis, seu alio quocunque nomine mediata vel immediata petat, querat, aut impetret, quibus Congregationis gubernatio varietur, aut alicuius Constitutionis mutatio contineatur, nec huiusmodi literas, aut oracula alicui alij impetrare volenti faueat, neque vllum præstet consensum: declarantes irritum, quidquid secus fieri contigerit.

22. Eundem præcepto sanctæ obedientiæ, & pœna excommunicationis late sententiæ adstringimus, ne scripturam aliquam, vel processum, seu Bullam, Motum proprium, aut literas Pontificias, seu manu alicuius Cardinalis subscriptas ex Procuratoris Archivio tollere, & auferre, quocunque prætextu non obstante, audeat: quod si facere ausus fuerit, dicto præcepto, & pœnæ addatur à Patribus Definitorij priuatio vtriusque

que vocis per tempus eorum arbitrio, & iuxta culpæ qualitatem constituendum.

23. Si Procuratorem Generalem aliquo casu deficere contingat, ne publica negotia quidquam detrimenti patiantur, poterit Præpositus Generalis cum consensu Consiliariorum, vel Assistentium vnum ex Vocalibus in eius locum cum ea auctoritate, quæ sibi videbitur, subrogare vsque ad proximè futurum Definitorium, in quo ille confirmabitur cum duabus partibus suffragiorum, vel alter eligetur.

Sigillo eodem, quo Visitatores, utetur, verbis sic mutatis.
**PROCVRATOR GENERALIS CONGREGATIONIS
 SOMASCHÆ. ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN
 GALLIA.**

De qualitate, & munere Cancellarij.

C A P. XVII.

CANCELLARIVS à toto Capitulo Generali ratione supra de Officialibus tradita eligetur, qui triennio expleto alteri locum cedit.

2. Vir erit sermonis parcus, spectatæ fidei, & in literis scribendis non mediocriter versatus, quique pietate simul, ac prudentia pro ijs rebus, quæ sibi mandabuntur, maxime excellat.

3. Cancellarii munus erit, quæ in Capitulo Generali gesta, ac decreta fuerint, vel quæ à Definitorio statuta, in librum Actorum Generalis Capituli manu propria accuratè referre, quibus, cum à Præposito Generali prius fuerit subscriptum, suam & ipse subscriptionem apponet.

4. Volumus autem vt acta, & decreta, quæ in Capitulis, & Definitorijs peragentur, à Cancellario subscripta vim apud nos habeant publici instrumenti.

5. Idem ex eodem libro Acta ipsa ad Procuratorem Generalem mittenda exscribet, sigillo publico obsignabit, ac Præpositi Generalis subscriptioni suam & ipse adscribet.

6. Literas præterea vnde quaque ad Capitulum, seu Definitorium missas accipiet, ad Præpositi Generalis, vel Præsidentis autum leget, & summa rerum capita à Definitoribus, vel Consiliariis,

gliariis , vt supra, recepta ad easdem rescribet : literas etiam publicas electionum de more conficiet.

7. Quatuor apud se habebit libros , quorum in primo acta omnia Capituli, ac Definitorij cuiusque distinctè , & ordine disposita describet ; diligenter cauens sub pœna excommunicationis latæ sententiæ , vt ne verbum quidem malitiosè deleat, vel addat, aut immutet, nec ipse, nec alius quilibet, quod sensum inuertat.

In secundo nomina, & cognomina professorum omnium tam Clericorum, quàm Laicorum, diuersa tamen in parte, ordine professionis seruato, consignabit.

In tertio nomina Vocalium omnium, quo anno, quoque die adscripti fuerint, perscribet.

In quarto Nouitiorum omnium nomina, & cognomina, item, quo anno, quo mense, quo die Congregationis habitum induerint, adnotabit.

8. Duplicem librum Actorum habeat, vnum asseruandum in Archiuio S. Maioli Papiæ, alterum apud se cautè custodiendum. Et sub pœna grauissimæ culpæ constituta, sub formalibus etiam præcepto sanctæ obedientiæ eidem præcipimus, ne librum Acta Capitulorum, & Definitoriorum continentem, quem apud se retinuerit, alijs præterquam Vocalibus ostendere, aut ex eo aliquid describere, seu descriptum tradere, vel mittere, nisi de licentia Præpositi Generalis, aut Visitatoris audeat.

9 Cuius præcepto, ac pœnæ subiacere volumus Præpositum Collegij S. Maioli, si quod Cancellario præsentis Constitutione prohibemus, attentare ipse præsumserit. Clauis Archiuui, quod in Collegio S. Maioli Papiæ asseruatur, penes Præpositum eiusdem Collegij sint, neque alicui vnquam consignentur, qui inter Vocales Capituli Generalis adscriptus non sit.

10. Hic Capitulo Generali celebrando triduo ante præscriptam diem aderit, eique cubiculum cum arca seris bene munita ad scripturas cautè custodiendas assignabitur.

11. Ea denique præstabit, quæ ipsi passim tribuunt Constitutiones: quibus omnibus vt planè possit, cumulatiq; satisfacere, Vocalis illi à Præposito Generali socius destinabitur.

De ordine, & modo rerum in Capitulo proponendarum.

C A P. XVIII.

- E**LECTIONIBVS Maiorum Officialium præscripta ratione, & ordine respectiue absolutis, si quid temporis ad deliberandum supererit, literæ ad Capitulum misse publicè legantur, & audita Consiliariorum sententia. responsiones ad ea, quæ leuioris fuerint momenti, decernantur.
2. Res autem graviorès pridie semper, quàm de ijs agatur, omnino proponantur, vt diei vnus spatium ad deliberandum concedatur.
3. Quicumque igitur aliquid proponere voluerit, Cancellarium extra Comitium adibit, eidem propositiones in Capitulo legendas scriptis consignabit: tum Consiliarios conueniet, & rei prepositæ rationes breui declarabit: ipsi verò Consiliiarii benigne, & patienter auscultent, nihil tamen respondeant, nec vtram in partem propendeant, vllò modo significant.
4. Præpositi Generalis, Vicarij, & Consiliariorum erit ea, quæ proposita fuerint, diligenter examinare, an nimirum contra commune bonum, ex ijs, quæ ipsi secretò nouerint, aliquid manifestò contineant, atque eo casu propositiones reiicient, & proponenti silentium modestè indicent. Hoc casu excepto, quidquid ab vnoquoque propositum fuerit, audiatur.
5. Hic ordo in rebus proponendis seruabitur. Primo loco agendum erit de ijs, quæ ad disciplinam regularem in Congregatione retinendam, vel restituendam, vel ad Dei gloriam augendam conferre videbuntur: atque adeo, si decreta vlla in celebrato proximè ante Capitulo Generali fuerint constituta, ea primùm proponenda erunt, vt vel comprobentur, vel reprobenentur.
6. Secundo, quæ ad animarum salutem pertinent, vt potè si quod graue detrimentum salutis Fratrum in Congregationem irreperferit, si quæ patrata fuerint grauia crimina, & sit periculum, ne eorum contagio latius in cæteros peruadat; si qui
à reli-

à religione defecerint, & extra claustra de sua salute nibi
 prorsus solliciti viuant, & qua ratione reuocari possunt, aut
 eorum saluti possit consuli, & alia id genus.

7. Tertio, quæ ad Ecclesiarum cultum, & ad ceteras res Ec-
 clesiasticas pertinent.

8. Quarto, si quæ loca erunt recipienda; vel, si quæ tan-
 quam proprio instituto minùs consentanea dimittenda.

9. Quinto, bona temporalia, vt, si quæ instrumenta confi-
 cienda, vel confirmanda: si inopie alicuius loci subueniendum,
 si collectæ aliquæ ex communi faciendæ, & id genus consilia.

10. Ratio proponendi erit huiusmodi. Cancellarius
 propositionem ipsam scripto traditam voce elata, vniuersis
 attentè audientibus, nihil de suo addendo, vel de scripto de-
 trahendo recitabit. Maior Consiliarius vtriusque partis ratio-
 nes inter se pugnantes in medium afferet, deinde propriam
 dicet sententiam, postremò oppositas rationes dissol-
 uet.

Secundo loco alter Consiliarius, quid & ipse ea in re sen-
 tiat, & quibus rationibus adducatur, declarabit, & con-
 trariæ sententiæ rationibus, qua decet, modestia, respon-
 debit.

Tertio loco sententiam dicet eadem seruatâ ratione Vi-
 carius Generalis, & sic deinceps singuli vsque ad nouissimum
 seruatâ professionis ordine.

Nouissimus Præpositus Generalis, cui assentiatur parti, &
 quibus rationibus, commonstrabit.

11. Si maior Vocalium pars in aliquam consenserit sen-
 tentiam, ea scriptis extra librum à Cancellario consignata al-
 tiori voce ab eodem pronuntiabitur.

Post hæc is, qui suffragijs distribuendis fuerit à Præposito
 Generali electus, calculos singulos singulis distribuet, & cada-
 sco affirmationis, & negationis notam præferente circumla-
 to, à singulis recipiet, postremò eundem ad Consiliarios dese-
 ret, qui calculis palam, & in omnium conspectu numeratis,
 quid maior pars senserit, publicabunt.

12. Si suffragia æqua concurrerint, iterum ad calculos de-
 ueniatur: quòd si adhuc æqualia deprehendantur suffragia,
 Præposito Generali tunc ius sit duplici utendi suffragio, at-
 que hac ratione secretis suffragijs firmata sententia à Cancel-
 lario

Super natalium defectu ad dignitates in Prouincia consecretas cum professis, & ad habitum Religionis suscipiendum eum Nouitijs dispensare valent.

Exemptiones ex præscripto Constitutionum concedere: Decreta pro bono Prouincia regimine condere; personis assignare loca, munera, & officia: locum pro Capitulo Prouinciali proxime congregando determinare.

Duos, aut tres spectata probitatis, & prudentia Patres per vota secreta nominare, nominatos Capitulo Generali presentare, ut ex ijs unus ad Prouincialatum eligatur: item Socium unum eligere, qui simul cum Patre Prouinciali intererit Capitulo Generali cum utroque suffragio, & reliqua peragere, qua in literis Vnionis continentur.

Munus erit Prouincialis de celebratione futuri Capituli Præpositum Generalem opportunè commonescere, & de singulis, quæ in Capitulo peragentur, quæque in Prouincia notatu digna occurrerint, ad eum scribere; eundem rebus in arduis, ubi commode poterit, consulere: tandem omni studio contendere, ut etiam in disunctis Prouincijs vinculo charitatis, & societatis coniuncti sint animi, & ut in domo Domini ambulemus omnes cum consensu.

De qualitatibus, & munere Definitorum.

C A P. XV.

App.
n. 17.

1. Definitorum * quatuor regulariter eligentur ex ratione, quæ de cæteris Officialibus præscripta est, ijque non modò experientia, & probitate, sed etiam eruditione, quantum satis erit, exculti, triennio duraturi.

2. Eorum munus erit Capitulo Generali, vel Definitorio, cum commodè poterunt, adesse; si quæ ad Capitulum, vel Definitorium reijciantur; si quæ inter subditos controuersæ, vel aduersus Superiores, vel etiam inter Vocales oriantur, ea omnia, sola facti veritate inspecta, cognoscere, & pro rerum grauitate Præpositi Generalis, Vicarij, & Consiliariorum iudicio definire, vel Definitorio definienda proponere.

3. Eorundem etiam erit oratione, & consultatione præmissa,

sa, quidnam literis ad Capitulum, vel Definitorium missis rescribendum sit, videres rerum summam cum Praeposito Generali ante communicatam, atque ab ipso probatam Cancellario scriptam deferre.

4. Præterea ijs in locis, vbi suum domicilium habuerint; disciplinae regularis, cæterarumque virtutum præbere studebunt documenta, Superioribus consilio, & ope adesse: ea denique præstare omnia, quæ ad ipsos pertinere in Constitutionibus nostris decernitur.

De qualitatibus, & munere Procuratoris Generalis.

C A P. XVI.

TO T I V S Congregationis Procurator à toto Capitulo Generali eligitur is, in quo probitas vitæ, morum integritas, in negotijs tractandis prudentia, in omnibus naturalis quædam ingenij dexteritas reperiatur, qui denique eo animo erga Congregationem sit, vt eiusdem negotia magno studio, ac fide procuraturus esse videatur.

2. Vt autem Congregationis negotia diligenti assiduitate tractare valeat, declaramus in ijs, quæ ad suum munus pertinent, ipsum non esse Superiori locali subiectum, & esse à communibus obseruantijs immunem.

3. Peculiarem tamen socium Laicum professum notæ probitatis, qui loquendi, & tacendi tempus prudenter nouerit, eisdem Superior Collegij, assignet.

4. Tantum autem habebit auctoritatis, quantum à Patribus vniuersis in Generali Capitulo fuerit illi concessum: & procuratoris mandatum publicè in Capitulo Generali à Cancellario legatur, & in librum Actorum Capituli Generalis referatur.

5. In actu Visitationis Visitatoribus & ipse subiectus sit in ijs, quæ priuatas ipsius actiones respiciunt, non in ijs, quæ spectant ad officium, ijsdemque accepti, & expensi reddere rationem teneatur.

6. Quæcunque concessionem, aut Apostolicæ literæ pro Congregatione, Collegio, domo, vel priuata aliqua persona impetrandæ erunt; quæcunque lites nostræ, & quicunque contra-

statu veteri Romani in Curia incundi ad Procuratorem tantum, præterea ad neminem attinebunt.

7. Quæ verò ad vniuersum Congregationis statum referuntur, aut Constitutiones respiciunt, non aggredietur, nisi habita nominatim à Capitulo Generali, vel à Definitorio facultate.

8. Nihil præterea aliud, quàm, quæ modò meminimus, nisi approbante, & mandante Præposito Generali, præstabit.

9. Excipimus tamen hæc, quæ ad internum conscientiæ forum, vel ad Indulgentias impetrandas pertinere videntur. In quibus ea prudentia se geret Procurator, vt publicum Congregationis commodum priuatæ semper vniuscuiusque vtilitati præferat.

10. Congregationis nostræ professi Urbem adeuntes nulli negotio, nisi de Præpositi Generalis, vel Procuratoris Generalis consensu se immisceant, exceptis ijs, quæ pertinent ad forum internum.

11. Si Præpositus Generalis rem aliquam consultatione dignam arbitrabitur, Procuratoris rogabit sententiam, quæ eam dicet, vel scribet, & rationibus, quibus ad id sentiendum adducitur, confirmabit.

12. Omnia Congregationis statum exploratum habeat: ideo, si quid noui in Collegijs, aut alijs locis acciderit, quod ad illius officium spectare possit, à Superioribus illorum locorum statim per literas eidem significandum erit.

13. Bullas authenticas, & instrumenta fundationis, erectionis, & acceptationis quorumcunque locorum Congregationis nostræ apud se habebit.

14. Rebus ijs quàm maximè inuigilet, quas ad publicam Congregationis vtilitatem pertinere animaduertit, & per singulos tabellarios in singulas hebdomadas de rerum, ac negotiorum statu, & euentu Præpositum Generalem commonefaciet.

15. Bullarum, Brevium, scripturarumque oranium alicuius momenti, quæ in Archiuo asseruantur, indicem conscribet, atque omnia distinctè, & ordine disponet, ac custodiet.

16. Summam omnium negotiorum, & libellorum supplicum, quæ ad ipsum mittuntur, eorumque progressum, ac exitum in librum referet, diligenterque describet, & an-

num, mensem, ac diem notabit, quem suo successoris fideliter vt consignet, districtè præcipimus.

17. Bullarum, Motuum propriorum, ac Brevium, quæ in dies à Pontifice Maximo eduntur, exemplaria aliquot emet, & primo quoque tempore ad Præpositum Generalem, & ad Visitatores singula transmittet, quorum deinde transumptum & ipsi Visitatores suæ Prouinciæ Superioribus deferendum curabunt.

18. Ad eos, qui negotia aliqua ipsi commiserint, eorundem negotiorum statum, atque exitum diligenter, & benignè rescribet.

19. Summam pecuniarum, quas à Præposito Generali, vel ab alijs Patribus ad res gerendas, & negotia transigenda acceperit, nec non sumptus in ipsis factos, fideliter, ac distinctè (à quibus videlicet singillatim pecunias acceperit, quas in res insumpserit, & cætera huiusmodi) in libellam referet, vt dati, & accepti ratio, eo etiam absente, subduci possit, simulq. cognosci, quantum ex alterutra parte debeatur.

20. Caueat, ne pecuniam sibi concreditam, Præpositi Generalis iniussu, in alia quamuis honesta, & vtilia impendat, & præterquam in ea, quorum causa à Præposito Generali, vel ab alio quouis sibi tradita fuerit.

21. In virtute autem Spiritus sancti, ac præcepto sanctæ obedientiæ, sub pœna etiam priuationis officij ipso facto incurrenda, & alijs pœnis à Definitorio irrogandis, Procuratorem Generalem adstringimus, ne literas vllas, aut viuæ voci oracula sine expresso Capitali Generalis mandato, etiam eiusdem Congregationis, seu alio quocunque nomine mediâtè vel immediâtè petat, querat, aut impetret, quibus Congregationis gubernatio varietur, aut alicuius Constitutionis mutatio contineatur, nec huiusmodi literas, aut oracula alicui alij impetrare volenti faueat, neq. vllum præstet consensum: declarantes irritum, quidquid secus fieri contigerit.

22. Eundem præcepto sanctæ obedientiæ, & pœna excommunicationis latæ sententiæ adstringimus, ne scripturam aliquam, vel processum, seu Bullam, Motum proprium, aut literas Pontificias, seu manus alicuius Cardinalis subscriptas ex Procuratoris Archivio tollere, & auferre, quocunque prætextu non obstante, audeat: quod si facere ausus fuerit, dicto præcepto, & pœnæ addatur à Patribus Definitorij priuatio vtriusque

que vocis per tempus eorum arbitrio, & iuxta culpæ qualita-
tem constituendum.

23. Si Procuratorem Generalem aliquo casu deficere con-
tingat, ne publica negotia quidquam detrimenti patiantur,
poterit Præpositus Generalis cum consensu Consiliariorum,
vel Assistentium vnum ex Vocalibus in eius locum cum ea
auctoritate, quæ sibi videbitur, subrogare vsque ad proximè
futurum Definitorium, in quo ille confirmabitur cum duabus
partibus suffragiorum, vel alter eligetur.

Sigillo eodem, quo Visitatores, vtetur, verbis sic mutatis.
PROCVRATOR GENERALIS CONGREGATIONIS
SOMASCHÆ. ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN
GALLIA.

De qualitate, & munere Cancellarij.

C A P. XVII.

CANCELLARIVS à toto Capitulo Generali ra-
tione supra de Officialibus tradita eligetur, qui
triennio expleto alteri locum cedit.

2. Vir erit sermonis parcus, spectatæ fidei, &
in literis scribendis non mediocriter versatus, quique pietate
simul, ac prudentia pro ijs rebus, quæ sibi mandabuntur, ma-
ximè excellat.

3. Cancellarii munus erit, quæ in Capitulo Generali gesta,
ac decreta fuerint, vel quæ à Definitorio statuta, in librum
Actuum Generalis Capituli manu propria accuratè referre,
quibus, cum à Præposito Generali priùs fuerit subscriptum,
suam & ipse subscriptionem apponet.

4. Volumus autem vt acta, & decreta, quæ in Capitulis, &
Definitorijs peragentur, à Cancellario subscripta vim apud
nos habeant publici instrumenti.

5. Idem ex eodem libro Acta ipsa ad Procuratorem Gene-
ralem mittenda exscribet, sigillo publico obsignabit, ac Præpo-
siti Generalis subscriptioni suam & ipse adscribet.

6. Literas præterea vnde quaque ad Capitulum, seu Defini-
torium missas accipiet, ad Præpositi Generalis, vel Præsidiis
nutum leget, & summa rerum capita à Definitoribus, vel Cor-
siliariis,

gliariis , vt supra, recepta ad easdem rescribet : literas etiam publicas electionum de more conficiet.

7. Quatuor apud se habebit libros , quorum in primo acta omnia Capituli, ac Definitorij cuiusque distinctè , & ordine disposita describet ; diligenter cauens sub pœna excommunicationis latae sententiæ , vt ne verbum quidem malitiosè deleat, vel addat, aut immutet, nec ipse, nec alius quilibet, quod sensum inuertat.

In secundo nomina, & cognomina professorum omnium tam Clericorum, quàm Laicorum, diuersa tamen in parte, ordine professionis seruato, consignabit.

In tertio nomina Vocalium omnium, quo anno, quoque die adscripti fuerint, perscribet.

In quarto Nouitiorum omnium nomina, & cognomina, item, quo anno, quo mense, quo die Congregationis habitum induerint, adnotabit.

8. Duplicem librum Actorum habeat, vnum asseruandum in Archiuio S. Maioli Papiæ, alterum apud se cautè custodiendum. Et sub pœna grauissimæ culpæ constituta, sub formali etiam præcepto sanctæ obedientiæ eidem præcipimus, ne librum Acta Capitulorum, & Definitoriorum continentem, quem apud se retinuerit, alijs præterquam Vocalibus ostendere, aut ex eo aliquid describere, seu descriptum tradere, vel mittere, nisi de licentia Præpositi Generalis, aut Visitatoris audeat.

9 Cui itè præcepto, ac pœnæ subiacere volumus Præpositum Collegij S. Maioli, si quod Cancellario præsentî Constitutione prohibemus, attentare ipse præsumserit. Clauis Archiuui, quod in Collegio S. Maioli Papiæ asseruatur, penes Præpositum eiusdem Collegij sint, neque alicui vnquam consignentur, qui inter Vocales Capituli Generalis adscriptus non sit.

10. Hic Capitulo Generali celebrando triduo ante præscriptam diem aderit, eique cubiculum cum arca feris bene munita ad scripturas cautè custodiendas assignabitur.

11. Ea denique omnia præstabit, quæ ipsi passim tribuunt Constitutiones: quibus omnibus vt planè possit, cumulateque satisfacere, Vocalis illi à Præposito Generali socius destinabitur.

De ordine, & modo rerum in Capitulo proponendarum.

C A P. XVIII.

1. **E**LECTIONIBVS Maiorum Officialium præscripta ratione, & ordine respectiue absolutis, si quid temporis ad deliberandum supererit, literæ ad Capitulum missæ publicè legantur, & audita Consiliarios sententia. responsiones ad ea, quæ leuioris fuerint momenti, decernantur.

2. Res autem grauiorès prius semper, quàm de ijs agatur, omnino proponantur, vt diei vnus spatium ad deliberandum concedatur.

3. Quicumque igitur aliquid proponere voluerit, Cancellarium extra Comitium adibit, eidem propositiones in Capitulo legendas scriptis consignabit: tum Consiliarios conueniet, & rei prepositæ rationes breui declarabit: ipsi verò Consiliarii benigne, & patienter auscultent, nihil tamen respondeant, nec vtram in partem propendeant, vilo modo significant.

4. Præpositi Generalis, Vicarij, & Consiliarios erit ea, quæ proposita fuerint, diligenter examinare, an nimirum contra commune bonum, ex ijs, quæ ipsi secretò nouerint, aliquid manifestò contineant, atque eo casu propositiones reiiciant, & proponenti silentium modestè indicent. Hoc casu excepto, quidquid ab vnoquoque propositum fuerit, audiatur.

5. Hic ordo in rebus proponendis seruetur. Primo loco agendum erit de ijs, quæ ad disciplinam regularem in Congregatione retinendam, vel rektitudinam, vel ad Dei gloriam augendam conferre videbuntur: atque adeo, si decreta vlla in celebrato proximè ante Capitulo Generali fuerint constituta, ea primùm proponenda erunt, vt vel comprobentur, vel reprobandentur.

6. Secundo, quæ ad animarum salutem pertinent, vt pote si quod graue detrimentum salutis Fratrum in Congregationem irrepsit; si quæ patrata fuerint grauius crimina, & sit periculum, ne eorum contagio latius in cæteros peruadat; si qui
à reli-

à religione defecerint, & extra claustra de sua salute nihil prorsus solliciti viuant, & qua ratione reuocari possunt, aut eorum saluti possit consuli, & alia id genus.

7. Tertio, quæ ad Ecclesiarum cultum, & ad ceteras res Ecclesiasticas pertinent.

8. Quarto, si quæ loca erunt recipienda, vel, si quæ tanquam proprio instituto minus consentanea dimittenda.

9. Quinto, bona temporalia, vt, si quæ instrumenta confirmanda, vel confirmanda: si inopie alicuius loci subueniendum, si collectæ aliqua ex communi faciendæ, & id genus consilia.

10. Ratio proponendi erit huiusmodi. Cancellarius propositionem ipsam scripto traditam voce elata, vniuersis attentè audientibus, nihil de suo addendo, vel de scripto detrahendo recitabit. Maior Consiliarius vtriusque partis rationes inter se pugnantes in medium afferet, deinde propriam dicet sententiam, postremò oppositas rationes dissoluet.

Secundo loco alter Consiliarius, quid & ipse ea in re sentiat, & quibus rationibus adducatur, declarabit, & contrariæ sententiæ rationibus, qua decet, modestia, respondet.

Tertio loco sententiam dicet eadem seruata ratione Vicarius Generalis, & sic deinceps singuli vsque ad nouissimum seruato professionis ordine.

Nouissimus Præpositus Generalis, cui assentiatur parti, & quibus rationibus, commonstrabit.

11. Si maior Vocalium pars in aliquam consenserit sententiam, ea scriptis extra librum à Cancellario consignata altiori voce ab eodem pronuntiabitur.

Post hæc is, qui suffragijs distribuendis fuerit à Præposito Generali electus, calculos singulos singulis distribuet, & cadisco affirmationis, & negationis notam præferente circumlato, à singulis recipiet, postremò eundem ad Consiliarios deferret, qui calculis palam, & in omnium conspectu numeratis, quid maior pars senserit, publicabunt.

12. Si suffragia æqua concurrerint, iterum ad calculos deueniatur: quòd si adhuc æqualia deprehendantur suffragia, Præposito Generali tunc ius sit duplici utendi suffragio, atque hac ratione secretis suffragijs firmata sententia à Cancellario

ratio nulla prorsus ex parte immutata suo tempore in librum referatur.

13. Quod autem hic de suffragiorum æqualitate statui-
mus, idem ad quamlibet rem etiam in Definitorijs, & Capitu-
lis Collegialibus, quibus Præpositus Generalis interest, defi-
niendam obseruabitur.

14. In omni consultatione, siue in Capitulo, siue extra Ca-
pitulum, per Præpositum Generalem cum Consiliarijs, siue in
Definitorio cum Definitoribus habenda, in qua aliquid defi-
niendum sit virtute Constitutionum, secreta ferantur suffragia,
&, quod maior pars censuerit, id definitum intelligatur, ni-
si aliter fuerit in aliquo casu nominatim determinatum, & à
cæteris omnibus etiam contra sentientibus decreto illi sub-
scribatur.

15. Nunquam verò legitimæ sententiæ statuti habeantur,
etiamsi omnes idem sentire videantur, nisi secretis maioris
partis suffragijs fuerint confirmatæ, quod & ad alium quem-
uis tractatum etiam extra Capitulum Generale habendum ex-
tendatur, nisi per verbum *Placet* omnes in eandem senten-
tiam conueniant.

16. Sin propositum negotium difficultatibus sit vsque adeo
involutum, vt cum in vna ex pluribus congregationibus fuerit
examinatum, nec dum in eo, quid statuendum sit, satis liqueat,
quatuor, vel sex ad summum ex ijs, qui Capitulo interfunt, per
calculos eligantur, &, quod ipsis omnibus, vel maiori ipsorum
partii visum fuerit, ab vno ex ipsis ad Præpositi Generalis nu-
tum toti Capitulo Generali promulgetur.

17. Si quis tamen aliter sentiens voluerit prædictorum ra-
tionibus contraire, aud iatur, sed tandem, quod prædicti omnes,
vel plures senserint tanquam à Domino dictum, & decretum,
ab omnibus probetur.

18. Ratio horum quatuor, aut sex eligendorum hæc erit.
Præpositus Generalis duodecim Patres nominabit, qui omnes
calculis subijciantur ordine professionis: qui omnium primus
maioris suffragiorum partem supra dimidium habuerit, is ele-
ctus censeatur, & cum senarius numerus expletus fuerit, reliqui
prætereantur.

19. Pro negotiorum verò grauitate, vel pro alicuius rei
plena cognitione habenda, vnum, aut plures Vocales Ca-
pitulum eligere poterit, qui vel rem omnino definiant, si ei-
dem

dem ita videbitur, vel ad Capitulum definiendam referant.

20. In sententijs dicendis verborum ambages omnes deuitétur: simplex oratio, nec longior, quàm par sit, adhibeatur: composito corpore, & detecto capite, non tamen assurgentes, loquantur, neque altiùs vocem intendant, quàm loci postulet amplitudo.

21. Vnicuique semel tantùm sensum suum proferre liceat, nunquam iterare sermonem: verùm si res magni momenti sit, iterum dicere, petita à Patre Generali benedictione, liceat, postquam cæteri omnes suam dixerint sententiam.

22. Sermo, qualis decet religiosum virum, religiosus sit, ac modestus: verbum nullum asperum, aculei nulli. nullus omnino alterius contemptus, ne gestu quidem: vnusquisque, quod verè sentit, libere enuntiet, quo circa nulla cuiusquam ab vllo interpelletur oratio.

23. Silentium ita seruetur, vt ne submissa quidem voce longum colloquium concedatur: dum electiones, & scrutinia fient, & vota recensentur, mentem ad Deum tollent Patres nostri, & pio affectu pro ipso Capitulo deprecabuntur, vel liberum aliquem legent, non tamen horas Canonicas persoluent.

24. Nemini à Capitulo egredi, aut proprio loco abire liceat iniussu Præpositi Generalis.

De Gradibus Dignitatum, & ordine sedendi.

C A P. XIX.

1. **I**N Congregatione nostra præcipua & omnium maxima Dignitas est Præpositi Generalis: secunda Vicarij Generalis: tertia Consiliariorum: quarta Visitatorum: quinta Prouincialis Gallia: sexta Definitorum: septima Procuratoris Generalis: octaua Cancellarij: nona Superiorum localium, siue Præpositi sint, siue Rectores: nouissima Vicepræpositorum. Præter has nullam aliam volumus in nostra Congregatione existimari, aut appellari Dignitatem.

2. In Capitulo Generali Præpositus Generalis, peractis electionibus, sæper medius inter Consiliarios sedebit, ante quos mēsa erit de more, * maior à dextris, minor à sinistris: post hūc Cācellarius: Vicarius Generalis in propria sede primus omnium: post illū Vocales omnes, tū Socij professionis ordine seruato.

E 3. Dum

3. Dum habetur Definitorium, Præpositus Generalis locum habebit, vt supra, Consiliarij itidem: in capite mensæ à dextris Vicarius Generalis, post illum circumstantur reliqui professionis ordine, non dignitatis, seruatò: nouissimus sedebit, vt supra, Cancellarius.

4. Tempore, & in loco Capituli, vel Definitorij Vocales, & Socij extra locum Comitij Collegialibus omnibus etiam professione antiquioribus præcedant.

5. Extra tempus verò, & locum Capituli, vel Definitorij, sedendi ordo ex professionis, non ex ætatis antiquitate seruandus erit, nisi professione aliqui sint æquales: tunc enim inter ipsos ætate maior præcedere debet.

6. Præpositus Generalis: primus omnium vbique sedeat, post illum Vicarius Generalis. Visitatores, & *Prouincialis Gallia* in sua similiter quilibet Prouincia: in aliena autem post Superiorem loci, & Romæ post Procuratorem Generalem sedebunt: Procurator Generalis proximè post Superiorem Collegij Romæ solùm, sed extra Domum omnes præcedat Superiores, non tamen Vicarium Generalem, neque Visitatorem: Prouisitatores durante eorum officio, Visitatoris locum occupabunt, & cum suo defuncti fuerint munere, ad propriam sedem reuertentur.

7. In domibus nostris primum locum tenebit Superior, secundum Vice superior, deinceps reliqui * *etiam si in dignitate aliqua sint constituti, ex professionis ordine.*

8. Vbi verò loci regimen penes Rectores est, nisi à Collegiali Capitulo, vel à Definitorio Vicerector electus fuerit, nisi adsit Vocalis Capituli Generalis, professione maximus, & in sedendo, & in administranda domo Vicerectoris locum, & munus subeat.

9. Clericus sacris initiatus alios non initiatos, quanquam professionis antiquiores, præcedat: sed, cum isti eodem fuerint ordine insigniti, ad debitum sibi professionis locum ascendent.

10. Laici professi post Clericos (quanquam Nouitios) Nouitij supra Hospites, & Aggregatos locum teneant.

Inter Nouitios præcedat, qui primò ad probationem admissus fuerit.

Clericus Nouitijs sacris initiatus primus inter Nouitios sedeat, si Sacerdos, vltimus post Sacerdotes professos.

CUM ab vno ad aliud Capitulum Generale grauissima negotia accidere soleant, ne Congregatio damnum aliquod patiatur, Præpositus Generalis singulis annis intermedijs, Dominica tertia post festum Paschatis Resurrectionis Definitoriū cogere debet, quod tredecim votis constabit, nempe Præpositi Generalis, Vicarij Generalis * *utriusque Consiliarij, trium Visitatorū, quatuor Definitorum, Procuratoris Generalis (si ultra triennium confirmatus non fuerit, quod si fuerit confirmatus, eius loco quintus Definitor iam à Capitulo electus assidebit)* & Cancellarij. App. n. 20.

2. Quoties autem aliquis ex prædictis deerit, dummodo per literas ad singulos Definitorij Patres missas fuerit & ipse vocatus: Præpositus Generalis, vel eo impedito, is cuius erit Definitorium cogere, & cæteri ex Definitorio prædicto, si tamen senarium numerum expleant, cum maiori votorum parte tot Vocales eligent, quot ad præscriptum numerum tredecim explendum deerunt: qui sic electi fuerint, in eo tantum Definitorio auctoritatem habeant, vltimum in consensu locū. Interim autem, si qui ex ijs, qui antea Definitorio erant adscripti, superuenerint, nouissimè electi officio cedant.

3. Quod si ex Definitorio quispiam perpetuo, aut diuturno aliquo impedimento detineatur, Definitorium duabus extrinsecus concurrentibus partibus eligat Vocalem alium loco defuncti, aut aliàs impediti.

4. At verò si Præpositus Generalis, vel infirma detentur corporis valetudine, vel alia legitima causa Definitorio interesse non valuerit, Vicarius Generalis primum locum cum tota illius auctoritate obtinebit, & alter ad prædictum numerum explendum ea vice tantum deligetur, ratione qua supra. Quod si Vicarium quauis legitima causa impeditum esse contigerit, tota illius potestas id temporis ad Visitatorem seniorema transferatur, quæ Definitorio illo dimisso, statim cessabit.

5. Dominico die, quo inchoabitur, Missa solemniter decantetur à Præposito Generali, vel ab alio ex dignioribus de eius mandato, & in alijs Congregationis nostre locis pia ad

Deum effundantur preces ad Superioris cuiuscunque arbitrium :

6. Quamvis autem penes Generale Capitulum legitimè congregatum summa, & præcipua in omnes, atque omnia Congregationis nostræ potestas sit, secundaria tamen penes Definitorij Patres erit.

7. Spectabit igitur ad Definitorium Nouitios recipere, etiã illegitimos, sed istos cum duabus votorum partibus: Superiores, & alios quosuis locorum Officiales eligere: officij, vel dignitatis, ad quam quis electus fuerit, renuntiationem iustis de causis admittere: pœnam grauissimam corporalem extra claustra subeundam, quæ infamiam irroget, vel carceris perpetui, siue ad decennium infligere: quæ exemptiones, & quibus vltra annum concedendæ sint, declarare: personas omnes de loco ad locum pro arbitrio mutare: Collegia, in quibus soli professi degant, Orphanotrophia, atque etiam Academias, vel Collegia, vbi pueri educandi sunt (non tamen Clericorum Seminaria) dummodo domus ipsæ Congregationi perpetuò incorporentur, cum duabus Definitorij partibus recipere: Præpositum Generalem iusta de causa, prout supra, seruatis seruandis deponere: aggregandos recipere, & alia quæ à Constitutionibus illi tribuuntur.

8. Conuocato Definitorio iurabunt Patres de secretò tegendis ijs, quæ in Definitorio tractabuntur, cuiuscunque illa sint generis, & primus quidem Præpositus Generalis manu libro Euangeliorum appõsa iurabit in hæc verba.

Ego N. Præpositus Generalis Congregationis Somaſcha, & Doctrinæ Christianæ in Gallia testem inuoco Deum, quòd nihil ex ijs, quæ in toto hoc Definitorio peragetur, quæ in alterius præiudicium vergere possunt, & quæ secreta esse Patres decreuerint, tempore ab ijsdem præscribendo, cuiquam patefaciam, aut communicabo. Sic me Deus adiuet, & hæc sancta Dei Evangelia.

9. Eadem ratione respectiuè alij coram Præposito Generali, & cæteris iurabunt; quod in omnibus Definitorijs, etiam tempore Capituli Generalis habendis fiet.

10. Antequam de rebus in Definitorio tractandis agatur, ipse Præpositus Generalis Definitorio exeat, vt cæteris de ipso libere loqui liceat, & si quid reprehensione dignum deprehensum in eo fuerit, à Vicario Generali corripiatur imposita etiam, si ita visum fuerit, pœna à Definitorio toto statuenda; & hoc ipsum præstabunt cæteri Definitorij Pa-

Patres à Vicario Generali vsque ad nouissimum .

11. Præmissio iuramento, primam literæ ad Definitorium datæ perlegentur, & si quæ faciliora erunt, statim definitur: si quæ verò difficiliorem, & longiorem requirant disquisitionem, in sequentem sessionem eorum definitio differatur .

12. Solus autem Præpositus Generalis in Definitorio proponet, nihil omnino de suo addens, nec vtram in partem propendat, indicans: quòd si aliquid relatione dignum à Præposito Generali fuerit prætermissum, licebit alteri ex Cõsiliarijs, benedictione prius à Præposito Generali petita, proponere .

13. In dicendis sententijs primus omnium post Cõsiliarios dicit Vicarius Generalis, deinceps reliqui professionis ordine seruato. Deniq; cætera omnia seruabuntur, quæ supra cap. de ordine, & ratione rerum in Capitulo proponendarum præscripta sunt, quæ omnia, & singula hic tanquam repetita habeantur .

14. Nouitij si qui personaliter aderunt, à duobus ex Definitorio Patribus examinabuntur, qui rem ad totum Definitorium verè & sincerè referent, primique omnium sententiam dicent . Atque hic Patres nostri ab ijs, quæ de Nouitijs recipiendis statuta sunt, nulla ex parte discedent .

15. Decretis factis, & à Cancellario descriptis, ad Superiorum electiones Definitorij Patres accedent, & si qui erunt Superiores, accersentur, vt & schedam Cancellario tradant, in qua omnes tam professi, quàm non professi, sub ipsorum regimine degentes, locorumque quibus præsent, necessitates, & quæ ijsdem profutura iudicauerint, descripta sint: tum credita, & summam pecuniæ, quam reliquerunt in arca Vice superiori consignatam, & quam secum detulerunt, & apud se seruant, scripto fideliter exhibebunt Definitorij Patribus .

16. Post hæc Præpositus Generalis, & Visitatores, si quid erit animaduersione dignum de Superioribus, vel amouendis, vel commutandis, vel promouendis, proferent, nihil suppresserunt eorum, quæ vt dicantur, salutis publicæ, etiam cum alicuius certæ personæ incommodo, vtile futurum censuerint, nec non locorum necessitates tam temporales, quàm spirituales proponēt .

17. Ante Superiorum electiones caput primum libri tertij nostrarum Constitutionum prælegatur à Cancellario, & quidquid in illo præscribitur, attente, diligenterq; notetur, & obseruetur .

18. Electio Superiorum ab antiquioribus locis sumet initiū, & Scrutatores erunt Præpositus Generalis, Cõsiliarius mi-

nor, & Cancellarius. Emissio iuramento ab omnibus de prohibitoribus, & magis idoneis eligendis, schedam, in qua Vocales omnes descripti sint, præ manibus singuli habebūt: mox eorū, qui ad Superioritates idonei censentur, diligens à Patribus fiet inquisitio. Interim in paratis schedis illum vnusquisque scribet, quem nominare voluerit, atque in urnā mittet: in scribendis schedis pro Superiorum electione cura diligens adhibeatur, ne scriptura ab ipsis etiā Scrutatoribus dignosci possit.

19. Si in primo scrutinio nemo electus reperietur, omnes nominati calculis subijciantur, & qui maiore suffragiorū partē supra dimidium respectiue obtinuerit, is electus declaretur.

20. Illud verò in Superiorū electionibus obseruent Patres vt, qui per triennium Superiores fuerint, à Superioritate eiusdem loci amoueantur **Si verò ultra triennium ob grauem aliquam necessitatem, vel instam ob causam confirmari expediet, quod vt raro fiat, valde exoptamus, cum duabus Definitorij partibus prerogatio talis decernatur.*

21. Illi autem erunt eligendi, ** qui non ambijse dignitates, sed ex intimo humilitatis affectu abhorruisse potius existimentur: qui charitate, prudentia, patientia, in rebus agendis dexteritate, virtutum perfectione, religionis zelo sic inter alios excellant, vt alijs merito & præesse debeant, & prodesse possint. Nunquam in Superiorem is assumetur, qui ab emissa professione sexennium non expleuerit; qui proprijs commodis, non publice vtilitati deferuire soleat; qui his à Religione defecerit, vel annum integrum, seu circiter Apostata fuerit; qui poena grauissimæ culpæ mulctatus; qui reus à sanctæ Inquisitionis Officio iudicatus; qui de infideli bonorum temporalium administratione, aut dilapidatione conuictus aliquando fuerit; qui secularium hominum, etiam Principum consuetudine delectetur, cum præiudicio vel Religionis, vel religiose disciplinæ.*

22. Nemo, qui ob aduersam valetudinem communes Chori, vel Tricinijs obseruantias vt plurimum subire nequeat, nisi probitate, prudentia, & rerum experientia defectus illi compensentur, eligatur in Præpositum, vel Rectorem.

23. Locorum Superioribus electis, si qui Officiales alij, puta Vicepræpositi, vel Parochi eligendi Definitorio videbuntur, hic erit eligendi locus: post quorum electiones de cæteris personis mutandis agetur.

24. Cancellarius libellum habeat, in quo Concionatores, Confessarij, & Præceptores omnes, ac Clerici tam in sacris constituti, quàm simplices descripti sint.

25. Caueant autem Definitorij Patres, ne supra vires, & facultates, personarum numero loca onerentur, & nimium frequentes fiant earundem personarum de loco ad locum mutationes. Cæterum iam factas à Definitorio, quantum fieri poterit, seruandas curet Præpositus Generalis.

De nouis Domibus recipiendis.

C A P. XXI.

N OVA loca si Capitulo Generali, vel Definitorio proponentur, illud in primis animaduertent Patres præteriti temporis experientia edocti, satius esse fundatis iam bene providere, quàm noua recipere, personarum, quibus nouis locis est subueniendum, habita ratione. Conuentiones, onera, & qualitates loci, situs videlicet, ædificia, prospectus, vicinia, & huiusmodi diligenter examinentur, an scilicet in iis aliqua reperiantur, quæ nostris priuilegijs, & religiose libertati, seu decori aduersentur: an ab acceptis domibus temporis progressu, vlla de causa eici possint Patres nostri: redituum temporalium non sola habeatur ratio, sed profectus in vinea Domini, & animarum salutis potissima.

2. Domus nouæ, quoad fieri poterit, fundentur in Urbibus tantum, vel Oppidis insignioribus: vbi fuerit insalubritas aeris recusentur, honesta adhibita excusatione: quæ ab alijs Congregationis locis valde distant, rarissimè recipiantur: vbi proventus annui certi, vel consuetæ elemosynæ adeo sint tenues, vt duodecim ex Nostris ali non possint, nullo modo. Hæc vt facilius cognoscantur, priusquam proponatur Capituli, vel Definitorij Patribus noui loci receptio, duo ex Nostris à Præposito Generali, si commodè fieri poterit, ad eum videndum destinentur: ij Capitulo, vel Definitorio referent à se visa, & obseruata, ac libro Actorum Capituli Generalis. describentur ab ijs narrata, illorum firmata iuramento. Quæ loca Congregationi detrimento esse cognoscens Patres Definitorij, ab iisdem dimittantur, Capituli Generalis accedente consensu, si tamen tunc temporis Capitulum celebretur.

3. Noua loca nulli ex Nostris ibi habitaturi adeant, nisi prius literis Apostolicis, vbi opus fuerit, vel scripturis quibuscunque necessarijs expeditis, ac illarum exemplo à Præposito Generali recepto.

4. Orphanorum loca summa animi promptitudine recipiantur, sed cum Protectoribus prudenter agatur.

5. Extra Definitorij, vel Capituli Generalis tempus possit Pater Generalis cum voto Consiliariorum per literas habendo Collegium aliquod, vel Orphanotrophium recipere, si ita expedire iudicabit, pensatis circumstantijs, quæ supra.

De aggregandis ad Religionem.

C A P. XXII.

VARIETATE domorum nostræ Congregationis inspecta nõ inutile erit, si quis laicus se obtulerit, qui professioni minimè sit idoneus, aptus tamen iudicetur ad seruiendũ, maximè in locis Orphanorũ, illum nostræ Congregationi aggregare. Hoc à Definitorio, vel cū consensu Definitorij à Præposito Generali fiet isto per Notarium fœdere, vt scilicet illũ in huiusmodi locis alere teneamur, ipse nobiscum perseuerare, duabus additis conditionibus: quarum altera erit, vt si illius crimina, vel mali mores id merebuntur, à Congregatione expelli possit ad iudicium Definitorij: altera, quòd si aliquo casu inopinato eueniat, vt in locis Orphanorum à nobis sustentari non possit, in Collegijs nostris huiusmodi Aggregatum alere nullo fœdere obligemur, sed ei fauere apud Hospitalium regentes, vt eum in suam recipiant tutelam, vel in alio nostro loco Orphanorum sustentare. Sacerdotes etiam, si ita ad maiorem Dei gloriam, & ad Congregationis commodum expedire videbitur, à solo Definitorio aliquando aggregari poterunt, modo eandem viuendi rationem cum cæteris professis suscipiãt, nec vnquam pecunias apud se retinere sub vilo pretextu presumant, quod etiam aggregatis Laicis vetitum sit.

2. Volumus tandem, vt hac ratione aggregati, qui nobiscũ viuunt, simplicia vota castitatis, paupertatis, & obedientiæ in manu sui Superioris in ingressu tantum priuatim profiteantur, quorum obligatio duret, quousque nobiscum fuerint.

Finis Libri Primi.

LI-

LIBER SECVNDVS.

*MONITA AD INTERIOREM CVLTVM,
& Spiritualem profectum pertinentia.*

C A P. I.

SOMASCHENSIS Religionis castra quicumque sumus ingressi, hunc nobis initio finem proposuimus, vt expugnatis vitijs, quibus anima turpiter deformatur, & euitatis peccandi occasionibus, quæ in sæculo plurimæ passim obijciuntur, per virtutum gradus ad perfectionis fastigium conscenderemus. Hunc eundem finem ita necesse est assiduè versari nobis ob mentis oculos, vt internum obtutum ab eo nunquam auertamus. Sic enim fiet, vt de eo consequendo mirum in modum solliciti, lætis animis amplectamur vniuersa, quæ tanquam solida adiumenta in nostris Constitutionibus proponuntur. Pro interiore igitur animæ cultu sequentia documenta præcipuè subiicimus, quæ qui sui spiritualis progressus amantior fuerit, tanquam præcepta Domini excipiet, & diligenter obseruabit.

2. Cogitemus de terra Ægypti, quæ sæculum est, in terram lacte, & melle manantem, quæ Religio est, nos euocatos à Domino, vt simus gens sancta, populus electus, & dilectus, in cuius medio ipsi iucundum est inhabitare; ac proinde, quidquid illius oculis displicere potest, statim tollendum de medio: amorem amore compensandum, & dummodò Deum diligamus, nihil reliqua omnia esse facienda.

3. In ijs omnibus, quæ cogitamus, quæ priuatim, quæ publicè dicimus, facimus, etiam si minima sint, Dei gloria, & spi-

& spiritualis vtilitas vel nostra, vel proximi semper spectetur.

4. Sicut nullum est momentum, quo Dei bonitate, & misericordia non perfruamur, ita nullum sit momentum, quo internis oculis eundem presentem non intueamur, tanquam operum nobiliorum, & cogitationum nostrarum testem, atque inspectorem. Hac enim laudatissima presentie Dei commendatione nihil ferè efficacius est, ad mala quæque præcauenda, & ad perfectionem attingendam.

5. Molestia quæcunque, & qualiscunque ea fuerit, & vnde-cunque obuenerit, ipsa etiam impedimenta, quibus à spirituali progressu retardari nobis videbimur, peccatis exclusis, pacato animo tanquam è manu Dei parentis optimi suscipiantur, & eidem offerantur coniuncta cum cruciatibus Domini Nostri Iesu Christi ad laudem, & gloriam ipsius.

6. Tepiditas ex animo prorsus, & statim euellenda est, alioquin instar febris hæcticæ vniuersum robur, viresque spiritus eneruabit.

7. Cum graues sese nobis obiecerint difficultates, quæ nos à Dei cultu, & à studio perfectionis auertere conentur, cum peccatorum metus, & iusti Iudicis rigor ad diffidentiam nos impulerit, tunc maxima fiducia ad Deum confugiamus, eundemque Patrem, & quidem amantissimum cogitemus, sciamusque non confundi aliquem, qui speret in Deo, imò quod nostrum ad solatium, Dominus Bernardus aiebat, nil omnipotentis Verbi clariorem reddere, quam quod omnipotentes facit eos, qui sperant in eo, vt nimirum omnia quæcunque uoluerint, & petierint, consequantur.

8. Quidquid in alijs vel nos ipsi reprehensione dignum iudicauerimus, vel ab alijs reprehendi audierimus, studiose à nobis declinetur: quidquid etiam laudatione dignum animaduertimus, id æmulari, & consequi studiosè nitamur.

9. Congregationem nostram loco parentis habeamus, amemus, & vt ea bene audiat ab omnibus, quantum in nobis est, strenuè laboremus: priuati tamen affectus omnino eradiceatur.

10. Consuetudines à sæculo in Religionem allatæ valido conatu, adhibito Superiorum, & Patrum spiritualium adiumento, prorsus euellendæ sunt. Contra vero omni diligentia, con-

contendendum, vt nouitius ille feruor, qui nostræ conuersionis initio animum inflammabat, ad seruendum Deo in sanctitate, & iustitia, processu temporis non intepefcat.

11. Initio cuiusque mensis virtutem vnã singuli diligenter, in qua seipfos toto illo mense diligenter exercent, & singularem pugnam similiter suscipient aduersus vitium, quod eidem virtuti opponitur. Sanctum vnum ex multis, quicquid eo mense occurrerint, sorte patronum eligent, cuius ad honorem quotidie Dominicam precationem cum Angelica salutatione recitabunt, precabunturque, vt ad eam virtutem acquirendam, & vitium extirpandum, sua intercessione opem à Deo impetret.

12. Parui qui videntur animorum morbi, & leuissima vitia à nemine negligantur. Nam à parua scintilla magnum sæpe excitatur incendium.

13. Parentes, consanguinei, amici, facultates, & id genus alia, quibus renuntiauimus, vt nudi nudum Crucifixum sequeremur, si denuo nostros per affectum inuaserint, & occupauerint animos, Christi aspectu indigni iudicabimur, ac proinde etiam Regno cœlesti.

14. Christi seruo omne solum patria est, imò veriùs totus mundus exilium est, & sola cœlestis Hierusalem, ad quam aspirat, patria. Nulla sit igitur apud nos locorum, vel gentium distinctio: sed vnum Patrem, qui Deus est, vnã Matrem, quæ Religio est, vnã Patriam, quæ Paradisus est, cum habeamus, communi beneuolentia, & charitate omnes, & omnia loca completamur in Domino, ibique & cum illis libentiùs versari velimus, vbi abnegandæ voluntatis frequentiore, & maiorem nanciscimur occasionem.

15. In tentationibus, quibus variè, atque etiam durè illum exagitari oportet, qui ad Dei seruitutem accessit, declinanda est, & diligenter cauenda imbecillitas animi, & infirmitas, timor iusto maior, vana tristitia, conscientia scrupuli, quibus cordis libertas, & spiritualis profectus præpediri solet: reuocanda verò ad mentem merces amplissima, quæ bonum certamen certantibus promissa est, illeque imitandus, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem. Plurimum proderit, omnia vel Superiori fidenter, vel Patri spirituali indicare, atque aperire, & ex eorum consilio viuere.

16. Aliquid lectionis ex vnico pio libro, donec integrum per-

percurrerint, quotidie nostri memoriæ imprimant, & documentum aliquod pro suo interiore profectu inde studebunt haurire.

17. Pax nostra interna ex linguis, iudicijsque hominum non pendeat, sed ex testimonio propriæ conscientię, & ex fiducia, quæ tam in aduersis, quam in prosperis ponenda nobis in Deo est.

18. Si ex imbecillitate, fragilitateque nostra ad impatientiam, vel ad indignationem ab aliquo ex fratribus irritari nos senserimus, ne pax turbetur, & rixæ oriantur, custodienda diligenter lingua est, ne ea proferat, ad quæ importuno, & quasi concitato spiritu impellitur, & quæ si effutierimus, dixisse postea nos pœniteat, cum mentis serenitas redierit. Meminimus beatos nos esse, cum pro amore Iesu Christi iniurias patimur, & contumelias.

19. Religioso verè humili nemo in hac vita felicior. Cum enim & seipsum pro nihilo habeat, & terrena omnia; ridet, si irrideatur; gaudet, si conculcetur; si reprehendatur, culpam libenter agnoscit; si offendatur, statim ignoscit. Vnufquisque nostrum igitur Iesu Christi humilitatem, mansuetudinemque imitari studeat, & eligat abiectus esse in domo Dei, vilioribus exercitijs addici, subesse, non præesse; doceri, non docere; & vilis potius, quam humilis haberi: sic enim & tranquilla quiete fruatur in hoc sæculo, & felicissima in futuro.

20. Vnius Dei fauore, & benevolentia contenti, ab hominibus amari, præterquam à bonis, nunquam affectemus. Neque enim Deo placet, qui placere mortalibus studet.

21. Facile inquieti, suspiciosi, indignabundi erimus; facile etiã nostri obliuiscemur, si aliena dicta, & gesta curiosè conquirere voluerimus. Nisi ergo officij necessitas, & charitas nos vrgeat, vel tacendum nobis est, cum de aliorum vitijs agitur, vel sermo prudenter amputandus, & ad meliora transferendus.

22. Temeraria iudicia sedulo vitentur: suspensiones, quæ nostris sese importunè ingerunt animis, non facile admittantur, neque continuo putemus nullos ibi bonos esse, vbi multos videmus non rectè viuere. Aliorum peccata doleamus, continuis precibus à Deo deposcamus emédationem, & de nullius peccantis vera conuersione, & pœnitentia desperemus.

23. Nostri omnes, & Superiores præsertim, modestiam, religiosamque serenitatem potius, quam nimis austeram gra-

uita-

uitatem vultu præferant, benigni sint omnibus, nemini signa charitatis denegent, nemini inuideant, benefaciant ijs potissimum, à quibus læduntur, cum iisdem mitius & benignius agant, quam cum alijs.

24. Ut proximum opere, & veritate diligamus, prout debemus, eundemque, vt ex nostro instituto, in obsequium Dei promoueamus, non aspicienda est in homine vilitas exterior, sed animæ præcellens nobilitas, & forma, quam ita Dei filius adamauit, vt pro ea & carnem assumpserit, & crucem. Sic enim dolebimus, si eam peccatis, aut vitijs dedecorari; lætaborumur, si in via salutis proficere conspexerimus; & illius iuuandæ omnem auidè occasionem arripemus.

25. Solatia, & oblectamenta in rebus externis quærenda non sunt, sed in solo Deo, & rebus diuinis.

26. Ad virtutum perfectionem ille felicius, ac sine dubio facilius perueniet, qui communi mentis orationi tam manè, quam vespere alteram semihoram priuatim adiunget.

27. Cauendum est, ne in internis exercitijs adnifu, plusquam par est, vehementi occupentur mens, & cogitatio; vt capite, ac reliquo corpore sani, & spiritu integri in Dei obsequio persistere possimus.

28. Deus non solum internis studijs, sed etiam externis exercitationibus pro sui amore piè susceptis magnopere delectatur: Quamobrem & Laici, & qui ad ministrandum alijs destinati sunt, suis si nauiter functi fuerint officijs, & gratissimi Deo erunt, & per laboriosas vitæ præsentis actiones ad supernam quietem ab eo deducuntur.

De Constitutionibus vniuersæ.

C A P. II.

¶ **Q**UOD primo loco Nostros monitos volumus, illud est, vt sciant, se in Somaſchensem familiam, quæ Christi militia est, ab ipso vocatos, idcirco fuisse, vt perfecti sint, & integri, in nullo deficientes, vt ait Diuus Iacobus; eū autem deficere, qui in legum, & Constitutionum obseruatione in dies nõ proficit, & qui

& qui sic deficit, eum non esurire, non sitire iustitiam, vt scilicet semper iustior, ac perfectior euadat, prout debet, sed paulatim in humanam carnis libertatem abripi, & abstrahi: omnia illi dura, omnia aspera & amara, quæ à Superioribus iubentur, vel præscribuntur à Constitutionibus, videri: nihil illi dulce, nihil suauè, quod ex instituto sit Religionis. Quamobrem sciant, seriam Constitutionum obseruationem scalam esse Iacob, qua ad perfectionis altitudinem, hoc est, ad Dei conspectum, ymionemque conscenditur; earundem verò neglectiorem præcipientem esse descensum, quo è virtutibus in vitia, è plano, ac stabili loco in prærupta saxa infelicissimè delabimur.

2. Licet ergo nostra Congregatio, vbi primùm à Sanctiss. Pontifice Pio V. in Religionum numerum relata est, Regulæ D. Augustini ab eodem subiecta sit, peculiaribus tamen legibus, & Constitutionibus ad instituti sui rationem accommodatis, facultate super hoc ab Apostolica Sede obtenta, hactenus innixa est, & ex illis in diuino famulatu, non ex aliqua alia regula, ad charitatis amplitudinem, & propositam perfectionis normam dirigi conlueuit.

3. Constitutiones verò, quas diuturna tot annorum experientia, tot Patrum in celebratis hucusq; Comitijis prudentia, diligentia, sollicitudo, edidit, & conscripsit, additis precibus, ac ieiuniis ad diuinum In re tanta lumen implorandum, in nouissimo anni MDCXXV. Generali Capitulo rursus, quàm fieri potuit, diligentissimè, accuratissimèque ad examen reuocare, & Patrum omnium per secreta suffragia approbatæ consensu, decretum est, vt Apostolicæ firmitatis robore communite quam primùm imprimerentur, & euulgarentur, ne ab eorum obseruatione quenquam excusaret ignorantio.

4. In primis ergo & si cupimus leges, Constitutionesq; nostras à Nostris haberi, tanquam externa adminicula, & incitantamenta religiosæ perfectionis, ac proinde eas in omnibus rebus quantumuis minimis ab omnibus sanctè, inuiolatèq; obseruari: cum tamen optemus Nostris omnes securos esse, aut certe adiuari, ne in laqueum incidant alicuius peccati, quod ex vi Constitutionis proueniat; declaramus nullas ex nostris Constitutionibus obligationem aliquam ad culpam suæ mortalem, siue venialem inducere, nisi vnus ex tribus votis sit illi annexa violatio, vel contemptus accedat, vel præceptum

ptam in virtute sanctæ obedientiæ, vel censura Ecclesiastica, vel aliquid simile, quod sua natura eum, qui legi non obtemperauerit, peccato reddat obnoxium.

5. Ne autem idcirco vigor, seu etiam rigor religiosæ disciplinæ deferueat, qui ubi semel in Religione remittitur, deformari statim eiusdem Religionis decorem, omniumque rerum spiritualium nauseam, ac interitum sequi necesse est; volumus, ut poenarum usus apud nos, & cura nostris omnino vigeat, ita ut minima etiam delicta nunquam dissimulentur, si in illis vel notetur, vel timeatur disciplinæ neglectus; sed singulis singulæ poenæ respondeant, ut in libro de poenis decernitur.

6. Hic ad euitandum euitanda statuimus, & declaramus, in poenam nullam ante declarationem incurri, quamvis apposita illi essent consueta verba, *sub poena, &c. ipso facto incurrenda*: secus de poena excommunicationis latæ sententiæ, quæ statim afficiet, & de casibus in iure expressis.

7. Cum omnia legibus comprehendi non possint, si res occurrerit, de qua nostræ Constitutiones nihil decreuerint, agatur tunc ex iuris communis præscriptione, & cum Seniorum consilio, ad rectas conscientiæ, & prudentiæ regulas.

8. Si dubitatio aliqua, vel obscuritas emerferit, quæ interpretationem, aut declarationem postulare videatur, ad Capitulum Generale, vel ad Definitorium res tota deferatur: interrim tamen Præpositus Generalis, quid faciendum sit, statuatur, cum consilio Consiliariorum, vel Assistentium.

9. Quidquid in vno Generali Capitulo, aut Definitorio fuerit in Domino statutum, curabunt Superiores suo in primis exemplo, ut omnes magna cum humilitate, & sinceritate illud amplectantur, & obseruent: sed inter Constitutiones non referatur, nisi ita faciendum per vota secreta subsequentijs Capituli Generalis Patres censuerint.

10. Singulis sextis Ferijs Constitutiones publicè legantur inter refectionem, vel singulis diebus vnum caput earum, vnde cum decretis, si quæ in Capitalis Generalibus, Definitorijs, aut à Patre Generali emanauerint: quæ decreta statim imprimi mandamus, & ad Superiores locorum mitti, ut ad omnium notitiam deueniant.

11. Laicis capita illa, quæ ad eos spectant, ob illorum latine

tine

cinae linguae imperitiam idiomate vernaculo explicentur à Patre Vice superiore, vel ab alio Sacerdote de Superioris mandato semel in hebdomadam, idque festis diebus, quibus & ad legum obseruationem, & ad spiritualem profectum ab eodem diligenter, & accuratè vt animentur, volumus, & hac in re Superiorum conscientias oneramus.

12. Immunitates à Choro, à triclinio, à communibus cibis, & alijs legibus, non passim, nec sine causa vrgenti, & ea tantùm durante, concedantur: & si quæ concedendæ fuerint, Præpositus Generalis ad annum dumtaxat, & non vltra, Visitatores ad quatuor menses, ad breuissimum tempus Superiores, prout suis subditis opus fuerit, dispensare possint: & tam ille, quàm isti proximum Definitorium de causa, siue causis factæ dispensationis commonefaciant. Perpetuæ exemptiones soli Capitulo Generali ex causa referuantur.

13. Nouæ Constitutiones nunquam fiant, neque iam factæ immutentur, nisi grauis adfit necessitas; sed aliqua alia ratione prouideatur, prout in Domino melius visum fuerit.

14. Quòd si in nouis faciendis aliquid obrepserit, quod sacris Canonibus, Concilijs, Decretisque Summorum Pontificum aduersetur, nullius sit momenti, nisi ex priuilegijs nostræ Congregationi concessis robur, & auctoritatem desumpserit.

De Horis Canonicis.

C A P. III.

1. **C**LERICOS nostros, statim atque professionem emiserint, ex eo tempore vbicunque degere illos contigerit, ad horas Canonicas ex Romani Breuiarij præscripto, ritumque persoluendas, sanctæ obedientiæ præcepto, ac proinde pœna peccati lethalis obstringimus, & obligamus.

2. Laici (non quidem eo præcepto, sed pœna per Constitutiones, & Superiores infligenda) si legere nouerint, Officium paruum B. Mariæ Virginis; sin secus, pro Matutino orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam vicies & quinquies, pro Vesperis decies, pro singulis Horis quinquies recitare teneatur.

Iisdem

Iidem Missæ solemnibus, festis diebus, nisi legitime impediatur, & Vesperis, cum decantantur, semper intersint.

3. In omnibus nostris plenis Collegijs vsque ad presentem annum fundatis (plena Collegia vocamus ea, in quibus duodecim plerunque resident, quicumque illi sint, siue soli professi, siue cum professis Nouitij, Aggregati, Hospites) & in ijs Ecclesijs, quæ à Definitorio ad hoc ipsum nominabuntur, totum diuinum Officium in Choro quotidie recitetur. Matutinum cum Prima circa Auroram absoluaatur: Tertia, Sexta, & Nona circa horam prandij. At, vbi Missa sit decantanda, tunc dicetur ad præscriptum rubricarum Missalis. Vesperis iungatur Completorium, nisi sacra lectio sit interponenda. In Quadragesimæ ieiunijs ante refectionem prandij recitabuntur horæ vespertinæ; Completorium post horam vigesimam tertiam, & dimidiam.

4. Dies festi Sanctorum Augustini, & Maioli duplici ritu cum octaua apud nos ita solemniter celebrentur, sicut & Patroni Ecclesiæ cuiuscunque loci.

5. In festo S. Petri Martyris, qui dies est nostræ Congregationis natalis, totum Officium duplex fiat, & Missa solemniter pro gratiarum actione decantetur: Clerici, & Laici post peccatorum confessionem ad sacram Communionem accedent, & professi omnes coram Superiore, vel proprio Confessario ad formulam in Rituali editam vota obedientiæ, paupertatis, & castitatis pio affectu renouabunt. Hæc verò votorum renouatio vt quotidie post matutinam mentis orationem à Nostris priuatim fiat, maximè cupimus, & vehementissimè eos hortamur, sed in præcipuis solemnitatibus, & præsertim prima die Ianuarij maiori cum pietate, ac cæremonia ab omnibus vt fiat, Superiores sua charitate, suis item cohortationibus consequi nitentur.

6. Singulis Sabbatis post horam vigesimam tertiam hyeme, post vigesimam secundam æstate canantur in Choro Litanie B. Mariæ Virginis cum Antiphona *Salve Regina*, vel alia, qua eo tempore Diuinum Officium ad præscriptum Romani Breuiarij terminari consuevit: idem fiat in vigilijs, & festis diebus eiusdem B. Virginis.

7. Nemo sine venia aberit à Choro, vel ab eo recedet, & omnes adesse curabunt, dum datur vltimū campanulæ signum.

Inter psallendum si errorem aliquem commiserit Cler-

F ricus,

einæ linguæ imperitiam idiomate vernaculo explicentur à Patre Vicefuperiore, vel ab alio Sacerdote de Superioris mandato femel in hebdomadam, idque feftis diebus, quibus & ad legum obferuationem, & ad fpiritualem profectum ab eodem diligenter, & accuratè vt animentur, volumus, & hac in re Superiorum confcientias oneramus.

12. Immunitates à Choro, à triclinio, à communibus ci-bis, & alijs legibus, non paffim, nec fine caufa vrgenti, & ea tantum durante, concedantur: & fi quæ concedendæ fuerint, Præpofitus Generalis ad annum dumtaxat, & non vltra, Vi-fitatores ad quatuor menses, ad breuiffimum tempus Superiores, prout fuis fubditis opus fuerit, difpenfare poffint: & tam ille, quàm ifti proximum Definitorium de caufa, fiue caufis factæ difpenfationis commonefaciant. Perpetuæ exemptiones foli Capitulo Generali ex caufa referuantur.

13. Nouæ Conftitutiones nunquam fiant, neque iam factæ immutentur, nifi grauis adfit neceffitas; fed aliqua alia ratione prouideatur, prout in Domino melius vifum fuerit.

14. Quòd fi in nouis faciendis aliquid obreperit, quod facris Canonibus, Concilijs, Decretisque Summorum Pontificum aduerfetur, nullius fit momenti, nifi ex priuilegijs noftræ Congregationi concessis robur, & auctoritatem de-fumpferit.

De Horis Canonicis.

C A P. III.

I. **C**LERICOS nostros, ftatim atque profeffionem emiferint, ex eo tempore vbicunque degere illos contigerit, ad horas Canonicas ex Romani Breuiarij præfcripto, ritumque perfoluendas, fan-ctæ obedientiæ præcepto, ac proinde poena peccati lethalis adstringimus, & obligamus.

2. Laici (non quidem eo præcepto, fed poena per Conftitutiones, & Superiores infligenda) fi legere nouerint, Officium paruum B. Mariæ Virginis; fin fecus, pro Matutino orationem Dominicam, & Salutationē Angelicā vicies & quinquies, pro Vesperis decies, pro fingulis Horis quinquies recitare teneantur.

Ijdem

Ijdem Missæ solemnè, festis diebus, nisi legitimè impedian-
tur, & Vesperis, cum decantantur, semper intersint.

3. In omnibus nostris plenis Collegijs vsque ad præsen-
tem annum fundatis (plena Collegia vocamus ea, in quibus
duodecim plerunque resident, quicumque illi sint, siue soli
professi, siue cum professis Nouitij, Aggregati, Hospites) & in
ijs Ecclesijs, quæ a Definitorio ad hoc ipsum nominabuntur,
totum diuinum Officium in Choro quotidie recitetur. Ma-
tutinum cum Prima circa Auroram absoluetur: Tertia, Sexta,
& Nona circa horam prandij. At, vbi Missa sit decantanda,
tunc dicetur ad præscriptum rubricarum Missalis. Vesperis
iungatur Completorium, nisi sacra lectio sit interponenda. In
Quadragesimæ ieiunijs ante refectionem prandij recitabuntur
horæ vespertinæ; Completorium post horam vigesimam ter-
tiam, & dimidiam.

4. Dies festi Sanctorum Augustini, & Maioli duplici ritu
cum octaua apud nos ita solemniter celebretur, sicut & Pa-
troni Ecclesiæ cuiuscunque loci.

5. In festo S. Petri Martyris, qui dies est nostræ Congrega-
tionis natalis, totum Officium duplex fiat, & Missa solemniter
pro gratiarum actione decantetur: Clerici, & Laici post
peccatorum confessionem ad sacram Communionem ac-
cedent, & professi omnes coram Superiore, vel proprio Con-
fessario ad formulam in Rituali editam vota obedientiæ, pau-
pertatis, & castitatis pio affectu renouabunt. Hæc verò voto-
rum renouatio vt quotidie post matutinam mentis oratio-
nem à Nostris priuatim fiat, maximè cupimus, & vehementif-
simè eos hortamur, sed in præcipuis solemnitatibus, & præ-
sertim prima die Ianuarij maiori cum pietate, ac cæremonia
ab omnibus vt fiat, Superiores sua charitate, suis item coh-
ortationibus consequi nitentur.

6. Singulis Sabbatis post horam vigesimam tertiam hye-
me, post vigesimam secundam æstate canantur in Choro Li-
tanix B. Mariæ Virginis cum Antiphona *Salve Regina*, vel
alia, qua eo tempore Diuinum Officium ad præscriptum Ro-
mani Breuiarij terminari consuevit: idem fiat in vigilijs, &
festis diebus eiusdem B. Virginis.

7. Nemo sine venia aberit à Choro, vel ab eo recedet, &
omnes adesse curabunt, dum datur vltimū campanulæ signum.

Inter psallendum si errorem aliquem commiserit Cle-
ricus,

F ricus,

ticus, terram ore deosculetur, si Sacerdos, manu.

Ostia Chori, si per ea facilis esse poterit secularibus in Chorum aditus, clausa sint, dum Nostri officia diuina persoluent.

Candelæ cereæ saltem duæ tam profestis, quàm festis diebus, dum recitantur Horæ diurnæ, ardeant super altari.

Collocationibus, risu, & nutibus mentem dissipatam, & euagantem indicantibus omnes abtineant.

8. In recitandis Horis Canonicis studeant, vt voce continenti, ac perpetua, non flexionibus, ac minuritionibus variata psallant omnes: moderata in pronuntiando tarditate vtantur: simul incipiant: simul desinant: medijs in versiculis paululum interquiescant: in extrema versiculorum syllaba ne immorentur. Denique & pietatis affectum exprimant ipsi, & eundem in audientibus excitent.

9. Chorum quoties aliquis ingreditur, poplite ad terram vsque flexo, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum adoret; inde ad Superiorem conuersus debite reuerentiæ signum eisdem exhibeat: quod & faciendum est, quoties è Choro quis egreditur.

Decens corporis habitus vbique retinendus est, sed in Choro præsertim, vbi diuinis adstantes mysterijs supremum omnium Regem alloquimur.

10. In Choro hæc ab omnibus accuratè disciplina seruetur, vt antequam Superior sedeat, sedere nemo audeat: vt simul omnes assurgant, cum dicitur *Gloria Patri*, cum nomen Iesu, seu Mariæ pronuntiatur, caput simul deregant, & inclinent, dum cantantur Antiphonæ, omnes, qui stant à lateribus Chori, vel nimium distant à libro, in medium prodeant: si in cantu erretur, nemo errantes corrigat, nisi Superior, vel qui cantui præest: vt leuitatem, multo magis immodestiam sedendo, cundo, stando, genua flectendo vnusquisque deuiter: vt silentium omnino, & præscriptæ in Romano, & in nostro Rituali ceremoniæ exactè seruentur.

11. Officia, & Missæ Sanctorum, quorum nostris in Ecclesijs insignes Reliquiæ custodiuntur, ritu duplici celebrentur, & debita cum veneratione festis eorum diebus exponantur.

*De Missarum celebratione, & Mortuorum
exequijs.*

C A P. IV.

SACERDOTES nostri rem sacram quotidie peragant ad Missalis Romani præscriptum, hora, & loco constituendis ab eo, qui huic muneri præerit, ad cuius nutum præsto omnes esse debebunt.

2. Qui aliqua die à celebratione abstinere voluerit ex causa, id opportunè significabit Sacrarij Custodi, & Missam nihilominus audiet: quod ut Clerici, & Laici nostri quotidie faciant, præsentì Constitutione præcipimus.

3. In Missis nouis nullæ fiant oblationes, neque huiusmodi Missæ celebrentur in Ecclesijs alienis sine Præpositi Generalis, vel Visitatoris licentia: in votiuis, & anniuersarijs nemo defraudetur. Missam nouam nemo celebret, qui in ritibus, & cæremonijs non bene sit instructus, iudicio Superioris.

4. Ritus, & cæremoniae ex præscripto Missalis, Cæremonialis Romani, & Ritualis nostri accuratè ab omnibus obseruentur. Superiores exemplo sint alijs, & ut subditorum vnusquisque in ipsidem excellat, studiosè curabunt.

5. Quamobrem ex Sacerdotibus aliquem in cæremonijs maximè peritum, & exercitatum constituent, qui Sacerdotes alios, & Clericos instruat diligenter, vitia vel minima notet, ipsique indicet; ab eodem verò doceri nemo erubescat; petere non grauetur; si corrigatur, id a qui, bonique consular.

6. Huius munus erit omni studio & diligentia eniti, ne in solemnibus Missis, Horis Canonicis, Supplicationibus, alijsque functionibus, ijs præsertim, quæ Maiori Hebdomada fiunt, ac præcipuis totius anni solemnitatibus confusio, aut error aliquis obrepit, vnde spectantium oculi, & animi offendantur.

7. Sed ut omnia exquisitè, & cum decore peragantur, pridie quàm Missa sollemnis, vel alia publica functio in Ecclesia celebretur, Superior cum Seniorum consilio schedulam conscribi, eandemque loco consueto iubebit affigi, distinctè continentem munera & officia, quæ vnicuique ea in solemnitate sunt obeunda.

Cæterum vt in cæremonijs religiosam grauitatem , ita in Ecclesijs , & in functionibus omnibus eiusmodi cultum , gestum , incessum , in Nostris desideramus ; vt veros Dei ministros nosmetipfos representemus .

8. In Ecclesijs alienis præcipuè Monialium , aut puellarum (Confessarijs , & iter agentibus exceptis) celebrare Nostris non liceat absque Superioris facultate , quæ sine vrgenti ratione minimè concedatur .

9. Si quid celebranti Sacerdoti occurrerit , de quo admonendus sit Clericus , vel alter , qui illi inferuiat , id faciat submissa voce , & à charitate admonitio ortum habeat . Legitimè tamèn ad Superiorem , vel ad Vice superiorem , absente Superiore , spectabit errantium correctio .

10. Extra nostras Ecclesias onera Missarum celebrandarum nulla recipiantur .

11. Missarum , & diuinorum Officiorum , & aliæ quæcunque obligationes perpetuæ non accipiantur , nisi cum expressa licentia Præpositi Generalis , vel Definitorij *in Italia , Provincialis in Gallia* : acceptarum verò extet tabella in singulis Sacrarijs , quæ illas fideliter exprimat , & quotannis à Visitatore visitationis tempore recognoscatur . Ipsidem vt suo tempore satisfiat , operam dabunt sedulam Superior , & Aedituus : pecuniæ verò , seu bona mobilia pro huiusmodi obligationibus accepta in bonis stabilibus fructiferis quamprimum implicentur .

12. Simul cum Sacerdote ad Missam se præparantè orent genibus flexis , qui eidem inferuituri sunt , Dumque precentur , vt sacrificium illud dignè offeratur .

13. Nemo , etiamsi sit Superior , non sibi subditis Missas dicendas , vel applicandas assignet , & nemo ab alio præterquam à proprio Superiore recipiat sine expresso Præpositi Generalis , vel Vicarij consensu .

14. Curent nostri Sacerdotes , vt dum diuinam rem faciunt , internæ pietati , & religioni externam coniungant grauitatem , modestiam , reuerentiam .

15. Studeant vnus esse moris in domo Domini , & voce , pronunciatione , deuotione , quantum fuerit poterit , consimili celebrent : quòd si quis aliqua in re delinquat , & præsertim in festinatione nimia , postquam bis , aut ter admonitus à Superiore fuerit , nec seipsum correxerit , Superior cum voto Se-

nio-

niorum, & Visitatoris celebrare illi deinceps non permittat, suspensioneque durante, vltimum post Sacerdotes vbique sedere iubeat, & domo non egrediatur, donec emendetur.]

16. Sine corona, quæ in capitis vertice gestari solet, neque Sacerdotes, neque Clerici ad altare accedant: Laici non nisi mundi, ac decenter tum vultu, tum vestitu compositi.

17. Quoties aliquis ex nostris Professis obierit, illius Superior Superiores omnes statim commonefaciet, & in loco vbi decesserit, integrum Officium Defunctorum recitetur (quod etiam fiet, si Nouitius sit vel Hospes) in cæteris verò locis, si Sacerdos fuerit, totum; si Clericus, vel Laicus professus, vnum nocturnum. Post recitatum Officium Defunctorum cantabitur Missa solemnis, & ab vnoquoque Sacerdote tres Missæ pro illius anima offerentur; * si Nouitius, aut Hospes, vel Aggregatus vnica à singulis, vbi is obierit, commemorantibus; alibi verò pro Sacerdote tres Missæ, pro Clerico, vel Laico vnica à singulis Sacerdotibus dicetur; Clerici, & Laici Officium Defunctorum, vel Rosarium B. Virginis deuotè recitabunt, eademque die sacra se Communionem pro anima defuncti reficient.

App.
no 23.

18. Prima die post Commemorationem omnium Defunctorum non impedita, in omnibus nostræ Congregationis Ecclesijs anniuersarium fiat pro nostris defunctis fratribus: & si id permittant Missarum obligationes, quibus ex iustitia satisfacere debemus, curet Superior, vt præter Missam solemnem alia etiam Missæ priuata pro iisdem celebrentur.

19. Nostrorum cadauera, postquam religiosa charitate eorum facies, manus, & pedes abluta fuerint, & nostræ Congregationis habitu conuestita: si Sacerdotes sint, sacris superinduantur vestibus; si Clerici, superpelliceo supra vestem, tum pileo quadrato; si Laici, consueto ipsorum indumento. Eadem decenter teneantur, & sepeliantur ad præscriptum nostri Ritualis. Dum in cubiculo est cadauer, solum nunquam relinquatur: neque contumuletur, nisi post elapsum vnus diei naturalis cursum, nisi Superiori, & Senioribus iusta ex causa aliter faciendum videbitur.

20. Qui in Orphanotrophijs decesserint, in Orphanorum Ecclesijs, & non alibi sepeliantur: & si Rectorem Orphanotrophii contigerit, conficiatur statim per Vicerectorem coram

Commisso, vel per eundem Commissum, si alius ibi non adsit ex nostris Sacerdos, rerum omnium, librorum, pecuniarum, scripturarum, quæ ad Religionem spectare videbuntur, & totius supellectilis inventarium cum iuramento subscriptum, quod statim ad Præpositum Generalem mittendum erit, omniaque interim, vel à Vicerectore, vel à Commisso diligenter custodientur.

21. Singulis mensibus pro Religionis nostræ necessitatibus, pro bono illius regimine, pro spirituali profectu, & eiusdem Religionis incremento Missa vnica de Spiritu sancto, additis orationibus B. Mariæ, & pro Prælatis, & Congregatione, in vnaquaque ex nostris Ecclesijs celebratur: diei vero ad hoc sacrum faciendum constituet Superior, habita ratione obligationum, & operum, quæ suis Sacerdotibus incumbunt.

22. Cum duos eodem tempore Sacerdotes in Ecclesia celebrare oportuerit, provideat sacrarij Præfectus, ne vterque simul Missam incipiat: & ipsi etiam, celebrantes ita vocentur moderentur, vt vnus alterum non impediatur.

23. Quoties vel negotium aliquod, vel personam Deo commendari Superior iusserit, scheda, quæ id reuocet in memoriam, affigatur eo in loco, vbi Sacerdotes celebraturi orare consueuerunt.

24. Externis Sacerdotibus Sacrum facere nostris in Ecclesijs non permittatur, nisi prius explorata Superioris voluntate: & si prorsus ignoti fuerint, videantur eorum literæ patentes.

25. Pro nostris benefactoribus præter quotidianas preces, quæ à singulis Professis & publicè, & priuatim fiunt, hortamur etiam, vt Sacerdotes in Missis, quandocunque poterunt, alijs orationibus addant Collectam, *Deus qui charitatis*, cæteri non Sacerdotes Coronam Beatæ Mariæ Virginis frequenter recitent.

26. De sepeliendis mortuorum cadaueribus hæc statuta volumus. Patres nostri excepto Parocho, & illius socio suus neque ad alienas, neque ad nostras Ecclesias deducant.

27. Quod si aliquis de nostra Congregatione optimè meritis in tribus Ecclesijs humari voluerit, tunc Patres nostri albis amicis induti, Superior, siue Parochus cum pluuiali; cum Cruce, & duobus candelabris ad ianuam Ecclesiæ expecta-

Statum cadauer eo, quo decet, honore excipiant, & funus e-
Ritualiter celebrabunt.

8. Post Missam solemnem Defunctorum à Choro nun-
quam ab Absolutionem egredientur Patres, nisi presente ali-
cuius ex Nostris cadauere, & in die Commemorationis om-
nium fidelium Defunctorum.

De Ecclesijs, & earum suppellectili.

C A P. V.

NOSTRIS in Ecclesijs huiusmodi nitor efful-
geat, qui potest esse maximus, omnique studio
diuinum cultum, & christianam pietatem pro-
mouere, & augere nitantur Superiores. Itaque
Sacrosanctum Christi Corpus in omnibus Ecclesijs etiam
Orphanorum afferuetur, & octaua quaque die renouetur: id
muneris alicui Sacerdoti ex subditis à Superiore iniungatur,
& clauis diligentissime custodiantur.

2. Oleum Infirmorum nulli desit ex nostris domibus, &
decenter afferuetur.

3. Sanctorum Reliquiarum loco nro, & decetis collocentur,
& conuestiantur, quantum in nobis erit, pretioso ornatu, &
clauis loci apud Superiorem afferuentur. Illæ verò non pas-
sim, nec omnibus ostendantur: sed si aliquando viro, aut ma-
trona alicui nobilitate, vel dignitate insigni, cum licentia Su-
perioris, vel Vice superioris, eo absente, deuotionis causa com-
mostrandæ erunt, id fiat accensis duobus cereis; & qui eas
ostendet, superpelliceo induatur, & sola, si fuerit Sacerdos.

4. Præcipimus autem, & iubemus in virtute sanctæ obe-
dientiæ, & sub poena excommunicationis lætæ sententiæ Præ-
posito Generali reseruata, ne quisquam audeat partem ali-
quam, etiam minimam Reliquiarum quouis prætextu, vel suo,
vel alieno vsui desumere, aut subtrahere, sive per se, sive per
alium: & eodem præcepto, ac censura teneri declaramus
etiam Superiores, qui Reliquias ab alijs desumpsi, aut subtra-
hi permiserint.

5. Sacra vestes, aut ea, tapetes, altarium pallis, candelabra,
calices, Reliquiæ, Reliquiarum theca, & consimilia que ma-

guit estimantur; sine expressio per vota secreta Capituli Collegialis consensu, commodentur nemini extraneo.

6. Hora seu tempus Missas inchoandi, & easdem finiendi præfigatur à Superiore cum Seniorum voto.

7. Amplam habeant Ecclesiæ, sacriariæque nostræ, & nobilem quoad eius fieri poterit, supellectilem; ad quam comparandam, nisi defuerit in Superiore voluntas, & animus, speramus, Deo adiutore, cuius ad gloriam ea dirigitur, neque vires defuturas: ad conferuandam eandem Superioris, Vicesuperioris, & omnium, quorum intererit, diligentiam, curamque desideramus maximam.

8. Corporalibus, & Purificatorijs crux in medio non designetur, sed in angulis; Idem fiet in sudariolis, quibus sacrificantes post digitorum abluitionem vtuntur, ne alium in usum adhibeantur.

9. Calices, & patenæ auto obducantur saltem interiùs, si ex argento confata fuerint; & ita sint nitida, vt nullæ in eis maculæ conspiciantur.

10. Curet Superior, vt omnium altarium, aut saltem minorum pallia sint vniuersimodi; vt mutantur pro temporum, & festorum varietate; vt Sacerdotum sacræ vestes cum iisdem conueniant.

11. Supellectilium omnium Ecclesiæ, & Sacriarij index quotannis diligenter renouetur coram Vicesuperiore, & vno ex Senioribus, à quibus, & ab Ædituo subscribatur; duoque fiant illius exemplaria, quorum vnum apud Superiorum, alterum apud Sacriarij Præfectum conferuetur.

12. Eorum nomina, quibus & candelæ benedictæ in die Purificationis B. Mariæ Virginis, & Palmæ suo tempore distribui solent, habeat apud se Superior in libro notata, & singulis annis coram Vicesuperiore, & Senioribus accersito etiã, si opus fuerit, Ædituo, opportuno tẽpore recognoscatur, & pro occasione vel mutantur, vel alia iam adscriptis adiungantur.

13. In ornandis nostris Ecclesijs nihil vnquam adhibeatur, quod vanitatis, seu leuitatis speciem oculis intuentium obijciat. Tabernaculum in interiori parte circumuestiatur, & exornetur, & clauis illius in aurentur cum thosculo serico. Nihil fiat, nihil curent Nostri ab externis sibi commodari, in scio, & inconsulto Superiore, & quæcunque petentur, custodiantur cautè, alijs non accommodentur, statim restituantur.

App.

7. 24.

De

De Cantu, & eius vsu.

C A P. VI.

IN nostris Ecclesijs Missæ, Officiaue diuina, & prece-
quæcunquæ fuerint decantandæ, ex antiquissima Ec-
clesiæ Romanæ consuetudine, stabili siue firmo, vt vo-
cant, cantu concinantur. Modus canendi vbiq;ue
vniusmodi sit, & cum religiosa grauitate congruens.

2. Leuitas in cantando, quæ vel ex suauitate vocis, vel ex
cantus scientia plerunque solet obrepere, omnino fugiatur;
sed eadem & vocum consonantia, & morum concordia fer-
uetur ab omnibus.

3. Huiusmodi cantus vsus, vbi iam inuectus sit, non li-
ceat Superioribus sine Definitorij consensu tollere: neque
Definitorium illius tollendi potestatem, nisi bene cognita
causa, & per secreta suffragia comprobata, cuiquam faciat.

4. In omnibus nostris Collegijs vnus à Superiore consti-
tuatur (hic autem vel Sacerdos erit, vel sacris saltem initia-
tus) qui cantandi peritus alios, & præsertim adolescentes, sin-
gulis, siue alternis diebus per horam circiter instruat: cuius
etiã munus erit meditari, & disponere ea, quæ in Choro pu-
blicè canenda erunt, cantum, & Chorum moderari. Ad huius
voluntatem, & vocem reliqui omnes propriam voluntatem,
& vocem sine vlla contentione conformabunt.

5. Nouitij anno probationis eandem cantus scientiam, ri-
tus, & cæremônias ecclesiasticas edoceantur, in ijsdemque ad-
professionem admittendis habeatur ratio illorum docilita-
tis, & progressus his in rebus.

6. Ad Subdiaconatum nemo promoueatur, qui Episto-
lam; ad Diaconatum, qui Enangelium; ad Sacerdotium, qui
Missam solemnè ritu, Romanoque more decantare probè non
nouerit, nisi cum illo Præpositus Generalis legitima ex causa
priùs dispenset.

7. Cum festum aliquod occurrerit, præsertim Titularis
Ecclesiæ, vel Quadraginta horarum tribus vltimis Baccha-
nialiorum diebus oratio, quam in omnibus nostræ Congrega-
tionis Ecclesijs laudamus solèmpniter fieri; vel noua Missa,

vel Indulgentia visitantibus Ecclesiam concessa, seu aliquid simile; tunc permittitur usus illius cantus, qui Musicus, siue figuratus nominatur, quem etiam ad relaxandos animos, recreationis tempore, Nostri non interdicitur, modò tamen priuatim intra claustra, & moderatè adhibeatur, amotis prorsus ijs cantionibus, quæ lasciuum aliquid, siue impudicum continent.

8. Organum in proprijs duntaxat Ecclesijs pulsare Nostri permittimus, modò tamen à secularibus non videantur; & Monochordorum usus, seu clauicymbalorum priuatim in cubiculo conceditur ijs, à quibus pulsanda in templo sunt Organa. Alia quouis musica instrumenta & publicè, & priuatim Nostri interdicta sunt.

9. Harmonicum cantum in alienis Ecclesijs Nostri non exercent, neque integrum sit Superioribus super hac Constitutione cum aliquo dispensare.

De Oratiõne mentali.

C A P. VII.

MENTALIS Oratio nullo modo prætermittatur, cum teste D. Io. Chrysostomo lib. I. de orando Deum, impossibile sit sine illius præsidio cum virtute vitam degere, & egregiæ dotis in animo quidquam possidere. Illud certissimum est, neminem à Religione ad seculum, seculique mores deflexisse, qui prius orationis studium per neglectum non deseruerit; neminem è contra in Religione virtutibus fuisse conspicuum, neminem miraculis, & vitæ sanctimoniam illustrem, qui in orationis, & meditationis studio seipsum die, nocteque non exercuerit.

1. Quotidie igitur bis à Nostri omnibus orationi incumbatur, mane post Primam in Choro, vespere tam hyeme, quam æstate post Salutationis Angelicæ signum.

2. Ad utramque etiam Laici aderunt, & hac in re Superiorum conscientias eneremus. Vtraque ad semihoram prorogetur.

3. Si designatum tempus vespertinum ob aliquod impedimen-

dimentum minus opportunum alicubi fuerit, aliud à Proposito Generali admonito de impedimento constituitur. Post orationem Litanie dicantur, vt in Rituali.

5. In omnibus nostris Collegijs, Academijs, Orphanotrophijs omnes Nostri, nisi quem morbus excuset, ad orandum in Ecclesiam, Chorum, vel Oratorium pro locorum commoditate, præscripto tempore conuenient: Horologium arenarium vbique adhibeatur, & eo ponatur loco, vbi facile videri possit à Superiore; sed illius cura alicui ex Sacerdotibus, seu etiam Clericis demandetur, qui semihora elapsa Superiorem admonerebit, dicendo: *Benedicite Patre*.

6. Orationi præmittatur breuis lectio ex aliquo Meditationum libro ad Superioris iudicium.

7. Interim dum oratur, nemo Horas Canonicas, vel alias preces recitet, ne à meditatione distrahantur alij, & ipsemet, qui vocaliter orat, mentaliter orare desuescat. Nemo obstrepat despuendo, excreando, vel aliquid simile faciendo, quod orantibus alijs esse possit impedimento.

8. At ne intus quidem feruor, siue affectus ijs, qui in oratione sepe excitantur, per suspiria, per motiones corporis, per claram inuocationem nominis Iesu Christi, vel Mariæ Virginis, seu alia ratione, audientibus alijs, exprimiendi sunt; sed, vbi opus sit, violenta contentione comprimendi.

9. Inuigilet Superior, ne quouis prætextu quisquam absit à communi oratione, & ex ijs, qui adsunt, nemo recedat, nisi graui compulsus necessitate, petita prius benedictione.

10. Frequenter Superior de hac re priuatim cum singulis, publicè cum orantibus sermonem insituet, orationis utilitatem, necessitatemque explicabit: idem per domesticos Confessarios, per seniores, per Magistros Nouitiorum, & Professorum priuatim in colloquijs faciendum sedulo curabit, inexpertos erudiri iubebit, & ipsemet ad se benignè vocatos instruet, de singulorum progressu sollicitum se mirum in modum exhibebit.

11. Nostri etiam omnes diligenter studeant, quæ pijs de oratione tractatibus legendis, quæ sermone cum versatis hac in re hominibus habendo, & orandi peritiam comparate, & eandem nauiter exercere: fieri enim non potest, vt qui
fecun-

fecundissimo virtutum studio deditus est, feliciter in ijs non proficiat.

12. Superiores grauius in eum animaduertent, quicumque is fuerit, qui orandi assiduitatem, vel sensum, & appetitionum coercendarum studium, quam mortificationem dicimus, siue alia pietatis exercitia, etiam per iocum, vel ridiculis, vel secularibus nominibus alteri exprobrare ausus fuerit, interdicta etiam illi, si ita videbitur, aliorum consuetudine.

13. Vesperi, antequam Nostri cubitum discedant, diligenter conscientiam discutient suam, & quo modo diem illum pertransierint, sedulo perquirent.

De peccatorum expiatione, & sacra Communione.

C A P. VIII.

SACERDOTES, qui quotidie sunt celebraturi, & quos sanctos esse decet, vt sancta sanctè administrant, saltem semel in hebdomada, præcipue diebus festiuis, peccata confiteantur, timeantque, ne, si culpas leuiore parui faciant, grauioribus se ipsos facile inquinent. Clerici ad sacram Communionem, nisi præmissa peccatorum confessione, accedere non audeant: proprij tamen Confessarij iudicio se ipsum vnusquisque subiiciat.

2. Subditorum confessiones non excipient Superiores, nisi rogati, sed duos, aut tres, & pro numero subditorum etiam plures confessarios designabunt ex discretioribus, & senioribus, qui quidem suis in cubiculis Sacerdotum solummodo, non aliorum confessiones absque Superioris licentia, auscultare possint. Nemo alijs, quam designatis à Superiore; Superior verò Confessarijs alterius instituti peccata sua confiteri non possit: aliter confessio sit irrita. *

App.
n. 25.

3. Sicubi contigerit, vt ex Nobis aliquis regendis Orphanis, vel alibi ab obedientia deputatus solus commoretur, aut cum vno tantum Sacerdote, ij non ad suam voluntatem, sed cum obedientia Præpositi Generalis, vel Visitatoris Confessarium eligent.

4. Quotannis in Quadragesima generalem totius anni

con-

confessionem, præmissa oratione, & diligenti examine, Nostri omnes vt faciant, magnopere cupimus, & Superiores suis exhortationibus suadebunt.

5. Quod ad sacram Communionem attinet, Clerici, & Laici nostri, præterquam quòd quotidie sanctissimo Missæ sacrificio adstantes spiritali Communionem ex sacri Concilij Tridentini præscripto seiplos reficient; singulis etiam Dominicis diebus, & festis, & in die S. Petri Martyris, item feria quinta in Cœna Domini, Feria secunda post tertiam Dominicam Resurrectionis, vel post eam, qua inchoatum fuerit Capitulum Generale, die octaua Februarij, & frequentiùs in Quadragesima, & in Aduentu communicabunt. Qui Sacris initiati fuerint, vt altiore gradum obtinent, & proximiorum Sacerdotio, ita ad Sacramentum hoc sæpius accedent.

6. Clerici; Laici que omnes simul, quoad fieri poterit, Sacratissimum sumant Christi Corpus è manu Superioris, seu Vice superioris, vel ipsorum Magistri ad Superioris arbitrium.

7. E Choro Communionis gratia cum egredientur, exteriorem reuerentiam cum interiore coniungent. Exterior in membrorum compositione, in oculorum depressione, in modestia, in grauitate, in deferendis iunctis ante pectus manibus, in genibus ad terram vsque flectendis; statim atque ad Altare maximum omnes accesserint, quod regulariter pro Nostrorum Communionem deputamus: interior verò in religionis, humilitatis, fidei, spei, charitatis, & reliquarum virtutum exercitationibus posita est.

8 Clerici superpelliceum induant; Laici pallium, quoties Augustissimo hoc cibo refici debent.

9. Post sacram refectionem per semihoram, vel circiter omnes in Choro remanebunt, ad gratias Deo pro accepto munere agendas: ex Clericis professione maximus, vel alius à Superiore, seu Magistro designandus horologium vertet, & semihora elapsa signum dabit reliquis, qui simul terram exosculati consurgent, & nisi recitandæ fuerint Horæ diurnæ, ad propria cubicula silentio proficiscuntur.

10. Feria quinta Maioris Hebdomadæ nemo Sacerdotum Sacrum faciat, & omnes è manu Superioris, vel alterius solemniter celebrantis Eucharistiam fuscipient, iuxta consuetudinem vniuersalis Ecclesiæ, In die autem Sabbati sancti
excepta

excepta Solemni Missa, vnusquisque à celebratione omnino abstineat.

De obedientia, & reuerentia erga Superiores, & Seniores.

C A P. IX.

1. **N**EMINEM ad perfectionis fastigium expeditius, velociusque vero obediente currere Nostri pro certo habeant. Quamobrem ita sit vnusquisque ad obediendum paratus, vt in ijs statim exequendis, quæ à Capitulo Generali, vel à Definitorio, siue à Præposito Generali, aut Superioribus sancita fuerint, *nec corpori tarditas, quod mouebat D. Bernardus, nec cordi tepida resistat voluntas.*

2. Veri obedientis, eius nimirum, qui Iesu Christi vestigijs secutus insistit, boni sint æmulatores Patres, & Fratres nostri. Is verò non expressam solum, sed tacitam etiam Superioris voluntatem, quoties eam prælagire potest, exequendo præuenire contendit, & non, qualis sit Superior, sed quem representet, cogitans, totus ab illius voluntate pendet.

3. Qui vel inuitus, vel obmurmurans, vel metu poenarum obedit; is indignus est eo, quem gerit, habitu, indignus æterna felicitate, in quam dator hilaris, non durus, non contentiosus legis exëcutor ingreditur.

4. Qui ab obedientia in aliquo Officio, aut ministerio constituetur, ad quod præstandum existimet sibi eruditionem, vel prudentiam, vel auctoritatem, vel animi fortitudinem desisse, postquam animi sui sensum Superioribus humiliter aperuerit, animum exinde non abijciat, sed obedientiæ tanquam celesti auxilio innixus, rem aggrediatur, & speret in Deo, quia ipse faciet.

5. Cauebunt subditi, ne studium perfectionis, & zelum regularis instituti conseruandi, rigiditatem & seueritatem in Superiore compellent. Nolint proprio detrimento indulgentiorem sibi eum reddere. Quicquid ipsis negatur, quicquid contra voluntatem iniungitur, expedire id diuine glorie,

ria, & suæ perfectioni arbitrentur.

6. Si quid à Superiore petendum sit, id Nostri precibus importunis; vel alia minus religiosa ratione ne extorqueant, sed cum humilitate, & proprii iudicij abdicatione petant.

7. Frequentes locorum mutationes hōrrent Nostri, ut quæ inquietum animum, & propriæ voluntatis affectum, effectumque nimis apertè indicant.

8. Locum peculiarem sollicita cupiditate & postulatione querere, vel minus ambire fas sit nemini. Qui sic quaesierit, aut ambierit, nunquam obtineat: sed neque locum, aut munus assignatum ab obedientia pertinaciter recusare quicumquam audeat.

9. Ad communes adiones Chori, Capituli, Tricliij, & alias, quæ per signa campanulae indicuntur, tanquam ad vocem Domini vocantis, nulla interiecta mora, omnes & primum omnia Superiores accurrant.

10. Negotium aliquod aggredi, vel promovere, seu curam quamlibet suscipere, etiam pietatis pretextu, ut litis componendæ, pacis conciliandæ, defensionis viduarum, vel pupillorum procurandæ, matrimonij stabiliendi & aliarum rerum, nemini liceat, nisi re prius cum Superiore communicata, & de illius licentia: rebus autem secularium ut perquam raro sese Nostri immisceant, præsentis constitutione decernimus.

11. Nemo sub pœna suspensionis, & alijs pœnis arbitrio Præpositi Generalis infligendis, energumenos adiutare, super homines beneficij infectos sacras preces legere audeat sine facultate à Præposito Generali in scriptis obtenta.

12. Nemo literas commendatitias sibi, aut alijs emittet, ut obedientia reluctetur, vel, ut illam impediatur, & remoretur.

13. Nihil vile putemus, nullum officium abiectum, nihil ab honore nostro alienum, quod nobis per obedientiam Deus iniungat, sed nobiscum reputemus, eum in oculis diuinæ maiestatis illustriorem esse, qui omnium sit humillimus, & sui ipsius contemptum rebus in omnibus quærat.

14. Excusationes languentium virium, insalubritatis ætatis, & huiusmodi, quæ interdum afferuntur, non admittantur, nisi ipsemet Superior medicum prius allocutus, loci mutationem alicui necessariam esse, suis ad Patrem Generalem,

ralem, vel ad Visitatorem literis affirmet.

15. Superiorem Patrem esse subditi existiment, & eadem fiducia rebus in omnibus ad ipsum, qua filij ad genitorem accedant.

16. Aliquem ex Nostriſ, ſue ſubditum, ſue Superiorem in iudicium vocare, aut accuſare coram alio, quàm noſtris Superioribus culpa ſit grauiffima, & pœna pariter grauiffima mul- tanda.

17. Eorum conſilia, qui Congregationem adminiſtrant, cæteri nolint curioſè perſcrutari, multò minùs improbare: ſubditos tamen hortamur; vt ſi quid ipſis occurrerit, quod vel publico Congregationis, vel priuato alicuius domus, ſeu etiam perſonæ comodo prodeſſe poſſe videatur, rem ad Præpoſitum Generalem, vel ad Viſitatorem, ſeu etiam ad proprium Superiorem referant: ſed quicquid ab ijs poſtea decretum fuerit, & ipſi ſtatim tanquam prudenter factum collaudent.

18. Quæ in Capitulis Generalibus, vel Definitorijs ſta- tuenda erunt, nemo audientibus alijs quaſi diuinando au- deat conieſtare, nemo per iocum exponere, nemo talia ex- ponentem audire; quæ verò iam definita fuerint, ſi quis car- pere auſus fuerit, ſeuerè puniatur.

19. Clerici primæ, & ſecundæ probationis, Laicique iu- niores, ſi à ſuo Superiore ob culpam aliquam reprehendantur, vel corrigantur, humiliter ſtatim genua flectant, iungant ma- nus ante pectus, & demiffio capite patienter auſcultent; alij omnes correptionem libenter admittant. Obloqui, vel re- ſpondere Superiori corripienti, atque etiam corrigenti au- deat nemo, ſed Deum corripientem, & corrigentem in Su- periore reucreatur, ſicque cum precatione veniæ culpam vnuiſque agnoſcat, & emendationem, Domino adiuuan- te, promittat.

20. Superiorem qualemcumque Deus dederit, reuerentia, & honore maximo, vt eum, qui Dei locum tenet, & per quem diuina nobis voluntas innotefcit, proſequantur omnes, ij in primis, qui ætate, auctoritate, doctrina, & ingenio alijs præſtant.

21. Qui animo ſunt erga Superiorem minùs compoſito, curioſiores defectuum Superioris inueſtigatores, qui eiufdem imperata, facta, & diſta præuui in ſenſum detorquere ſo- lent,

lent, illumque in contemptum inducere, si qui vnquam reperiuntur, à reliquis omnibus tanquam animarum, & Religionis pestes euitentur; nullis in Congregatione honoribus decorentur, nisi diuturna experientia emendati cognoscantur; & post vnã, aut alteram admonitionem, vel correctionem à Visitatore, aut à Definitorio pœnis reprimantur, quæ alijs exemplo sint, & documento.

22. Caueant diligenter Nostri, ne cum familiariter inimicem colloquantur, vel in ipsa etiam nominis alicuius ex Patribus, aut ex Fratribus appellatione quidquam irreuerenter, seueriliter, contemptim, nedum inhoneste dictum, aut factum ipsis excidat: caueant, ne dicacitate, iocis, aut disterijs aliquem ita exagitent, vt prouocent ad indignationem, sed inter ipsos religiosa semper intercedant colloquia, consuetudo, & mores.

23. Cum Præpositum Generalem nominare contigerit, M. R. P. titulus præmittetur; quicumque eundem adierit, genuflexo eum reuerberitur; tum humiliter explicabit animi sui sensum, sed nunquam caput operiet, nisi ab eodem facta fuerit illi facultas: subditi cum Superiorem, vel Vocalem Capituli Generalis alloquantur, & nominare voluerit, *Paternitatem vestram* dicent.

24. Inter loquendum, & etiam scribendum Sacerdotum nominibus *Pater*, aut *Pater Don* præponatur, seu titulus *Reuerentia vestra*; Clericorum, qui Sacris initiati fuerit, *Don*; simplicium Clericorum, *Frater*; Laicorum etiam, habita ratione meritorum & ætatis, idem titulus *Fratris* præponi poterit, sed *Patris* nunquam, & nemini.

25. Reuerentia, charitas, & cura erga ætate seniores talis sit in vnoquoque nostrum, qualem decet esse filiorum in Parentes optimos.

26. Ijs, qui Præpositi Generalis, Vicarij item Generalis, potestate abierint, honor præcipuus cum exteriori obseruantia, vt Patribus de Congregatione benemeritis, deferatur ab omnibus, & præsertim à iunioribus.

27. Honore inuicem seipsos Nostri præueniant, sed cum religiosa simplicitate coniuncto, non affectato: & omnino illud obseruandum, vt in persona dignitas, & gradus honoratur, isque honor cuique exhibeatur, quem virtutes, grauis ætas, & merita postulant.

28. Si quis consultò, ac deliberatè, multò magis si concitato ad iracundiam animo alium ex fratribus alloqui, vel salutare noluerit, statim per Superiorem moneatur, ut omni deposita indignatione, communia signa charitatis, & benevolentiae loquendo, salutando illi exhibeat. Quòd si admonitus intra vnus diei naturalis spatium id non præstiterit, graui poena puniatur.

29. Qui alijs aliquando dignitate qualibet præfuerunt, si postmodum subditi cum ijsdem versentur, taciturnitatis, reuerentiæ, obedientiæ reliquis sint exemplo.

30. Extraneos quoscunque de rebus ad nostram Congregationem spectantibus quomocunque scripto, vel ore, per se, vel per alios consulere, non habita à Superiore licentia, omnino vetamus.

31. Quicumque à Præposito Generali cum voto Confiliariorum, & debitis præmissis admonitionibus, contumaces in obedientia declarabuntur, ij sententiæ excommunicationis ipso facto subiecti existant, & poenam luanit culpæ grauissimæ.

De Castitate.

C A P. X.

CASTITATIS amantissimos esse decet religiosos viros, cum ex D. Gregorij sententia, non sit opus bonū sine castitate, quæ ut intemerata seruetur, externæ sensuum custodiæ assidue inuigilandum est, & oculi præsertim custodiendi, occasiones etiam minimæ illius labefactandæ diligentissimè sunt à Nostris euitanda, atque, ut euitentur, curam omnem, & vigilantiam Superiores adhibebunt.

2. Mulierum familiaritates, etiam prætextu Confessionum, instructionum spiritualium, ægritudinis, vel coniunctionis sanguinis, maximè suspectæ sint, & omnino tollantur. Adolescentes in cubicula intromitti non permittet Superior, & qui hac in re etiam leuiter deliquerit, grauius puniatur. Confessarijs, Aedituo, illiusque socio exceptis, aliorum nemo mulieres in Ecclesijs alloquetur, nisi consanguineas. Omnia demum

denam cautè euitentur &, quæ mala sunt, &, quæ videntur in se retinere speciem mali.

3. Nouerint Nostri, nullum esse vitium, quod in homine religioso ipsi etiam sæculares magis execrentur, quàm incontinentiam.

4. Non solum peccantes contra votum castitatis (vt verò nemo vnquam peccet optamus quàm maximè) puniri seuerè mandamus, sed etiam, suspecti hac in re qui fuerint, si paternè priùs, priuatimque à Superiore correpti non resipuerint, obedientiæ præcepto coram duobus ex Senioribus ipsidem imposito, alijsque pœnis præpositis ad omnem tollendam suspicionem constringi volumus. Quòd si adhuc vigere suspicionem Superior animaduertit, tunc suspecti, loco mouendi erunt, & denunciatis antea pœnis, aut etiam grauioribus arbitrio Præpositi Generalis, vel Visitatoris affiendi, ac, si per etatem, & validitatem licuerit, pedites eò mittentur, quò fuerint ab obedientià ad residendum destinati. Suspicionem verò iudicentur à Superiore cum Seniorum consilio.

5. In Superiores autem, & in Vocales Capituli Generalis, quorum exemplum facillè ab alios, seuerius semper animaduertent Præpositus Generalis, & Visitatores, si fortè (quod auertat Deus) ipsi se impuritatè labe, aut graui suspitione contaminauerint.

6. Ijs omnibus, qui nostra consuetudine vtuntur, & delectantur, eiusmodi præbeamus puritatis indicium, vt in carne nos extra carnem viuere per Dei gratiam cognoscant, prædicent, & Deum bonorum omnium auctorem collaudent.

De Paupertate.

C A P. XI.

QVI C V N Q V E Religionis agrum votis solemnibus emisit ingreditur, agrum sanè emit Thesaurum religiose paupertatis ditissimum, qui quidem thesaurus adeo cautè custodiendus est, vt & nota quælibet, & ipsa etià vmbra proprietatis, quæ thesaurus comparatus deperditur, omnino sit declinanda.

1. Ex concessione Sanctissimi Pontificis Pij V. habere, possidereque bona in communi potest quidem nostra Religio;

Nostris tamen aliquid vt proprium retinere, vel vt proprio vti, culpa sit contra votum Paupertatis.

3. Quamobrem libros, gladios, vel eorum aliquid, que priuatim ad vsum conceduntur, peculiaribus signis, aut proprijs nominibus notare Nostri prohibentur, imò & loquendo caueant, ne verbum illud *meum*, ac *tuum* ipsis excidat, quod speciem præscert dominij, sed *nostrum* nominent; quicquid ad vsum singuli apud se cum licentia Superioris habuerint.

4. Omnia communi suppellectili addicta sunt, & in communem suppellectilem Superioris ad voluntatem, vocem, nutum statim referantur.

5. Ijs exceptis, qui domorum regimini, & bonorū administrationi præficiuntur, interdicitur alijs omnibus pecuniæ vsus, & eiusdem tam apud se, quam apud alios, etiam in parua quantitate, retentio.

6. Superiores omnino prohibentur alicui ex subditis vsum pecuniæ concedere, seu dissimulando permittere.

7. Munera nemo sibi procuret, ab alijs oblata, etiam a fratribus nostræ Congregationis nemo recipiat, ipsidem, & multo minus exteris nemo elargiatur. Nemo quidquam commutare cum alio, quicumque ille fuerit, & quacunque dignitate emineat, sine Superioris obedientia præsumat.

8. Quacunque bona tam mobilia, quam immobilia, & quacunque ratione, iure, causa ad aliquem ex nostris Professis peruenerint, vel ipsidem quocunque nomine acquisuerint, etiam si subsidia sint consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, donationes, tanquam propria, aut etiam nomine Collegij, siue Domus, nemo, etiam si Superior sit, possidere possit; sed ea omnia statim Superiori tradantur, & domui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis confundantur.

9. Superior subditorum cubicula saltem bis, aut ter in anno, & frequentius si ita videbitur, inuiset, vnà tamen cum Vice superiore, vel cum aliquo ex Senioribus, perlustrabit omnia, & si quid ex necessarijs alicui deesse cognouerit, providebit quamprimum; si quid superuacuum, si quid à spiritu, & puritate paupertatis alienum repererit, protinus auferet: ipse verò in primis studio, & exemplo paupertatis præluce debet omnibus.

10. Quoties Superior cubiculum subditi ingredi, & visitare

tare voluerit, hic petita benedictione, reuerenti, hilarique animo eundem excipiat, nec moleste id se ferre vel solo nutu significet.

11. Cubiculorum parietes nudi sint, cubilia religiosa paupertate, & munditie resplendeant, conopea, & circa lectum velamina, quæ cortinæ nuncupantur, ipsi etiam Præposito Generali, nedum alijs interdicta sint; stragulum operatum serico à nemine adhibeatur. Imagines, quæ cubiculorum parietibus affiguntur, vel appenduntur, piæ sint: imaginum ornamenta, Reliquiarum, sacrarumque rerum capsulæ, quæ vel materia, vel artificio magni æstimantur, libri extrinsecus inaurati, etiamsi Breuiaria sint, Diurna, vel Officia, omnibus vetita sunt. Esculenta, & poculenta quantum leuia in proprium cubiculum sine licentia non inferantur, sed omnia in commune deferantur, & in communi mensa distribuantur: Superiores hac in re vigilent, & exemplo sint alijs.

12. Horologia, quæ rotularum circumactu, aut per sonitum, aut sine sonitu per solum stylum horas designant, ex quocunque metallo fabricata sint, Nostri apud se priuatim habere prohibentur, ita vt ne mutua quidem, aut deposita à quoquam retineri velimus. Clepsammidia verò quibus per arenam, aut puluisculum horas dimetimur, dummodo simplicia sint, & cum religiosa paupertate congruant, permittuntur.

13. Habeat apud se Superior, siue domus Procurator indicem rerum omnium, etiam minimarum, quæ in vnoquoque cubiculo custodiuntur, neminique liceat quidquam cum alio commutare, vel ex alieno in suum cubiculum inferre, sine Superioris facultate; quam non passim, nec sine legitima causa concedet, & si aliquando concesserit, in indicem statim id referet, quod ab vno in aliud cubiculum translatum fuerit: & indices bis saltem quotannis renouentur.

14. Huius indicis exemplar extet in singulis cubiculis, & per Superiorem, vel Vicesuperiorem vnicique in iisdem commoranti tradatur, vt, cum eundem oportuerit, vel in aliud cubiculum migrare, vel locum mutare, omnia prius Superiori, vel Vicesuperiori coram Procuratore ipse restituat, quæ notata erunt in indice.

15. Libros, vestes, manuscripta, pecuniam, vel aliud quod-

uis si quis apud exteros, quanquam propinquos, & consanguineos, aut etiam Religiosos seruandum deposuerit, si quis vendiderit, alienauerit, donauerit sine licentia in scriptis à suo Superiore habita, is proprietatis labe notatum, & poena mulctandum sese nouerit; sicuti eidem obnoxium crimini eui declaramus, qui titulo depositi, vel eleemosynæ, vel restitutionis faciendæ gratia, vel alio quolibet prætextu quidquã apud se detinuerit, etiamsi scheda sit, quæ dici solet, confidentiæ, non habita in scriptis à Superiore, cui indicari omnia singillatim volumus, benedictione, & facultate.

16. Superiores ij etiam, qui in Orphanotrophijs Protectorum secularium administrationi subiectis commorantur, eleemosynas sibi datas in libello fideliter adnotabunt, & visitationis tempore de omnibus, & singulis rationem Præposito Generali, vel Visitatoribus ita reddendam sciant, vt proprietarij sint censendi, si qui d pecuniæ, vel rem aliquam illis occultauerint.

17. Quæcunque vestes, siue lanæ, siue linæ, omnisque alia supellex in aliquem commodum locum deferantur, ibiq; ab vno, vel duobus ex Nostris huic muneri deputatis diligenter custodiantur, vt inde Superioris arbitrio, prout vnicuique opus fuerit, subministrari opportunè possint.

18. Cauebunt autem Superiores, ne dum subditis ea, quæ ad victum, & vestitum, ac valetudinis curam necessaria sunt, religiosa charitate non prouiderint, occasionem illis præbeant labefactandæ paupertatis, vel obedientiæ. Subditi verò in vsu, distributioneque rerum omnium à Superioris voluntate prorsus pendebunt, nec quisquam vel aliquid superfluum, vel ea sibi vtenda permitti velit, quæ nostris Constitutionibus, & paupertati repugnare Superior iudicauerit.

19. Nouitij ante professionem, si quid relinquere tempore legitimo voluerit Congregationi, Collegium, seu Domum aliquam, cui relictum applicetur, nominabunt, vel Præpositi Generalis voluntati rem totam integram reseruabunt. Quæ in re Patres à quibuscunque suasionibus abstineant, liberam Nouitij potestatem relinquentes: caueant tamen Nouitij, ne in suis vltimis voluntatibus aliquid relinquunt, ijs adiectis conditionibus, quæ regulari disciplinæ, vel Constitutionibus nostris præiudicium aliquod asserre possint.

De

De Confessionibus excipiendis, & cura animarum exercenda.

C A P. XII.

CONFESSARIJ, qui in nostris Italiae locis ad audiendas Confessiones admittendi erunt, in quolibet Definitorio nominatim designentur: præter nominatos nemo nisi obtenta in scriptis à Præposito Generali licentia, & extra Italiam à Provinciali, id muneris obeat. Hoc autem in ministerio, quod omnium fere, quæ in Ecclesia Dei per eiusdem ministros exercentur, maximum est, videant Nostri, ut cautè sese gerant, ne dum aliorum animas laqueis peccatorum extricare voluerint, irretiât suas.

2. Nemo Episcoporum examinationi pro confessionibus audiendis se subiiciat, qui à tribus ex nostris Patribus coram Superiore examinatus ad tantum ministerium idoneus non iudicetur, & facultatem ab eodem in scriptis prius non obtinuerit. Hæc verò facultas vel amplior esse poterit ad quosque accedentes audiendos, vel restrictior ad viros dumtaxat, prout Superiori videbitur.

3. In Confessarijs præter vitæ integritatem, motum honestatem, & doctrinam, firmam etiam ætatem requirimus, secretorum tenacitatem, coniunctamque cum charitate prudentiam. Quamobrem nemo idoneus censeatur, qui trigessimum saltem ætatis annum non attigerit, nisi sit Superior.

4. Nemo poenitentes promissionibus, iuramento, vel voto sibi obstringat, pecunias ab iisdem nemo extorqueat, ne turpis lucri cupidum potius, quam salutis animarum se appetentem ostendat. Quisque accedentes ad se tam pauperes, quam diuites, tam ignobiles, quam nobiles eadem benignitate auscultet; in poenitentij iniungendis prudens sit, & discretus: in carnis afflictationibus proponendis, & suadendis, honestatis, valetudinisque singulorum rationem habeat maximam. Adolescentes ad emittendum votum vitæ regularis amplectenda non inducat: in mulierum colloquijs absteat & otiosis, curiosis, iocosisque verbis, & à risu.

5. Studeant nostri Confessarij habere in promptu San-

storum Patrum exempla, seu dicta, & sacre Scripturæ locos, quibus possint afflictis, tentatis, vel aduersa valetudine laborantibus esse adiumento, & solatio, atque vt artem hanc, quæ ars artium est, pro dignitate exercent, libellos, quibus salutaria remedia, & instructiones Confessariorum continentur, assidue peruoluant: sed oratione in primis à Deo animarum Creatore, & curatore præcipuo lumen, & opem impetrent.

6. Lectio sacre Scripturæ, vel Casuum conscientie bis in hebdomada præscriptis diebus in singulis nostris Collegijs habeatur, ad quam omnes conueniant, eaque absoluta mutua collatione circa explicatam doctrinam sese vtiliter exercent.

7. Confessarijs libros de rebus ad Christiani hominis officium spectantibus Superiores deesse non patiantur, & quàm fieri poterit diligentissimè curent, ne vel lectio, vel Casuum discussio vnquam intermittatur, præterquam à Vigilia Assumptionis Beatæ Virginis Mariæ vsque ad primam hebdomadam Nouembris; à Dominica Passionis vsque ad Dominicam secundam post Pascha; quindecim diebus ante Cineralia; & à Dominica tertia Aduentus usque ad Epiphaniam.

8. Formam absolutionis à peccatis, & a censuris eam Nostris adhibebunt, quæ in Rituali Romano præscribitur: in modo agendi cum pœnitentibus inter se consentiant, & salua semper conscientia, saluam etiam, & integram omnium existimationem conseruare studeant.

9. Vocati ad audiendas confessiones præsto sint; aliorum tamen Confessariorum ad se pœnitentes allicere nefas sit: si ultro accesserint, benignè excipiantur; & Confessarius, à quo recesserint, id non regrè, nec moleste ferat.

10. In priuatis domibus mulierum confessiones à Nostris non auscultentur, nisi uel infirmitate detineantur, uel insignes matronæ sint, & tunc comes eo sit loco, ut Confessarium possit intueri, non audire; & ianna cubiculi pateat.

11. Sæcularium Confessiones non in priuatis Nostrorum cellis, sed uel in Ecclesia, uel in Oratorijs, alijsue locis ad hoc constitutis audiantur.

12. Sedilia ad Confessiones audiendas nostris in Ecclesijs ita disponantur, ut tam Confessarius, quàm pœnitens conspicui facile possit.

13. Cum

13. Cum mulieribus, quæ confessiones frequentant, longos sermones miscere Confessarijs non permittat Superior: si quem nimia viderit consuetudine, & familiaritate suspectum, post vnam admonitionem, corripiat coram Senioribus, & nisi emendatum cognouerit, rem Præposito Generali, vel Visitatori per literas significabit, qui ab audiendis confessionibus illum suspendent, loco mouebunt, & alijs pœnis afficient, prout in Domino expedire viderint. Si tamen periculum immineat scandali, ad quod euitandum præsentaneo sit opus remedio, tunc Superior cum Seniorum consilio agat, & occurrere scandalo statim, atque viriliter satagat, subditisque illi non secus ac Præposito Generali parere teneatur.

14. Consuetudinem alicubi iam inuestam, vt diebus Dominicis, & festis Confessarij cum superpelliceo, & stola pœnitentium confessiones audiant, cupimus ab omnibus in nostris Ecclesijs admitti, & obseruari.

15. Confessarij mulieres, quarum confessiones excipiunt, rarò inuisant domi, nunquam soli, nec sine Superioris licentia, neque ab aspectu socij omnino remoti.

16. Quod ad Moniales attinet, earum cura, vt grauissima est, ita si per aliquem ex nostris Patribus loco Ordinarij suscipienda erit, à Capitulo Generali per vota secreta, & cum duabus votorum partibus, non aliter, possit admitti: *in Gallia à Prouinciali Capitulo cum maiori votorum parte.* Confessarius etiam huiusmodi, *locis Gallia exceptis*, non à Superiore locali, sed à Præposito Generali, vel à Definitorio eligetur, duraturus ad triennium, non vltra: is verò sciat, præsentì Constitutione sibi distinctè prohibitum insinuare se se in aliud quodcunque à spirituali animarum regimine, & cura distinctum.

17. Extra locum confessionibus audiendis destinatum Moniales non alloquatur, munera priuatim nulla prorsus accipiat, clausuram in casibus à iure permissis si eum ingredi oportuerit, superpelliceum induat, & stolam.

18. Confessarij, qui extraordinarias Monialium, vel puellarum, quæ in nostra clientela non sunt, confessiones audiant, non passim concedantur à locorum Superioribus. Ipsi quàm rarissimè id muneris obeant, alij vltra duos menses eidem loco non inseruiant.

19. Ore sententiam dicere circa casus conscientiae, qui ab
extra-

extraneis proponantur, cui libet Confessario integrum sit; scriptis vero consignare, illis tantum liceat, quibus Præpositus Generalis, vel Visitatores id concesserint.

20. Qui in nostris Parochialibus Ecclesijs curam animarum exercebant, à Definitorio deputentur, vel à Capitulo Conuentuali per vota secreta, & præuio examine per duos ex Patribus coram Superiore faciendo, & minus non subeant, nisi seruatim seruandis.

21. Parochi nostri viri sint religiosa grauitate, & probitate conspicui, zelo salutis animarum feruentes, & charitatis, pietatisque operibus dediti. Hi ægrotos, maximè pauperes, frequenti visitatione recreabunt, & ad Sacramenta suscipienda opportunè disponent. Doctrinæ Christianæ ministerium summo affectu complectentur, & promouebunt, singulisque festis diebus rudes pueros, & puellas intra Parochiæ fines commorantes, dato per æs campanum signo, conuocabunt ad Ecclesiam, & rudimentis Catholicæ fidei curabunt imbuedos, eorundem conatum, & industriam alij, Superioris iussu adiuuabunt.

22. In mortuorum funeribus, & publicis quibusque functionibus vnus ex Nostri comes Parocho designetur. Parochus attentè vigilet, & diligentiam omnem adhibeat, ne sine Sacramentis quispiam in Parochia decedat, si numero, & necessitati ægrotantium par ipse non sit, Superiorem conueniat, & ab eodem designari sibi socium postulet.

23. Habeat libellum, in quo descripta sint iura, fines Parochiæ, emolumenta, &c. & in eo describat, quæ notatu digna euenient, successori tradendum.

24. Mortuorum, Matrimoniorum, & Baptizatorum libros distinctè complectentes nomina, cognomina, & patrias apud se diligentissimè custodiat; accuratè item obseruet singula, quæ in sacro Concilio Tridentino, & in Synodis à locorum Ordinarijs seruanda præscribuntur; Rituale Romanum nuper editum frequenter percurrat, & ad illius formam & actiones suas, & alia omnia accommodet; tandem, quæ sui sunt muneris, ad Dei gloriam perfectè studeat exequi.

De Concionatoribus, & Lectoribus.

C A P. XII.

MINISTERIUM Verbi Diuini tam in concionibus, quàm in sacris Lectionibus, enuntiandi, vt Christi fidelibus vtilissimum, ita fideliter, ac prudenter à Nostreis exercendum est, qui sicut boni dispensatores multiformis gratiæ Dei, in alterutrum, idest, in proximorum vtilitatem illam administrabunt: publicè tamen neque concionetur aliquis, neque legat in Ecclesijs, nisi ab obedientia mittatur: nemo admittatur, qui indole, ingenio, fide, probitate, & eloquio non excellat; qui Philosophiæ, & Theologiæ studia methodicè non absoluerit, vel saltem post Philosophiam mysticæ Theologiæ, & sacre Scripturæ operam ad triennium non dederit, præuioque examine approbatus à Patribus deputatis facultatem concionandi in scriptis non obtinuerit à Præposito Generali, vel à Provinciali.

2. Concionatores, antequam id muneris aggrediantur, fidei professionem emittant; quod idem præstabunt, qui ad docendum deputabuntur.

3. Concionatoris munus cum sit vitia euellere, virtutes inferere, omnem conatum in hunc quasi scopum Nostri dirigant, vt in Christi fidelium animis odium peccatorum, amorem probitatis excitent, & exemplo non minùs, quàm verbo Euangelium prædicent.

4. Studio sacre Scripturæ, & Sanctorum Patrum ita sint dediti Concionatores nostri, vt, quam alijs tradituri sunt, doctrinam, ex ipso fonte cum labore hauriant, & difficilia quæque Scripturæ loca, oblata opportunitate, etiam ex tempore explanare possint.

5. Illustrioribus in Ecclesijs qui concionati aliquando sunt, non dedignentur illud idem ministerium in Oppidis, villis, & Ecclesijs, ad quas paruus sit hominum concursus, exercere; sed eò pergant alacriter, quò à Spiritu sancto obedientia directrice mittentur.

6. Nostri Prædicatores nihil publicent in suggestu, neque

que et iam Indulgentias, nisi de licentia Superioris illius Ecclesie.

7. Magnum præbeant ubique probitatis, & humilitatis exemplum, & nullum vnquam animi impatientis indicium: neminem dictis siue priuatim; siue publicè, multò minùs actione qualicunque contra seipsos, & contra Religionem nostram irritando prouocent; aduersa omnia, etiam iniurias, æquissimo animo patiantur, & quicquid siue prosperi, siue aduersi eis acciderit, protinus ad Dei gloriam, & laudem referant.

8. E multis, qui modum concionandi tradiderunt, hortamur, vt singuli Concionatores nostri familiarem vnum aliquem habeant; atque eiusdem præceptiones conentur & memoriæ commendare, & suis in concionibus obseruare.

9. Verborum lenocinijs, poeticis loquendi formulis, facetijs, stylo affectato, longiusculis rerum descriptionibus, incomposito gestu, immoderata vocis elatione, assentionibus, curiosis disputationibus, nimijs exaggerationibus, acrioribus reprehensionibus, memoriæ, & ingenij ostentatione, atque ijs omnibus, quæ aliquam vanitatis, seu leuitatis speciem referunt, prorsus abstineant.

10. De Principibus, Magistratibus, Prælatibus, Superioribus modestè omnino, & honestè ubique loquantur. Vitia generatim insectentur, neminem nominatim reprehendant; aliorum Ordinum Regulares commendent, & quoties nominare occurrerit, nominent reuerenter.

11. Qui cibis quadragesimalibus in Quadragesima vesci non poterit, concionibus abstineat, nisi aliter Definitorio, vel Præposito Generali consideratis considerandis visum fuerit.

12. Breuitatem in dicendo amplectantur, quæstiones si quas aliquando proponant, breuiter etiam exponant, & ad captum, vtilitatemque multitudinis accommodent omnia.

13. Extra proprias Ecclesias Concionatoribus socius à Præposito Generali, vel à Visitatore assignetur, non eligatur ab ipsis, quamuis Superiores essent.

14. Illud simpliciter obseruent, *gratis accepistis, gratis date*: quocirca nec pactionem aliquam inire pro concionibus, nec eleemosynas quærere Nostris liceat; sponte tamen à fi
de-

delibus oblatas vt recipere possint, concedimus : eas verò, qui Superiores fuerint, libris rationum accepti, & expensæ fideliter adnotare faciant ; & subditi, statim atque ad locum ipsi ab obedientia deputatum redierint, suo consignabunt Superiori, cui etiam factarum expensarum & in itinere, & in victu, si quæ factæ fuerint, rationem reddent.

15. Non liceat subditis eleemosynas pro concionibus acceptas in libros, vestes, vel aliud quodcunque expendere, sed à proprio Superiore illa sibi prouideri, quorum indiguerint, humiliter deprecantur.

16. Exemptiones Concionatorum, & Lectorum hæc sint. Quotidie concionaturi in Quadragesima per mensem integrum ante Cineralia, & per dies quindecim proximè post Quadragesimam, si in nostris Ecclesijs concionati fuerint; per mensem, si in remotis à loco suæ residentię; choro cum alijs interesse non teneantur, nisi diebus festis ad horas diurnas, ad Missam solemnem, & diebus singulis ad orationem mentalem.

17. Qui festis solum diebus concionem, vel pomeridianis horis lectionem habere solent in Ecclesia, & pridie ante Concionem, vel Lectionem, & postridie à nocturnis horis sint exempti. Extra triclinium comedere permittitur Concionatoribus, qui Quadragesimali tempore quotidie concionantur, alijs non item.

18. Ad Moniales sine sui Superioris licentia nemo sermonem, vel concionem habeat.

19. Adolescentes studijs necdum completis, in triclinio discumbentibus alijs, in concionibus frequenter exercentur; habita concione supplices in medium triclinij prodeant, & corrigi de suis ipsorum erratis à Superiore humiliter postulent.

20. Qui dixerit, & non fecerit, hoc est, qui probè dixerit concionando, sed probè non fecerit exequendo, quæ alijs predicauerit, à Definitorio, vel à Præposito Generali, vel à Visitatore concionandi munere priuetur, & studio mortificationis interim exercentur.

21. Diebus festis poterunt ex nostris aliqui, etiam non Sacerdotes, qui spectatæ sint probitatis, & modestiæ, ad proximas villas, & pagos, vel intra Ciuitatem ad Scholas Doctrinæ Christianæ, ad pios Conuentus sæculariũ, & quocumque

que pro Dei gloria expedire videbitur, à Superioribus mitti, vt populum pijs exhortationibus instruant in lege Domini, & ad illius obseruationem, propositis pœnis, præmijs, & exemplis, cum affectu inducere conentur iuxta antiquum, & pium nostræ Congregationis institutum.

22. Concionandi prouinciam etiam sponte oblatam à Prælatiſ, vel à ſecularibus uiris nemo aggrediatur, nemo ſuam promittat operam, niſi facultatem à Præpoſito Generali, vel Prouinciali priùs obtinuerit, cuius eſt operarios in uineam Domini arbitrio ſuo mittere.

De Caſtigatione corporis per ieiunium, & uerberationem, & de ciborum qualitate, & quantitate.

C A P. XIV.

INTERNIS uirtutum actionibus, humilitati, charitati, patientiæ, motuum animi, ac perturbationum moderationi, metum mutationi, in quibus religioſæ uitæ conſiſtit perfectio, totis & uiribus, & animo incumbendum eſt à Noſtris, in iſdemque vt proficiant, omni conatu contendendum: ſed ne externæ quidem uirtutum exercitationes relinquendæ; eæ uerò ſunt ieiunia, uigiliæ, ciliicia, uerberationes, literarum ſtudia, & huiuſmodi, quæ, vt Caſſianus ait, perfectionis inſtrumenta ſunt; vt merito S. Cyprianus dixerit, neminem uirtutibus exceluiſſe, vel ſingularia à Deo dona, atque beneficia promeruiſſe, qui per hæc caſtigandi corporis media non aſcenderit. Præter priuatas igitur, & uoluntarias corporis afflictationes, quas cuiſlibet integrum erit aſſumere, ſed cum Superioris, vel proprii Confeſſarij obedientia, communes omnibus ſequentes præcipimus.

2. Ieiunium per Aduentum integrum, qui more Romano incipiendus erit.

3. Omnia Eccleſiaſtica ieiunia à Noſtris omnibus inuoluntate obſeruentur.

4. Singulis quartis ferijs carnum uſu Noſtri omnes ubique locorum abſtinebunt, niſi pridie præceſſerit, vel poſtridie ſe-

Sequatur aliqua de præcepto, aut ex magna deuotione Vigilia ad iudicium Superioris.

5. Sabbato antè tertiam post Pascha Dominicam, vel eam, quæ Comitiorum, aut Definitorij erit initium, ieiunetur ab vniuersis.

6. Diem festum Sacratissimi Corporis Christi, & diem festum Sancti Augustini præcedat nobis Vigilia cum ieiunio.

7. Feria sexta cuiusque hebdomadæ ieiunium à Nostri seruetur, nisi pridie fuerit ieiunatum, aut postridie sit ieiunandum. Superiores tamen dispensent duos vltimos dies Veneris ante Quadragesimam, & postremum ante Aduentum, & totum illud tempus, quod inter vtrumque Pascha, Resurrectionis scilicet, & Pentecostes interlabitur.

8. Vespertina refectiuncula erit frustum panis, & fructus vnus speciei, sed in Quadragesima, & vigilijs de præcepto, Superior agat pro sua charitate, & prudentia.

9. Eadem sexta feria statim post mentalem orationem, quam nunquam prætermitti volumus, vel alio ad Superioris arbitrium magis opportuno tempore, dabitur signum, quo conuocati Nostri omnes in eundem locum conuenient, ibidemque flexis genibus ad renouandam cruciatum Iesu Christi Domini Nostri memoriam, & pro commissorum expiatione peccatorum, carnem suam vnusquisque moderate, discretè, loris cædendo affliget, quod, teste Dico Bernardo, *genus quoddam martyrij est*, ac proinde Diuinæ Maiestati acceptissimum, si pia intentione, & sancta executione ad ipsius honorem dirigatur. Superior, vel alius de illius mandato adhortatiunculam præfabitur, aut lectionem breuiusculam præleget ad excitandum in audientium animis pium deuotionis affectum. Exinde ipse incipiet, & alij prosequentur Antiphonam, *Apprehendite disciplinam*, Psalmum quinquagesimum, *Miserere mihi Deus*; Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, *Salua Regina; Christus factus est, &c.* & Orationem, *Respice, qua sumus, Domine, &c.* qua finita signum detur à Superiore cessandi à verberatione, & statim idem iubeat quinque *Pater noster*, & *Aue Maria* deuotè dici pro necessitatibus Ecclesiæ, nostræ Congregationis benefactorum, & pro animabus fratrum nostrorum in Purgatorio existentibus; iisque absolutis dicat, *Vniuersis Dei*

Dei filius nos benedicere & adiuuare dignetur, cæteris respondeant. Amen. & ad propria cubicula silentio se recipiant.

10. Qui in Seminarijs, in Conuictorum Collegijs, & in Orphanotrophijs commorantur, eandem omnino carnis castigationem simul eodem in loco, idem ieiunium eodem die obseruabunt.

11. Ad carnis demandæ & macerandæ studium, proposita huius utilitate, & necessitate, quo, vt Cassianus ait, extirpantur, & marcescunt vitia vniuersa, subditos sæpe Superior adhortetur: ipse suo iisdem præeat exemplo.

12. In assignandis mortificationibus prudentia opus est, & moderatione maxima, lumenque à Deo impetrandum. Ferè tamen à leuioribus incipiendum, honestati, & sanitati consulendum, & disponendus prius animus, quàm medicina corpori adhibeatur.

13. Quod ad cibos attinet, iisdem sint omnibus, sintque vulgares, non lauti, mundities in illis magna eniteat, sint bene cocti, bene etiam pro religiosa paupertate conditi. Singulis singulæ portiones vbique, & quocunque tempore, etiam cum Præpositus Generalis, vel Visitator aduenerit, distribuantur, & cum equalitate diuidantur. Singularitas in omnibus, sed in victu, & vestitu præsertim euitetur. Quamobrem præter communes cibos nemo tam in prima, quàm in secunda Mensa quidquam secum deferet, vel deferendum curabit, quodcumque illud sit, sine Superioris licentia. Volumus tamen haberi rationem ætatis, valetudinis, laborum cuiuscunque. Cum ieiunatur, duplex apponatur obsonium omnibus.

14. Diebus festis, & diebus Iouis quatuor fercula dentur, reliquis tria, nisi iustis ex causis cum Præpositi Generalis facultate aliter faciendum alicubi statuatur. Extra communem mensam nemo quidquam comedere, nemo bibere audeat sine Superioris obedientia. In bibendo nemo alteri propinet, nemo alteri quidquam comedendum in mensa porrigat.

15. Cum secularibus quanquam consanguineis, affinis, pœnitentibus, vel alijs quibusque comedendi facultatē non passim, nec sine iusta causa Superiores alijs faciant, nec sibi ipsis vsurpent. Ad nuptiale conuiuium nunquā Nostri accedent, & ad illud accedendi licentiā Superiores cōcedere nō possint.

16. Externi nostras ad mensas quàm rarissimè, & si fieri

potest, nunquam vocentur: vocati non seculari, non aulico apparatu, sed religiosa simplicitate, maxima tamen munditie recipiantur, & tunc lectio non omittatur, & Nostri ita se continent intra religiosæ modestiæ, ac decentiæ limites, ut, qui nobiscum discubuerint, magnam concipiant de nostra consuetudine opinionem, & temperantiam commendent.

De silentio, & Modestia.

C A P. XV.

I C Vm ex D. Augustino à *religando* Religio dicta sit, lingua in primis cuique Religioso per silentium religanda est. Etenim vix Religiosus est, qui linguam non refrænat, à qua tanquam à fera indomita, plurima, eaque grauiissima incommoda proficiscuntur.

2. Omni igitur tempore Patres, & Fratres nostri sint amantissimi, obseruantissimique taciturnitatis, quam Sancti Patres *cultum iustitiæ, virtutum omnium parentem, custodem, nutricem* vocant; loquacitatis contra inimicissimi, ut quæ mentem, & à Deo, & ab ipsomet, qui loquitur, disiungat, atque ad vana, ac nocitura diuertat.

3. Præcipuè verò obseruari silentium præcipimus in Choro, & in Triclinio, & quidem ita religiosè, ut non solum verbis, sed ne signis quidem, aut nutibus fas sit illud violare. Quamobrem neque post Horas Canonicas, neque post mentis orationem in Choro, neque post refectioem in Triclinio remanere colloquendi gratia cuiquam liceat; orandi verò causa in Choro, feruendi in Triclinio consistere liceat, sed cum obedientia.

4. Hieme post calefactionem, quæ fieri solet matutina oratione completa, ad quadrantem horæ, vel circiter; vnusquisque ad propria siue cubicula, siue officia cum silentio accedet.

5. In omnibus Religioni nostræ subiectis domibus, signum vespertinum Salutationis Angelicæ, nisi post illam statim ad cœnam nostri aduocentur, silētij signum erit. Post prædium, & post cœnam hora, vel circiter, elapsa, silentij signum detur; statim suum vnusquisque cubiculum ingrediatur, alie-

H num:-

numque interim introire cuiuscunque illud sit, præterquam Superioris, vel rerum spiritalium magistri nefas sit: Sed & mane, cum horæ matutinæ recitantur, nemo, qui in Choro non interfuit; alterius cubiculum intrare, vel cum altero colloqui possit: & in eum, qui secus fecerit, seuerè animaduertet Superior, cuius conscientiam hac in re seriò oneramus.

6. Quoties vnus cellam alterius ingredi voluerit, ianuam illius digitis pulset, clara voce dicat, *Deo gratias*, is verè, qui intus fuerit, respondeat, *Semper*, tum ostium aperiat, quod intus obserari nolumus, dum in cubiculo ille commorabitur.

7. Quadragesimali tempore, & diebus, quibus vel ex Ecclesiæ præcepto, vel ex Constitutionum præscripto ieiunatur, silentium seuerius seruetur.

8. Silentij tempore nemo alterum conuenire sine expressa Superioris licentia possit; Laici à pulsandis campanulis, à colloctione, ab omni strepitu abstineant, quantum necessitas officiorum, quibus deputati sunt, permiserit: idem præstabit, dum panem conficiant, dum lances, & vasa coquinaria abstergent, nisi malint psalmos, aut preces aliquas interim inuicem recitare, vel de vitis Sanctorum agere, & colloquendo aliquid meditari.

9. Nocturno tempore ex proprijs cubiculis, nisi necessitas urgeat, exire, vel aliò pergere, quàm, quò necessitas impellit, nefas sit.

10. Post semihoram à vespertino silentij signo, pulsabitur de nouo tintinnabulum, & omnes statim lumina extinguant, vt somnum capiant, nisi, qui à Superiore ob aliquam causam aliter fac iendi facultatem impetrauerit.

11. Superior tamen, vel eo impedito Visuperior cautè domum tunc temporis circumeat, & silentij, huiusque Constitutionis violatores, si quos deprehenderit, ad aliorum exemplum puniat.

12. Si quis noctu in Oratorium, vel in Ecclesiam ad orandum proficisci voluerit, id faciendi potestatem priùs obtineat à Superiore.

13. Quòd si silentium seruandum, multò magis murmuraciones fugiendæ, quibus & Dei, & Religionis gloria minuitur, charitas sciaditur, & læditur. Vigili ergo, cura Superiores in ad incumbant, ne vitium hoc, quod totam Religionem labefactare potest, inter Nostros serpat, nunquam cum delinquent.

quentibus conuiebut, sed ex prescripto charitatis, atque iustitiæ cum iisdem agent, vt emendentur.

14. Collocutiones autem semper fiant submissa voce, & inter Religiosos religiosæ sint, nimirum de Scripturis sacris, de custodia disciplina, de rebus ad mores, & ad conscientiam spectantibus, de virtutibus, de forma, & facili ratione earundem acquirendarum, de præclaris aliorum dictis, & factis, de literarum studijs, de concionibus, & huiusmodi, *in ore magis* & inutiles narrationes fugiantur, *quæ inter sæculares magis sunt, vt ait S. Bernardus, sed in ore Sacerdotum, & religiosorum hominum blasphemia.* Illud præterea intelligant Nostri, non multùm referre, dum cum sæcularibus colloquuntur, quàm elegans sit religiosi hominis sermo, sed quàm grauis, circumspèctus, atque utilis. Quamobrem omnes serio contendant, ut externos, præcipuè sæculares, quibus cum versabuntur, arrepta prudenter occasione, ad pietatem, & ad reliquas Christiano homine dignas virtutes suis adhortationibus inflament.

15. Aliorum dicta, facta^{ne} quis facillè improbare assuet, neque seipsum, suaque commendare, & efferre passim audiatur.

16. Circa modestiam, cum ea sit, quæ actiones hominis externas componit, & motibus eius honestum quandam tribuit decorem, conabuntur omnes ita se gerere, vt vitæ genus, quod profitentur, regula quædam, & professio modestiæ esse cognoscatur. Est enim externa modestia index compositionis internæ. Quocirca ita se corpore componere studebunt, vt capite, & vultu honesti, oculis verecundi, incesu graues videantur: voce moderata vtentur: nec in compositè amicti, nec nimis culti incedent: omnes, præsertim seniores, & Superiores reuerenter alloquentur: gestus orationis comites. sit grauis, & compositus, vt inde externi, maximam in animo interiù esse compositionem, conijciant.

17. Modestiæ verò comites perpetua sint benignitas, & humilitas; ita ut & eandem vultus, & animi semper præferre compositionem admittantur; modestiam enim laus, beneuolentia, & bona existimatio consequitur; immodestiam è contraria auersio, depressio, & contemptus.

De Capitulo Collegiali congregando, & culpis
disendis.

C A P. XVI.

CHARITATIS præcipuum opus est errantes corrigere, & eosdem per humilitatis gradus ad perfectionis fastigium promouere. Propterea octauo, vel quintodecimo saltem quoque die Capitulum Collegiale Superioris iussu, aut eo impedito, seu absente, Vicesuperioris, campanula conuocabitur; & nisi Altare erectum sit in loco Capituli, mensa ibidem paretur, in qua Iesu Christi Cruci affixi effigies collocetur, cadiscus, liber Constitutionum, & Actorum Capituli Collegialis, ac tintinnabulum reponatur. Omnibus consueto in loco congregatis Superior, aut Vicesuperior signum dabit flectendi genua, & orandi. Precum autem formula erit eiusmodi.

Veni sancte Spiritus, reple tuorum corda Fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.

• Kyrie eleison.

• Christe eleison.

• Kyrie eleison.

Pater noster. Credo. clara voce.

• V. Emitte Spiritum tuum, & creabuntur.

• R. Et renouabis faciem terra.

• V. Domine exaudi orationem meam.

• R. Et clamor meus ad te veniat.

• V. Dominus vobiscum.

• R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Omnipotens sempiternæ Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super famulos tuos, & super Congregationes illis committas spiritum gratia salutaris, & ut in veritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christum Dominum. R. Amen.

Mentes nostras, qua sumus, Domine, lumine tuæ claritatis illustra, ut videre possimus, qua agenda sunt, & qua recta sunt, agere valeamus.

Defendo, qua sumus, Domine, Beata Maria semper Virgine

gine intercedente, istam ab omni aduersitate familiam, & toto corde tibi prostratam ab hostium propitiis tuere clementer insidijs.

Deus largitor pacis, & amator charitatis, da famulis tuis veram cum tua voluntate concordiam, ut ab omnibus, qua nos pulsant, tentationibus liberemur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Addatur oratio Titularis, seu Patroni Ecclesiæ.

2. Finita Oratione surget Superior, & sedit, quod idem facient subditi omnes professi, alij stabunt: statimque breuem proponet Superior adhortationem tempori, & occasione accommodatam: cum dicendi finem fecerit, hoc Caput de Capitulo Collegiali congregando, & culpis dicendis à Cancellario, vel ab alio, iubente Superiore, alta voce legatur; tum singuli procedentes in medium Capituli, & genibus flexis proprias culpas externas humiliter, sed clara voce fatebuntur; primi omnium Hospites, & Aggregati, tum Nouitij, exinde Laici professi, mox Clerici, vltimo loco Sacerdotes ex ordine professionis, ita ut minores præeant, alij sequantur. Hospites, Aggregati, Laici, & Clerici antequam suas culpas aperiant, terram exosculabuntur; Sacerdotes manum, qua prius terram tetigerint, ori admouebunt, tum inclinato capite dicent, *Deo gratias*, respondebitque Superior, *Semper*, & statim subditus initium propriæ accusationis in Domino faciet. Accusatione absoluta correptionem vnusquisque libenter audiet, & pœnitentias, siue mortificationes, quas illi iniungere voluerit Superior, grato, hilarique animo excipiet; inde facto recedendi signo Clerici, & Laici, denuo terram ore, Sacerdotes manu osculabuntur, & cum summa animi demissione ad propria loca reuertentur.

3. Nemo ex subditis quacunque dignitate præfulgeat, à culpa dicenda sit immunis, sed non professi egrediantur è Capitulo, cum professi se ipsos accusabunt. In Triclinio autem, vbi publicæ penitentia publicis erratis iniunguntur, cum professi culpam dicent, non professi interesse poterunt: hoc enim ad exemplum ijsdem conferet.

4. In Capitulo dum aliquis à Superiore corripitur, excusationem afferre non possit, nisi petita prius benedictione, & facta à Superiore potestate, qua etiam parce, modeste, humiliterque vtetur.

5. Si quis irreuerenter, vel immodestè se gesserit, vel imposito illi silentio non statim obediens, dimittatur è Capitulo, & grauius puniatur.

6. Superior coram subditis, præterquam in aduentu Præpositi Generalis, seu Visitatoris, culpas suas non accusabit; Patres tamen rogabit, vt ex charitate suos illi defectus, aut excessus priuatim in cella significant, vel ex Senioribus aliquem ad se admonendum mittant, se id æquissimo animo laturum, gratias omnibus habiturum maximas, & emendationem pro viribus, adiuuante Domino, in se ipso curaturum.

7. Quæ in Capitulo dicta, vel gesta fuerint, extra Capitulum referri omnino prohibemus, maximè, si charitatem minuere poterunt: Capitulo, & voce priuetur, qui secus fecerit, aliisque pœnis indicio Superioris, & Seniorum multetur.

8. Culpis absolutis, Superior, si contractum aliquem, vel quidpiam magni momenti in vtilitatem domus, aut Collegij præ manibus habeat, re coram ijs subditis, qui suffragium in Capitulo ferre possunt, propolita, calculisque adhibitis illud efficiet, quod maiorem partem uotorum uelle compererit. In contractibus ea seruetur forma, quæ à decreto Sacræ Congregationis Concilij tradita est.

9. Suffragia deinceps nulli ferent, qui post Subdiaconatus susceptionem triennium non expleuerint. Si uerò aliquis Sacris initiatus professionem inter nos emisserit, is post emissam professionem per idem temporis spatium in Capitulo Collegiali neutram uocem habiturum se sciat.

10. Antequam dimittatur Capitulum, ex charitate, & in Domino requiret à subditis, eosque rogabit Superior, num pro Dei cultu augendo, pro bono Congregationis nomine conseruando, pro bono item domus regimine aliquid admonendum iisdem in mentem ueniat, an alicui sit occurrendum scandalo, an necessaria cuiquam desint, an omnia, quæ ad uictum, & uestitum pertinent, ea sint æqualitate distributa, ut unus non esuriat, alter ebrius sit; & liceat omnibus hoc tempore, & loco, animi sensum aperire, ita tamen libere, ut à dicendi libertate charitas, modestia, humilitas, reuerentia nunquam dispellantur, & uoluntati, prudentiæque Superioris propriam unusquisque uoluntatem, & sensum statim subiiciat.

C A P. XVI. III

11. Absoluto Capitulo pulsabit Superior tintinnabulum, omnesque procumbent in genua, & orabunt, ut infra.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, & Salus Regina. clara voce.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Hierusalem.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Praesta nobis, quaesumus, Domine, auxilium gratia tua, ut qua te auctore facienda cognouimus, te operante impleamus. Per Christum Dominum nostrum.

Oremus. Protector noster aspice Deus, & ab inimicorum nos defende periculis, ut, omni perturbatione semota, liberis tibi mentibus seruiamus.

Deus, qui illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, illumina, quaesumus, corda nostra gratia tua splendore, ut dignè maiestati tua ministrare, teque in aeterna claritate diligere valeamus. Per Christum Dominum nostrum.

Resp. Amen.

Retribuere dignare Domine benefactoribus nostris viuis, atque defunctis vitam aeternam.

Resp. Amen.

12. Tum Superior conuersus ad Patres, eorum consolationem excipiet, omnes cum silentio, & pace recedent, & ipse vltimus omnium.

Finis Secundi Libri.

LIBER TERTIVS.

DE IIS, QUÆ SPECTANT AD PERSONARVM,
& domorum gubernationem.

*Quales esse debeant Superiores nostri, & de illorum
munere, ac facultate.*

C A P. I.

UPERIORES nostri tam Præpositi, quam Rectores per vota secreta, vt lib. primo cap. de Definitorio dictum est, à Definitorij Patribus eligentur.

2. Electus Superior primo loco sibi proponat, vt vitæ viam subditis bene viuendo magis, quam bene dicendo, vel docendo indicet; atque

enitatur, vt in se ipso ita expressum videant exemplar regularis discipline, vt quod in alijs reprehenderit vitium, retorquere in ipsum subditi non possint.

3. Pro certo exinde habeat optimam rectæ gubernationis regulam esse Constitutiones, & Decreta, quæ à Capitulo Generali, à Definitorio, à Præposito Generali pro rerum occasione sanciantur: quæ quò diligentius, studiosiusque curabit, vt obseruentur, eo laudabilior erit gubernatio, & Deo ipsi acceptior.

4. Elapso triduo postquam Superior ad propriû locû peruenit, vel si ibidem degere illum contigerit, postquam de iniuncto sibi munere factus fuerit certior (quo triduo dabit operam, vt statum domus plenissimè cognoscat) subditos omnes solito signo conuocabit in Capitulû, literas, quas patentes

vo-

vocant, suæ electionis testes publicè per Cancellarium legi iubebit, & Capituli Generalis, vel Definitorij decreta, si quæ sancita fuerint, recitari: ipse verò omnes ad orationis assiduitatem, ad studium perfectionis, ad præluendum exemplo sæcularibus, & ad reliqua virtutum ornamenta, quæ propria sunt religiosi hominis, adhortabitur. Tum inuentaria Sacrarum, Bibliothecæ, & supellectilium omnium, quæ tam in publicis officinis, quàm in priuatis cubiculis asseruantur, vel à prædecessore, si aderit, vel si aberit, à Vice-superiore recipiet, & quàm primùm cum rebus ipsis conferenda curabit. Quòd si inuentaria desiderentur, vel res inuentarijs notatæ, quæ aut magni pretij sint, aut magna in quantitate, non reperiantur, hac de re, quæ grauissima censenda est, Præpositum Generalem, vel Visitatorem, & hic deinde Præpositum Generalem illico certiore reddet, & novos statim rerum indices per Vice-superiorem, & duos ex Senioribus confici iubebit, quibus cum iisdem anno, mense, & prænotato die se subscribet.

5. Libellum etiam continentem obligationes Missarum, Annuariorum, & precum, quæ illi Ecclesiæ incumbunt, ad se deferri præcipiet, & simul cum prædictis rerum inuentarijs suo in cubiculo custodiet.

6. Nomina singulorum ex sua familia euulgabit, & suum cuique ministerium, ac munus assignabit, neque deinceps permittet, vt vnus in alterius officium sine licentia se ingerat.

7. Confessarios, qui confessiones Nostrorum auscultent, nominabit, & casus exprimet, quos sibi reseruare voluerit, iuxta decretum fel. rec. Clem. VIII. Præpositi Generalis statuta, casuum, censurarumque reseruaciones, si quas ille ediderit, promulgari, & libro Actorum Capituli Collegialis, vt reliqua etiam pro bono domus regimine à se disposita, adnotari præcipiet.

8. Debebit tamen bis saltem, aut ter in anno subditis Confessarium vnum, aut plures extraordinarios concedere, qui intra tempus præfigendum singulorum confessiones audire possint pro ipsorum conscientie tranquillitate.

9. Nouitatem aliquam non inducet, inductas verò consuetudines nec violabit ipse, nec violari permittet ab alijs: sed, si quid videbitur iustas ob causas inuouandum, cum
maio.

maiori parte votorum sui Capituli id decernet, vel Præpositum Generalium consulat; & illud efficiet, quod ipse faciendum rescribet.

10. Superioris munus erit inuigilare omni sollicitudine, ut diuinus cultus augeatur: ut Constitutiones nostras, & Decreta, sed tria potissimum vota inuiolatè ab omnibus obseruentur: ut sua singuli munera nauiter exequantur: ut concordia in subditorum animis, eadem ratio in moribus, in victu, & vestitu, amor in Congregationem, reuerentiæ in Superiores, & in seniores diligentissimè conseruentur: ut, si quid rixarum inter subditos excitatum fuerit, debita cum satisfactione protinus tollatur: ut malis, & scandalis, quæ domi, vel foris siue imminere, siue contingere posse cognouerit, prudenter occurrat, & si quæ iam euenierint, opportuno remedio sanet: ut nihil relinquat intentatum, quò subditum tentatum, atque adeo deficientem, defidiosum, titubantem excitet, adiuuet, confirmet. Quamobrem eniti debet, ut singulorum ingenia, propensiones, animi morbos agnoscat, & ex sanctorum Patrum, & magistrorum spiritualis vitæ libris tanquam ex officinis studebit opportune depromere, & habere in promptu remedia, quibus ægotantium subditorum animos facile curet.

11. Eiusdem etiam munus erit Clericos quanquam sacris initiatos octauo quoque die accersere, & quid in spiritualibus profecerint, ab vnoquoque illorum cognoscere: ad culpas dicendas, & ad alia pro rerum occasione peragenda Capitulum congregare: communes officinas interdum adire, & explorare, num ministri suo satisfaciant officio: inuestigare, num intra, vel extra cubicula aliquid fiat, quod fieri dedecet: clauis Reliquiarum perpetuo, Ecclesiæ verò, & domus nocturno tempore apud se custodire; & postquam Aedituus, ac sanctorum clauis ad ipsum detulerint, ex improprio sapius inspicere, num reuera fores occlusæ clauibus fuerint: libros omnes, qui aliquid lasciuum continent, de medio tollere: liceras à subditis ad alios, vel ab alijs ad subditos datas aperire, legere, obsignare, de ijsdem reddendis, aut non reddendis id statuere, quod ad maiorem Dei gloriam expedire cognoscet.

12. Superior Clericorum professorum, qui, ut in bono spiritu, regularisque disciplina obseruantia melius constabili-

lian-

liantur, in secundo novitiatu, seu profesorio educantur, in eam curam seriò iucumbet, vt præter communes omnibus Constitutiones, sive ipsorum peculiare inuolatè ab illis obseruentur, præcipuè, vt vitæ spiritualis Magistrò promptè obediunt; vt propriæ conscientiæ statum, propria item vitia eidem semel saltem in hebdomada, nisi id præstare malint coram Superiore, libere, & sincerè in Domino aperiant; vt quoties Missæ inseruiunt, terram exosculentur statim post elevationem tam hostiæ, quàm calicis, magna cum humilitate Iesum Christum adorantes; vt cum procedunt in aliorum conspectum, oculos demittant, caput, pectus versus, aliquantulum inclinent, non inflectant ad dexteram, neque ad sinistram; vt iunctis ante pectus manibus è Choro in Ecclesiam exeant, & intersint rei sacræ, vt cum verrunt Ecclesiæ pauimentum, cum altaria vestiunt, & ornant, vel suis exuunt ornamentis, silentium non violent; vt latinè inter se statis diebus vbique loquantur, vt omnes simul cum proprio Magistro, vel cum illius Vicesgerente domo egrediantur; vt ab antiquiorum professorum, quicumque illi sint, consuetudine, & colloquio prorsus abstineant; vt habitatione ab ipsdem segregata vtantur; vt in externis actionibus modestiam cum humilitate, hilaritatem cum gravitate, munditiam cum religiosa decentia, incessum, gestum, & motum cum decore coniungant; vt sine obedientia nihil omnino attemptent, aut efficiant, nihil cuiquam dent, aut à quoquam, ne ex Nostris quidem accipiant mutuo, & multò minus dono, vel alio quouis titulo; vt neminem ex sæcularibus alloquantur, nisi præsentè Superiore, & Magistro, vel Magistri socio; vt politioribus literis quàm maximè delectentur: vt studiosè in seipsis corrigant maternas voces, & pronuntiandi modum, cum barbariem aliquam redolere ydebuntur; vt in subigenda propria voluntate, & in moderando intellectu, atque iudicio, assiduè, & ex industria exerceantur; vt, dum à Superiore, vel à præceptore corripuntur, statim genuaflectant, respondere non audent, neque assurgere, nisi deosculata prius terra, & obtenta benedictione.

13. Debet præterea Superior paterna charitate, & benevolentia subditos omnes sic amplecti, vt amari se potius, quàm timeri velle demonstrat, ea tamen moderatione, vt amans timeri debeat, & iratus amari, atque ideo cauebis, ne
nimia

nimia cum subditis familiaritas ipsum reddat contemptibilem, nec immoderata grauitas odiosum.

14. Accedentes ad se subditos, vt tentationes, inspirationes, animi sensa, atque etiam morbos aperiant, benignè, libenterque audiat, consolari conetur, inuitet, vt confidenter veniant, &, quantum Deus permiserit, placida quiete, & spiritali consolatione recreatos à se dimittat.

15. Partium studium ita declinabit, vt virtuti tamen, humilitati, doctrinæ, laboribus, ac meritis plurimum tribuat; elatos verò animos viriliter in Domino reprimere non prætermittat.

16. Ægrotantibus vt nihil desit, vigilantissima charitate studebit. Omnium necessitatibus tam animæ, quam corporis, subditis etiam non efflagitantibus, magna charitate, & solitudine prospiciet. Publicas adhortationes in Triclinio, vel in Capitulo frequenter habebit. Frequentius tamen priuatis colloquijs, magna significatione charitatis subditos consolabitur, & ad studium perfectionis inflammabit. Libros spirituales, & alios iuxta singulorum indigentiam, professionem, & intelligentiam omnibus subministrabit. Choro, & Triclinio, atque etiam primæ mensæ, nisi grauiter sit impeditus, semper intererit.

17. Libellum habebit, in quem ea omnia referet, quæ sibi ad Dei cultum augendum, & ad bonum domus regimen subinde occurrerint, vt illa Præposito Generali, seu Visitatori, & suis etiam Senioribus communicet.

18. Inuigilabit, vt Parochi, & Viceparochi opportunè, religiosaque charitate Sacramenta Confessionis, Eucharistiæ, Extremæ Vnctionis infirmis administrant. Alios etiam confessarios pro rei occasione ad audiendas confessiones pauperum, & eorum, qui in carceribus, & turremibus detinentur, ad illos iuuandos, qui capitis damnati ad supplicium ducendi sunt, libenter mittet; & qui mittentur, hoc pietatis opus cum hilaritate amplectantur.

19. Negotium, curamue nullam suscipiet, quæ ita illum occupet, vt munus suum rectè exequi non possit. Cum alijs, qui proprijs in ministerijs negligentiores, aut sordidiores fuerint, pœnarum remedio vtatur, prout æquitas, & ratio dictauerit.

20. Insignes locorum nostrorum benefactores non modò
super-

superstites, sed etiam vita functos publicè, nominatimque aliquando commendabit, vt & illorum memoria apud Nostros sit diuturna, & temporalia beneficia beneficijs spiritualibus, precibus nimirum, & sacrificijs compensentur.

21. Seniores honorabit, sed eorum defectus, atque excessus, maximè si scandalum adolescentioribus parere possint, nunquam dissimulabit, imò benignè quidem, sed tamen seriò corripiet, & corriget. Quò enim error auctoritate, dignitate, ætate errantis est grauior, eò est etiam periculiosior.

22. Reliquis Collegijs, & nostræ Religionis domibus ex intimo charitatis affectu studiosè faueat, & eorum necessitatibus, quantum cum Præpositi Generalis, & sui Capituli Collegialis consensu poterit, subueniat.

23. Conabitur consequi suadendo, vt singuli ex subditis semel saltem quotannis se ipsos colligant, & ab omni alia cura seiuncti per dies decem, vel quindecim spiritualibus exercitijs toti, & ex animo vacent.

24. Præposito Generali, & Visitatoribus eandem præstet obedientiam, quam à suis subditis sibi desiderat exhiberi.

25. Ad Superiorem etiam spectabit, omnium sanitati consulendo, prohibere quæcunque infirmare illam posse animaduertent, & providere, quæ cognouerit confirmare eandem posse: Singulis saltem hebdomadis, & quoties opus fuerit, de rebus ad gubernationem attinentibus, ne quid faciat ex proprio sensu, cum Senioribus agere; qui deinceps à Definitorio, vel à Præposito Generali nominabuntur, & cum eorum consilio punire subditorum grauia errata, quibus in nostris Constitutionibus peculiare pœnæ statutæ non sunt.

26. Caueat tamen, ne subdito prouinciam nimis onerosam, aut viribus illius imparem, seu etiam verbis asperioribus iniungat; ne nimio rigore, perpetua seueritate, contractoque supercilio imperet, sed ex amore nascatur imperium, & cum amore illi pareatur. Omnem suspensionem maleuolentiæ à se ipso, quantum poterit, amoueat; & fugiat contentiones, verba, & multò magis iniuriosa verbera.

27. Archiuum optimè constructum, & clauibus bene munitum in sua, vel aliena, sed tutissima cella quisque Superior habeat: in eo diplomata Pontificia, Breuia, libri distinctè, atque

atque ordine continentes bonorum omnium Domus, & Ecclesie, reddituum, iurium, & obligationum tam spiritualium, quam temporalium inuentaria, & nomina debitorum, & creditorum, asseruentur; Præterea instrumenta omnia authentica, scripturæ, synographæ, atque huiusmodi alia, quæ nunquam, nisi magna necessitas tulerit, inde extrahantur, & si quando fuerint extracta; pagella in ipso Archiuio affigatur, quæ cuiquam, & quando tradita sint, demonstret: proprijs locis, statim ac fuerint reddita, reponantur: exemplaria, seu illorum nota sint apud Procuratorem Domus; claves apud Superiorem.

28. Libros accepti, & expensi Superior in suo cubiculo fideliter custodiat, sicut & capsam pecuniarum duabus diuersis clauibus obserandam, quarum vna apud ipsum, altera apud Procuratorem Domus asseruetur, addita etiam tertia, si ita Præposito Generali expedire videbitur.

29. Rationes accepti, & expensi singulis mensibus à Superiore recognoscantur, conuocatis ad id Vice superiore, Procuratore Domus, & vno Seniorum, subductisque rationibus ab iisdem subscribatur.

30. Potestas autem Superioris hæc erit, vt possit aliquot casus sibi reseruare: præcepto sanctæ obedientiæ, & pena excommunicationis latæ sententiæ, vel suspensionis cum consensu Vice superioris, vel vnus saltem ex Senioribus, subditos (sed non passim) constringere: leges peculiare, quæ bonum sui Collegij, vel Domus respiciant, nostrisque Constitutionibus non aduersentur, cum voto Seniorum, vel Præpositi Generalis statuere, & promulgare, ad quarum obseruationem volumus omnes, & singulos illi subditos teneri: iusta existente causa & cum suis, & secum dispensare in ijs, quæ ad communis vitæ disciplinam pertinent, ad breue tempus tamen, & in leuioris momenti rebus: poenitentias cuiuslibet erranti pro qualitate erroris, & ad præscriptum Constitutionum imponere: elemosynas vsque ad numerum aureum in singulos menses, & si pinguioribus fortunis loca gaudebunt, vsque ad duos erogare pauperibus, non tamen apud se diu retinere: in causis grauissimis, vt vulberum, violationis voti castitatis, furti, & similium contrudere reum in carcerem, adhibitoque Cancellario, testes coram duobus ex Senioribus, si adfuerint, examinare, & processum, quem

quem vocant informatium, construere; ad sententiam verò definitiuam deuenire, nisi obtenta priùs à Præposito Generali facultate, non poterit: subditum pernicacem, nimia superbia tumidum, nimis iracundum, qui cum periculo scandali, multò magis, qui cum aliorum scandalo Superiorem libere carpere, vellicare, aut in eundem audacter insurgere, vel inuehi ausus fuerit, cum Seniorum consilio in cubiculum, siue etiam in carcerem includere, donec Præpositus Generalis, vel Provincialis extra Italiam scripsit, qua sit ratione cum illo agendum.

31. Præterea licebit Superiori ministros omnes, Vice superiore, Parocho, Procuratore, & Cancellario exceptis, pro suo arbitrio eligere, & mutare; cum autem experientia competentum sit, frequentes ministrorum mutationes plerumque cum detrimento Domus fieri, ad illas non deueniet, nisi necessitate aliqua compulsus: mortificationibus subditos exercere, prudenter tamen, ac moderatè, vt suorum animi in spiritali pugna roborentur, non frangantur: alia denique omnia peragere, quæ vi iuris communis, nostrarum Constitutionum, privilegiorum, & quomodocunque legitime illi competunt, nisi aliud Præpositus Generalis, vel Patres Definitorij pro sua prudentia cum aliquo statuerint.

32. Apostatas, & profugos à Religione in eadem Ciuitate, vel vicinis in locis commorantes quilibet Superior, tanquam Præpositi Generalis Commissarius in hac causa specialiter delegatus, ad claustra reducere, in carcerem conijcere, adhibito etiam, si opus fuerit, brachij secularis auxilio, conabitur: contra eosdem inquirere, & animaduertere vsque ad sententiam definitiuam exclusiue poterit, sed statim Præpositum Generalem commonefaciet, ad quem solum, præterquam in mortis articulo, absolutiorem excommunicationis contractæ ab Apostatis spectare decernimus: in Gallia verò ad ipsum Provincialem.

33. Cum nostri Superiores pro Domorum varietate non eodem titulo, seu nomine nuncupentur, præsentis Constitutione declaramus, eos, qui nostris præsent Collegijs, in quibus quatuor ad minimum Sacerdotes cum Superiore inclusiue commorari solent, Præpositos; qui Academias, Seminaria, loca Orphanorum, & Domos moderantur, in quibus pueri educantur, dicendos esse Rectores. Præpositorum Vice-

cesuperiores Vicepræpositi, & qui Rectorum vices gerunt, Prorectores appellabuntur.

34. Nullum pecuniæ, aut rerum quarumcunque depositum, quod aureorum viginti pretium superet, accipiat à sæcularibus, vel retineat, vel retineri à subditis permittat, vel accipi, sine Seniorum consensu scriptis expresso. Pecuniam ad viginti aureos amicis petentibus mutuò credere, & ab iisdem mutuò recipere poterit, cum Seniorum tamen consensu, non aliter; ultra dictam summam cum Capituli Collegialis voto, quo sine si Superiores ære alieno Domos opprefferint, deponatur ab officio, & alijs pœnis afficiantur arbitrio Præpositi Generalis, Visitatoris, & Consiliariorum.

35. Si qui, vt immunitate Ecclesiastica gaudeant, ad Ecclesias, & loca nostra confugerint, quando ultra tres dies apud nos fuerint commorati, Superior Præpositum Generalem, vel Visitatorem admonere teneatur, interim nemo nisi permissu Superioris audeat cum illis colloqui, nedum familiariter agere.

36. Sæculares hospitij gratia in nostris Domibus non facile recipiantur, quamuis de Congregatione optimè sint meriti, vel dignitate, & opibus insignes: recepti verò ultra triiduum non commorentur, nisi cum licentia Præpositi Generalis, vel Visitatoris, vel Capituli Collegialis, & cum ijs sine facultate Superioris nemo familiariter conuerfetur.

37. Hospites inferuendi gratia admitti poterunt à Superioribus, sed cum Seniorum consilio; qui tamen ab aliqua ex nostris Domibus eiekti fuerint, recipi non possunt in aliam, nisi cum Præpositi Generalis, vel Visitatoris licentia. Idem de Nouitijs semel eiektis decretum fit.

38. Si ad Capitulum Generale, seu Definitorium profecturus erit Præpositus, vel Rector, ante discessum conuocatis subditis, quid cuique opus sit, diligenter videat, & prouideat; ne, vbi discesserit, illius Vicesgerens infestetur, cui præfenti Constitutione inhihemus expensam aliquam præter ordinariam quotidiani victus facere, quæ præuideri potuerit ante Superioris absentiam, vel ad quam maxima necessitate iudicio Seniorum non impellatur.

39. A propria residentia Superiores non nisi rarissimè absint, & si Vocales non fuerint, tempore Capituli, seu Definitorij à proprijs Domibus discedere, vel subditos eo tempore aliò

aliò proficisci permittere, culpa sit grauior, & poena grauiore punienda.

40 In vnoquoque Collegio volumus carcerem construi tutis quidem, sed valetudini minimè aduersum, & loco à frequentioribus remotiore: cum eo qui asseruatur in carcere, nemo loquatur; nemo literas, vel nuntium ad eum mittat, vel ab ipso recipiat: Debet tamen Superior ex Sacerdotibus aliquem designare, qui confessiones illius audiat, & bis, aut ter in hebdomada pijs colloctionibus eum consoletur.

41. Si vltra decem dies pro criminis grauitate aliquem retinere in carceribus sit necessè, non solum carcerationis, sed totius causæ statum Superior Præposito Generali significet, in *Gallia Prouinciali*.

42. Præpositi, & Rectores in libro Actorum Capituli Collegialis adnotari curabunt, quicquid notatu dignum in suis ipsorum domibus acciderit, vt Ecclesiæ, vel Altarium consecrationes: quo quisque die Religionis habitum susceperit, vota emisit, ordines susceperit, ex hac vita abierit, quæ pietatis signa moriens dederit, quæ verba exhortationis adstantibus dixerit, quantum humilitati, orationi, obedientiæ, silentio viuens detulerit: & si quid magni momenti illi domui, vel Ecclesiæ dono datum, vel testamento legatum fuerit: si quæ gratiæ, vel miracula votis nuntupatis Deo, vel Beatæ Virgini, vel Ven. Patri nostro Hieronymo, aut Cæsari de Bus, siue alicui imagini, quæ apud nos extet, à viris, vel mulieribus fide dignis referantur; eadem statim curabunt authentica fieri; denique præcipuorum benefactorum nomina, & similia.

43. Liber autem huiusmodi in cubiculo Superioris fideliter asseruetur, sed quæcunque adnotata fuerint, describantur iussu Superioris à Cancellario Capituli Collegialis; & à Superiore, Vice superiore, ab eodemque Cancellario subscripta ad Definitorium mittantur, & relationes huiusmodi in publico Religionis tabulario perpetuò custodiantur.

44. Dabunt operam Præpositi, & Rectores, vt pro maiori Dei gloria, & proximorum salute in nostris Collegijs, & Domibus Oratoria, ad sæculares spiritualibus exercitijs instruendos instituant, & vbi iam instituta sunt, omni studio augere; eorumque pia opera promouere conabuntur, quò hac etiam in re Ven. Patris nostri Hieronymi charitatem, serendæque in alijs pietatis ardorem imitemur.

De Vicepraepositis, Prorektoribus, & Procuratore Domus,

C A P. II.

VNUSQVISQVE Superior suam habeat Vice-
superiorem, ubi plures Sacerdotes commorabuntur.
Hic autem vel à Definitorij Patribus, vel à Ca-
pitulo Collegiali secretis suffragijs eligitur.

2. Si quis ex Vocalibus Capituli Generalis sit à Definito-
rio alicubi designatus, qui communes observantias obire pos-
sit, ille, nisi secus à Definitorio decretum fuerit, Vicepraepo-
situs sit absque vlla alia electione; quòd si ibidem plures es-
sent Vocales, professione antiquior id habeat muneris, quo
volente, vel cessante, susceptus intelligatur alius ordine pro-
fessionis servato. Idem statuimus, si aliquem discedere con-
tingat, quem Definitorium, vel Capitulum Collegiale ele-
gerat, huic enim immediate succedet Vocalis, qui ibi tunc
deget.

3. Vicepraepositi, seu Vicerektoris auctoritas ea legitime
erit, quae à Praeposito, vel Rectore ipsi communicabitur.

4. Eorum munus, & officium erit, absente praesertim Su-
periore, illius vices agere, spirituale, & temporale regimen
intersim exercere, nunquam tamen à Superioris voluntate re-
cedendo, nisi in repentino aliquo casu aliter faciendum pru-
dentia, & Seniorum consilium suaserit; sed statim, & distin-
cte de causis factae deliberationis docendus erit Superior: ca-
uebunt autem, ne tunc temporis quidquam innouent, aut ab
alijs innouari permittant: suam omnem curam, atque indu-
striam in eo praecipue collocabunt, vt Constitutiones nostrae,
statuta, & decreta exactius, si fieri poterit, quam praesente
Superiore obseruentur.

5. Dum Praepositus, siue Rector aderit, Vicepraepositi,
seu Vicerektors curabunt, vt Ecclesia, Chorus, Sacrarium,
Claustro, loca omnia munda sint, & nitida: tanquam manus,
& brachia sint Superioris, quae eum & iuuent in gubernatio-
ne, & protegant à detrahentium labijs, si quos aliquando esse
ad humilitatis & patientiae exercitium Dominus permiserit:

com-

communes officinas quotidie visitent; & obseruent, num ministrorum aliquis suam suat operam, diligentiam, & charitatem desiderari: num cibi tempestiue domum comportentur, & sani comparentur: num bene coquantur, condiantur, & cum æqualitate distribuantur. Præceptorum, & studentium præcipuam curam gerant, vt nihil ijs desit ex necessarijs, vt vestes, & quæcunque lacera esse viderint, resarcienda statim curent, & paternam cum ijs sollicitudinem potissimum exerceant, quos de se ipsis vix cogitare animaduertent. Charitate in infirmos vtantur maxima, & charitate etiam ministros deficientes moneant, errantes corripiant, de omnibus tamen certiorum reddant Præpositum, seu Rectorem, maxime si imminenti alicui malo occurrendum sit, vel iam sequuto succurrendum.

6. Nisi Definitorium, vel Præpositus Generalis, vel Superior ipse alium designent, ad Vicepræpositum, aut Vicerectorem tanquam ad Magistrum rerum spiritualium subditi confugient, vt internas cogitationes, & tentationes fidenter iisdem aperiant: quos illi peramanter auscultabunt, & prouinciuscuiusque necessitate remedia proponent, quæ vel ipsimet experti in se ipsis fuerint, vel ex oratione, aut lectione librorum spiritualium hauserint.

7. Partes etiam Vice superioris erunt exemplo reliquis esse taciturnitatis, modestiæ, disciplinæ, & maxime tum reuerentiæ, tum obedientiæ, erga Superiorem, maxime item promptitudinis ad Chorum, & ad orationem; Laicos singulis diebus festis ea, quæ spectant ad salutem animæ, ad Constitutionum obseruationem, & Doctrinam Christianam, edocere, atque consolari, quandocunque mortuos, afflictos esse cognouerit.

8. Si Superiorem aliqua in re errare, vel in Constitutionum obseruatione, aut in seipso, aut erga alios languidum, & remissum esse viderit, si subditos de aliquo illius errato conqueri audierit, præmissis ad Deum precibus, reuerenter cum conueniet, & monebit, petita prius ab eodem libere loquendi licentia: si audire recusauerit, vel post vnam, & alteram admonitionem non se correxerit, Præposito Generali, aut Visitatori scripto referet omnia.

9. Ceterum vt officio, & cura, ita animo, confuso, & spiritu studebit esse cum Superiore conuinctissimus.

10. Quod ad Procuratorem attinet. Vnumquodque Collegiale Capitulum Procuratorem votis secretis eliget aliquem ex eiusdem Collegij familia, virum in negotijs tractandis versatum, fidelem, prudentem, humilem tamen, & patientem, qui suo agendi modo sæculares ædificet, & benevolos sibi, Religionique faciat: durabit is ad annum, sed confirmari poterit pro libito Capituli Collegialis.

11. Huius partes erunt lites tractare, iura, redditus, bona immobilia Collegij, siue Domus, ne ab extraneis vsurpentur, omni cura custodire.

12. Sed lites nunquam Procurator intendat nisi coactus; atque, vbi internæ prius, externæque, etiam, cum aduersarijs, concordie amantem se demonstrarit, & tunc cum Superioris obedientia. Ante Iudicum tribunalia raro admodum, & Superiore iubente compareat, sed agat per sæculares Procuratores, siue per Iurisperitos arbitrio Superioris deligendos.

13. Contra Principes, vel Prælatos causam aliquam magni momenti instituere ipsi etiam Preposito, Rectori, & Superioribus omnibus prohibetur sine Prepositi Generalis, vel Prouincialis licetia, excepto repentino casu, qui morâ non patiatur.

14. Cancellarius etiam à Capitulo Collegiali nominandus erit, qui Capituli Collegialis Acta, & Capituli Generalis, vel Definitorij decreta, Præpositi item Generalis, & Visitatoris ordinationes in libro, cui titulus erit, Acta Capituli Collegialis, fideliter, & clavis, distinctis, intelligibilibusque characteribus describet, & subscribi à Superiore faciet.

15. Durabit is ad arbitrium Collegialis Capituli, & eorum omnium, que libro adnotata sunt, curabit indicem conficere, & memoriæ imprimere, & liber sit penes Superiorem.

De alijs Officialibus, seu Ministris, & primò de Aedituo, seu Sacrista.

C A P. III.

MAXIMOPERE cupimus, & hortamur, vt semper, si fieri commodè poterit, Sacratio Sacerdos aliquis præficiatur, & eidem vnus ex Professis vir honestus, grauis, & planè religiosus pro humilioribus exercitijs subiiciatur.

2. Qui

2. Qui à Superiore nominatus fuerit *Ædituus*, cum primis diligentiam in nitore, & cultu Ecclesiæ desiderari non patiatur: curabit, vt munda pauimenta sint, purgati ab araneorum telis, & sordibus quibuscunque parietes: viceoli, candelabra, vasa, altarium mappæ, & ornatus, flores tam naturales, quàm artefacti, sacræ Sacerdotum vestes, & quæcunque diuino cultui sunt dicata, sint nitida, composita, bene in Sacrario suis locis disposita: & hac in re operam, sollicitudinem, imo & cogitationes suas, vt in Dei obsequium, libenter impendet, & statim indices rerum omnium, quæ in Sacrario, atque in Ecclesia asseruantur, ac notas obligationum describet in libello, quem apud se custodiet, & sæpe legendo percurrat.

3. Si quid fractum, si quid furto ablatum, vel alia quacunque ratione deperditum fuerit, quamprimum significabit Superiiori, cui similiter statim ostendet, quicquid dono datum fuerit, & mox etiam addatur indici.

4. Fidelem se in elemosynis adnotandis, & Superiiori tradendis exhibebit, candelas cereas, frustula item cerea nec emere, nec vendere, neque aliam quantumuis minimam expensam facere ausit inconsulto Superiore.

5. Clausum retinebit semper à prandio Sacrarium; Ecclesiæ fores aperiet, & claudet hora à Superiore præscripta: Patres in Chorum ad horas tam nocturnas, quàm diurnas conuocandos; initium missis dicendis, finemque faciendum; constituto tempore in Ecclesia, & in Sacrario secundum silentium diligentissimè curabit.

6. Mulieres in Ecclesia commorari post vespertinæ Salutationis Angelicæ signum non patiatur.

7. Vocatus præsto sit, & satagat, vt Nostri promptè deseruiant omnibus, sed ijs præsertim, qui Ecclesiam frequentant, de nobisque sunt benemeriti.

8. Familiaritatem cum mulieribus, quæcunque illæ sint, nul lam prorsus inibit, colloquia cum ijsdem rarissima, breuissima, & religiosam grauitatem, atque modestiam redolentia habebit. Non cursitet per Ecclesiam, sed modesto incessu, deuoto aspectu, ac humili inuigilet omnibus, quæ sui sunt muneris.

9. Prouidebit, quàm poterit accuratissimè, ne canes templum ingrediantur; ne pueri molestiam faciant Sacer-

doti concionanti, vel celebranti, aut populo oranti; ne mendici per idem templum discurrant petentes eleemosynam.

10. Opportunè disponet ea omnia, quæ ad rem sacram faciendam sunt necessaria, & Sacerdotum, qui celebraturi, atque eorum, qui inferuituri sunt, ordinem nunquam inuertot, nisi præmonito Superiore: repentinum tamen casum excipimus, in quo aditus ad Superiorem esse non possit.

11. Idem diligenter studeat, vt Alba, quaqua versus digito vno, duobus ad summum, circa Sacerdotum pedes abfit à terra; nec vnaquam quid lacerum, quid immundum adhiberi suat.

12. Quisquillas, vel aliquid fordidum videri in Ecclesia, in Sacratio, aut adiacentibus locis non permittat.

13. Fœtorem, qui ex sepulturis ætius præsertim tempore exhalat, supprimere conabitur grato aliquo odore, aut suffimento.

14. Sacerdotum sacræ vestes, Missalia, & Calices, Missis omnibus absolutis statim reponantur, sitque omnis suppellex suis in locis, & armarijs optimè semper disposita; armaria clauibus occludantur, claues loco secreto seruentur.

15. Ordo recitandi diuini Officij, qui singulis in Ciuitatibus quotannis imprimi solet, ad interiorem partem valuarum Sacrarij retineatur appensus.

16. Sæcularium hominum famulatu Sacrista non vtatur, nisi necessitate coactus, & cum Superioris obedientia.

17. Opportuno tempore Sacerdotes celebraturos præmoneat; Missis ad mentem eorum, qui eleemosynas largiuntur, satisfaciendum curet, & munus ferè Angelicum Angelica puritate, sollicitudine, dignitate studeat exercere.

De Bibliothecario.

C A P. IV.

Cum in vnaquaque ex nostris Domibus amplam, & locupletem peroptemus Bibliothecam extrui, & instrui, illius cura Sacerdoti, vel saltem Diacono demandetur, viro docto, probò, & solerti. Is verò apud se habeat librorum indicem, qui in Bibliotheca

theca extiterint, in eoque ita erunt alphabetico ordine descripta nomina auctorum, & quo quisque loco, classe, pluteo locatus sit, vt faciliè occurrant illos inquirenti.

2. Vbi legentium commodò libri deseruierint, curet Bibliothecarius in eodem, à quo fuerant sublati, loco reponendos, nec extra Bibliothecam sinat efferri sine licentia Superioris in scriptis obtenta; extra Collegium verò non nisi etià de Superioris consensu cum voto duorum ex Senioribus.

3. Quod si aliò commigrandum sit ei, qui ex Bibliotheca libros acceperat, det operam Bibliothecarius; vt is ante discessum eosdem restituat.

4. Describet in libro, quem asseruabit in Bibliotheca, libros singulos, qui in Patrum, aut Clericorum vsu à Superiore concessi fuerint, annum item, mensem, & diem, quibus ex Bibliotheca exportati; ipsè redditus, quod fuerat scriptum, deleatur.

5. Nemo Bibliothecæ clauis nisi Bibliothecarius, & Superior retineat. Alij omnes (nisi ex causa dispensare cum aliquo voluerit Superior) à Bibliothecario in Bibliothecam admittentur, eiusque fores obseratæ semper erunt.

6. Libris singulis suos titulos exterius inscribet, vt faciliùs cognoscantur, cauebitque, ne iidem puluere, aut tincis corrodamur, ne complicentur eorum folia, vel dilacerentur, ne atramento, vel alijs maculis conspurcentur.

7. In verrenda Bibliotheca diligentia vtetur maxima, ne puluis eleuetur, librisque adherescat. Eandem Bibliothecam ita digeret, & disponet, vt illam aduentibus religiosus uisitor eluceat.

8. In virtute autem sanctæ obedientiæ precipimus, & inhibemus, ne librum, seu libros & manuscripta, etiam proprio vsui concessa, quisquam alienare audeat, vel, si iam destinata fuerint, ab uno in alium ex nostris locis transferre sine Præpositi Generalis, uel Prouincialis, uel Capituli Collegialis consensu scriptis expresso.

9. Vbi contigerit aliquem ex Nostris supremum diem claudere, uideat Superior, num post se reliquerit scripta, uel elucubrations, siue politioris literaturæ, siue scientiarum, uel etiam concionum, quæ si profutura intelligat posteritati, ea in publicam Bibliothecam inferet.

De Ianitore, & alijs Ministris.

C A P. V.

CUm Ianitoris officium in bene constituta domo tanti sit, vt ab illo maxima familiæ commoda iuxta, ac incommoda pendeant, idcirco, qui huiusmodi munus iussu Superioris suscepit, laicus erit professus, non nouitius, & vir ætate prouectus, comis, suavis, moribus, pietate, grauitate conspicuus.

2. Meminerit se custodem, & vigilem domus agere: aget autem, si sedulò, ac assiduè ianuxæ assidebit, vt pulsantibus citius ianuam aperiat; si literas, & schedulas omnes, quæ ab externis ad Nostros, vel à Nostriis ad externos mittuntur, inscijs omnibus, Præposito, vel Rectori tradet: quod nisi præstiterit, reus erit grauis, atque etiam grauioris culpæ, si sæpius id facere omiserit, vel magnum inde scandalum secutum fuerit.

3. Cum omnibus ita religiosè versabitur, & loquetur, vt ab eo facilè conijciant externi, quàm piè, quàm sanctè reliqui uiuant, qui in interiore claustro resident.

4. Eleemosynas, & munera quæcunque, & cuiunque mittentur, statim deferet ad Superiorem, aut eo iubente omnium vsui, ac victui asseruabit: admonebit mox illum, ad quem missa fuerint, vt gratias agere possit benefactoribus, & pro ipsis orare: eadem etiam in libello scribet, vt qualibet sexta feria legi possint ad mensam.

5. Cum mulieribus, quæ ad ianuam accesserint, longos sermones ne habeat; nihil quouis pretextu det, aut commodet alicui: nihil ad proprium vsu donò, aut etiam titulo eleemosynæ accipiat, inscio Superiore. Iocis, chachinnis, irreligiosis sermonibus, aulicis verbis omnino abstineat.

6. Cum pauperibus, qui ianuam frequentant, aget ex Superioris præscripto.

7. Clauces intra seram ianuxæ, aut ianuam apertam nunquã relinquet. Si Ianitorem occupatum esse aliquando contigerit, tunc clauces non ad Ianitoris, sed ad Superioris arbitrium alteri erunt assignandæ.

8. Pro-

8. Prope ianuam vasculum cum aqua benedicta, & pia aliqua imagine extet, vt egredientes eadem aqua seipfos aspergant, & muniant contra tentationes omnes.

9. Qui confessionis gratia Domos nostras adierint, eos ad loca pro confessionibus sæcularium hominum audiendis designata comitabitur Ianitor, & omnino prohibebit, ne ad confessionarium cubicula ascendant.

10. In nostris claustris pila, siue alio ludo ludere externis nunquam permittet.

11. Nomina omnium, qui domi commorantur, in tabella prope ostium Collegij descripta sint, & Ianitor obuertat asserculos, in quibus nomina egredientium fuerint adscripta: aut alia quapiam ratione obseruet, vt sciat, qui domi redeant, qui foras exierint.

12. Cum Parochum, siue alium ex Patribus domo egressis externus aliquis quæserit, Ianitor statim scribet nomen, & cognomen quærentis, mox Superiori significabit omnia, & cum illius obedientia reuertentem Sacerdotem admonebit.

13. Nocturno tempore ianuam non aperiet, nisi eum probe noyerit, qui pulsauerit, & causam didicerit, ob quam ad pulsandum ea hora aduenerit.

14. Quod ad reliquos Ministros attinet, debent ij cum humilitate in ea uocatione persistere, & proficere, in qua uocati sunt à Domino: orationi mentali, & spiritualibus exercitijs assidui esse: quotidie Missæ sacrificio interesse, spiritualique refectione spiritum recreare, & communire contra hostes quoscunque; Superiorum iussa taciti, sed quam poterunt accuratissimè, obseruare; Sacerdotes summo honore venerari, & alloqui; delectari silentio, ac modesta, & submissa uoce colloqui; iurgia, atque contentiones omnes studiosè declinare; extra communem mensam nihil cibi, aut potus sine licentia sumere; mutua beneuolentia se ipsos in Domino complecti; in suis ministerijs charitatem cum diligentia, humilitatem cum sollicitudine coniungere, existimantes se non hominibus, sed Angelis, imò ipsi Deo seruire.

15. Dabunt etiam operam, vt mundities maxima in rebus omnibus quamuis minimis eluceat, vt accuratissimi sint in re familiari custodienda, ita vt nihil dissipetur, nihil disperdatur: ligna, oleum, & huiusmodi res aliæ non insumentur, nisi quantum necessitas exiger: & assidue secum reputent, pauperes se esse,

esse, & pauperibus ministrare, neque aliam suis laboribus de-
beri mercedem, quam caelestem, & aeternam.

De admittendis ad nostrum habitum.

C A P. VI.

CAutè omnino, & seria tum disquisitione, tum de-
liberatione hac in re procedendum est, ne exter-
norum, licet illustrium virorum, rogatu admit-
tantur, qui minimè diuino spirita vocati videntur,
& ad studia literarum minimè apti, stupidi, inertes sint, à
quibus nihil laudis, nihil fructus sperari possit; plurimum ve-
rò dedecoris, detrimenti temporis laxitatis, & perturbationis
meritò timeri.

2. Vbi igitur nostræ Religionis habitum aliquis efflagita-
uerit, Superior probato prius per id temporis spatium, quod
sibi videbitur, illius spiritu, & in vocatione perseverantia,
Præposito Generali significabit, qui Superiori eidem, & duo-
bus, vel alteri saltem ex Sacerdotibus ibidem degentibus, non
consanguineis, nec affinis admitti cupientis, mandabit, vt
illum examinent, & diligentissimè, sed prudenter, inquirent,
quæ sit eius conditio, quæ patria, qui parentes, quæ corporis
habitus, quæ ætas, qui mores, quæ amicitie, quæ dotes, quæ
doctrina, quæ indoles, quo spiritu ad nostram hoc institutum
amplectendum moueatur, à quo tempore vocari se senserit,
quem sibi finem proposuerit, an leuitate, vel aliquò humano
affectu, aut inordinato animi motu ducatur, an aliquid in ipso
desideretur, quod in ijs requiratur, qui nostro vestiendi sunt
habitu: & suis singuli rescribent literis, quid cognouerint, quid
de illo sentiant, idque summa fide, atque etiam iurati afferma-
bunt. Tum Præpositus Generalis matura, ac diligenti confi-
deratione expendet singulorum literas, & quæcunque ad se re-
scripta fuerint, ac, si in Domino expedire iudicauerit, vt rei-
ciatur, carabit, magna cum dexteritate, & suauitate ad faci-
endum; sin vt admittatur, iubebit, vt idem Superior suo Colle-
giali Capitulo (si tamen hac potitur facultate) illum reco-
gnoscendum, & admittendum proponat, quod fiet cum maio-
ri suffragiorum parte, testis prius à Cancellario, examinatis-
que

que testimonialibus literis, qua de vita, moribus, & ætate admittendi fidem adstruant. Quod si hæc illi Capitulo defuit potestas, ad aliud vicinius in eadem Prouincia mitteretur, cui eiusmodi sit impetrata facultas, isque secum deferret Præpositi Generalis literas, sine cuius expressa licentia neminem ad Religionem nostram in Italia admitti posse, præsentis constitutione cautum sit.

3. Si verò ob nimiam loci distantiam non possit admittendus Collegium aliquod ex nostris adire, satis eo casu fuerit testimoniales literas à Præposito Generali prius v. l. s. & approbatas ad Superiorem Collegij, à quo recipiendus erit Nutritius, mittere, illisque in Capitulo lectis, examinatis, & comprobatis, etiam absens proponi poterit, & admitti.

4. Recipiendi nullo sint ære alieno grauari, aut ratiocinijs reddendis obnoxij, non serui, nec matrimonio contracti, non diffamatis geniti parentibus, nullo crimine in sæculo scædati, non corporis vitio maculosi, aut deformes, non minores annis quindecim, nec maiores quadraginta, * nisi cum illis Pater Generalis dispensauerit; natalium defectus non patiantur; quod si quis hoc vltimo impedimento laborare dignoscatur, à Capitulo Generali tantummodo recipiatur, vel à Definitorio extra Capituli Generalis tempus, cum duabus tantum ipsius Definitorij partibus: tandem eas habeat conditiones, quæ à Pontificijs decretis, & nostris Constitutionibus præscribuntur.

5. Qui alterius Religionis habitum, etiam per minimum tempus, cum probatione detulerit, aut quætuor annos quinquaginta excesserint, à Capitulo Generali solummodo admitti poterunt. Qui verò vt hospites in alieno Religiosorum cætu fuerint, vel quadraginta annis maiores sunt vsque ad quinquagesimum, cum sola Præpositi Generalis licentia.

6. Illud etiam diligentissime videndum est, an recipiendi, parentes habeant re familiari ita destitutos, vt probabilis sit suspicio, post filiorum professionem ipsos fore Congregationi nostræ molestos ad sui sustentationem, & ad inopiam subleuandam; & nunquam Patres nostri aliquem admittent, cuius parentes, sorores, aut neptes ea premantur egestate, vt à nobis postmodum sint alendi; neque vlla omnino parentum renuntiatio, aut ab ijs, vel à quocunque alio præstita subscipio

so sufficere iudicetur, sed cautiùs agendo tales nec proponantur, nec propofiti recipiantur.

7. Attestationes habeat idoneas Notarij manu confcriptas cum legalitate, quicumque vult nostro habitu veftiri, quæ diligenter afferentur in Archiuo loci, vbi recipietur, & receptionis in libro Actorum Capituli Collegialis memoria confignetur.

8. Qui recipiendi erunt, priusquam habitu nostro veftiantur, certiores fiant de iuramentis à fe emittendis ante profefionem, vt plenius de his suo tempore deliberare poffint, vel confilium mutare ante fufceptionem habitus.

9. Ad Nouitiorum receptionem Collegia defignentur à Capitulo Generali, & defignata publicentur à Cancellario ftatim post perfonarum deputationes, neque aliud à defignatis hanc fibi facultatem vfurpare audeat, neque Prepofitus Generalis impertiri alijs Collegijs, vel Domibus poffit, fub pœna arbitrio Definitorij irroganda.

App. m. 27 10. *Adolescentes optima indolis, minores quindecim annis, recipi poffint ad habitum de licentia Prapofiti Generalis, non tamen datur eis probationis cingulum: interim verò cum novitijs verfabuntur.*

11. Antequam quis ad probationem recipiatur, per mensem, vel faltem quindecim dies in habitu fœculari, fed modo nobifcum viuat. Signum probationis erit cingulum coriaceum.

De Nouitiorum institutione.

C A P. VII.

Nouitiorum in regulari quacunq; Congregatione optima institutio tanti facienda eft, vt, cum ex hac vna conſequentis ætatis omnes laudabiles progrefſiones fere dependeant, in ea etiam magnopere fit inuigilandum, vt præclara quifque iaciat fundamenta probitatis; egregius enim Chrifti miles veteranus euadet, quifquis tyrocinium præclare inierit, & honorifice prodibit in capum, qui egregie fe exercuerit in religioſa probationis palæſtra. Quare in id vnum incumbunt primùm Patres,

tres, quod ad Nouitiorum informationem optimè inuendam pertinet, vt illis instituendis eum præficient virum, & magistrum, qui spectabili sit virtute, probitate, pietate, insignis morum grauitate, quæ tamen non fastosum animum suboleat, sed Christianæ disciplinæ redoleat sanctitatem, qui seueritatem coni, & facili norit familiaritate condire; qui prudentia præsertim polleat; qui non obscura dederit probitatis argumenta, & exempla, in quinto saltem supra trigessimum suæ ætatis anno sit constitutus: magni enim est momenti, à quo quisque doctore hauriat pietatis, & eruditionis documenta.

2. Quamobrem enixè studebunt Patres, aliquem ex Vocabulis, qui in Comitij generalibus suffragium ferunt, eligere, qui tantam prouinciam obeat, & ijs demum sit cumulata virtutibus ornatus, quas officij impositi dignitas postulat.

3. Hic eò cum primis animum, viresque intendet, vt præscripta Nouitijs instituta seruentur, eorumque obseruantiam exactè adeo suis à Nouitijs exiget, vt minutissima quæque, & quæ leuissima existimantur, magni ponderis esse ducat, violasse; vt non minus à leuibus erroribus abstinere alluestant, quàm à grauibus. Atque eo in munere persurgendo amplam auctoritatem habebit, nullique præterquam Præposito, aut Rectori, & Superioribus maioribus subiacet, & nemini in Nouitiorum institutione, ac regimine, iisdem Superioribus exceptis, quouis colore, seingere liceat.

4. Nouitiorum Magistro socius assignetur, qui Sacerdos sit, & sanctitatis exemplo præfulgeat. Hic psallendi, & canendi rationem ex nostro ritu Nouitios instruet, chorum frequentabit, illis assistet, tunc præsertim cum à prandio, vel à cœna recreantur, vel domo exeunt, & quoties impeditum esse Magistrum contigerit. Laicos Nouitios in obseruatione nostrarum Constitutionum, in rebus spiritualibus, & in ministerijs domesticis, ad quæ singuli deputati fuerint, instruet. Omnia loca domus circumspiciet, & vt munda sint, & vt omnia suo tempore peragantur, diligenter curabit.

5. Tertius etiam Sacerdos adiungi poterit, qui Procuratoris officium subeat, & non minùs virtutum exemplo, quàm in negotijs agendis dexteritate, ac diligentia præset. Huic litium, reddituum, alimentorum, quæ à Nouitijs soluuntur, & ex-

& expensarum, quæ pro iisdem sunt, omnium indumentorum, quæ detulerint, cura à Superiore demandabitur. Tandem discet, & Nouitijs capillos tondere, vestes consuendo resarcire, vt eorum necessitatibus pia charitate consulat.

6. Ipsi autem Magistro soli Nouitiorum confessiones audiendi cura committatur: liceat tamen Superiori etiam locali, si ita expedire iudicauerit, vel per seipsum, vel per alium ab eo deputatum, semel, aut bis in anno eorundem Nouiti-
orum confessiones audire.

7. Epistolas singulorum, vel, quas Nouitij ad propinquos exarabunt, vel, quæ ad Nouitios perferentur, prius legat, quas, vt expedire cognouerit, aut mittet, aut legendas Nouitio concedet, aut conscribet.

8. Cauebit, ne Nouitius quompiam alloquatur ex secularibus, nisi se coram, aut socio suo Promagistro; nullum, ni prius facultatem ab se impetrarit, à quocunque recipiat vel leue munusculum.

9. Interdicit prorsus cum professis consuetudinem omnem, & collocationem.

10. Inuigilabit identidem, vt mentali orationi vacent, eiusdemque probe desiderium imbuant, & scientiam illo spiritali exercitio mentem cum Deo, sacro quodam coniugio, vniendi apprime calleant.

11. Progyrnasmata præscribet salubria carnis edomandæ per mortificationes voluntarias, ieiunia, cilicia, disciplina, & alia huiusmodi, quæ discreta charitas pro singulorum indigentia suaserit. Quid ad conscientia puritatem, & ad animi candorem conferendum valeat, edocebit. Quam saepe sit illius discussio faciendæ, quantum sit momenti positum in Sacramentorum frequentia ad fouendam, & augendam pietatem. Efficiet, vt quotidie Missæ sacrificio intersint.

12. Omnem nauabit operam, vt à Nouitiis animis superbiam, inconstantiam, fastum, ambitionem, arrogantiam radicitus euellat; hæc enim vitia, si Religiosum occupent, monstrum creant, lupum scilicet sub ouina pelle, qui Religionis viscera feruorem nempe, & zelum disciplinae depascitur; quamobrem per humilitatis exercitia, tum circa abiectiora ministeria, tum circa culpas dicendas ad sui contemptum, & earum rerum, quas seculum iactat, despectum, inducere, & inflammare coabitur.

13. Ad

13. Ad obedientiam, qua, uti D. Augustinus ait, *maior quodammodo est, custosque virtutum omnium*, sic eisdem animabit, ut felicissimam existiment sortem obedientis, infelicissimam inobedientis, ac proinde certatim contendant in huius consecutione, & executione virtutis, nec in ea quisquam se superari patiatur ab alio.

14. Eriget illos saepe ad interiores animi contrabationes, tentationes, affectus, propensiones sibi aperiendas, & quibus tentationibus quatiantur, identidem explorabit.

15. Diligenter obseruabit, quem in virtutibus progressum, ijdem fecerint, quem ex oratione, aut ex mortificationibus fructum retulerint, quam speciem ingerant futuræ probitatis, & doctrinæ, atque de vniuscuiusque progressu, moribus, ingenio Præpositum Generalem singulis mensibus per literas edocebit.

16. Meminerit sui præsertim muneris esse spiritus interniculturam summo studio exercere, quam, ne vnquam negligat, monemus, & hortamur in Domino, cui commissi huius gregis in nouissimo die reddenda est ratio; omnem ideo mouebit lapidem, ut pietatem, modestiam, verecundum animum induant, & maximum in institutum, quod amplexi sunt, amorem, imò & ardorem.

17. Curabit, ut externam munditiam, quasi testem interioris nitoris, præferant, paupertatem ament, non sordes, exquisitiore vestium compositione, quæ signum vanitatis est, non delectentur, sed habitus, vultus, verba, inuicem, externæ denique omnia, mores graues, & religiosos exprimant.

18. Statis interdiu horis Ecclesiasticis cæremonijs exercebuntur, ut, quæ ad sacrum Ecclesiæ cultum pertinent, non ignorent, præsertim Ecclesiasticum cantum condiscant.

19. Prouectiores ætate Nouitij qui erunt, ijdem studebunt, ut obedientia, & humilitate sint probatiores.

20. Cauetur quàm diligentissime, ne soli vnquam reliquantur, iugiter illis vel Magister, vel Socius assistet.

21. Inter probationis tempus nulli venia concedatur, vs ad epulum, vel affinium, vel parentum se conferat.

22. Vestitus erit vulgaris, qui paupertatem præferat. Atque illud etiam Nouitiorum Magister industriose præstabit,

vt abnegandæ voluntatis propriæ, occasiones crebro suppeditet, quo faciliè flectant mentem ad obsequendum Superioris voluntati .

23. Iam verò, quemadmodum in admittendis ad probationem adolescentibus caute, & prudenter agendum est, ita, si qui minùs ad onus ferendum Religionis idonei videbuntur, nullumque specimen præferant, aut constantiæ, aut bonæ indolis, rectè illorum animis exploratis, reiiciendi faciliè erunt de consensu Præpositi Generalis, qua in re nulla erit habenda ratio humanæ personæ, sed solus Dei honor, & Congregationis utilitas perpendenda .

24. Corporalibus exercitijs interdum ad relaxandum animum, ad fouendam corporis sanitatem vacabunt; eaque ad remittendas curas solatia concedat Magister Nouitijs, quæ non ita iocularia sint, vt leges honestatis, aut regularis disciplinæ prætergrediantur, sed &, quæ remittendo animum, eundem salubriter iuuent, & experimentum faciant, qualis quisque sit indolis, ac ingenij; in quibus faciliè erit Magistro intimius explorare naturæ propensionem, & corporis complexionem, quam vt enitatur quibuscunque artibus perscrutari, admonitum volumus .

25. Eos, cum opus erit, quâ lenibus, quâ seueris obiurgationibus corripiet; vt in officio vnunquenque suo contineat; cum offenderint, pro delicti grauitate puniat; in Refectorio tamen, vel publicè, dum Nouitius se accusabit, Superioris sit poenarum delicti inferre .

26. In correctionibus, & in emendandis Nouitiorum erratis paternam grauitatem, compassionem, atque dulcedinem, sed viuidam, efficacemque demonstrat . Asperum se, iratum, aut perturbatum nunquam ostendat, ne diffidentia illorum pectus inuadat, ac proinde, vel conscientiam ipsi non reddant, vel non integre, & sincerè, quæ res & progressiones impedit in virtute, & ingentia damna parit in subdito diffidente .

27. In singulis Prouincijs vel plura erunt destinanda probationis loca, (vel saltem vnus) à professorum conclauibus, seu domibus omnino seiunctis, solitaria, quæ hospitem commitantium frequentia non perturbentur, in quibus solum religiosum tyrocinium probe, & nauiter instituat, & ea præsertim seligentur, quæ salubritate cæli, aerisque temperie, & amoc-

antennitate maximè commendentur. *Laicis tamen quodlibet Collegium pro domo probationis concedatur.* *

App.
n. 28.

28. Singulis etiam Nouitijs singulæ ad dormiendum cellulæ assignentur. Præter Ecclesiam, in quam ad recitandas diurnas, & nocturnas preces statis horis Nouitij conuenient, Oratorium sit intra illorum claustrum ad reliqua spiritua- lia exercitia peragenda, &, si fieri commodè poterit, etiam hortus ad honestam recreationem à secularium prospectu re- motus.

29. Illud præterea cauendum volumus, ne cuiquam No- uitio, quo tempore tyrocinium Religionis ponit, Domo pro- bationis egrediendi, apud seculares pernoctandi, seu con- uiuendi facultas concedatur, nisi graue id exposulet infir- mitatis periculum; neque de loco in alium dimoueatur, nisi Præpositus Generalis graui oborta occasione secus decre- uerit.

De Nouitijs ad professionem admittendis.

C A P. VIII.

VBi primùm annum probationis integrum ex- pleuerint Nouitij; Rectoris, seu Præpositi partes erunt illos accersere, propositi sui com- monere, ac planè interrogare, an in cœ- pto vitæ instituto persistere velint, & nostram religiosæ vitæ rationem constanter sequi. Quòd si eorundem animo firmè inhæserit nobiscum Christo militare, & supplices id publicè postulauerint, Patri Generali significabitur, de cuius licentia Capitulo Collegiali proponet, & singulorum vocalium secretis suffragijs, vno saltem supra medietatem suffragantium numero excedente, aut admittentur, aut reijcientur; quod cum præstiterit, eundem Præpositum Generalem admonebit, qui Superiorem loci illius, vel quempiam alium pro admissis specialiter delegabit, ut Vicarij munere perfungens, Nouitios ad professionem re- cipiat.

2. Antequam solemniter nuncupet Deo vota Nouitius, co-⁴¹-
ram Superiore, & Notario constitutus iurare teneatur se nul-^{n. 28}-

K lum

lum corporis vitium, aut prauam valetudinem, natiuumque morbum celasse, aut celare, ex quo ad Constitutiones nostræ Congregationis seruandas impotens reddi, vel notabiliter impediri, seu ad id disponi possit; nec non alterius Religionis habitum sub obedientia, etiam sine probatione, nunquam se induisse. Quod si dolose in alterutro peierauerit, erit quidem, quoad se, nuncupatis votis seruandis, & ad seruandum Congregationi secundum eius regulas, & Constitutiones obstrictus; quod autem ad nos spectat, in hoc casu aperte protestamur, consensum minime prestare, sed per iurio detecto, Pater Generalis vnâ cum Assistentibus libere possit, vel ipsum habitu exutum à Congregatione eiectione, liberum eundem à votorum emissionem declarando; vel re accuratè perspecta, ac diligenter examinata, si alias expedire videbitur, consensum adhibendo, in professorum numero illum referre; quo casu in pœnam is in sedendo Inco, & professionis tempore perinde se geret, at si tunc solemnia vota emisisset. De quibus omnibus, & singulis Nouitius in ipso actu emittendæ professionis, dilucidè, etiam vernacula lingua, si opus fuerit, à Superiore moneatur; & ipse Nouitius vnico contextu ea bene intellexisse, acceptare, & expressè ad illa se obligare asserat, conceptis, vt supra, verbis iurando. Quæ omnia Notarius distinctè in actâ referat. Hæc autem eiection, aut noua receptio intra quatuor menses, à die detecti impedimenti omnino executioni demandatur.

3. Præterea quicumque Nouitius scripto contestetur, & palam confirmet, se nostræ Congregationis varia instituta, viuendi rationem, obseruantias, & Constitutiones didicisse, sed illam præcipuè, qua Clerici ad horas diuinas recitandas statim post professionem præcepto obedientiæ, & pœna peccati leuialis obligantur; & aliam, qua post susceptum Subdiaconatus Ordinem, vel, si Sacerdotio, aut Ordine sacro iam ante votorum nuncupationem fuerint insigniti, triennium integrum ab emissâ professione vtroque suffragio, actiuo scilicet, & passiuo priuantur; totum integrum probationis annum expleuisse, non interruptum, sub Nouitiorum Magistro à Patribus sibi constituto: se spontè, libere, non villo adactum metu, nec aliqua vi coactum; necessitate nulla compulsum, solemnibus votis obstringere: cetero etiam nosse, ac scire

in

in idonea, & apta aetate à Sacro Concilio Tridentino præscripta ad solemnia Religionis emittenda vota se esse constitutum

4. Formula verò nuncupandorum votorum ex præscripto Ritualis nostri Clericis Latina sit; Laicis, vernaculo sermone; quod erit veluti symbolum, & tessera, qua duo status illi Clericalis, & Laicalis internoscantur.

5. Norint autem Laici nostri sibi prorsus esse interdictam ad Clericalem habitum, ad primam tonsuram, & Ordines promotionem; quam Constitutionem ne violent, Capitulum Generale in virtute Spiritus sancti, sanctæque obedientiæ obmunit, ac mandat: cui præcepto, & Constitutioni si quis Laicorum quovis prætextu minime obtemperaverit, pœnæ excommunicationis lætæ sententiæ reus subiaceat, & in carcerem detrudatur vsque ad proximum Definitorium, in quo severo iudicio causæ illius disquisitio ineatur; & plectatur, ad pristinumque statum remeet, interclusum ad altiorem Ordinem aditum, spemque omnem ademptam sciat. Proinde Laici ante votorum nuncupationem, sibi probè compertam esse hanc Constitutionem contestentur.

6. Non prius verò Laici suæ probationis annum inibunt, quàm duorum, vel trium, aut etiam plurium annorum spatio Præpositi Generalis arbitrio, eorum indolem, ingenium perspicuis argumentis in Religione Patres experiantur, neque ad professionem admittantur, nisi vigesimum primum ætatis annum compleverint.

7. Singula Collegia, & Domus nostræ librum habeant, in quo manu propria, qui solemnia vota nuncuparit, formulam votorum nuncupatorum exscribet, subscriptis testibus iuxta Ritualis nostri præscriptum obsignatam, qui liber in Archiivo fideliter custodiatur.

8. Nuncupatis votis Clerici quinquennij spatio, ad arbitrium Præpositi Generalis, in uno ex præscribendis ab eodem Collegio commorabuntur, quibus Sacerdos aliquis morum integritate, doctrinaque excellens præficiatur, qui nuper professos secundi professorij loco, bonis imbuat moribus, in pietate confirmet, spiritualibus exercitationibus detineat, ut interim disciplinis, bonisque artibus pariter, ac pietate excolantur. Naviter uerò, & impigre Sacerdos Præfectus eorum spiritualibus commodis inuigilabit, prospicietque singula

diligenter, quæ ad optimam adolescentum informationem, eosque ad severam disciplinam promouendos spectant, dabitque cum primis operam, ut leges, quæ pro secundi nouitatus, aut professorij Nouitijs peculiari libro sancitæ sunt, exactè obseruentur.

De Promouendis ad Ordines.

C A P. IX.

SI qua in re diligenter nobis prouidendum est, ne aliquis error committatur, ea potissimum esse debet, in qua de cultu diuino agitur, ut quàm maximè illi uelimus esse consultum. Quamobrem nullus ex Nostis, qui clericali habitu Deo est mancipatus, minoribus, aut maioribus Ordinibus initiandus promouebitur, nisi præscriptas à Concilio Tridentino conditiones omnes habeat.

2. Stata ab eodem Concilio tempora inter Ordines seruentur, nisi alioquin grauis immineat necessitas. Non euagabitur quisquam, aut aliò se conferet, ut Ordinibus initietur, sed in ea Diocesi; ubi pro tempore degit à Patribus destinatus, iuxta Clementis Octaui præscriptum promouebitur.

3. Caueat Superior quilibet, ne Sacros Ordines quempiam, ni priùs à Præposito Generali, vel Prouinciali impetrit facultatem, promouendum curet, quam ubi obtinuerit, Capitulo Collegiali proponet Sacro Ordine initiandum, nec nisi à maiori suffragantium parte admissus censeatur.

4. Promouendum verò ad Ordines antequam Capitulo Collegiali proponat Rector, seu Præpositus Collegij, examinandum à duobus, aut tribus ex doctioribus Patribus curabit, & an sit idoneus, accuratè explorabit.

5. Superiores, si qui fortè ausi fuerint ex Laicis quempiam Clericalem ad habitum, vel ad primam tonsuram, seu Ordines euahere, pœnæ priuationis uocis actiue, & passiuæ, ac alijs grauioribus pœnis arbitrio Præpositi Generalis, vel Definitorij subiaceant.

*De ratione studendi, ad studia admittendis,
& Præceptoribus.*

C A P. X.

CUm ex duobus quasi fontibus pietatis, & eruditionis religiosi viri omnis felicitas petenda sit, Congregationis verò ornamentum quodcumque, laudabiles progressiones, hæc duo firmissima præsidia solùm respiciant, Præpositi cum primis Generalis partes erunt, & Visitatorum, studiorum rationibus omni sollicitudine prospicere. In hoc igitur sedulò incumbunt, ut nostros Adolescentes ad studia promoueat, eosque disciplinis, & bonis artibus erudiendos curent, qui præstanti sunt ingenio, quique præclaram spem iniecerint, non leues esse in scientijs progressus facturos.

2. Id verò præcipuè spectabunt Patres, ut, qui disciplinis addicuntur, non in animi elationem, & fastum priuatum, sed in obsequium Dei, Congregationisque ornamentum, & utilitatem doctrinam sint deriuaturi.

3. Certa quadam, utili & accommodata methodo in disciplinis, & scientijs profitendis vtentur Præceptores nostri; & Adolescentes: Nisi priùs optima in minoribus fundamenta iecerint, & integrum biennium Rhetoricæ studuerint, ad altiores, & seueriores disciplinas aditum sciant omnem ipsis esse occlusum; qua in re Præpositi Generalis, & Visitatorum conscientias oneramus.

4. Præpositus igitur Generalis, & Visitatores tempore Visitacionis de cuiuscunque in studijs profectu diligentissimè inquirent, examen instituent se coram, & adhibitis Præceptoribus periculum facient singulorum, segnes, ac desidèes grauius coarguent, & plectent, tardos verò, ac stolidos, qui minus idonei deprehendentur, à studijs remouebunt, alijsque muneribus, & exercitijs dedicabunt.

5. Superiores singuli, apud quos Adolescentes nostri studijs operam nauabunt, nihil intermittent, quod ad excitandos illorum animos, ad studia capessenda, & acrioribus stimulis vrgendos opportunum videbunt, quà hortationibus

impellendo quâ obiurgationibus, quâ præmijs . *Necessaria*, vt promptiori, & alacriori animo studijs vacent, & incitatori desiderio rapiantur, suppeditabunt . Exemptiones verò, quæ studentibus concedendæ erunt, Præpositus Generalis, vel Definitorium decernet.

6. Nemo impressa Theoremata publicè disputanda proponat, nisi facultatem ineundi literarij certaminis à Præposito Generali impetrauerit; qua impetrata nulli ea nuncupabit . Vnico folio contenta, siue typis cudantur, siue exscribantur, disputanda proponet, non alio præfixo stemmate, quàm, quod nostra Congregatio præfert.

7. Præceptores illi ad informandos tam Nostros, quàm externos adolescentes deligentur, qui sint vitæ integritate spectabiles, moribus graues, & pij; doctrina verò, & ea, quam profecturi sunt, disciplina, apprime eruditi.

8. Hi verò ab his oneribus, & communibus munijs obsequiis erunt exempti, à quibus illos eximere æquum, honestumque Præpositus Generalis, vel Definitorium, vel Generalium Comitiorum Patres esse iudicauerint . Mensa semper in loco communi vtentur, nec quidquam hac in re sibi Superioris localis auctoritas vindicabit . Vesperis, & Completorio, si statim post Vesperas recitetur, diebus festiuis in Choro; quotidie verò orationi mentali, vt cap. de Oratione mentali dictum est, intererunt, eamque inibunt docendi methodum, quam Patres, pro recta scholarum administratione primato libro præscribent.

9. Ex illis autem, & ex scholasticis accerfere Præpositus Generalis poterit, quos volet, ad Comitiam, vt publicè conclusiones sustineant, vel conciones habeant .

10. Cæterùm Nostri liberalibus disciplinis, sacris præsertim literis, & Canonibus excolantur, atque, vt Deo Optimo Maximo, & Sanctæ Ecclesiæ suam operam præstare aliquando possint, Hebraica lingua, Chaldaea, Arabica, Græca, Illyrica erudiantur .

11. Prohibemus autem, ac profus cuiuscunque interdiciamus, ne librum vllum cuiuscunque argumenti imprimendum curet, vel edat, antequam a Præposito Generali, aut à Provinciali extra Italiam facultatem obtinuerit, qui eos libros duobus ex nostris Patribus Theologis antequam imprimantur, legendos, & diligenter examinandos committent, ho-

rurum.

rumque partes erunt, non solum accuratè perpendere, an aliquis error irrepserit, sed etiam an digni sint, qui lucem aspiciant eruditorum, seruatò tamen decreto super hoc edito à Sanctissimo D.N. Papa Urbano VIII. sub die xvij. Septembris MDCXXV.

12. Quòd si non concessa facultate à Præposito Generali, vel Prouinciali typis cudendum aliquod opus cuiuscunque argumenti quis dederit, vel ediderit, vel edi procurauerit, is statim à Præposito Generali, aut Prouinciali quocunque deturbetur dignitatis gradu, omni suffragio tam actiuo, quam passiuo priuetur, quousque Comitiorum Generalium Patres, ad quos solum spectabit ab hac pœna liberare huiusmodi priuatum, in pristinam dignitatem restituere volent; interim vltimus inter professos vbique erit.

13. Clericis, qui in nostris Collegijs operam studijs nauabunt, supra vnam vicem in hebdomada à matutinis horis vacandi in Choro recitandis, alteram etiam vicem huiusmodi immunitatis concessam volumus, hac tamen conditione, vt priùs se in Choro ante Præpositum Collegij, vel Superiorem sistant, & petita benedictione, antequam matutinae horæ recitari incipiant, in cellam ad vacandum studijs se recipiant.

14. Et, si quis ex nostris Adolescentibus, quibus summum otium literarum conceditur, vt disciplinis incumbant, segnè studia tractauerit, vel laboris impatiens, vel contumacior, aut petulantior, illi obedientia detrahet se submittere, cui secundi nouitiatus, seu professorij Clericos volumus esse subiectos, proinde parum & in spiritu, & in literis, & in peritia linguarum profecerit; is postquam semel, & iterum, atque etiam tertio correptus, & castigatus fuerit, à studijs amoueat, ac tanto beneficio priuetur. Hunc verò volumus ad Sacros Ordines, vel Sacerdotium sine Definitorij consensu promoueri, & omnino mandamus, ne vllum in Congregatione nostra dignitatis gradum obtineat, nisi secretis suffragijs Patres in Comitijs generalibus, vt proponi possit, dispensauerint.

15. Secus his, qui nauiter, qui impigre studijs vacauerint, magnosque progressus fecerint, tum in scientijs perdiscendis, tum in linguarum eruditione, declarabunt Patres, quo loco virtutem, atque virtute, & probitate præstantes habeant; hoc

enim promouebunt ad dignitates, præmijs allicient, honoribus afficient, nullaq; prætermittēt virtutis promouēdæ incitamentā.

16. Postquam nostri Scholastici philosophicum cursum, studiumque absoluerint, antequam Theologicum aggrediantur, vt ijs satisfaciamus oneribus, quibus nostra Religio premitur, alijs politiori literatura informandis præficiendi erunt, triennium integrum in inferioribus scholis ad docendum detinendi, iterumque si eo in munere strenuè se gesserint, maioribus studijs addicendi.

De Habitu Clericorum, & Laicorum.

C A P. XI.

1 **N**on minori cura inuigilandum est, vt nostræ Congregationis Patres & Fratres ea vtantur vestium compositione, quæ religiosos viros deceat; vt scilicet nec nimis elegans, & splendidus sit vestium ornatus, neque sordidus, & nimis abiectus vllus nostrum incedat. Erunt itaque omnium externæ uestes nigri semper coloris laneæ, simplices.

2. Clericorum tunica protensor talos feriet, anteriori parte tota usque ad cingulum sit confuta: collare duobus saltem uncinulis ita adstringatur, ne aut collum, aut guttur appareat. Manicæ nullis aut uncinulis, aut globulis constringantur, sed laxiusculæ totę sint confutæ. Pallium eiusdem fere longitudinis, ita tamen ut tribus, uel quatuor digitis decrescens supereminet tunicæ. Palliorum collaria haud supra tres digitos altiora promineant. Zonæ nullo modo sint sericæ, semel tantum circumducantur, & in anteriori parte nectantur. Pilea, quæ nec oblongæ, nec acuminatæ sint formæ, sed ad religiosi viri honestum decorem accommodata, alas non habeant totas limbo subsutas, sed tantum ad dimidietatem producto, qui in interiori pilei parte ad tres digitos uix ascendat, nunquam tamen excedat: nullis eadem funiculis sericis cum lemniscis adornentur, sed simplicij vitta ex filo, quæ globulo depressiore connectatur. Galericali non sint serici. Indusia omni careant & ad collum, & ad manus ornamento, illorumque collaria ad collum supra uestem duos tantum digitos uertantur, ex tela
sim

simplici linea, nec amylo læuigata sint, aut aliàs expolita. Nullus ad manum supra thoracem indusij manicam, multò minus adscitam maniculam obuoluat. Lacernæ domesticæ solùm hiberno tempore deferantur, quæ manicas gerant integre consutas, & religiosæ paupertati, quæ omnem horret vanitatem, prorsus conformes: harum collaria vesti æquentur, & inuertantur: leuiorès æstate nemo deferat. Interiora verò indumenta sub veste siue hiberna, siue æstiuua, nigri sint coloris, aut certè suboscuro, qui parum à nigro recedat, ita vt nullus luxus, aut mollities, aut exquisita elegantia in illis appareat: quòd si thoracem pellitum aliquis gestet, ante pectus, & ad manus nigri coloris limbo subsuto ad quatuor digitos eundem cooperiat. Coriacea colobia omnino interdiciuntur. Fibulatas zonas, aut cingula nemo sub veste gestet. Femoralium forma, & figura sit honesta, simplex, religioso viro conueniens. Tibialia acu intexta cuiusuis generis, aut coloris illa sint, nullus gerat: pellita verò nigri solùm coloris permittantur. Calcei absque auriculis gestentur. A sudariolis lemnisci amoueantur, neque acu per angulos depicta illa sint. Pellicæ vestes exteriores prohibentur omnino, interiores verò valetudinarijs, aut ætate prouectioribus Præpositus Generalis, aut Visitator, vt expedire perspexerit, concedet, hac adiecta conditione, vt & pauci emanent, & ad genua tantum profendantur. Manicæ pellicæ, quæ ad frigus arcedendum è manibus deseruiunt, laneo operimento extrinsecus conuestiantur.

3. Laici paupertatis colendæ, & cæterarum virtutum, humilitatis præsertim, pietatisque acquirendæ religiosa sollicitudine cum Sacerdotibus contendunt. Eorum vestitus erit tunica ad furas solùm deducta, quæ cruris medietatem feriat, & pallium, quod longitudine tunicam non excedat.

4. Galero, vel laneo galericulo vtentur pro domestico capitis cooperimento.

5. Vestes nouas, & quæ communi nomine *zimarra* nuncupantur, hibernoque tempore intra claustra deferuntur, ijs tantùm concedi volumus, qui perfuncti laboribus, vel alia ratione de Congregatione sunt benemeriti: alijs autem si Superiores permiserint, vetustæ esse debent, & singuli manicas induent.

6. Nullus vestes breuiores in itinere ad crura solùm produ-

productas geret, siue ex panno, siue ex lana, aut alia quavis materia. Pannula, quibus in itinere ad pluuias arcendas Nostri utentur, nigri sunt, vel subobscuri coloris, nullis redimiculis, vittisque vlla ex parte ornatæ, sed simplices.

7. Ea demum sit vestitus tam interioris, quam exterioris compositio, vt nihil holosericum, vel subsericum, nihil vanitatis, aut pretiositatis, nihil nimis exculi, & elegantioris ornatus, vel minima qualibet in re appareat, nihil, quod à religiosa simplicitate, & paupertate declinet, vel sæcularium oculos, quos maxime in religiosos viros intentos tenent, etiam leuiter offendat.

8. Caucant prorsus Nostri, ne Chorum ingrediantur, aut in claustris, aliove loco sæcularibus videndos, se exhibeant, nisi decenter amicti, & induiti habitu præscripto.

9. Capillorum, & barbæ eiusmodi rationem Nostri habebunt, vt religiosum decorem, non aliquam animi leuitatem, aut vanitatem præferant: quamobrem pilos æqualiter attonfos gerent, barbam non è malis, nec totam abradent, neque ad mentum breui collectam, sed decenter angulis conformatam, æqualem, nec vltra tres digitos à mento promissam gestabunt.

De Fabricis erigendis.

C A P. XII.

MAGNI momenti nouæ edificiorum erectiones existimandæ sunt, neque sine diligenti, accurataque consulatione à Nostriis vel inchoandæ erunt, vel proseguendæ. Cum primis igitur cauebunt, ne vllum prius opus moliantur, quam à Præposito Generali facultatem obtinuerint Præpositi, vel Rectores, quam ubi impetrarint, maturo etiam consilio, & prudentia opus erit; ideam ædificij graphicè delineatam à perito architecto depromi curabunt primùm, eandem postea peritissimis duobus, vel tribus alijs architectis examinandam proponent, plures consulent, nec absque seniorum Patrum consulatione, & consensu quidquam tentabunt, ne postea cogatur alter ædificium demoliri.

2. Si quid reparandum, instaurandumque erit, quod ruinam minetur, vel vitium faciat, vel in elegantiore forma paruo impendio commutandum videatur, id si viginti quinque aureorum impensam exceſſerit, auctoritate ſollem Praepoſiti Generalis concedendum erit, *vel Provincialis in Galia.*

3. In aedificijs verò erigendis illud ſpectare debebunt Patres, ne vel amplitudine, vel magnificentia, operiſue ſtruſtura, paupertatis, & modestiæ obliuiſcantur; ne vilius ſit in ſecularium domos proſpectus, & ſi qui iam ſunt, omnino obſtruantur. Incurrat in oculos introitum noſtra Collegia, & Domoſ, ante, & intra oſtium ſacra Chriſti crucem deſcendentis effigies aſſabrè, & eleganter diſpecta, vel ſculptura perpoliſe caelata.

4. Noſtris in Domibus clauſura omnino ſeruetur.

De Aegrotantium cura.

C A P. XIII.

SI vnquam Superiores noſtri paternum erga ſubditos affectum declarare debent, & charitatis æſtuantem pectore ardorem, tunc præſertim declarabunt, cum aliqui in morbum inciderint. Magna itaque cura, & proſpicientia curabunt, ne quidquam illis deſit, omnibuſque remedijs ſit cuique aegrotanti probe conſultum.

2. Præſcient aegrotorum famulatio Sacerdotem vnum, & Laicum, qui charitate præcæſis exaſuent, & pia, accurata, & verè fraterna ſolicitudine illorum ſanitati procurandæ ſeculam operam nauent. Medicorum iſti præſcriptum diligenter ſeruabunt, ne leuiter quidem ab illo recedant, & ſi quid ob inopiam Domus noſtræ, aut Collegia ſuppeditare minimè poterunt, ab amicis emendicare, opportuni, inportunique Noſtri non vereantur.

3. Si contigerit plures eodem in loco oppreſſos morbo decumbere, plures conſtituantur infirmarij, ſique neceſſitas vrgebit, ſeculares adhibeantur.

4. In vnaquaque Domo valetudinarium conſtruatur commodum, ſalubriori loco, à ſtrepitu, & domesticorum frequen-

tia,

tia, quam fieri poterit, remotum, in quo ægrotantes, vsque dum conualescant, curentur.

5. Cum periculose aliquis ægrotauerit, solus nunquam esse permittatur, & mutatis vicibus Patres, & Fratres, qui valebunt, ad præscriptum Superioris iugiter illi assistent, minimeque negligent aliquid incommodi, & molestiæ pati, vt probe fratris ægrotantis saluti tam corporis, quam animæ prospiciatur.

6. Animæ verò ad salutem quod attinet, Præpositi, & Rectores neminem ex sua familia ægrotantem à medico sinit inuisi, qui secundam saltem post visitationis vicem sacramentali confessione peccata non expiarit. Inuigilabunt, vt sacræ Eucharistiæ Sacramento, Extremaque Vnctione iuxta medici consilium, suamque pietatem se æger opportunè corroboret. Præterea moribundis plenissime absolutionis beneficium ex concessio nobis priuilegio Superior impertiet, cuius absolutionis impertiendæ rationem in nostro Rituali impressam commodè legere quisque poterit.

7. Scripto infirmarij, vel infirmis assistentes consignabunt singula, quæ facienda præcipient medici, vt horam propinandi pharmaci, syrupi, cœnæ, prandij, & huiusmodi.

8. Singula etiam obseruabunt, quæ ad morbum spectant, vt prognosticos dies medicus probe, & symptomata ægrotantis internoscat: quapropter notabunt diem ægrotationis, horas decrementi, incrementique morbi diligentissime, ne grauis aliquis error infirmarij incuria à medico committatur, magno ægrotantis incommodo, salutisque periculo.

9. Conualescentes nisi bene confirmatis viribus, & medico iubente, lecto surgere non audent; iisdem Superior ex medici præscripto ad valetudinem confirmandam adiumenta omnia suppeditabit.

De Egredientibus domo, atque honesta animi remissione.

C A P. XIV.

INSTAR piscis extra aquas Religiosus est extra claustra; quocirca maxima cura adhibenda est, ne labatur in interitum. Vt ergo religiosum virum suo remotum è conclauis diuina Dominus protectione custodiat, nullum ex Nostri egredi volumus, qui flexo ad terram genu benedictionem humiliter à Superiore non petierit, & obtinuerit, quam similiter petere non omittet, statim ac domum fuerit regressus. Nullum ex Clericis, vel Sacerdotibus domo exire iubemus sine comite, quem suo pro arbitrio Superior assignabit, & eundem recusare, aut permutare quouis pretextu, fas erit nemini.

2. Quilibet se domum vesperi ante signum salutationis Angelice recipiat. Cœnandi licentia nocturno tempore extra claustra nemini vnquam concedatur.

3. Caueant Nostri, ne egressi aliò diuertant, quàm ad eum locum, ad quem eundi facultatem obtinuerint; nisi alioquin post egressum vrgens aliqua occasio se se illis obtulerit, quam deinde, vbi domum fuerint regressi, sincerè manifestabunt Superiori.

4. Prudenter tamè aget Superior, si, quem ad locum egressi se contulerint, quæ negotia tractauerint, cuius in congressum, & colloquium ierint, & his similia, diligenter, sed quàm poterit occultè, inquiret, idque ipsi faciendum esse, præsentis Constitutione statutum sit.

5. Accessus ad quascunque mulierum domos sine expressa licentia Superioris prorsus Nostri interdicitur: peruidebit verò Superior, ne sit in ea concedenda indulgentior, nec eam concedet, nisi personarum, & occasionis maturo consilio accuratè perpenderit rationem, & qui mulierem est alloquuturus, coram comite semper alloquatur.

6. Incumbant Superiores, ne nimis frequenter, & passim vel exeundi alijs facultatem faciant, vel sibi assumant, nec Collegium vnquam sine competenti numero relinquatur ad ipso-

ipforum iudicium, & in fubditorum egressu explorabunt, quò quifque se conferat, ne casus aliquando ferat plures in eodem loco apud eisdem reperiri.

7. Qui domo egrediuntur, per ianuam Collegij, non Ecclesie transeant, sui que egressus ianitorem admoneant identidem, & regressus, vt is compertum habeat, qui domi sint, qui extra profecti.

8. Scandala quæcumque vt à Nostris euitentur, nunquam in istis locis consistant, neque ad ea communi accedant, vbi spectacula publica habentur: hominum conuentus, qui ad circulatorios, & ad hirsiones fieri solent, cauissimè declinent.

9. Tam Sacerdotes, quàm Clerici regulariter extra domum & biretum quadratum, & pileum deferent, illud capite, hoc manu, nisi sol, ventus, frigus, pluuia vrgeant, vt. caput operiendum sit pileo, & biretum manu gestandum.

10. Pallium vtroque humero sustententur, & à parte anteriori decenter, ac religiosè compositum; eius collare non obvolvatur, sed erectum circa collum deferatur ab omnibus; si tinnatur, ne pallium decidat, duplici vitta ex filo hinc inde à collari ad tergum dependente, non serico funiculo, & globulo ad collum reninciatur. Motus corporis, vt Capite de modestia dictum est, neque mollis sit, neque concitatus: oculis ad terram deiectionis Nostris incedant, nec manus agitent incedendo, neque curiose quidquam, quod obuium habuerint, intueantur.

11. Quod ad recreandum animum spectat, cum nihil sit durable, quod æterna requie careat, licebit Superioribus semel in hebdomada domi, vel foris, honestam relaxationem aliquam subditis concedere iuxta cuiusque indigentiam, sed iuniorum recreationibus, maximè cum extra ciuitatem conceduntur, vitæ spiritualis Magister, vel Magistri Socius, aut ex Senioribus quispiam presens semper aderit, qui vigilanti custodia commissum gregem moderando tenebitur, ne disrupto disciplinae freno ad sæculi mores, imò & ad vitia, quod iuuentur facillimum est, præceps ruat.

12. Singulis diebus à prandio & à cœna per horam, vel paulò secus mutuis se colloquijs Nostris recreabunt, quæ tamen sint honesta, seria, & à religioso viro minimè aliena. Illud præcipuè caueant diligentissimè, ne Regum, vel Principum

pum factiones inter colloquendum tueantur, ex quo dissidia, æmulationes, & contentiones, imo & odia oboriri frequentissimè solent, sed vnus corporis membra esse singuli cogitent, vinculo charitatis arctius inuicem copulati, quàm alio quocunque sanguinis, ac patriæ.

13. Ludi, quibus vel nimum temporis insumitur, vel scandalum aliquod creatur, vel sanitas læditur, omnino interdiciuntur.

14. In villis sæcularium pernoctandis non datur passim facultas, adolescentioribus præsertim tam Clericis, quàm Sacerdotibus, quibus assignabitur comes ætate grauis, & moribus honestus: sed & sibi licentiam hanc raro Superior assumet.

15. At verò, vt feriarum autumnalium tempore concedimus tam professoribus literarum, quàm studentibus aliquam requiem, & recreandi animi laxationem, non tamen eandem omnibus. Philosophi, & Theologi à die Natiuitatis Deiparæ studia intermittunt, reliqui ipsa die Sancti Francisci. Quod in alijs quoque studiorum ferijs faciendum præscribimus, vt breuiores semper assignentur Grammaticis, Humanistis, Rhetoricis, quàm Philosophis, aut Theologis.

16. Nemini eo tempore recreationis prætextu per nostræ domicilia licentiosè vagari permittatur: & si quis aliò se conferendi facultatem à Præposito Generali, vel à Visitatore obtinuerit, is ad eum dumtaxat locum pergat, ad quem eundi licentiam impetrarit.

De Viatoribus, & Hospitibus.

C A P. XV.

N VLLVS domicilio sibi ab obedientia designato discedere vnquam attentet, prætextu etiam Præpositum Generalem, vel Visitatorem conueniendi, absque licentia ab ijsdem scriptis obtenta: minùs liceat Superiori cuiunque ex suis subditis quempiam ad Præpositum Generalem, vel Visitatorem mittere, nisi priùs de re, ob quam mittere decreuerit, certiores illos fecerit, & mittendi facultatem impetrarit, graui-

uissima excepta causa, quæ moram non patiatur.

2. Statim atque ad aliquam ex nostris domibus hospes accesserit, Ecclesiam, uel Oratorium ingrediatur, actisque Deo religioso more gratijs, inde rectâ Superiorem, aut eo absente Vice Superiorem adibit, eidem manum reuerenter exoscilabitur, literas, si quas secum deferet, cuicumque illæ dirigantur, fideliter consignabit, causam sui aduentus exponet, nisi à Præposito Generali, vel à Visitatore mitteretur, & patientes suæ obedientiæ literas exhibebit, sine quibus districtè Superioribus inhihemus, ne quempiam ex Nostris admittant, vel retineant.

3. Quotiescunque iter à Nostris ineundum erit, Itinerarium deuotè pronuntiabunt, & si commodè poterunt, Sacrum, vel facient, vel audient.

4. Caueant hospites aduentantes, ne liberiùs, quàm par est, aliorum dicta, & facta referentes nouis rumoribus domum impleant, ne rogantibus, quid alibi fiat, quid Superiores moliantur, quid suspicentur, quid in alijs familijs nouitatis euenierit, enarrent, neue curiosius ipsi de aliorum actionibus inquirent, aut sermonem instituunt. Cum enim oblocutiones huiusmodi omnem soluunt mutuæ charitatis nexum, religiôsæ domus tranquillitatem perturbent, detractionibus, suspicionibus, diffidentia aditum aperiant, reuerentiam, & obseruantiam in Superiores vel imminuant, vel prius adimant, omnino volumus, vt alienorum exploratores, & delatores huiusmodi, si qui reperti fuerint, seuerè puniantur, & si ita expedire Superiori videbitur, ab aliorum consuetudine se iungantur, eorumque nomina ad Definitorium, & ad Capitulum Generale deferantur, ne vllis vnquam in Congregatione dignitatibus præfulgeant, nisi spiritum religionis rursus induisse bene cognoscantur, quem se exuisse, sua ipsorum colloquia, & agendi ratio aperte testabuntur.

5. Contra verò de aliorum virtutibus, de ijs, quæ Congregationis bonum nomen, & exultationem augere possunt, de Superiorum charitate, & prudentia, vt audientibus alijs hospites nostri disserant, & mutuos misceant sermones, laudamus, & in Domino hortamur.

6. Necessaria quæcunque iter suscipientibus, & aliò commigrantibus, viaticum videlicet, & supellex viatoria ad normam paupertatis, & charitatis suppeditentur ab eo Superio-

rio-

riore , à cuius domicilio recedunt , vt omnis proprietatis occasio submoueat .

7. Puluinaria ad equitandum Sacerdotibus solùm conceduntur, præterea memini, siue Clerico, siue Laico, ni fortè valetudinarius , vel conualescens aliò commigret .

8. Conductitia lectica nemo sine Præpositi Generalis licentia iter suscipiat .

9. Arma in itinere nullus deferat præter cultros , qui palmi mensuram non excedant, quos statim deponet, cum suum ad domicilium peruenerit: nam intra claustra deferri omnino prohibemus .

10. Supellestem si quam Nostri ferent in itinere , eam à Superiore impetrata licentia quisque asportabit, quæ & statui conueniat, & itineri non sit impedimento : omnia autem excusentur , & scripto Superioris manu propria subscribet , ac sigillo domestico obsignabit , feriemque suæ supellestilis statim Superiori , ad quem accesserit , sincerè ostendet .

11. Inter faciendum iter, qui professione, loco etiam præcedet, nisi officij ratio aliud postulet .

12. Iter vnus diei, vel paulò secus ineundi, cuiuslibet loci Superior facultatem concedere possit , non nisi tamen suadente rationabili causa : vterius verò Præpositus Generalis , vel Visitatores; & tunc idem Superior subdito literas patentes concedat .

13. Superiores à sua residentia vltra quinque dies sine Præpositi Generalis, vel Visitatoris licentia minimè aberunt .

14. Si quis conciones , aut cathedras professus , vel literarum studio deditus , scripta , seu libros asportare necesse habuerit, id Præpositi Generalis, Visitatoris, aut Superioris loci licentia scriptis obtenta præstabit .

15. Laici ad designata domicilia decem annos post votorum nuncupationem pedites , vel nauigio commigrabunt , & iter quodcunque suscipient : si tamen Præposito Generali , vel Visitatoribus ob aliquam grauem occasionem ætatis, valetudinis, aut alia de causa visum fuerit indulgendum esse , eorum prudentiæ integrum relinquimus hac in re dispensare .

16. Hospites aduenientes , dummodo literas dimissorias habeant, omni humanitate , & charitatis affectu excipiantur .

17. Superiores omnes locum peculiarem hospitibus admittendis præparatum habere, & prout vires nostræ Congre-

gationis ferent, necessaria cuilibet subministrare curabunt, ita vt nihil ijs desit, & non minus contractior parsimonia quam effusior liberalitas, deliciae, secularis apparatus, à nostris hospitijs omnino exulent.

18. Vnum ex Laicis virum spectatae charitatis, probitatis, & modestiae, hospitem addicent obsequio, qui pedes ijsdem abluat, & omnia hospitalitatis officia hilari vultu, & animo exequatur.

19. Comitem, cum egrediendi è claustris licentiam illi petierint, semper Superiores assignabunt, nec permittent, vt, vel ab ipsis pro arbitrio assumatur, vel exeant in comitati.

20. Subdantur Superiori hospites ipsi prorsus in omnibus; exemplum taciturnitatis, modestiae, obseruationis nostrarum Constitutionum caeteris praebant.

21. Vbi fuerint nostrae Congregationis domicilia, ad ea, & non alio, recto itinere se conferent, nec Superiores, quibus illi se praesentauerint, pernoctandi licentiam extra nostras domos villo modo concedere possint, sed neque hospites sibi arrogare sub poena culpae grauis in Constitutionibus statuta.

22. Aduentantes aliunde negotiorum gratia domo non exeant, nec aliquid emant, dono dent, aut mutuo accipiant, nisi de consensu Superioris ibidem residentis, qui, vt eos corrigere possit, imò vt debeat, hac nostra Constitutione sancimus.

23. Cauebunt hospites, ne onerosos se illis domicilijs exhibeant, ad quae diuertent, maximè, si Orphanotrophia sint, neue ibi moram diuturniorem faciant, quam literis dimissorijs sit illis concessum. Transacto primo die, choro, & orationi praesertim, interesse, atque Missas celebrare meminerint, nisi itineris longitudo, vel patens negotiorum necessitas illos excuset.

De Epistolis scribendis, & earum inscriptionibus.

C A P. XVI.

EPISTOLAS nemo scribat, mittatur, aut ad se missas recipiat sine Superioris licentia, nec nisi sigillo loci, in quo degit, obsignatas. Sigillum commune, cui impressa sit effigies Patroni illius Ecclesie, suo in cubiculo Præpositus, vel Rector detineat; aliud peculiare permittat nemini, sed, si quem deprehenderit alio uti sigillo, quàm communi, vel sine impressione sigilli literas mittere, puniat grauitè.

2. Has quisque auspicabitur hac ratione. Si ad Præpositum Generalem epistola exaretur, ad primam consalutationem addet *Benedicite*: claudet verò his verbis, *Paternitatis Vestrae M. R. Seruus & filius in Christo obediensissimus*. Si ad alios Patres, vel fratres conscripta sit, post consalutationem sit *ap- precatio, Benedictus Deus*.

3. Supercriptiones Epistolarum his, & non alijs titulis ad- orientur. Ad Præpositum Generalem qui scribet, hac vtetur forma. *Multum Reuer. Patri nostro in Christo colendissimo Patri Præposito Generali Congregationis Somaſchæ, & Doctrinae Christiana in Gallia*. Præpositis, vel Rectoribus, aut Capituli generalis Vocalibus, *Reu. in Christo Patri obseruandiss.* Cæteris Sacerdotibus, *Reu. Patri Don.* Clericis sacris ordinibus initiatis *Reuer. Don.* tantùm assignabunt. Clericos in sacris minimè constitutos, aut Laicos, Charissimos, vel Honorandos in Christo fratres compellabunt; omnes verò subscribent nomen, & cognomen, & Congregationis titulum, & tam Sacerdotes, quàm Clerici sacris initiati præpo- nent *Don.*

4. Nemini liceat ludicras literas, & scurriles conscribere, & nisi urgeat aliqua necessaria occasio, à literis exarandis quisque se temperet.

5. In ijs nihil, quod ad alias familias pertinet, qui scri- bent, curiosius peruestigabunt, quidue alibi agatur, explora- bunt, aut nuntia vtrò, citroque mittent.

6. Et cùm ad primarios viros Superiores literas exarabũt, eam, quam par est erga illos adhibere reuerentiam, omnibusq; modestiæ, & vrbauitatis officijs colere meminerint.

7. Caueant omnes, ne in scribendo quid incautè, vel, quod nulla ratione tolerandum est, veteratoriè, & callidè scribant, quo Congregationi, vel alicui in aliquo detrahatur, aut quifquam irrideatur, aut iurgijs oneretur.

8. Quicumque, licèt Superior localis, literas Multum Reuer. Patri nostro Generali, Vicario, Procuratori Generalibus, ac Visitatoribus illius Prouinciæ scriptas, missasue, vel quæ ab illis mitterentur, per se, aut per alios retinere, intercipere, referare, conscindere, aut legere ausus fuerit, excommunicationis late sententiæ pœna Præposito Generali reseruatiæ, noverit ipso facto se esse innodatum, & carcere ad sex menses puniendum. Qui Consiliariorum, Definitorum, aut Cancellarij, vel Superiorum localium literas scienter, vt supra; interceperit, præter violationem præcepti in virtute sanctæ obedientiæ, pœnis arbitrarijs à Præposito Generali mulctetur. Superioribus tamen, vbi alibi dictum est, fas sit suorum subditorum literas aperire, ac perlegere, ni Præposito Generali, Vicario, Procuratori Generalibus, Visitatori suæ Prouinciæ mittendæ fiat.

9. Quæ ad quemcunque, Præposito Generali excepto, scribentur epistolæ, eæ non nisi dimidio folio exarentur, secus tamen, si negotiorum necessitas cogeret scribere longiores.

10. Quo tempore Definitorium celebrabitur, nemo, etiam si sit Superior, audeat epistolas ad Patres Definitorij conscriptas referare, aut retinere.

11. Quæ à Principibus, Prælatibus, vel viris illustribus dignitate, & auctoritate præditis, vel ab Vniuersitatibus mittuntur literæ ad Capitulum Generale, vel ad Definitorium, vel ad Præpositum Generalem, aut ad quoscunque alios, si Collegiorum erectiones, vel aliquid, quod ad nostræ Congregationis commendationem, aut alicuius ex Nostris insigniter laudem vertat, complectentur, diligenter, & fideliter in Archivio asseruentur.

De Otio vitando.

C A P. XVII.

EX otio, ceu fonte cum omnia fere mala profiliant, præfertim obinurmurationes, ariditas in oratione, neglectus obedientiæ, & mortificationis, transgressio Constitutionum, nausea rerum spiritaliũ, auersiones à Superioribus, & ab instituto, ignauissimus temporibus in omnibus, priuata amicitia, quæsitæ occasiones frequenter egrediendi, curiositas in perquirendis, temereque reprehendendis Superiorum actionibus, facilitas in damnandis aliorum dictis, & factis, pericula castitatis violandæ, & huiusmodi, quæ disciplinam religiosam eneruant, & omnem euellunt ex animis eorum, quibus infederint, pietatem; sequitur hinc, vt, quisquis otiosus est, idem sit & vitiosus.

2. Superioribus igitur acriter insistendum est, vt subditi bono aliquo opere faciendo iugiter occupati sint, nunquam otiosi per claustra diuagentur, vel ad aliorum cubicula conueniant, aut alia ratione tempus inutiliter terant. Quamobrem propria munia ita omnibus assignabunt, & tempus illis obeundis ita distribuunt, vt vnusquisque sciat, quid sibi singulis horis sit peragendum. Sacerdotes, qui studio, contemplationi, Sacramentorum administrationi, vel pueris erudiendis parũ videbuntur idonei, tondere, vestes conficere, panem conficere, corporalia amylo prius imbuta extendere, eadem lætigare, complicare condiscant, & ministerijs huiusmodi erunt à Superiore applicandi. Poterunt etiam Sacratio, Bibliothecæ, infirmis curandis, hospitibus recipiendis præfici, vt Superiori videbitur, cuius conscientiam seriò oneramus, ne otiari suos vlla ratione dissimulet, & patiatur.

De Triclinio, & Mensa.

C A P. XVIII.

IN singulis nostræ Congregationis Collegijs, & Domibus Triclinium, seu Refectorium extruatur, quoad fieri potest, à frequentia remotum; quod idem statui-
mus de popina, & promptuario.

1. In illo cum primis sacra Christi Domini Coena affabre picta adumbratur, præque hinc inde imagines appingantur, & Venerabilis Patris nostri effigies loco conspicuo appareat, Suggestum pro lectione & concionibus eminenti loco erigatur.

2. Duplicibus tantum vicibus siue prandij, siue coenæ refectio sibi inuicem succedentibus mensa communi fiat, vt, qui primæ interesse non poterunt (optamus autem, vt nisi urgeat necessitas, omnes eidem adsint frequentes) secundæ intersint.

3. Antequam primæ accumbendum sit mensæ, duplici signo æris campani conuocentur omnes, qua absoluta, statim unico tantum signo dato, alij, qui primæ non interfuerint, admoneantur.

4. Qui legitimè impediti primæ non interfuerint, Refectorium, postquam legi coeptum erit, non ingredientur, sed expectabunt secundam.

5. Ante refectionem vel prandij, vel coenæ benedictio religioso more, Romanoque ritu præponatur; voce mediocri; non festinanter, sed moderata tarditate, vt de horis Canonicis dictum est, deuotè recitetur. Post refectionem pariter dato à Superiore surgendi signo Lector dicat *Tu autem Domine, &c.* reliqui omnes respondeant. *Deo gratias*, tum gratiæ agantur; quibus completis egrediantur omnes è Triclinio, minor è Clericis præeat, reliqui ordine professionis prosequantur cum silentio, detectoque capite, quod interim etiam Superior non opertum habebit. Superiore ingrediente Refectorium omnes assurgant, Præposito verò Generali, Vicario Generali, & Visitatore, detegant etiam adsurgentes caput.

6. Silentium inter refectionem religiosè seruetur, siue prima,

ma, siue secunda mensa. Prima verò perpétua lectione con-
diatur, recreationis etiam die, cuius initio aliquid ex sacra
Scriptura legatur, quam dum leget, capite detecto stabit ere-
ctus in pedes lector, tum deuotus piusque liber ex Superioris
voluntate vernaculo sermone conscriptus proponatur.

8. Lector clara, alta, intelligibili que voce singula verba
distinctè pronuntiet, nec cursim legat, sed commode tum sibi,
tum alijs.

9. Secunda etiam mensa ipsa prorsus lectione non careat :
sed vernaculi tantum sermonis liber legatur.

10. Surgendi tam à prima, quam à secunda signum expe-
ctetur à Superiore, vel ab eo, qui vices Superioris aget; ante
illud nisi grauis necessitas imminet, nemini egredi liceat.

11. Quapropter Ianitor extra necessitatem Sacramento-
rum infirmis ministrandorum, vel ob Principis alicuius per-
sonæ aduentum neminem accerset è mensa.

12. FERIA sexta eleemosynæ per hebdomadam receptæ,
quas Ianitor in librum diligenter referet, à Lectore in Refe-
ctorio ante lectionem recitabuntur.

*De Seminariorum, & Conuictorum regi-
mine.*

C A P. XIX.

RECTORES Seminariorum, Conuictorum, & Ioco-
rum, vbi siue publicè, siue priuatim adolescen-
tes in literarum studijs erudiuntur, curam om-
nem ahibebunt, vt ij Doctrinæ Christianæ ru-
dimentis probè instruantur, vt quotidie omnes intersint Mis-
sæ sacrificio, & Sacramenta statim temporibus ex eorum Re-
gulis frequentent; vt singulis sextis ferijs postrema scholarum
matutinarum semihora nostri Praeceptores proprios discipu-
los pio aliquo sermone ad eorum captam accommodato ad
virtutis ardentem, ad piè sancteque viuendum, ad modestiam,
ad puritatem, honestatemque inflamment; vt Officium Bea-
tissimæ Virginis, & consuetas preces deuotè quotidie recitè-
nt, orationi etiam mentali assuescant ij, qui natu maiores & ap-
tiores erunt: vt suas Regulas, quæ primo cuiuslibet mensis

die Dominico semper ad mensam legentur, exactè obseruent : vt eorum vestitus modestus sit, &, quantum fieri poterit, vniusmodi ; optamus autem esse nigri coloris : vt vestem superiorem, quam penulam vocant, ad talos vsque productam, & æstiuo, & hiberno tempore domi assidue gerant : vt in literarum studia & sedulò, & seriò incumbant, moribusque optimis imbuantur : vt latinè etiam inter ludendum colloquantur : vt contentiones, mendacia, iurandi vsus, seu potius abusus, turpiloquia, immodestia, inurbanitas, aliorum contactus, immunditia tam corporis, quam vestium ab omnibus euitentur : vt si quos nimis audaces, procliuēs ad vitia, peruicaces, & omnino non ferendos cognouerint, nunquam dissimulando tolerant, neque cum alijs simul viuere, aut versari patiantur : vt lampas in singulis dormitorijs nocturno tempore accensa resplendeat, & suum cuilibet cubiculo præfectum deputent, quem tanquam virum perfectum adolescentes admirentur, & imitentur ; is verecundiam, quietem, silentium seruandum ab omnibus curabit : vt exempla probitatis, honestatis, & religiosæ modestiæ à Nostriis referant : vt nunquam prodeant in publicum nisi bene compositi, & cum decore simul & cum honore Præfectos, Magistros, Superiores, Maiores alloquantur.

2. Dormitoria sæpissime visitent etiam nocturno tempore; cubicula priuatim alicui nunquam concedant, neque cum Nostriis in eodem cubiculo ex Conuictoribus quenquam, licet consanguineum, aut etiam fratrem sinant pernoctare.

3. Si quem ex Nostriis animaduernerint nimia familiaritate suspectum, paternè primò moneant, tum corripiant coram Vicerecore: & nisi correptus emendetur, aliò mittendum curent, & de eo Præpositus Generalis, vel Visitator ad Definitorium referat, vt illius saluti, & Congregationis existimationi consulatur : sed interim impunitus non relinquatur. Si eò familiaritas processerit, vt cum Vicerecore consilio ille sit omnino amouendus, præcidatur statim omnis suspectæ familiaritatis occasio, & prudentia, qua fieri poterit, maxima occurratur, ne quid mali succedat.

4. Domos alumnorum nostrorum adire Magistris, aut Præfectis, quanquam ab eorum parentibus, & consanguineis inuitati

uitati fuerint, prandendi, aut comedendi gratia, etiam vacationis tempore non facile permittatur: &, si iustis de causis huiusmodi licentia alicui concedetur, comes semper à Superiore eidem assignabitur, non ab ipso eligitur.

5. Munera à discipulis, seu Conuictoribus, licet minima, & ad deuotionem pertinentia, si quis ex Præfectis, vel Magistris priuatim, & sine obedientia acceperit, grauius semper puniatur, quàm, si ab alio recepisset.

6. Ut suæ satis conscientiæ Rectores faciant, scholas quotidie vel ipsi, vel per Vicelectorem frequentent, priuato discipulorum examini, disputationibus, quæ Sabbato fiunt, sæpe intersint; auscultent aliquando & legentes ex cathedra Magistros, & reddentes discipulos, quæ à Magistro audierint; videant dictata; inquirent, si quid negligenter à præceptoribus, vel à discipulis agatur: Præfectum studiorum vnum ex Patribus probitate, prudentia, & eruditione insignem ubique constituent, qui & aduenientes primùm iuuenes examinet, scholas cuique deputet, & de Rectoris mandato de profectu singulorum experimentum sæpe faciat. Proderit aliquando publica laudatione diligentes prosequi, negligentes iniecto rubore, vel metu excitare, & propositis præmijs ad æmulationem scholasticam omnes prouocare. Huic rei applicabunt Rectores animum, & nihil omittent, quò adolescentes, qui nostris in locis educantur, optima institutione optimi euadant, & assiduis literarum exercitijs optimè eruditi.

7. Cùm verberandi adolescentes fuerint, quod & rarò fiet, & ex graui causa; modestiæ, & honestatis ratio habeatur maxima.

8. Maxima etiam in Nostris circumspectione opus est, vt in continua fere cum secularibus adolescentulis consuetudine, religiosam ubique grauitatem, & religiosæ probitatis opinionem conseruent.

9. Idcirco præsentis Constitutione districtè prohibemus, ne Nostris ludo qualicumque cum secularibus, quicumque illi sint, vnquam colludant; ne intempestiuo tempore, & extra Triclinium cum iisdem comedant, vel quidquam esculenti, aut poculenti etiam in mensa, excepto Superiore, ipsis offerant; ne intima sui pectoris, multò minùs secreta Congregationis nostræ, seu alicuius ex Nostris defectus, vel penã illi impositã cuiquam externo significant; ne liberiore vtantur colloquio,

quo; & consuetudine: & omnino ita Nostri se ipsos moderentur, atque componant, vt omnis eorum actio, verba omnia sint optima nostrorum à lænorum instructio.

10. In emendandis adolescentium peccatis caueant Superiores, Magistri, Præfetti ne indignationem, aut indicium etiã leuissimum auersionis ab eo, qui corrigendus est, præferant; neue insurgant in conuicia, & contumelias, sed, dum vitia puniunt, erranti compatiantur, atque à mansuetudine, & clementia, quæ propriæ sunt Religiosi hominis virtutes, nunquam recedant.

11. Vbi publicæ fuerint delinquentibus iniungendæ pœnitentiæ, eæ scriptis notentur, subscribantur à Superiore, & à Lectore initio mensæ clara voce prælegantur.

12. Lector tùm nostras ad mensas legendo errauerit, eum Superior, vel is, qui Superioris vices gerit, corrigat iubendo, vt repetat. Sed lectio etiã in Academijs, Seminarijs, & locis Orphanorum ad finem vsque comestionis producat, ita vt Lector ipse audito insurgendi signo dicat. *Tu autem Domine miserere nobis.*

13. Quod ad Sacramenta Conuictoribus administranda, eorumque corpora sepelienda spectat, percurrat Superior diligenter priuilegia nostræ Congregationi concessa, & in Bul-lario impressa, quibus tùm se se obtulerit occasio, prudenter vtatur.

De Cura, & regimine Orphanorum.

C A P. XX.

1 **C**Um nostra Congregatio fundamenta olim iecerit in pia Orphanorum institutione, & cura, ratio etiã postulat, ne illam posthabeant posteri, sed, quanta possumus, contentione, & alacritate, conandum est nobis, vt tam pium opus amplectamur, prosequamur, omnique sollicitudine, summo pietatis affectu ad illud illustrandum, & augendum excitemur, vt Venerabilis Patris nostri Hieronymi Æmiliani vestigijs insistentes intensum pietatis illius ardorem nostris pectoribus confoueamus, qui huiusmodi cum primis pijs actionibus militiam Christo no-
stram erexit.

2. Re-

1. Rectores igitur, & Oeconomos (quos communi vocabulo Commissos vocamus) ad Orphanos regendos Patres destinabunt charitate maximè flagrantès, ita vt cum priscis nostris Patribus, qui in hoc opere misericordie sedulo se occuparunt, comparari possint, & auitam illam maiorum nostrorum hac in re gloriam non solum conseruent, sed si fieri possit, etiam augeant & illustrent.

3. Quilibet proinde Sacerdos Orphanorum curæ destinatus operam dabit, vt primas eorum instituendorum partem Christiana educatio, pietas, optimorumque morum informatio occupet; curabit, vt omnes singulis mensibus peccata sacramentali expient confessione, ætate maiores quindodécimo quoque die, quos etiam semel in mense conuocabit ad suas culpas accusandas; vt omnes quotidie Missæ interfint, singuli coronas deprecatorias deferant cingulo complicatas, quas etiam quotidie recitent, qui legere ignorauerint, ceteri verò Beatæ Mariæ Virginis Officij recitatione prius suum pensum persoluant.

4. Bis inter diem legendi methodum, rationemque doceantur, scribendi verò normam festiuis quibusque diebus, & bis inter hebdomadam.

5. Qui decimum quartum annum attigerint, à Sacra Communione Altaris non abstineant, probeque instruantur de omnibus, quæ ad Christianam pietatem assatum animo hauriendam spectant; Doctrinam Christianam vesperi inter cernendum lectionis loco memoria recitabunt, mane verò refectiorem prandij, lectione condient.

6. Mane, & Vesperi per semihoram, vel circiter orationi mentali vacabunt.

7. Artes aliquam vt quisque condiscat, diligentissimè studebunt eorum Rectores, præsertim verò sutoriam, & tibialium acu texendorum, & calceorum conficiendorum, quò inde habeant vitæ sustentandæ viam expeditam.

8. Verberibus nullas magna cum leuitia, vel immodicè multetur, sed paterna, quæ pium institutorem decet, beneuolentia, vt blandè quisque ad bonam frugem, & bonos mores instabibendos traducatur.

9. Quos ad colligendam stipem per Ecclesias cum arculis destinabunt, monebunt, ne ioculare quidquam in ijs committant, ne se alijs mendicantibus commisceant, ne ludant, ne con-

concurrent : qua ratione petenda sit eleemosyna , & modeste extorquenda, edocebunt .

10. Aliquem destinabunt ex maioribus ætate , qui eorum in Ecclesijs actiones obseruet, incesum in vijs, si quid deliquerint, pro delicti conditione multam irrogabunt, nec quidquam vel leue ab illis impunè commissum sinent; statas horas ad remeandum domum assignabunt .

11. Cum illorum Protectoribus, si qui erunt , enixè agent Rectores , vt quoad fieri poterit , per villas quæstus gratia non euagentur; minùs in eleemosynis quotidianis corrogandis ita occupentur, vt literas condiscere, vel artes solitas prætermittant .

12. Ijsdem Protectoribus persuadeant , vt maiorum nostrorum ordines in pueris recipiendis obseruent , quibus cauebatur , ne quis ante septennium , vel post decimumquartum annum admitteretur , aut qui natalibus obscuris natus esset , vel qui verè vtroque parente non esset orbatus . Qui verò Protectoribus nullis subduntur , hæc inuiolabili lege irrefragabiliter seruabunt , & cum primis studebunt , vt ad eleemosynas corrogandas quàm rarò , quoad fieri poterit , mittant .

13. Oeconomi partes erunt, pueros ætate minores ad culpas accusandas conuocare, caput ijsdem abluere, & pedes; vnques tum pedum, tum manuum abscindere, linteamina, & femoralia, quoties opus erit, immutare. Prospicient diligentissimè , vt decenter nitidi , & in ipsa vestium paupertate culti & domi sint, & in publicum prodeant, minimè vnquam sordidati, vt laciniosis nimium vestibus non vtantur, nec nudas suras, vel pedes ostendant, sed bene calceati videantur.

14. Præterea sedulam nauabit operam, vt illorum dormitorium, ceteraque loca, præsertim vbi officina exercetur, sint munda, scopis perpurgata, quotidie sternantur grabata, palea sæpius è stramentis permutetur, statisque temporibus renouetur. Quotidie vel ientaculum, vel antecæmum præbeatur. Noctem per totam lampades in dormitorio ardeant: singulos lectos habeant: ægrotis præcipua charitate deseruiatur.

15. Iam verò Rector vni etiam huic curæ maximè inuigilabit, vt notet, si quos prauæ indolis ex grandioribus deprehendat, qui disciplinæ & institutionis sint contumaciores, quàm vt flecti, & bene institui possint, vt illos quantocys exturbet.

16. Pue-

16. Pueri ipsi sæpius interdum operi fruendo dum vacabunt, hymnos canent, Litanias, vel Psalmos.

Siquis externorum officinam ingreditur, statim Orphani more prisco B. Virginem conſalutabunt Salutatione Angelica: quod ſi ille fuerit Prælatuſ, vel grauis aliquis vir, aut dignitate aliqua inſignituſ Eccleſiaſtica, genuflexi benedictionem petent.

17. Verum, vt tam pij operis iure quaſi hereditario à noſtro Inſtitutore glorioſæ, & piæ memoriæ Hieronymo Æmiliano nobis traditi uigeat apud noſ exacta obſeruantia, de Orphanorum regimine peculiarem libellum compoſitum, in quo pleniùſ, ac fuſiùſ ſingillatim omnia traduntur, quæ ad hoc religioſum inſtitutum augendum, & diu conſeruandum ſpectant, ſinguli Rectores habebunt, cuiuſ à præſcriptis ne latum quidem unguem recedent.

18. Vt in omnibus noſtris Domibus priuatis in locis decernimus Venerabilis noſtri Inſtitutoris Hieronymi Æmiliani effigiem pictura adumbratam, ad piam illiuſ memoriam conſeruandam, & deuotionem excitandam eminenti loco erigi: ita Orphanotrophia, maximè, quæ ipſe inſtituit, iubemus, ut Parentiſ ſui memoriam conſeruent: in dormitorio, in officiniſ, & Refectorio eiuſdem Venerabilis Patriſ noſtri effigiem depictam habeant.

De Puellis Orphanis regendis.

C A P. XXI.

PVELLARVM ordinarij conſeſſores non à Superiore locali, ſed à Definitorio, uel à Præpoſito Generali deligentur, ut in cap. de Conſeſſarijs: ætate ad minus illi ſint annorum trigintaquinque, uitæ probitatè, morum pietate, ac prudentia ſenes.

2. Ad crates conſeſſionarij, non alibi, conſeſſiones excipiant; crates uerò ipſæ lamina ferrea perforata, quæ amoueri non poſſit, ſint munitæ, & nigro uelo obductæ, adeo ut puellarum facieſ minimè dignoſcatur, aut tudeatur.

3. Clauſuram non ingrediantur, præterquam in caſibus à iure permiſſiſ, & Sacramentorum adminiſtrandorum gratia, & tunc

& tunc quidem non aliò diuertent, non domum circuibunt, ni vrgens necessitas aliqua aliud suadeat.

4. Ab his munera nulla accipient, non pecuniam ad celebrandas Missas, vel quidpiam aliud, etiam si deuotionis, & pietatis causa, sine venia Prioris.

5. Si pernoctare contigerit ob nimiam locorum distantiam, dato salutationis Angelicæ vespertinæ signo, ad proprium comueabunt cubiculum.

6. Omnes verò æquè diligit Confessarius, & omnes æquè ignoret. Ultra triennium Confessarij munus non obibit eodem loco, ni aliter Definitorium decreuerit.

Finis Libri Tertij.

LIBER QVARTVS.

DE CVLPIS, ET POENIS.

C A P. I.

VM nostræ Constitutiones nullius culpæ reatu, nisi in casibus suo loco expressis, obligent, æquum est, vt transgressores aliqua saltem pœna afficiantur, ne legum institutione contenti illatum obseruantiam negligamus.

1. Illud in primis admonendum occurrit, quòd si alicuius notabilis culpæ reus aliquis conuictus fuerit, cui nulla specialis, vel à iure, vel à Constitutionibus pœna sit imposta, tunc Superior loci, adhibito consilio duorum, vel trium Seniorum, à præuaricatore fratre pœnam, quam censuerit æqualem delicto, repetat. Qua in re semper habebitur ratio quantitatis, qualitatis, malitiæ, consuetudinis, facilitatis in delinquendo, proteruitiæ, pertinaciæ, mali exempli, scandali, & huiusmodi, ita vt pœna infligatur maior, vel minor, pro varietate harum circumstantiarum; ex his enim culpa alioquin leuis euadit vel media, vel grauis &c.

2. Quando verò in Constitutionibus pœna indicitur priuationis ab officio, etiam ipso facto incurrenda, propter multa incommoda, & pericula, quæ inde plerunque solent emergere, declaramus, transgressores ad eam luendam non statim teneri, nisi cum in Comitijs Generalibus, vel Definitorio conuicti coram Superiore fuerint, & lata ab eodem sententia condemnati.

3. Quoties autem quis priuabitur professionis loco, & voce, tunc ille in nulla electione suffragium feret, nullum gradum

dum in Congregatione obtinebit, in Capitulo Collegiali vltimus post Clericos professos culpas suas accusabit, nec intererit, cum ceteri professi se accusabunt, vltimumque locum, vbi-
cunque fuerit, post illos habebit: Laicus professionis loco priuatus, post laicos similiter.

4. Declaramus insuper eum puniendum, pensatis supradictis circumstantijs, qui cum habuerit locum accusandi quempiam coram suo Prælato, & non accusauerit, postea malitiosè per literas eum diffamat, vel alio modo; nec non eum, qui alicui crimen obiecerit, de quo aliàs pœnitentiam egerit, & se correxerit.

5. Cæterum culpas, & pœnas omnes in quinque distribuemus differentias, scilicet in Leuem, Mediam, Grauem, Grauiorem, & Grauiissimam, ita tamen infra pœnæ statuentur, vt nihilominus sciant omnes, pœnam augeri in omnibus, cum culpa notabiliter augetur.

De Pœna Leui.

C A P. II.

1. **C**ulpæ Leui, qua quis in leuibus, vel leuiter à Constitutionum nostrarum obseruatione detestit, pœna leuis correspondeat. Imponatur scilicet aliquis psalmus recitandus, vel oratio, vel terre deosculatio, & huiusmodi, petita prius genibus flexis venia.

2. Hac pœna punietur, qui perperam legerit, vel occinuerit sine scandalo; qui immoderatiùs riserit; biretum non rectè capite compositum gestauerit; caput non aperuerit suis Maioribus; solutè per claustra cursitarit, & minùs religiosè, qui contra Constitutionem de habitu leuiter deliquerit; tardiùs in Chorum, Triclinium, Capitulum conuenerit; qui in infirmis, vel atate senioribus inuisendis, vel iuandis leuiter negligens fuerit, & huiusmodi. Qui etiàm secundæ mensæ vltra primam interfuerit, vel aliquid sine venia alteri porrexit, vel silentium violarit in Triclinio; ni fortè Superior iudicauerit aliqua ex causâ, media pœna has postremas culpas puniendas.

De Poena Media.

C A P. III.

OB mediam culpam, qua quis medio modo inter graues, & leues Constitutionum transgressiones offendit, poena etiam media plectatur, genibus flexis scilicet, petita venia imponatur comestio in terra; exosculatio terræ penes cuiusque accumbentis pedes; vel, si Sacerdos ex maioribus præcipue, legere ad mensam iubeatur, & huiusmodi.

2. Hac poena punietur, qui in diuinis officijs immoderate se geret; qui leuitatem animi visu, vel gestu ostendet; qui aliud canere, vel legere præsumet, quam vsus Chori communis solet; qui turpem sermonem, vel vaniloquium in vsu habebit; qui iniunctum sibi munus negligenter, tardè, immundè obibit; qui genuflexiones, & reuerentias debitas in Choro, in Ecclesia, & coram suis Superioribus prætermittet; qui intra claustra, & multò magis intra cubiculum quempiam ex secularibus introducet contra ordinationes Præpositi Generalis, Visitatoris, & Superioris particularis; qui ad mensam excandescet, aut mussitabit; qui orationi mentali non intererit; qui contra Constitutionem de habitu mediocriter delinquet; qui circa infirmos, vel Seniores visitandos, & iuuandos mediocriter erit negligens; qui Itinerarium non recitabit, vel in aduentu Ecclesiam illico ad orandum non ingrediatur, & huiusmodi; qui etiam in consuetudinem ducet tardiùs conuenire in Chorum, in Triclinium, & Capitulum; qui ieiunia à nostris Constitutionibus indicta violabit; & qui hospites erunt inobedientes, & minùs obseruantes, & qui Superiores negligentes circa hospites; ni fortè iudicetur graui poena has postremas culpas esse puniendas.

不

M

Di

De Pena Grani.

CAP. IV.

GRAVE culpæ, qua quis vel in gratiis, vel gra-
uiter contra Constitutiones nostras peccat, pœ-
na etiam gratis imponatur, vt diuerberare se,
dum ceteri orationi mentali vacant, recitantibus
interea Patribus Pl. 50. *Miserere*; silentium aliquot diebus
seruare; vltimum locum in sedendo tenere per aliquot dies;
comedere bis in terra absque obsonio, & huiusmodi; nisi for-
tè reus, vt infra, sponte ventiam peteret, tunc enim mitius cum
eo agendum, & vnica tantum comestio in terra absque obso-
nio imponenda.

2. Hac pœna punietur, qui procaciter coram secularibus
contenderit; qui suo munere perfungendo deerit, vt inde
scandalum, vel magna admiratio secularibus oboriatur; qui
iniuria laesissus iniurioso nihilominus veniam petenti offen-
sam non condonarit; qui cum secularibus, vel cum suo Superi-
ore contenderit; qui eò deuenerit consuetudinis, vt ma-
litiolis verbis vestat contra pudicitiam, vel pacem; vel iurare
consueuerit; vel ieiunia fregerit à nostris Constitutionibus
indicta, eo vtu, qui sit interpretatiuus contemptus; qui cel-
lam, vestem aliquam, libram, vel huiusmodi cum alio, sine li-
centia commutarit; qui indumenta, libros, vel aliud, quod al-
teri sit concessum, absque venia acceperit, vel ex communi-
bus officinis abstulerit; qui dato signo etndi cubitum alicubi
sine venia se contingerit, in cellam alterius ierit, vel alium in
suam receperit, mora temporis notabili; qui minus pudenda
aliquo cum mulieribus, vel iocoso reprehensibilis extiterit,
unde mala suspicio oriri possit; qui assueuerit orationi men-
tali non interessè; qui circa Confessionem, & sacram Com-
munionem Constitutiones violauerit; qui Constitutionem
de Confessarijs, & Parochis transgressus fuerit; Superiores,
qui non curauerint id, quod statutum est de Concionatori-
bus, & Lectoribus, obseruare; qui transgrediuntur ea, quæ
sancita sunt de cantu, & ratione studendi; qui communi di-
uerberationi non interfuerit, vel non se diuerberauerit; Su-
perior,

Superior, qui non studuerit castigationem corporis per diu-
 berationem exerceri, vel exhortationem ante illam praeterna-
 setis, aut loco exhortationis aliquam breuiusculam lectionem
 prelegi non iusserit; & qui semel saltem in hebdomada popu-
 lam non inuiserit, cibosque non lustrauerit, & circum m-
 fas non ierit, vt portiones recognoscat; qui piscantiam pre-
 ter communem sine facultate assumpserit; qui cum secula-
 ribus, non impetrata venia, comederint; qui in infirmorum,
 vel seniorum cura grauiter segnes fuerint deprehensi; Supe-
 riores, qui in recreandis subditis negligentiores erunt, vel
 eisdem cum viderint iacturam temporis facere euagando per
 claustra, non correxerint; qui notabiliter ortu torpore con-
 uicti fuerint; qui Constitutionem de literis scribendis non
 seruauerint; qui in prauiudicium alterius suum locum in se-
 dendo non tulerint; qui in electionibus, suffragium, quod
 in quempiam ferunt, alteri indicauerint, qui definita in Defini-
 torio, vel Comitibus carpere ausi fuerint; qui debita charitatis
 officia, vel in salutando, vel alloquendo, si aliqua similtas
 fuerit oborta, intra vnus diei spatium non exhibuerint; qui
 de mulierum familiaritate suspecti fuerint, vel adulescentu-
 los in cubiculum introduxerint; qui in Capitulo Collegiali
 immodeste se gesserint, & imposito illis silentio, non obedie-
 rint: Ianitor transgrediens Constitutionem de literis traden-
 dis, vt *cap. 5. lib. 3. §. Meminerint*. Detractores hospites, vt
cap. 15. lib. 3. §. Cauent; Hospites, qui aliò diuerterunt,
 quam ad nostra domicilia, vel pernoctauerint, vt *cap. de mo-
 quinto, §. Vbi fuerint*; qui alio vti sigillo, quam communi
 Domus ausi fuerint, & huiusmodi, qui etiam litem inchoa-
 uerint sine licentia; qui circa cultum, & nitorem Ecclesiae,
 & suppellectilis eiusdem negligentes fuerint: Superiores, qui
 circa orationem mentalem segnes vel in se, vel in alijs de-
 prehendentur; qui silentium in Choro turbis, vel risu, ne-
 dum uerbis uiolauerint; qui susurriones, & multò magis, qui
 detractores erunt; qui in infirmarum mulierum, aut matro-
 narum intignium Confessionibus intra priuatas illarum domos
 excipiendis nostram Constitutionem non obseruauerint; Su-
 periores, qui segniores fuerint in inuestigandis necessitas
 egredientium, uel sine competenti numero Collegium reli-
 querint, uel non curauerint, ut Parasitus, uel alius, illius ui-
 ce domi resideat ad uitanda scandala, & saluti animarum op-

oportune consulendum ; nisi existimetur grauiori poena in his delinquentes mulctandos esse; quod idem statuimus de ijs, qui Constitutionem de habitu grauius violauerint, iudicio Præpositi Gen. vel Visitatoris, vel cuiusvis Superioris cum interuentu duorum ex Senioribus .

De Poena Grauiori .

C A P. V.

GRAUIOR culpa, qua quis paulò ampliùs delinquendo accedit propè ad grauissimam, grauiore etiam poena puniatur, imponendo scilicet delinquentibus, vt per aliquot dies in cubiculo se contineant, solùm in Chorum ad psallendum horis canonicis singulis, & in Triclinium conueniant, & in Choro vltimi sedent, vel in Triclinio pane, & aqua solùm reficiantur . Nemo, dum hac poena expiant delictum, eos alloquatur, vel consuetudine eorum vtatur, excepto aliquo ex prudentioribus, pro consolatione spiritali, ne labantur in desperationem .

2. Hac poena punientur, qui peruicaces præceptum in virtute sanctæ obedientiæ à Superiore indictum transgressi fuerint; qui in ebrietatem inciderint; qui aleis, vel taxillis luserint; qui aliquid suo Prælato occularint, præsertim, si pecuniam sibi retinuerint, vel expenderit, vel rem notabilem ab aliquo acceptam non præsentauerint; qui res graues, quæ in Congregationis præiudicium, vel alicuius ex Nostris vertunt, secularibus reuelauerint; qui alicui ex fratribus infamiæ notam inusserint; qui in impudicis tactibus, osculis, & similibus inhonestis actibus tum domi, tum multò magis extra, fuerint deprehensi; qui arma tulerint, vel armis minati fuerint alicui; qui scandalum notabile, vel domi, vel foris commiserint; Superiores, qui non curauerint legi Constitutiones, & Decreta Superiorum, arbitrio tamen Præpositi Generalis, vel Visitatoris; qui nouum locum acceptarint contra præscriptum nostrarum Constitutionum (præterquam quod irritum erit, quod effectum fuerit) qui fabricam rochoauerint, aut commutauerint sine facultate Præpositi Generalis, dummodo opportuna

tuna sit, hac poena per tres dies puniantur; qui alienarint, vel mutarint stabilia sine debita facultate, præter poenas à iure inflictas; qui neglexerint, iuxta Constitutionem de Missarum celebratione, agere in Choro, vel Ecclesia, quæ sui sunt muneris, vel ordinis, vel specialiter, vel generaliter, si inde scandalum; vel admiratio secularibus oriatur; qui Officium diuinum, vel *Pater noster* respectiuè non recitare conuicti fuerint, tot diebus, quot fuerint negligentes, grauiori poena puniantur, & Præpositi, qui Officium integrum recitari; & decenter non studuerint; qui in consuetudinem duxerint transgredi Constitutiones circa Confessionem, & sacram Communionem, ac de Confessarijs, & Parochis; qui Vocales Capituli Generalis Constitutionem de habitu violariat; qui causam iustam se habere putantes ieiunia de præcepto Ecclesiæ indicta frugerint, licentia minime petita à Superiore; qui nullam excusationem in hoc admittet; qui Superior Capitulum ad culpas accusandas iuxta Constitutiones: vt plurimum non coegerit; & contractum fecerit sine Capituli Collegialis consensu; qui iter arripuerit, vel alium miserit contra Constitutionem de Viatoribus; qui Superior necessaria pro itinere nõ suppeditarit; qui aliquid sine licetia aliò asportarit, præsertim libros alicui Collegio destinatos; qui præstituto sibi termino iter aggressus ad locum suum non peruenierit, nisi rationabilis causa excusarit; qui in literis scribendis alicui detraxerint; qui Superiores in hospitibus charitate, quæ eos deceo, complectendis paulò negligentiores extiterint; & ipsi hospites admodum excedentes circa obedientiam, & obseruantiam Constitutionum, ad iudicium Patris Generalis, vel Visitatoris, vel Superioris, cum consilio tamen Seniorum, grauiori poenæ subdentur; Superiores, qui tempore Comitorum Generalium, vel Definitorij à sua residentia abfuerint, vel subditos aliò proficisci permiserint, vt in *lib. 3. cap. 3. §. A propria residentia.*

173

M 3 D

DE PENA GRAVISSIMA.

CAP. VI.

GRAVISSIMAS culpas reus, qui scilicet in gravissimis, uel gravissimè, spectatis circumstantiis, de quibus cap. 1. ius uiolat Constitutionum, grauiissima etiam pena plectendus erit; cuiusmodi est detrusio in carcerem per aliquod tempus, uel priuatio uocis actibus, sive passiuæ, uel loci, & præcedentiæ, uel inhibitiõnis noui uisum ad tempus, uel plures ex istis penis formaliter coniunctæ infligantur, quæ pena sit duratura maiori, uel minori tempore iuxta rationem delicti, scandali, corrigibilitatis, occasionis, & huiusmodi.

Hanc penam subibit incurribilis, hoc est, qui occiderit in delictis, qui in iustas penitentias detrectauerit, qui in adulterium, uel fornicationem (quod Deus seruat) incidit; qui postulatuerit; qui pecuniam in quantitate apud se habuerit, uel apud aliam proprio nomine habere compertus fuerit; qui alium perquisit incidendo in excommunicationem à solo summo Pontifice absolendam; qui infamauerit uniuersam Congregationem apud Prælatos, uel Principes; qui clausuram uiolari permissit; qui mulierem in clausuram regularem introduxerit, prout quæquod erit excommunicatus; etiam carceri mancipetur ad arbitrium P. Generalis; qui appellauit à correctione regulari; qui de crimine aliquo P. Generalem accusauerit, & stellionatus reus deprehensus fuerit; Cancellarius, & Propositus S. Mariani, qui uiolauerint Constitutionem latam lib. 1. cap. 17. §. *Duplicem*; qui accusauerit, uel in iudicio uocauerit aliquam coram alia, quam nostris Superioribus, ut lib. 2. cap. 9. §. *Aliquem*; qui contumax in obedientie declarabitur, præter excommunicationem ipso facto incurrendam, ut *ibidem* §. *Quicumque*.

3. Declaramus autem, hæc omnia faciendâ esse sine secularium interuentu, excepta necesse te inuocandi brachium seculare ad trudendum aliquem in carcerem. Solius uerò P. Generalis potestas sit grauiissimas culpas punire, & de illius facultate Vicarij Generalis, Visitatorum, uel Commissario-

rum.

rum Processus, & sententias fideliter in archivio S. Maioli Pa-
pae asservari mandamus.

4. Item declaramus, quod si aliquod crimen quis commi-
serit apud leges maxima dignum poena, ille in carcerem tra-
datur, nec inde, nisi plenis Comitibus gratiam impetrarit, exi-
mat. Nullatenus vero erunt tolerandi rebelles, procaces,
inobedientes, contumaces, sed graviter puniendi à Superio-
re loci, consilio duorum, vel trium ex Senioribus adhibito,
nisi à Patre Generali aliud de ijs statuendum esset ob culpæ
gravitatem.

De quibusdam pœnis specialibus.

C A P. VII.

QUONIAM in moralibus particularia magis mu-
re dicuntur, quasdam pœnis particulares his sub-
rogabimus, ut inde facile sit deducere, quid æqu-
dum sit; cum culpæ particularis pœna in Con-
stitutionibus conceptis verbis non est
præscripta. In primis igitur sub pœna excommunicationis
sancimus, ne quisquam contra Superiorem, siue Generalem,
siue specialem aliquem loci conspires, aut factionem aliquam
pravam, & dolosam concites, vel aliquid contra honestum, &
ius moliat, ob quod vel in nostra Congregatione generatim,
vel in aliquo particulari eiusdem loco factiosæ partes ex-
eitentur.

2. Eandem excommunicationis censuram indicimus ijs,
qui iureiurando fidem obligant, & spondent sibi inuicem spi-
tulatorum, & in dissensionibus uni ita parti pertinaciter adhe-
suros, ut nunquam oppignoratam fidem fallant.

3. Qui inter psallendum in Choro mentis evagatione er-
rorem commiserit leuem, si sit Clericus, de osculo terram,
si Sacerdos, manu idem peragat, Si autem notabilis sit
error, petat veniam in Choro absoluto officio, vel in Tri-
clinio.

4. Qui alicui confessorio præterquam ex Nostro, &
designatis à Superiore confessus fuerit peccata, silentium

& tunc quidem non aliò diuertent, non domum circuibunt, ni
 vrgens necessitas aliqua aliud suadeat.

4. Ab his munera nulla accipient, non pecuniam ad cele-
 brandas Missas, vel quidpiam aliud, etiamsi deuotionis, &
 pietatis causa, sine venia Prioris.

5. Si pernoctare contigerit ob nimiam locorum distan-
 tiam, dato salutationis Angelicæ vespertinæ signo, ad pro-
 prium comueabunt cubiculum.

6. Omnes verò æquè diligat Confessarius, & omnes æquè
 ignoret. Ultra triennium Confessarij munus non obibit eo-
 dem loco, ni aliter Definitorium decreuerit.

Finis Libri Tertij.

L I.

LIBER QVARTVS.

DE CVLPIS, ET POENIS.

C A P. I.

VM nostræ Constitutiones nullius culpæ reatu, nisi in casibus suo loco expressis, obligent, æquum est, vt transgressores aliqua saltem pœna afficiantur, ne legum institutione contenti illarum obseruantiam negligamus.

1. Illud in primis admonendum occurrit, quòd si alicuius notabilis culpæ reus aliquis conuictus fuerit, cui nulla specialis, vel à iure, vel à Constitutionibus pœna sit imposta, tunc Superior loci, adhibito consilio duorum, vel trium Seniorum, à præuaricatore fratre pœnam, quam censuerit æqualem delicto, repetat. Qua in re semper habebitur ratio quantitatis, qualitatis, malitiæ, consuetudinis, facilitatis in delinquendo, proteritiæ, pertinaciæ, mali exempli, scandali, & huiusmodi, ita vt pœna infligatur maior, vel minor, pro varietate harum circumstantiarum; ex his enim culpa alioquin leuis euadit vel media, vel grauis &c.

2. Quando verò in Constitutionibus pœna indicitur priuationis ab officio, etiam ipso facto incurrenda, propter multa incommoda, & pericula, quæ inde plerunque solent emergere, declaramus, transgressores ad eam luendam non statim teneri, nisi cum in Comitijs Generalibus, vel Definitorio conuicti coram Superiore fuerint, & lata ab eodem sententia condemnati.

3. Quoties autem quis priuabitur professionis loco, & voce, tunc ille in nulla electione suffragium feret, nullum gradum

dum in Congregatione obtinebit, in Capitulo Collegiali vltimus post Clericos professos culpas suas accusabit, nec intererit, cum cæteri professi se accusabunt, vltimumque locum, vbi-
cunque fuerit, post illos habebit: Laicus professionis loco priuatus, post laicos similiter.

4. Declaramus insuper eum puniendum, pensatis supradictis circumstantijs, qui cum habuerit locum accusandi quempiam coram suo Prælato, & non accusauerit, postea malitiosè per literas eum diffamat, vel alio modo; nec non eum, qui alicui crimen obiecerit, de quo aliàs pœnitentiam egerit, & se correxerit.

5. Cæterum culpas, & pœnas omnes in quinque distribuemus differentias, scilicet in Leuem, Mediam, Grauem, Grauiorem, & Grauiissimam, ita tamen infra pœnæ statuentur, vt nihilominus sciant omnes, pœnam augeri in omnibus, cum culpa notabiliter augetur.

De Pœna Leui.

C A P. II.

1. **C**ulpæ Leui, qua quis in leuibus, vel leuiter à Constitutionum nostrarum obseruatione detestit, pœna leuis correspondeat. Imponatur scilicet aliquis psalmus recitandus, vel oratio, vel terræ deosculatio, & huiusmodi, petita priùs genibus flexis venia.

2. Hac pœna punietur, qui perperam legerit, vel occinuerit sine scandalo; qui immoderatiùs riserit; biretum non rectè capite compositum gestauerit; caput non aperuerit suis Maioribus; solutè per claustra cursitarit, & minùs religiosè, qui contra Constitutionem de habitu leuiter deliquerit; tardiùs in Chorum, Triclinium, Capitulum conuenerit; qui in infirmis, vel ætate senioribus inuisendis, vel iuuandis leuiter negligens fuerit, & huiusmodi. Qui etiàm secundæ mensæ vltra primam interfuerit, vel aliquid sine venia alteri porrexerit, vel silentium violarit in Triclinio; ni fortè Superior iudicauerit aliqua ex causa, media pœna has postremas culpas puniendas.

De

De Pœna Media.

C A P. III.

1 **O**B mediam culpam, qua quis medio modo inter graues, & leues Constitutionum transgressiones offendit, pœna etiam media plectatur, genibus flexis scilicet, petita venia imponatur comestio in terra; exosculatio terræ penes cuiusque accumbentis pedes; vel, si Sacerdos ex maioribus præcipuè, legere ad mensam iubeatur, & huiusmodi.

2. Hac pœna punietur, qui in diuinis officijs immoderate se geret; qui leuitatem animi visu, vel gestu ostendet; qui aliud canere, vel legere præsumet, quam vsus Chori communis solet; qui turpem sermonem, vel vaniloquium in vsu habebit; qui iniunctum sibi munus negligenter, tardè, immundè obibit; qui genuflexiones, & reuerentias debitas in Choro, in Ecclesia, & coram suis Superioribus prætermittet; qui intra claustra, & multò magis intra cubiculum quempiam ex secularibus introducet contra ordinationes Præpositi Generalis, Visitatoris, & Superioris particularis; qui ad mensam excandescet, aut inussitabit; qui orationi mentali non intererit; qui contra Constitutionem de habita mediocriter delinquet; qui circa infirmos, vel Seniores visitandos, & iuandos mediocriter erit negligens; qui Itinerarium non recitabit, vel in aduentu Ecclesiam illico ad orandum non ingrediatur, & huiusmodi; qui etiam in consuetudinem ducet tardiùs conuenire in Chorum, in Trichinium, & Capitulum; qui ieiunia à nostris Constitutionibus indicta violabit; & qui hospites erunt inobedientes, & minùs obseruantes, & qui Superiores negligentes circa hospites; ni fortè iudicetur graui pœna has postremas culpas esse puniendas.

De Pena Grani.

C. A. P. IV.

GRAVI culpæ, qua quis vel in grauibus, vel gra-
uiter contra Constitutiones nostras peccat, pœ-
na etiam gratis imponatur, vt diuerberare se,
dum ceteri orationi mentali vacant, recitantibus
interea Patribus Pl. 50. *Miserere*; silentium aliquot diebus
seruare; vltimum locum in sedendo tenere per aliquot dies;
comedere bis in terra absque obsonio, & huiusmodi; nisi for-
sè reus, vt infra, sponte versam peteret, tunc enim mitius cum
eo agendum, & vnica tantum comestio in terra absque obso-
nio imponenda.

2. Hac pœna punietur, qui procaciter coram secularibus
contenderit; qui suo muneri perfungendo deerit, vt inde
scandalum, vel magna admiratio secularibus oboriatur; qui
iniuria lacessitus iniurioso nihilominus veniam petenti offen-
sam non condonarit; qui cum secularibus, vel cum suo Superi-
ore contenderit; qui eò deuenerit consuetudinis, vt ma-
litiolis verbis vester contra pudicitiam, vel pacem; vel iurare
confueuerit; vel ieiunia fregerit à nostris Constitutionibus
indicta, eo vtu, qui sit interpretatiuus contemptus; qui cel-
lam, vestem aliquam, libram, vel huiusmodi cum alio, sine li-
centia commutarit; qui indumenta, libros, vel aliud, quod al-
teri sit concessum, absque venia acceperit, vel ex communi-
bus officinis abstulerit; qui dato signo etiam cubitum alicubi
sine venia se contingerit, in cellam alterius ierit, vel aliam in
suam receperit, mora temporis notabili; qui minus pudenti
aliquo cum mulieribus, vel iocoso reprehensibilis extiterit,
unde mala suspicio oriri possit; qui assueuerit orationi men-
tali non interesse; qui circa Confessionem, & sacram Com-
munionem Constitutiones violauerit; qui Constitutionem
de Confessarijs, & Parochis transgressus fuerit; Superiores,
qui non curauerint id, quod statutum est de Concionatori-
bus, & Lectoribus, obseruare; qui transgrediuntur ea, quæ
sancita sunt de cantu, & ratione studendi; qui communi di-
uerberationi non interfuerit, vel non se diuerberauerit; Su-
perior,

perior, qui non studuerit castigationem corporis per diuersionem exerceri, vel exhortationem ante illam praetermissis, aut loco exhortationis aliqua breuiusculam lectionem praelegi non iusserit; & qui semel saltem in hebdomada popinam non inuiserit, cibosque non iustrauerit, & circum mensas non ierit, vt portiones recognoscat; qui pietantiam praeter communem sine facultate assumpserit; qui cum secularibus, non impetrata venia, comederint; qui in infirmorum, vel seniorum cura grauius segnes fuerint deprehensi; Superiores, qui in recreandis subditis negligentiores erunt, vel eosdem cum viderint iacturam temporis facere euagando per claustra, non correxerint; qui notabiliter otiosi conuicti fuerint; qui Constitutionem de literis scribendis non seruauerint; qui in praerudicium alterius suum locum in sedendo non tenuerint; qui in electionibus suffragium, quod in quempiam ferunt, alteri indicauerint, qui definita in Definitorio, vel Comitibus carpere ausi fuerint; qui debita charitatis officia, vel in salutando, vel alloquendo, si aliqua similitudo fuerit oborta, intra vnius diei spatium non exhibuerint; qui de mulierum familiaritate suspecti fuerint, vel adulescentulos in cubiculum introduxerint; qui in Capitulo Collegiali immodeste se gesserint, & imposito illis silentio, non obedierint: Ianitor transgrediens Constitutionem de literis tradendis, vt *cap. 5. lib. 3. §. Meminerint*. Detractores hospites, vt *cap. 15. lib. 3. §. Cauent*; Hospites, qui alio diuertent, quam ad nostra domicilia, vel pernoctauerint, vt *cap. decimo quinto, §. Vbi fuerint*; qui alio vti sigillo, quam communi Domus ausi fuerint, & huiusmodi; qui etiam litem inchoauerint sine licentia; qui circa cultum, & nitorem Ecclesiae, & suppellectilis eiusdem negligentes fuerint: Superiores, qui circa orationem mentalem segnes vel in se, vel in alijs deprehendantur; qui silentium in Choro nutibus, vel risu, aut dum uerbis uiolauerint; qui susurrantes, & multo magis, qui detractores erunt; qui in instruatam mulierum, aut matronarum insignium Confessionibus intra priuatas illarum domos excipiendis nostram Constitutionem non obseruauerint; Superiores, qui segniores fuerint in inuestigandis necessitatibus egredientium, uel sine competenti numero Collegium reliquerint, uel non curauerint, ut Pansius, vel alius, illius uice domi resideat ad uitanda scandala, & salus animarum op.

portunè consulendum ; nisi existimetur grauiori poena in his delinquentes multandos esse, quod idem statuimus de ijs, qui Constitutionem de habitu grauius violauerint, iudicio Præpositi Gen. vel Visitatoris, vel cuiusuis Superioris cum interuentu duorum ex Senioribus .

De Poena Grauiori .

C A P. V.

GR A V I O R culpa, qua quis paulò amplius delinquendo accedit propè ad grauissimam, grauiore etiam poena puniatur, imponendo scilicet delinquentibus, vt per aliquot dies in cubiculo se contineant, solum in Chorum ad psallendum horis canonicis singulis, & in Triclinium conueniant, & in Choro vltimi sedent, vel in Triclinio pane, & aqua solum reficiantur . Nemo, dum hac poena expiant delictum, eos alloquatur, vel consuetudine eorum vtatur, excepto aliquo ex prudentioribus, pro consolatione spiritali, ne labantur in desperationem .

2. Hac poena punientur, qui peruicaces præceptum in virtute sanctæ obedientiæ à Superiore indictum transgressi fuerint; qui in ebrietatem inciderint; qui aleis, vel taxillis luserint; qui aliquid suo Prælato occularint, præsertim, si pecuniam sibi retinuerint, vel expenderint, vel rem notabilem ab aliquo acceptam non præsentauerint; qui res graues, quæ in Congregationis præiudicium, vel alicuius ex Nostri vertunt, sæcularibus reuelauerint; qui alicui ex fratribus infamiæ notam inusserint; qui in impudicis tactibus, osculis, & similibus inhonestis actibus tum domi, tum multò magis extra, fuerint deprehensi; qui arma tulerint, vel armis minati fuerint alicui; qui scandalum notabile, vel domi, vel foris commiserint; Superiores, qui non curauerint legi Constitutiones, & Decreta Superiorum, arbitrio tamen Præpositi Generalis, vel Visitatoris; qui nouum locum acceptarint contra præscriptum nostrarum Constitutionum (præterquamquod irritum erit, quod effectum fuerit) qui fabricam inchoauerint, aut commutauit sine facultate Præpositi Generalis, dummodo opportuna

tuna sit, hac poena per tres dies puniantur; qui alienarint, vel mutarint stabilia sine debita facultate, præter poenas à iure inflictas; qui neglexerint, iuxta Constitutionem de Missarum celebratione, agere in Choro, vel Ecclesia, quæ sui sunt muneris, vel ordinis, vel specialiter, vel generaliter, si inde scandalum, vel admiratio secularibus oriatur; qui Officium diuinum, vel *Pater noster* respectiue non recitare conuicti fuerint, tot diebus, quot fuerint negligentes, grauiori poena puniantur, & Præpositi, qui Officium integrum recitari, & decenter non studuerint; qui in consuetudinem duxerint transgredi Constitutiones circa Confessionem, & sacram Communionem, ac de Confessarijs, & Parochis; qui Vocales Capituli Generalis Constitutionem de habitu violarint; qui causam iustam se habere putantes, ieiunia de præcepto Ecclesiæ indicta frugerint, licentia minime petita à Superiore; qui nullam excusationem in hoc admittet; qui Superior Capitulum ad culpas acouandas iuxta Constitutiones: vt plurimum non coegerit; & contractum fecerit sine Capituli Collegialis consensu; qui iter arripuerit, vel alium miserit contra Constitutionem de Viatoribus; qui Superior necessaria pro itinere nõ suppeditarit; qui aliquid sine licetia aliò asportarit, præsertim libros alicui Collegio destinatos; qui præstatuto sibi termino iter aggressus ad locum suum non peruenerit, nisi rationabilis causa excusarit; qui in literis scribendis alicui detraxerint; qui Superiores in hospitibus charitate, quæ eos decet, complectendis paulò negligentiores extiterint; & ipsi hospites admodum excedentes circa obedientiam, & obseruantiam Constitutionum, ad iudicium Patris Generalis, vel Visitatoris, vel Superioris, cum consilio tamen Seniorum, grauiori poenæ subdentur; Superiores, qui tempore Comitiorum Generalium, vel Definitorij à sua residentia abfuerint, vel subditos aliò proficisci permiserint, vt in *lib. 3. cap. 1. §. A propria residentia.*

DE PENNA GRANISSIMA.

CAP. VI.

GRAVISSIMAS culpas reus, qui scilicet in gravissimis, uel gravissimè, spectatis circumstantijs, de quibus cap. 1. ius uiolat Constitutionum, grauissima etiam poena plectendus erit; cuiusmodi est detentio in carcerem per aliquod tempus, uel privatio uocis adhibere, & passiuæ, uel loci, & precedentis, uel inhibitiuæ, uel non uisum missium ad tempus, uel plures ex istis poenis simul coniunctis infligantur, quæ poena sit duratura maiori, uel minori tempore iuxta rationem delicti, scandali, corrigibilitatis, occasionis, & huiusmodi.

1. Hanc poenam subibit incurrigibilis, hoc est, qui occaluerit in delictis, qui inlicitas penitentias detestauerit, qui in adulterium, uel fornicationem (quod Deus ueritat) incidit; qui rapinauerit, qui pecuniam in quantitate apud se habens, uel apud alium proprio nomine habere compertus fuerit; qui aliam perquisierit incidendo in excommunicationem à solo summo Pontifice absolendam; qui infamauerit uniuersam Congregationem apud Prelatos, uel Principes; qui clausuram uiolari permiserit, qui uisum in clausuram regularum introduxerit, præterquam quod erit excommunicatus; etiam carceri mancipietur ad arbitrium P. Generalis; qui appellauit à correctione regulari; qui de crimine aliquo P. Generalem accusauerit, & stellionatus reus deprehensus fuerit, Cancellarius, & Propositus S. Marioli, qui uolauerint Constitutionem hanc lib. 1. cap. 27. §. Duplicem, qui accusauerit, uel in iudicium uocauerit aliquam coram alia, quam nostris Superioribus, ut lib. 2. cap. 9. §. Aliquem; qui contumax in obedientie declarabitur, præter excommunicationem ipso facto incurrendam, ut *ibidem* §. Quicumque.

3. Declaramus autem, hæc omnia faciendæ esse sine secularium interuentu, excepta necessitate inuocandi brachium seculare ad tradendum aliquem in carcerem. Solius uerò P. Generalis potestas sit grauissimas culpas punire, & de illius facultate Vicarij Generalis, Visitatorum, uel Commissario-

rum.

ram. Processus, & sententias fideliter in archidio S. Maioli Pa-
piae asseruari mandamus.

4. Item declaramus, quod si aliquod crimen quis commi-
serit apud leges maxima dignum poena, ille in carcerem try-
datur, nec inde, nisi plenis Comitibus gratiam impetrarit, exi-
mat. Nullatenus uero erunt tolerandi rebelles, procaces,
inobedientes, contumaces, sed grauius puniendi a Superio-
re loci, consilio duorum, uel trium ex Senioribus adhibito,
nisi a Patre Generali aliud de ijs statuendum esset ob culpe
grauitatem.

De quibusdam penis specialibus.

C A P. VII.

QUONIAM in moralibus particularia magis moue-
re dicuntur, quasdam penas particulares his sub-
rogabimus, ut inde facile sit deducere, quid agen-
dum sit, eam culpa particularis poena in Con-
stitutionibus conceptis uerbis non est
prescripta. In primis igitur sub poena excommunicationis
lancimus, ne quisquam contra Superiorem, siue Generalem,
siue specialem aliquem loci conspiret, aut factionem aliquam
prauam, & dolosam concites, uel aliquid contra honestum, &
ius moliat, ob quod uel in nostra Congregatione genera-
tim, uel in aliquo particulari eiusdem loco factiose partes ex-
citantur.

1. Eandem excommunicationis censuram indicimus ijs,
qui iureiurando fidem obligant, & spondent sibi inuicem opi-
sulaturos, & in dissensionibus uni ita parti pertinaciter adhe-
suros, ut nunquam oppignoratam fidem fallant.

3. Qui inter psallendum in Choro mentis euagatione er-
rorem commiserit leuem, si sit Clericus, desculetur terrens.
si Sacerdos, manu idem peragat. Si autem notabilis erit
error, petat ueniam in Choro absoluto officio. Del in Tri-
clinio.

4. Qui alicui confessorio preterquam ex Nostro, &
designatis a Superiore confessus fuerit peccata, silentium

tribus diebus seruet, continendo se in cubiculo, vel alia arbitraria pœna ei irrogetur, & reiteranda erit ab illo confessio; Confessarius verò non deputatus Confessionem audiens comedat in pane, & aqua vno die.

5. Si Studentes nostri extra Claustra studiorum prætextu alio diuerterint, pro prima, & secunda vice humi comedant panem, & aquam; pro tertia per mensam domi se contineant; si demum non resipuerint, vel studendi priuentur commoditate, vel arbitrio P. Generalis, vel Visitatorum puniantur.

6. Qui à Choro, vel à quacunque alia Congregationis obseruantia exempti, eo tempore operam studijs non dederint, eo ipso sint exemptionibus priuati.

7. Canere cantilenas minus conuenientes, aut honestas deprehensi, pro quacunque vice veniam petant in Triclinio, & ad arbitrium puniantur.

8. Qui chorum fuerit ingressus sine nostræ Congregationis habitu, vel se publico in loco claustrum videndum, secularibus præsertim, exhibuerit, petat veniam, & ad arbitrium puniatur.

9. Si quis mulierem in nostra Orphanotrophia introduxerit, puniatur ad arbitrium P. Generalis, examinata causa, & occasione.

10. Qui Superioris particularis rationabili voluntati non acquieverit, prima vice comedat in terra; secunda vice, in medio Triclinij in solo pane, & aqua; si verò contumacior persisterit, puniatur ad arbitrium Superioris de consilio duorum ex Senioribus.

11. Deprehensus pecuniam expendere, aut retinere quicunque nullius administrationis munus obeat, prima vice, dummodo quantitas pecuniæ decimam partem aurei non excesserit, comedat in terra; secunda vice octo diebus cella se continens silentium seruet; si autem quantitas pecuniæ fuerit notabilis, vel sæpe in hoc offenderit, si sit Vocalis, ultra prædictam pœnam, sit etiam pœnæ à Concilio Tridentino proprietarijs constitutæ obnoxius, & illi tertius addatur annus priuationis, si Clericus sit non Vocalis, priuetur loco per biennium; laici per mensem, cum ceteri mentali orationi vacabunt, seboris diuerberent bis in hebdomada.

12. Si quis consuetus fuerit de vitio indicibili, carceri man-

mancipetur, & alijs pœnis arbitrio P. Generalis puniatur .

12. Qui sine socio fuerit domo egressus, vel non petita benedictione, per mensem domi maneat, vel ad arbitrium det pœnas .

14. Qui post Salutationem Angelicam vesperi, absque licentia, & necessitate extra domum manserit, tribus diebus petat veniam, dum Patres mensæ accumbunt .

15. Si quis negligentia Superioris, è vita excesserit sine Ecclesiæ Sacramentis, ieiunet Superior in pane, & aqua, Patris Generalis arbitrio .

16. Qui gerere arma prohibita, vel apud se habere compertus fuerit, ob quod in suspensionem veniat de offendendo aliquem, conijciatur ipso facto in carcerem per sex menses, vel per annum domo pedem non efferat, adiuncta pœna committionis in terra qualibet sexta feria .

17. Qui domicilium aliquod Religionis petens, antequam eò se conferat, ad domum sæcularium diuerterit, vel etiam aliorum Religiosorum, tribus diebus ieiunet in pane, & aqua, si pernoctauerit; si verò tantum comederit, vno die eandem pœnam sustineat .

18. Quicumque aliquid habuerit, quod Superiori loci, à quo recessit, non ostenderit, aut singularum rerum, quas secum attulerit, schedulam non habeat eiusdem manu obfirmatam, aut sigillo, & Superiori, ad quem accesserit, non præsentauerit, illarum rerum usum amittat .

19. Qui vnus Collegij libros ad aliud sine facultate Patris Generalis in scriptis obtenta detulerit, ieiunet tribus diebus in pane, & aqua .

20. Si quis à nostra Congregatione post votorum nuncupationem recesserit, alterius Religionis habitum sumens, & postea penitens facti reuerti voluerit, tanquam Nouitius recipiatur, viliaque ei imponantur munera obeunda .

21. Qui dato signo silentij vesperi, vel meridie aliuo tempore illud non seruarit, vel qui silentium notabiliter in Choro, aut in Triclinio sine licentia uiolarit, petat veniam in Triclinio, & ad arbitrium puniatur .

22. In culpis accusandis, si quis cum fratre altercatus fuerit, uel petulantius Superiori responderit, petat ueniam, & puniatur Superioris arbitrio .

23. Qui

23. Quicumque de Superiore, vel de fratre aliquo scierit aliquid, quod in illius animæ præiudicium, aut Congregationis scandalum emerget, nisi cum mouerit, & ubi monitus fuerit, & corrigi neglexerit, non indicauerit, poenam sustinere cogatur, quam à delinquente Superiores exigent, vel ad arbitrium aliter puniatur.

24. Si quis alicui crimen obiecerit, asserens, se illud scire, ut qui fuerit conficius, vel particeps criminis, quod etiam iuueniendo confirmet, & obijciens spectata vitæ, laudabilis conversationis vsque ad id tempus extiterit, cui verò obijcitur, aliquid simile aliàs perpetrarit, & apud graves viros in Congregatione parum commodam opinionem sui habuerit, licet non sit ad poenam procedendum, erit is nihilominus de loco, ubi id commissum dicitur, remouendus.

25. Qui sine licentia literas conscripserit, aut receperit, per sex menses nullas possit, aut scribere, aut recipere, vel vna vice diuerberatio illi iniungatur, aut alia poena arbitrio Superioris plectatur.

26. Qui conuicti fuerint ambijisse, vel passionem inijsse inuicem, tam pro se, quam pro alijs, in quacunq. electione, insidant in penas inflictas *lib. 1. c. 5. §. canent.*

27. Superiores nimium austeri, qui modum in correptionibus excefferint, à Patribus in Comitij Generalibus coercantur, vel à Visitatoribus omnino.

28. Qui irato animo alicui comminatus fuerit, & inde scandalum notabile sequutum fuerit, quibus diebus in pane, & aqua ieiunet, sin secus, vno tantum die.

29. Quicumque alienauerit, oppignorauerit, vel obligauerit Galicem, vel Crucem argenteam, & huiusmodi, pretium duorum aureorum excedentia, sine licentia P. Generalis, vel Capituli Collegialis, & sine yrgenti necessitate, per biennium officio priuetur. Si verò alienauerit, vel permutauerit stabilia, & damnum sit magnum, puniatur, prout in iure, & alijs penis arbitrio P. Generalis.

30. Qui bona Congregationis, quorum est administrator, notabiliter neglexerit, vel obligationes spirituales Misarum, & Anniversariorum implendas non curauerit, deponatur ab officio. Qui verò libros cuiuscunq. valoris alienarit, iuxta rationem delicti, puniatur priuatione vocis, vel loci.

31. Superiores, qui Excommunicationis sententiam sub-

alio non tamen in scriptis, poenam grauioris culpe subeant.

32. Quicumque aliquid notabile apud se depositum acceperit, vel aliquod munus, nec illud spatio viginti quatuor horarum superiori ostenderit, vel contra illius voluntatem retinuerit, ad annum suffragij ius quodcumque amittet. Superior quilibet particularis, qui notabili incuria, vel quoad propriam personam, vel quoad subditos Constitutiones non obseruauerit, vel Superioris dignitate priuetur, vel alia poena puniatur, vt prauiticationis ratio postulat. Idem si Constitutiones legi statim sine dilatione non curarit, vbi admonitus, & correptus perseverauerit in negligentia.

33. Idem fabricam inchoans, vel immutans sine licentia P. Generalis, si illa euadat inutilis, vel damnosa valde.

34. Superior, qui fuerit notabiliter negligens in vitio, & cultu Ecclesie, eiusque suppellectili, puniatur seuerè à Patribus Definitorioj.

35. Qui sibi designatum domicilium adire recusauerit, vel munus impositum detrectare pertinaciter, & obedientie assensus fuerit reluctari, si Vocalis Capituli Generalis sit, ad arbitrium puniatur; si verò non fuerit huiusmodi Vocalis, priuetur quocumque iure suffragij in eo loco, in quo degit.

36. Violatores Constitutionis de Paupertate, præter poenam à Concil. Tridentin. proprietarijs infligendam, seuerè etiam puniantur, vel prorogando poenam Concilij, vel priuando eos loco, vel vestes nouas prohibendo, vel cæteri mancipando, iudicio P. Generalis, vel Visitatoris, vel Commissarij deputati. Et quicumque Superior dederit ansam hæc in re, non suppeditando necessaria, eandem poenam, iudicio P. Generalis, vel Visitatoris pendet. Nulli verò, in materia paupertatis, poena remittatur, nisi à P. Generali, vel in Comitibus, vel Definitorio. In poena autem infligenda pensabuntur circumstantiæ, prout de poenis in communi. Nulla tamen huiusmodi culpa, vel minima, sit à poena profus immunis. Penam etiam proprietatis incurrent ipso facto Patres in Comitibus Generalibus, qui violauerint Constitutionem lib. 1. c. 2. §. Quilibet.

37. Cum aliquis suspectus luxurie de castitate, agatur cum ea vt lib. 2. cap. 10. §. Non solum, & cap. 12. §. Cum mulieribus.

38. Qui mulierum domos sine speciali licentia adierit, vel aliq. diuorterit, ac facultatem obtinuerit, præsertim contra men.

mentem Superioris, is domo se contineat quindécim dies pro singula transgressione.

39. Qui Claustra Mulierum, vel Puellarum fuerit ingressus, præterquam Sacramento rum administrandorum gratia priuetur uoce actiua ad arbitrium Definitorum, & P. Generalis: qui uerò clausuram Monialium, præter pœnas à iure infligendas, eandem pœnam subeat; si autem earundem confessiones audierit absque fenestella in nostris Constitutionibus prescripta, is priuetur suffragio, uel loco respectiue ad annum.

40. Procurator Generalis, qui literas ullas sine expresso mandato procurauerit, puniatur ut *lib. 1. c. 16. §. In virtute auctoritatis*, &c. uel si scripturam aliquam ex Archiuo abstulerit, puniatur, ut *ibidem §. Eundem*.

41. Cancellarius malitiosè aliquid immutans uerborum in Actis Capituli Generalis, subiaceat pœnæ excommunicationis, ut *lib. 1. c. 17. §. Duplicem*.

42. Clerici professi, qui officium non recitarint, peccati lethalis pœnæ sint obnoxij, ut *lib. 2. c. 3. §. Clericos*.

43. Qui Reliquias sacras ausi fuerint surripere, pœnæ excommunicationis subiacebunt latæ sententiæ, ut *lib. 2. c. 5. §. Pracipimus*.

44. Qui Energumènos aditrare sine licentia ausi fuerint, pœnam suspensionis subeant, ut *lib. 2. c. 9. §. Nemo*.

45. Peruicaces, & contumaces erga Superiorem, nullis honoribus decorentur, & alijs pœnis reprimantur, ut *lib. 2. c. 19. §. Qui animo*.

46. Qui dicta, uel acta in Capitulo Collegiali retulerit, priuetur uoce, & alijs pœnis, ut *lib. 2. cap. 16. §. Qui in Capitulo*.

47. Superiores, qui ære alieno domum opprefferint, deponantur, ut *lib. 3. c. 1. §. Nullum*.

48. Laici, qui sacris Ordinibus contra Constitutionem initiari tentarint, præter excommunicationem latæ sententiæ, quam incurrunt, carceri etiam mancipentur, ut *lib. 3. c. 8. §. No-runt autem*. Superiores uerò promouentes, uoce actiua, & passua priuentur, ut in eodem *lib. c. 9. §. Superiores*.

49. Qui facultate non obtenta, libros ediderint, pœnæ priuationis cuiusque suffragij, & dignitatis etiam subiacebant, ut *lib. 3. c. 10. §. Prohibemus*.

50. Cum studentibus, qui contumaces erunt, & se quiores

in

in studijs, agatur ut in Constitutionibus *lib. 3. cap. 10. §. 6. §. 7. §. 8.*

§ 1. Qui literas P. Generalis, Vicarij Generalis, Vistatoris, uel Procuratoris Generalis interceperit, poenae excommunicationis latae sententiae subiaceat, & carceris ad sex menses; qui uero Consiliariorum, & Definitorum; puniatur prout in *l. 3. c. 17. §. Quicumque.*

§ 2. Cum Apostatis, & eijciendis à Congregatione agatur iuxta Decreta Sacrae Congregationis Concilij sub S. D. N. PP. Urbano Octauo edita anno Domini 1624. Qui uero eijciuntur, omni priuilegio Congregationis nostrae priuati censeantur, habitu nostro spolientur, nostra non adeant loca, nec cum Nostris ullam habeant societatem, aut commercium; quinimo deuitentur omnino, tanquam putrida membra à reliquo corpore praecisa.

Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Ioannes Antonius Procurator Generalis nominibus praedictis, praefertis Constitutionibus pro perpetua illarum subsistentia, & inuiolabili obseruantia Apostolici nostri muniminis firmitatem per Nos adijci summo opere desideret, Nobisque propterea humiliter supplicari fecerit, ut in praemissis opportunè prouideretur de benignitate Apostolica digneremur; Nos inuiolabili earumdem Constitutionum obseruationi, quan-

quantum Nobis ex alto conceditur, consulere, nec non dictum Procuratorem Generalem, ac totam Congregationem prædictam specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & illorum singulares personas à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & poenis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum ferie absoluentes, & absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati de eorundem Fratrum consilio præinsertas Constitutiones Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuò approbamus, & confirmamus, illisque inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos
tam

tam iuris, quàm facti, quantumlibet substantiales, defectus, si qui in illis interuenerint, supplemus; Decernentes easdem Constitutiones, necnon præsentem literas semper, & perpetuò valida, firma, & efficacia existere, & fore; nec non in dicta Congregatione ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum quomodolibet spectabit, inuiolabiliter sub poenis in eisdem statutis comminatis obseruari, & adimpleri debere, ac quoscunque eiusdem Congregationis Superiores, Presbyteros, & personas ad plenariam illorum obseruationem omnibus iuris, & facti remedijs cogi, & compelli posse, sicque per quoscunque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate

scien-

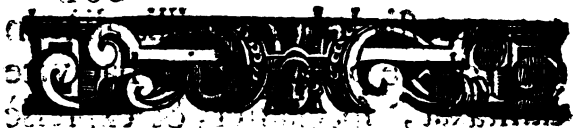
scienter, vel ignoranter contigerit
 attentari: Non obstantibus Con-
 stitutionibus, & Ordinationibus
 Apostolicis, ac quibusvis alijs dictæ
 Congregationis etiam iuramento,
 confirmatione Apostolica, vel qua-
 vis firmitate alia roboratis statutis,
 & consuetudinibus, priuilegijs quo-
 que, indultis, & literis Apostoli-
 cis quibusvis ipsius Congregatio-
 nis Superioribus, Presbyteris, &
 personis huiusmodi, sub quibus-
 cunque tenoribus, & formis, ac
 cum quibusvis etiam derogatoria-
 rum derogatorijs, alijsque effica-
 cioribus, & insolitis clausulis, ir-
 ritantibusque, & alijs decretis in
 genere, vel in specie, ac aliàs in
 contrarium præmissorum quomo-
 dolibet concessis, confirmatis, &
 innouatis. Quibus omnibus, &
 singulis eorum omnium tenores
 præsentibus pro plenè, & sufficien-
 ter

ter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem sub Anulo Piscator. die 5. Maij 1626. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Locus Sigilli.

V. Theatin.

N. AP.

APPENDIX EORVM QUÆ IN CONSTITVTIONIBVS CONGREGATIONIS SOMASCHE

Ob recentiora Sedis Apostolicæ Decreta (sunt
 immutanda

*Locis infra notandis, vti affixus monebit
 Asteriscus.*

- 1 *Ib. 1. c. 1. n. 4.* Dissoluta fuit hæc vni-
 anno 1646. ab Innoc. X. petentibus
 Doctrinarijs.
- 2 *Lib. 1. c. 3. n. 2.* Quadraginta duorum
Ex ordinationibus Alex. VII. in Bul-
lar. nostre pag. 187.
- 3 *Ibid. n. 4.* Quadraginta duorum, *ex*
ijsdem.
- 4 *Ibid. n. 5.* Nullo modo excedat numerum quadraginta
 duorum; quælibet enim ex tribus nostræ Congreg. Prouincijs
 quatuordecim habeat Capituli Generalis Vocales, non plures;
 nec ad nouorum Vocaliũ electionem deueniatur in vlla Pro-
 uincia, nisi postquam eius Vocales infra quatuordecim fue-
 rint. *Ex iisdem.*
- 5 *Ibid. n. 9.* Hi nouem numero erunt; quælibet enim Pro-
 uincia tres Socios, seu Discretos mittet ad Capitulum Gene-
 rale: *Ex iisdem.*
- 6 *Ibid. n. 14.* Dummodo in ea commoretur ex obedientia
 diuturno aliquo tempore, quod sit quatuor saltem mensium
 ante tempus electionis: Quare caueant Superiores, ne à Defi-
 nitorio

nitario designatos in vno loco, ante factas Sociorum electiones ad alium mittant, sine vrgenti causa *Ex Decreto S. Congreg. Regularium negotijs preposita die 15. Decembris. 1634. ut in Bullario nostro pag. 166. & 167.*

7. *Ibid. n. 15.* Non autem immediate, & cum proprio suffragio ad electionem Socij concurrent, etiamsi paulo ante a Præposito Generali, alijsque Superioribus ad locum mittantur, vbi Socius eligendus est, licet etiam in eo deputentur de familia, aut ibidem reperiantur, vt socij Visitatorum; ius enim suffragij in electione Socij, in loco videlicet vbi is eligitur: non habent, nisi qui per menses ad minus quatuor ante præfixitum electionis tempus ex obedientia, vel commorantur, vel saltem deputati sunt. *Ex eodem Congregationis Decreto.*

8. *Lib. I. c. 5. n. 21.* Post Ordinationes Alexandri prædictis confirmari nequit Procurator Generalis, sed solum ex ea Prouincia eligi, cui per turnum contingit.

9. *Lib. I. c. 6. n. 1.* Eius Prouinciæ, cui per turnum ea dignitas contingit, facto initio anno 1662. à Prouincia Romana, & inde ad Venetam. *Ex ordinat. citat.*

10. *Lib. I. c. 7. initio.* Congregatio nostra iussu Alex. Papæ VII. die 23. Decemb. 1661. diuisa est in tres Prouincias, videlicet Lombardiæ, Venetiarum, ac Romanam nuncupatas. Prouincia Lombardiæ continet loca omnia, quæ in statu Mediolanen. & adiacentibus ditionibus Ducum Sabaudicæ, Mantuæ, ac Parmæ, & Dominij Heluetiorum possidet, vel possidebit nostra Congregatio. Prouincia Veneta complectitur omnia loca, quæ continentur, seu continebuntur in Dominio Reipublicæ Venetorum, & Principatu Tridentino. Prouincia denique Romana comprehendit loca omnia posita, vel ponenda in reliquis Italiæ ditionibus. Et quidem qui professi sunt ante annum 1662, intelliguntur filij eius Prouinciæ, in qua nati sunt: qui verò exinde professionem emiserunt, vel emittent, eius Prouinciæ censentur, in qua ad Religionem admissi fuerint, & in qua professionem emiserint. Qui hac ratione non sit Prouinciæ filius, non possit in eadem esse Superior.

Dignitates Præpositi Generalis, Vicarij Generalis, & Procuratoris Generalis ita distribuuntur, vt cuilibet Prouinciæ per turnum semper vna ex his conferatur. Singulæ Prouinciæ singulos habeant Consiliarios, singulos Visitatores, (qui posthac vocentur Præpositi Prouinciales, habeantque potestatem or-

dinariam supra quamlibet domum suæ Prouinciæ;) singulos denique Definidores . Cancellarius tandem ex ea Prouincia fit, ex qua Præpositus Generalis.

In primo itaque congressu post Præpositi Generalis electionem ad ceteros Capituli Generalis Officiales eligendos deueniatur; & primum quidem Vicarius Generalis, tum Procurator Generalis (ex Decreto speciali Capituli Generalis anni 1662.) deinde Consiliarij, mox Præpositi Prouinciales; tum Definidores, postremò Cancellarius creabuntur: Procurator autem Generalis officio functus, sit ipso iure per subsequens triennium suæ Prouinciæ Consiliarius, nisi eligatur in Præpositum Generalem, aut Vicarium Generalem, aut Prouincialem. *Ex ijsdem Ordinationibus Alexandri VII. loc. cit.*

11. *Lib. I. c. 11. n. 2.* Confirmationis locus non est post citatas Alex. Ordinatas.

12. *Ibid.* Neque Vicarius in Præpositum Generalem eligi potest.

13. *Ibid. n. 6.* Remanet adhuc eadem facultas in Vicario Generali; non enim illi expressè derogatum est per Ordinationem Alexandri; quare Vicarius ea loca, quæ sibi à Præposito Generali designabuntur, visitet, sine præiudicio tamen iurisdictionis Prouincialis.

14. *Lib. I. c. 12. initio.* Tres Consiliarij, ex prædictis Ordinationibus.

15. *Lib. I. c. 13. n. 3.* Quælibet ex tribus nostræ Congregationis Prouincijs suum habeat Prouincialem, qui in loca omnia illius ordinariam potestatem habeat.

16. *Ibid. n. 4c.* Præpositus Prouincialis Congregationis Somaschæ *Ex Ordinatis Alexandri.*

17. *Lib. I. c. 15. n. 1.* Definidores tres eligentur. *Ex ijsdem.*

18. *Lib. I. c. 19. n. 2.* Primus Consiliarius à dextris, cui ad hærebit tertius; à sinistris secundus; ac postea Cancellarius.

19. *Lib. I. c. 19. n. 7.* Ex professionis ordine, nisi adsint aliqui ex Definitorij Patribus; hi enim omnes cæteris quibuscunque subditis præcedant; & si quando contingat eos esse subditos in aliqua domo, immediatè post Superiorem Dominus sedeant. *Ex ijsdem.*

20. *Lib. I. c. 20. n. 1.* Trium Consiliariorum, trium Visitatorum, seu Prouincialium, trium Definitorum, Procuratoris Generalis, & Cancellarij. *Ex Ordinatis. cit.* Insuper qui Præpositi

Ge

APPENDIX. 189

Generalis, aut Vicarij Generalis munus obierunt, si aliam in Definitorio dignitatem non obtineant, poterunt, donec vixerint, imò & debebunt pro bono publico cum titulo Assistentium, ac iure suffragij interesse Definitorio, sine tamen præiudicio numeri soliti Definitorij. *Ex Decreto Urbani Papa VIII. die 4. Februar. 1642. ut in Bullario nostro pag. 175.*

21. *Lib. 1. c. 20. n. 20.* Imò nemo vlllo modo potest esse Superior in eadem Domo, nisi per triënum, quo elapso alterum integrum triennium elabi debet, priusquam ad eiusdem Domus regimen sub quouis titulo siue Superioris, siue Vicarij admoueat. *Ex Ordinac. Alexand.*

22. *Ibid. n. 21.* Illi autè erunt eligèdi, qui sint eius Prouinciæ filij. *Ex ysdem.* Qui non ambijse dignitates &c. Notandù est Breue Clem. X. 5. Febr. 1675. quo ad ambitù prorsus propellendum, omnibus nostræ Congregationis Clericis, & personis prohibet, ne propter dignitates obtinèdas ad exteros vlllo modo recurrât, sub grauissimis pænis, quæ extendûtur etiã ad cõplices, & fautores, ac non reuelantes. Itemque Generali, alijsq; Superioribus præcipit in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pæna excommunicationis latæ sententiæ, ne vlllo fauore, aut precibus exteriorù adducti ad Dignitates Religionis, aut Vocalatum vllam promouere audeant. Videatur Breue, quod in quouis Capitulo Generali, aut Definitorio publicè legi debet.

23. *Lib. 2. c. 4. n. 17.* Huic obligationi celebrandi tres Missas pro Sacerdote nostræ Congregationis defuncto satisfieri potest, celebrando vnã duntaxat, & pro reliquis duabus facièdo commemorationem de Defuncto in Missis de Sancto, vel de die occurrenti. *Ex indulto Urbani VIII. die 20. Nouemb. 1628. ut in Bullar. nostro pag. 174.*

24. *Lib. 2. c. 5. in fine.* Non est omittendum hoc loco priuilegium concessum ab Urbano Papa VIII. 22. Decemb. 1632. quod nostra Cõgregatio in Orphanotrophijs, Seminarijs, Aca-demijs, & Conuictorum Collegijs etiam non proprijs Congregationis, sub nostra tamen cura, & gubernatione existentibus, Oratoria priuata habere, nostrique Præbiteri Professi in eis Missæ Sacrificiù in personarum in dictis Orphanotrophijs &c. degentium & commorantium præsentia tam intra, quàm extra tempus Paschatis Resurrectionis Dominicæ celebrare possint: *ut in Bullar. nostro pag. 159.*

Lib.

100 APPENDIX.

25. *Lib. 2. c. 8. n. 2.* Ne tamen spiritali commodo, quo subditi gaudēt (vt nimirum de Superiorum licentiā expiare peccata possint apud Confessarios etiam alterius Instituti) careant ipsi Superiores, neue ita eorum confessiones, si fiant extraneis, euadant irritę, quod facultatem eiusmodi sibi ipsis concedere nequeant; Sacra Congregatio negotijs Regularium præposita, die 25. Iunii 1638. decreuit, vt Superiores (graduum ordine seruato) sibi inuicem hanc facultatem impertiri possint; hoc est, locorum Præsides, seu Superiores locales à Visitatoribus, seu Prouincialibus, hanc impetrare poterunt facultatem. Visitatores verò, seu Prouinciales, & Procurator Generalis à totius Religionis Generali Præposito, qui tandem Generalis Præpositus ab eo Patrum numero, qui Congregationem Generalem repræsētat, eandem obtinere facultatem debet. Nec tamen propterea obligantur iisdem Patres Superiores ad hanc facultatem petendam toties, quoties ea nominatim indiguerint, sed sufficit eam semel petere, cum onera sibi iniuncta aggredientur, eaque generaliter vt poterunt, quousque mœra sibi imposita absoluerint. *Bullar. nostrum pag. 174.*

26. *Lib. 3. c. 6. n. 4.* Non potest Generalis dispensare cum minoribus annis quindecim. *Ex Decreto S. Congregationis super statu Regularium iussu, & auctoritate Alex. VII. die 1. Iunii 1655. vt in nostro Bullar pag. 180.*

27. *Ibid. n. 10. Repete mœx dicta.*

28. *Lib. 3. c. 7. n. 27.* Huic § de quouis Collegio pro Domo probationis Laicorum derogauit eadem S. Congregatio, quę pro Nouitiatum Clericorum, tum Laicorum in qualibet Prouincia nominatim designat certa Collegia, extra quę nemo legitime tyrocinium Religiosum facit: *In Bullar. nostro pag. 178.*

29. *Lib. 3. c. 8. n. 1.* Quamplura de Nouitijs ad professionem admittendis præcipit S. Congregatio decreto supra indicato sub 1. Iunii 1655. quę vt maximi sunt momenti, ita hic ob oculos ponere, operę pretium futurum est. Recipiantur igitur ad professionem Nouitij, sub exacta tamen vita communi ad præscriptum Regulę, non obstante quouis laxiori consuetudine, seu potius corruptela in contrarium introducta, seruataque forma Sacrorum Canonum, Concilij Tridentini, Constitutionum Apostolicarum, ac præcipue Decretorum Sanctę mem. Clementis Papa VIII. nec non statutorum prædicta Congr.

Quod

Quod si aliquem ex dictis Novitijs ante professionem à Religionis discedere, aut expelli contigerit, alius in eius locum subrogari possit, dummodo tamen in omnibus servetur forma superius prescripta.

Sed & illud omnino cavendum erit, ne à volentibus Ingressum Religionem pro ipso ingressu, nec post susceptum habitum probationis pro admissione ad professionem, vel alio quocumque pretextu, excepta victu, & vestitu Novitij illius temporis, quo in probatione est, ab ipso, vel eius parentibus, aut propinquis, vel curatoribus aliquid accipiat sub panis per Sacros Canones, & Tridentini Concilij statutis.

Ceterum ut predicti Novitij postquam in Professorum numerum, ut presertim recepti fuerint, melius in bono spiritu, Regularisque disciplina observantia stabiliantur, & confirmentur, statim post Professionem emissam, si in Conventu pro Novitiatu, ut supra, assignato, locus aderit secundi Novitiatus, seu Professorij, ab ea, quæ Novitiorum est, atque antiquorum professoriam habitatione distinctus, & segregatus; ibi collocentur, si Collegium eos alere queat; sin minus, transferantur in aliud Collegium ex designatis pro Professorio, seu secundo Novitiatu, ubi is locus cum requisitis ad Novitiatum ipsum prescriptis reperitur, vel accommodetur, aut de novo construatur. Ita tamen ut, si predicta Religio ex suarum Constitutionum, seu Institutionum vigore maioris temporis cursu, novos professo intra Novitiatum derivare consueverit, illis in hac parte minima derogatum esse intelligatur. & nihilominus permittitur Superioribus, ut id ipsum facere possint, si rationi, ac Religioni magis Expedire iudicaverint.

In quo quidem Professorio degant sub regulis, & modo vivendi adhuc strictiori, quam servant antiquiores Professi; ita ut nec in negotijs Collegij se intromittere, nec communibus tractatibus interesse, nec alterius exterioris obedientiam officium exerceere debeant; ibique permaneant quinquenni spatio ad arbitrium Præpositi Generalis iuxta prescriptum Constitutionum Religionis. Quo etiam tempore poterunt, quinimò & debent literarum studijs operam aduare sub directione, & regimine Superioris, ac Magistri, qui eas qualitates habeat, quibus Novitiorum Magistrum præditum esse oportet, quemadmodum ipsius Clementis Decreto providè sanctum est.

Porre in Collegijs tam pro primo, quam pro secundo Novitia-

tu, ut pramittitur, assignatis nec Prapostus, nec Nouitiorum Magister deputetur, nisi ab ipsomet Praposto Generali cum toto corpore Definitorij; Familia verò constituatur ad prescriptum Constitutionum ipsius Congregationis, & à Visitatore amoneri non possit, nisi de Praposti Generalis consensu; neque in eis collocentur, nisi Religiosi graues, deuoti, exemplares, & Regularis Observantia, ac puritatis Regula studiosi. Præcipuè verò caueatur, ne ibi ponatur aliquis, qui non consentiat seruare vitam communem, qua in predictis Collegijs ad Regula prescriptum exactè obseruetur; indeque amoneantur, qui tam Sanctæ Ordinationi contradicere, aut quoquo modo se opponere ausi fuerint.

Ad extremum, Postquam Nouitij in Professorum numerum, ut supra, cooptati fuerint, Superiores Regulares, ad quos pertinet, illico Sacram Congregationem edoceant, supradicta omnia, & singula fuisse ad unguem adimpleta, & executioni mandata: alioquin penas in memoratis Decretis Clementis VIII. fel. record. statutas se subituros, ac nouas licentias recipiendi Nouitios nequaquam fore impetraturos certò sciant.

30. Lib. 3. c. 19. n. 13. Paul. V. concessit, ut singuli Præbiterij Professi nostræ Congregat. omnibus, & quibuscunque personis degentibus, & commorantibus in Orphanotrophijs, Seminarijs, Academijs, & Conuictorum Collegijs sub nostra cura, regimine, & administratione existentibus, extremæ Vnctionis, nec non etiam tempore Paschatis Resurrectionis, Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramenta ministrare queant. Alexander verò VII. Alumnos, & Conuictores Collegiorum sub nostra cura, & regimine existentium posse in Oratorijs, seu Cappellis eorundem Collegiorum, in quibus de licentia Sedis Apostolicæ potest celebrari Missa, confiteri Sacramentaliter sua peccata præbyteris ab Ordinariò approbatis, etiam Sæcularibus, si nolent confiteri Præbyteris nostræ Congregationis. Ex nostro Bullar. pag. 183.

F I N I S.

1.006.911

I N D E X

Eorum, quæ tum in Constitutionibus,
tum in Appendice continentur.

A

Admittendi ad Religionis habitum nulli sunt, nisi cum delectu, & inquisitione. l. 3. c. 6. n. 1. 2. hac præmissa P. Generalis eos iubeat proponi in aliquo ex Collegijs ad hoc à Capitulo Gen. designatis. ibi n. 9. Futuri Nouitij inter cæteras conditiones, de quibus ibi n. 4. 6. 7. non sint minores annis 15. si Clerici, aut 10. si Laici, nec maiores annis 40. nisi cum his maioribus dispenset P. Generalis ibi, & in Append. n. 26. Idem dispensare cum eo potest, qui ut hospes in alia Religione fuerit. c. 6. cit. n. 5. At cum eo, qui Nouitius alibi fuerit, vel sit maior annis 50. vel natalium defectum patiatur, dispensat solum Capiculum Gen., aut Definitorium, cum duabus partibus ex tribus. ibi nu. 4. 5.

Aggregari Congregationi qui possint, à quo, & quatione. l. 1. c. 22.

Autumnali tempore quantum studiosis vacandum. l. 3. c. 14. n. 15. 16. non tamen licentiosè vagandum. n. 16.

B

Bibliothecario quid seruandum. l. 3. c. 4. per totum.

C

Cancellarius Definitorij qualis, & quomodo eligendus l. 1. c. 17. n. 1. 2. Quod eius munus. n. 3. 5. 6. Quos libros habeat. n. 7. & c. 20. n. 24. Quo præcepto, & quibus

I N D E X.

- bus prohibeatur librum actorum Capituli Gen., ac Definitorij legendum permittere . c. 17. n. 8. Tridui spatio præueniar Capitulum Gen. ibique accepto socio scripturas cautè custodiat . n. 10. 11.
- Cancellarius** in quouis Collegio eligatur, & quod eius munus . l. 3. c. 2. n. 14. 15.
- Cantum**, quem firmum vocant, vbi est inuectus, non tollat localis Superior. l. 2. c. 6. n. 1. 2. 3. Aliquis eum moderetur, ac iuniores doceat . n. 4. Ediscant quoq; Nouitij. n. 5. Qui solemnè, Romano ritu Epistolam, Euangelium, ac Missam cantare nescit, ad maiores Ordines non ascendat, nisi dispensatus . n. 6. Quando liceat cantus harmonicus, seu figuratus . n. 7. Quæ musica instrumenta nostris interdicta . n. 8.
- Capitulum Gen.** quoto anno celebrandum . l. 7. c. 4. n. 1. Quibus ad Deum precibus præueniendum . n. 3. Quando prius indicendum . n. 2. & c. 11. n. 2. Quomodo indicendum . c. 2. n. 2. Qui ad illud accedant . n. 3. Quo tempore . n. 4. 5. Quid ibi præscriben . n. 5. 6. Quibus precibus inchoandum . n. 7. 8. Qua confessione, & absolutione . n. 10. 11. 18. Qua Cancellarij protestatione . n. 13. Qua Præpositi Gen. præfatione, ac monitione . n. 12. 18. Quo nouorum Vocalium iuramento . n. 15. singulis diebus conuocandum . num. 19.
- Quid in eo post electiones agendum** . c. 18. n. 1. Res grauiorès pridie, quàm tractentur, proponenda, exclusiua, quæ contra commune bonum . n. 2. 3. 4. Quid prius, quid posteriùs tractandum . n. 5. & seqq. Quo quisq; loco suam sententiam dicat . n. 10. Qua dicendi forma, quo corporis habitu . n. 20. 21. 22. Quo reliquorum silentio . n. 13. Subuenia, in quam plures consenserint, secretis etiam suffragijs comprobetur . n. 11. 14. nisi per verbum *placet* omnes consentiant . n. 15. Paribus hinc inde suffragijs, iterum ad calculos veniatur . n. 12. Illis tertio paribus, Præpositus Gen. duplici utatur calculo, ibidem. In negotijs magis inuolutis aliquot Patres eligantur, qui rem definiant, vel referant . n. 16. 17. 18. Qua ratione post interpositum Definitorium sit claudendum . c. 2. n. 19. & seqq.
- Eius acta à Præposito Gen. & Cancellario subscripta** .
quam

I N D E X.

- quam apud nos vim habeant . c. 17. n. 4.
- Capitulum Collegiale quoto die cogendum, à quo, & quo ritu . l. 2. c. 16. n. 1. **Quæ**, à quibus, & quo ritu culpæ accusandæ . n. 2. 3. 6. In co-
dicta, vel gesta non esseferenda . n. 7. In co quid proponen-
n. 8. Quis gaudeat suffragio . n. 9. Quid à subditis re-
quirat Superior . n. 10.
- Castitas quantiæ & rimanda, & quomodo conseruanda . l. 2.
c. 10. n. 1. 2. **Quæ** corripendi, ac plectendi contra
eam, vel specie tonus, delinquentes . n. 4. 5.
- Casus conscientie verbo resolvere cuius licet; scripto
autem non nisi designatis . l. 2. c. 12. n. 19.
- Ciborum quantitas, & qualitas . l. 2. c. 14. n. 13. 14.
- Clausura nostris in domibus omnino seruetur . l. 3. c. 12. n. 4.
- Clerici nostri emissa professione in aliquo ex Collegijs ad
hoc destinatis titulo professorij detineantur, vt studijs
vacent, quamdiu P. Generali videbitur . l. 3. c. 8. n. 8.
& in Append. n. 29.
- Vt in humanioribus literis, seuerioribus disciplinis, præ-
sertim sacris, ac linguarum pericia excolantur, & profici-
ant, omnem mouebunt lapidem cum localis eorum
Superior, cum Præpositi Generalis, & Prouincialis. c. 10.
n. 1. 2. 4. 5. 10. 14. 15. cum eorum præceptores accom-
modata in docendo methodo . n. 3. 7.
- Emenso philosophico studio informandis alijs politiori
literatura per triennium saltem addicantur . n. 16. Quo-
modo impressas theses publicè propugnandas expo-
nant . n. 6.
- Colloquutiones quales inter nostros . l. 2. c. 15. n. 14.
- Comedendum cum sæcularibus extra claustra quàm rare,
intra claustra quàm parè; in nuptiali conuiuio nun-
quam . l. 2. c. 14. n. 15. 16.
- Communio Sacramentalis quibus diebus facienda à non
celebrantibus . l. 2. c. 8. n. 5. Ex cuius manu . n. 6. 10. **Quæ**
reuerentia interna, & externa . n. 7. **Quæ** illi gratiarum
actio iungenda . n. 9.
- Concionatores quales esse debeant, à quo depurandi, &
quomodo se gerant . l. 2. c. 13. per totum .
- Confessarij nostri quales esse debeant . l. 2. c. 12. n. 3. A quo
designandi . n. 1. **Quæ** cautione, & facultate se subdant
Episco-

I N D E X

- Episcoporum examini . n. 2. Qua pericia instructi . n. 5.
 Quomodo se gerant erga pœnitentes . n. 4. Erga mulie-
 res . n. 10. & sequen. Qua forma vtantur absolutionis .
 n. 8. quo habitu . n. 14.
- Confessarij Monialium , ac puellarum orphanarum ordina-
 rij à quo, & qualiter deputandi . l. 2. c. 12. n. 16. & l. 3. c. 21.
 n. 1. Quomodo se gerant . ibidem . Extraordinarij raro,
 & ad solum bimestre concedendi . l. 2. c. 12. n. 18.
- Confessio Sacramentalis quam sæpe, & vbi facienda à Sa-
 cerdotibus, ac reliquis . l. 2. c. 8. n. 1. 2. Qualis esset fa-
 cienda quotannis . n. 4. Vt sit valida, fieri debet. Confes-
 sario habenti iurisdictionem, vel ordinariam, qualem Su-
 periores habent, vel delegatam, qualem habent tum spe-
 cialiter ab ijs designati, tum qui eliguntur per habentes
 ad hoc facultatem, licet sint alterius instituti.
- Facultatem hanc habere possunt subditi à Superioribus
 immediatis, hi non à semetipsis, sed à Prouincialibus ;
 hi, sicut & cæteri maiores Officiales, à Præposito Gen-
 eralibus demum à Capitulo Gen. n. 2. 3. & in append. n. 25.
- Congregationis Somaschæ auctor, origo, nomen . l. 1. c. 1.
 n. 1. huius n. 2. Instituta varia . n. 2. 3. Viuendi ratio . n. 5.
 Inter Religiones relatio anno 1568. n. 6.
- Confiliarij tres in append. n. 14. Quomodo eligantur . l. 1.
 c. 5. n. 24. & c. 20. n. 3. Quales esse debeant . c. 12. n. 1. 2.
 Quid mulieris habeant . ibi n. 4. 5.
- Constitutiones proprias semper habuit Religio . l. 2. c. 2.
 n. 2. Præsertim quo anno examinatae, vt à Sede Aposto-
 lica confirmarentur . n. 3. Earum violatio quando Ierthalis
 culpabit, quando nulla . n. 4. Quomodo intelligendæ
 quando infligunt pœnam ipso facto &c. n. 6. & l. 4. c. 1.
 n. 2. In dubijs, aut obscuris à Capitulo Gen., vel Defi-
 nitorio declarandæ . c. 2. cit. n. 8. Non multiplicandæ .
 n. 9. nec inuouandæ . n. 13. Quo die publicè legendæ .
 n. 10. Laicis nostris qua parte explicandæ . n. 11. Ab ijs
 quem eximere perpetuò quis possit, quis ad breue
 tempus . num. 12.
- Conuictorum, ac Seminariorum Superioribus, quid dili-
 gentissimè curandum . l. 3. c. 19. n. 1. 2. 3. 6. Quid eorum
 magistris, præfectis, ac vniuersaliter nostris cauendum .
 n. 4. 5. 7. 8. 9. Quoad Sacramenta ijs ministranda,

I N D E X

eorumq; corpora sepelienda consulantur privilegia nobis concessa . in append. n. 30.

D

Definitores numero tres . in append. n. 17. Eorum qualitas, electio, duratio, munus . l. 1. c. 17. n. 1. 2. 3.

Quomodo se gerant , si alicubi degant, vt subdiri . n. 4.

Definitorium quot, & quibus dignitatibus consistat. Append. n. 20. quando cogendum. l. 1. c. 20. n. 1. Quomodo

indicendum . n. 20. A quo . n. 4. Aliquibus eius Officialibus abscribis &c. qui subrogentur, & à quibus . n. 2.

Defunctis quomodo eligantur successores . n. 3. Quibus precibus inchoandum . n. 5. Eius autoritas . n. 6. 7. Eius initio quid singulis iurandum . n. 8. 9. Quem suorum defectuum censuræ locum faciant . n. 10. Audiat locorum

Superiores, si fortè adfint . n. 15. Superiores eligit præmissis iuramento de probiore &c. n. 16. & seqq. Vice-

superiores, Parochos . n. 23. Personas, vbi sit opus, loco mutat . n. 25. Seniores nominat . l. 3. c. 1. n. 25. Aliquos

Religioni aggregare potest . l. 1. c. 22.

Defuncti Congregationis vt post obitum curandi, vestiendis, & vbi tumulandi . l. 2. c. 4. n. 19. 20. Quid Commisso

agendum, si Orphanorum obeat Rector ibi. Quibus per nostros omnes iuandi suffragijs non professi in loco,

vbi obierint, professi verò tum ibi, tum alibi . n. 17. Ex

tribus, quæ defuncto Sacerdoti Sacerdos debet, sacrificijs, supplere duo potest per duas collectas . Appendi

n. 23. Neque ad alienas, neque ad nostras Ecclesias nostrri, dempto Parocho, funus deducant . c. 4. tit. n. 26.

Quid agendum, si quis mereatur in Ecclesijs nostris tumulari . num. 27. Post defunctorum missam solem-

nem quo casu nostris exeundum sit ad absolutionem . n. 28.

Dignitates Religionis quot, & quæ . l. 1. c. 19. n. 1. Ne proeurentur vicioso ambitu . c. 5. n. 4. Maximè per externos sub pæna &c. Append. n. 22.

Domus nostræ paupertate, ac modestia magis, quàm amplitudine, ac magnificentia censeantur; in sæcularium domos prospectu careant, effigiem Christi Domini crucem deferentis ingressuris obijciant. l. 3. c. 12. per totum

Eccle-

I N D E X.

E

Ecclēsia quælibet nostra, etiam Orphanorum, Sanctissimam Eucharistiam habeat decēter custoditam, ac sæpe renouandam, oleumq; infirmorum. l. 2. c. 5. n. 1. 2. Omnibus autem nobiscum degentibus possunt, nostri Sacerdotes Extremam Vocationem ministrare, & Eucharistiam, etiam in Paschate. Append. n. 30. Si reliquæ adsint, dignè asseruentur; ne minima quidem earum pars auferatur &c. sub pœna excommunicationis. c. 5. cit. n. 3. 4. Amplam, quoad fieri potest, habeat supellectilem, ac summè nitidam, extraneis non commodandam. n. 5. cuius index quotannis renouetur. n. 11. nec ab externis quicquam commodatè accipiatur; inscio Superiore. n. 13.

Egredi domo qua benedictione, quo comitatu, ac lege quisq; debeat. l. 3. c. 14. n. 1. 3. 5. 7. 9. 10. qua hora domum reueri. n. 21. Extra: claustra nocturnare nunquam. n. 2. , pernoctare vix aliquando liceat, & quomodo. n. 14.

Electionem quorumuis Officialium præit lectio Constitutionum de ipsorum muneribus &c. l. 1. c. 5. n. 21, &c. 207. n. 17. Fiat sine ambitu subpœnis &c. n. 4. & in append. n. 22. Præmissis iuramento de probiori &c. non scipso eligendo. c. 5. cit. n. 4. Secretè. n. 5. verbis distinctis. n. 6. , diurno tempore. n. 8. In ea quis habeatur pro absente, qui non. n. 10. 11. vbi de infirmis. item n. 14. 15.

Electioni interesse, & voto suo actiuo renuntiare nemini licet. l. 1. c. 5. n. 13. Aut comitio exire iniussu P. Generalis. c. 18. n. 24. Si quis exeat, tota facultas deuoluitur ad remanentes. c. 5. n. 14. dummodo hi sint duæ partes ex tribus. n. 12. Quis exire debeat, dum sit suffragatio. n. 25. In ea fugati amico vtantur calculo. n. 16. Quando vti possit duplici P. Generalis. n. 16. Super electione ortas lites quis dirimat. n. 17. Electus acceptet, nisi doceat, quo teneatur impedimento. n. 18. 19. Electorum calculos soli videant Scrutatores. n. 26.

Eligendi per consensum duarum partium ex tribus. Præpositus Gen. l. 1. c. 5. n. 24. & n. 12. & c. 6. n. 13. 14. Alij Officiales D. finitorij extra Capitulum Gen. c. 5. cit. n. 22. c. 11. n. 3. & c. 20. n. 3. Confessarij Monialium

l. 2.

I N D E X

l. 2. c. 12. n. 16. & puellarum . l. 3. c. 21. n. 1.
Eligendi per maiorem partem supra dimidium . Reliqui
Officiales Definitorij in Capitulo Gen. l. 1. c. 5. n. 24.
Superiores, Vicepræpositi, Parochi . c. 20. n. 19, 23. Vo-
cales Capituli Gen. c. 3. n. 4. Socij . c. 3. n. 12.
Eligendi Præpositi Gen. ratio. l. 1. c. 6. per totum. Eligendi
reliquos maiores. Officiales ratio . c. 7. & append. n. 10.
Exemptiones Præceptorum . l. 3. c. 10. n. 8. Studentium .
num. 13.

F

Fabricæ magni momenti qua ratione, & licentiâ eri-
gendæ . l. 3. c. 12. n. 1. imò & reparaciones &c. l. 35.
auctoribus impensam superent . n. 2.

H

Honor inter nostros mutuos qualis . l. 3. c. 9. n. 22. 27.
etiam scribendo . n. 24. Erga Superiores maiores,
etiam dignitate functos, ac seniores . n. 23. 25. 26.
Horæ Canonice ex Romano Breviario, etiam Clericis vix
duas professis, quo præcepto recitandæ . l. 2. c. 3. n. 1.
Vbi autem etiam in choro, & qua hora . n. 3. Quæ officia
sint nobis ritus altioris . n. 4. 11. Qua hora, & quibus
diebus cantandæ Marianæ Litaniæ . n. 6. Quam strictè
inimicatus chori frequentia, exactaq; psalmodia . n. 7.
Quæ disciplina ibi seruanda . n. 8. & seqq.

I

Ianitoris quæ partes, ac leges . l. 3. c. 5. per totum .
Ieiunium quando, & quomodo seruandum . l. 2. c. 14.
n. 3. & seqq.
Infirmis quanta caritate, ac vigilantia providendum pro
salute eum corporis, cum animæ . l. 3. c. 15. per totum.
Iter nemo subditorum arripiat sine debita licentiâ . l. 3. c. 12.
n. 1. in eo quomodo se nostri gerant . n. 3. 9. 11. Quo-
modo in aduentu ad nostras domos, & in ijs mora .
n. 2. 4. 5. 19. & seqq.

L

Litterarum ad nostros scribendarum leges . l. 3. c. 16.
Loca noua qua cautela recipienda à Capitulo Gen. 5

I N D E X.

vel Definitorio . l. 1. c. 21. num. 1. 2. 3. vel extra eorum
tempus à Præposito Gen. n. 5.

M

Missa quotidie ab omnibus audienda . l. 2. c. 4. n. 2.
MA Sacerdotibus celebranda sub exacto ritu Roma-
no. n. 4. Pie, ac deuotè sine festinatione nimia, quæ alio-
quin puniatur. n. 14. 15. voce moderata. n. 22. Vbi, &
quib. præsentib. celebrari possit. in append. n. 24. Non
in Ecclesijs Monialium &c. sine Superioris licentia. c. 4.
cit. n. 8. Neq; noua in alienis Ecclesijs sine licentia Præ-
positi G. vel Prouincialis. n. 3. Quando sola solemnè
celebranda. l. 2. c. 8. n. 10. Quo die cantanda pro gra-
tiarum actione. c. 3. n. 5. Quo celebranda pro nostræ
Congregationis defunctis. c. 4. n. 18. Pro bono Reli-
gionis regimine. n. 21. Quomodo in ea, & extra eam
pro benefactorib. orandum. n. 25. Missas applicandas
quis dare possit, quis non. n. 13. Missarum onera extra
nostras Ecclesias non recipienda. n. 10. Nec in nostris
perpetua citra Præpositi G. vel Definitorij licentiam.
n. 11. Acceptis exactè satisfiat, implicato, prout de iu-
re, emolumento. ibid.

Modestia præcipitur. l. 2. c. 15. n. 16. 17.

Monita pro spirituali profectu aurea. l. 2. c. 1. per totum.
His accedit votorum renouatio, tum quotidie, tum ali-
quoties in anno facienda. c. 3. n. 5.

Moribundis plenissimam absolutionem Superior impertia-
tur. l. 3. c. 13. n. 6.

Murmurationes fugiendæ, puniendæ. l. 2. c. 15. n. 13. 15.

N

Nouitiatus, etiam à Laicis peragatur in aliquo ex
Collegijs pro Nouitiatu in qualibet prouincia desi-
gnatis. append. n. 28. Iuxta leges fusè præscriptas. l. 3.
c. 7. per totum; Neque Laicis conferatur, nisi habito
de ipsi plurium annorum experimento. c. 8. n. 6.

O

Obedientia perfecta quæ. l. 2. c. 9. n. 1. 2. 3. In quib.
præsertim exercenda. n. 9. Eius perfectioni re-
pu-

I N D E X.

- pugnat manus impositum detrectare. n. 4. Repullas aliquas non ferre. n. 5. Importunis precib. aliquando extorquere. n. 8. Virium languorem, aut aeris intemperiem causari pro impetranda loci mutatione. n. 14. Literas commendatitias &c. commendare ad eam remorandam. n. 12. Negotium externorum graue aggredi in scio Superiore. n. 10. Multo magis eum, aut ex nostris aliquem in iudicium coram externis vocare. n. 16. Maiorum Superiorum consilia improbare, deridere, prauum in sensum detorquere. n. 17. 18. 19. Sine Superioris licentia extraneos consulere super rebus ad nos spectantibus. n. 30. Obedientie, qui declarabitur contumax, quam excommunicationem, ac pœnam incurrat. n. 31.
- Officialium maiorum munus quando cesset. l. 1. c. 5. n. 20. Eorum confirmari nemo potest in eadem dignitate. n. 21. & in append. n. 8. 11.
- Oratio mentalis apprimsè utilis, ac necessaria. l. 2. c. 7. n. 1. Bis quotidie à nostris habenda, quamdiu, & qua metho- do. n. 5. 6. 7. 8. Orandi periciam, qua ratione, & Superior instillet, & quisq; sibi comparet. n. 10. 11. Orationis, ac mortificationis studium si quis deriserit, quomodo puniatur. n. 12.
- Ordinibus iniciandi condiciones habeant à Conc. Tridentino præscriptas. l. 3. c. 9. n. 1. In qua Diocesi quis ex obedientia degit, ibi ordinetur. n. 2. Nec, nisi priuato examine iudicatus idoneus, ac de licentia Præpositi G. s. de Ordine Sacro agatur. n. 3. 4.
- Ordo rerum tractandarum in Capitulo Generali. l. 1. c. 18. n. 2. 5. & sequen. In Definitorio. c. 20. n. 11. & sequen.
- Ordo sedendi Patrum in Comicio pro Capitulo G. vel Definitorio. l. 1. c. 19. n. 2. 3. & in append. n. 18. Vbi, & quando habentur Comitia, Vocales, ac Socij Collegialibus omnibus præcedunt. c. 19. cit. n. 4. Alias, & alibi attenditur professionis ordo. n. 5. Superior tamen, ac Vice superior familiam præcedunt. n. 7. Sed Vice superiorem Officialis quilibet Definitorij. Append. n. 19. Aliquando etiam Vocalis Capituli G. professione maiores. c. 19. cit. n. 8.
- Orphanorum Rectõribus quid maximsè curandum. l. 3. c. 20. n. 3. & sequen. Eorumdem Oeconomis, vulgò Com-

I. N. D. E. X.

Commissis quid reddi esse debeat. ubi n. 13. & sequent.
Orium victorum feminarium, vt. a nostris abigendum.
l. 3. c. 17.

Parochi ad que, & qua ratione designandi. l. 1. c. 12.
n. 10. Quales esse debeant, & quomodo in suo munere
se se gerant. n. 21. & sequent.

Pauperes solida permittit bona possidere in communi;
singulis quoque, vt proprium, retinere vetat. l. 2.
c. 11. n. 3. 4. Sicut & donare, permurare hoc. sine
Superioris licentia. n. 7. præsertim vsum pecunie. n. 5. 6.
Donationes priorum &c. n. 8. Deposita pretiosa, & syn-
graphas n. 15. Pauperum spiritus omnis nostra suppellex.
n. 11. 12. Eius violationem occasionem subditis demittit
Superiores. n. 18. Et sibi ipsi, qui ante professionem
aliquid reseruant. n. 19. Nihil pecunie Visitationibus
occulant ipsi locorum priorum Rectores. n. 26.

Pœna culpe respondeat: culpe grauitas ex varijs circum-
stantijs pensanda. l. 4. c. 1. n. 1. O.

Pœna leuis que. l. 4. c. 2. n. 1. Culparum leuium, quibus
illa infligitur, exempla. n. 2.

Pœna media que. l. 4. c. 3. n. 1. Culparum mediarum,
quibus illa infligitur, exempla. n. 2.

Pœna grauis que. l. 4. c. 4. n. 1. Culparum grauium,
quibus illa infligitur, exempla. n. 2.

Pœna grauior que. l. 4. c. 5. n. 1. Culparum grauiorum,
quibus illa infligitur, exempla. n. 2.

Pœna grauiissima que. l. 4. c. 6. n. 1. & sola Prepositi G.
auctoritate puniuntur. n. 3. Culparum grauiissimarum,
quibus illa infligitur, exempla. n. 2. Specialiter vero.

Pœna, que manet Apostatas, & eiecit os. c. 7. n. 52.
adiurantem emergentis absq; licentia n. 44.

ambientes, & pacationem in electionib. inueniunt. n. 26.
canones curpia. n. 7.

confidentes Sacrorum non deputato, ipsamq; Sacerdo-
rum. n. 4.

non spirantes contra Superiores, nec non factiosos. n. 2.
contumaces. n. 10. & 45. & l. 2. c. 39. n. 31.

detestantes domitium defegnationem, aut minus impo-
situm. c. 10. n. 35.

de-

I N D E X.

- deferentē libros vnus Collegij ad aliud sine licētia n. 79.
efferentem dicta, vel acta in Capitulo Collegiali . n. 46.
edentem sine licentia libros . n. 49.
egressos domo sine socio, aut benedictione, seriusue re-
gressos sine causa . n. 13. 14.
hospites prius aliud, quā ad nostra loca diuertētes, n. 17.
impuros . n. 12. de castitate suspectos, n. 37. claustra
Monialium, aut puellarum sine legitima causa in-
gressos . n. 39.
introducunt mulierem in Orphanotrophia . n. 9.
irato animo comminantes alteri . n. 28. Arma prohibi-
ta retinentes n. 16. cum fratribus altercatos . n. 22.
intercipientem Superiorum maiorum literas . n. 51.
Laicos Ordinibus insigniri tentantes . n. 48.
occultantem Superiori notabile aliquod depositum, n. 32.
omittentes corripere, aut Superiorib. indicare aliorum
delicta scandalum paritura . n. 23.
proprietarios, n. 11. 36.
professos apud nos, si post sumptum alterius Religionis
habitum redierint . n. 20.
Procuratorem G. aut Cancellarium Definitorij in officio
delinquentes . n. 40. & 41.
Studentes non studentes . n. 5. 6. 50.
surripientem reliquias . n. 43.
Superiores aliquem sine Sacramentis mori negligentē
permitteutes . n. 15. Indebitē alienantes, oppigno-
rantes &c. n. 29. Bona Congregationis dilapidantes,
obligationib. Missarum &c. non satisfaciētes . n. 30.
Excommunicationis sententiam non scripto ferentes .
n. 31. Non curantes, legi, ac seruari Constitutiones,
n. 32. Fabricam sine licentia inchoantes, n. 33. Negli-
gentiores in cultu Ecclesie . n. 34. Ansum dantes vio-
landę paupertatis . n. 36. Nimis austeros . n. 27. iere
alieno domum opprimentes . n. 47.
Præpositus Generalis qualis esse debeat. l. 1. c. 8. per totum.
Est Capitulo G. ac Definitorio subiectus . c. 10. ni 1. 3.
A Capitulo G. facultatem accipit eligendi Confessarium
extraneum . in append. n. 25.
Quomodo, & à quib. corripit debeat, si, vt homo, delin-
quat . c. 10. n. 3.

Mul-

I N D E X.

- Multò magis, si deponi increatur.** n. 6. & sequen.
Eligendus cum duab. ex trib. votorum partib. c. 5. n. 24.
 & c. 6. n. 13. 14. **Electus quid iuret.** c. 6. n. 18. **Quo-**
modo omnes excipiat. n. 19. **Quo sigillo utatur.** c. 9.
 n. 27. **Durabit ad triennium, excepto aliquo casu.**
 c. 11. n. 2. **In fine sui magistratus rationem reddat**
accepti, & impensi. c. 9. n. 28. **Quando eius munus**
cesset. c. 6. n. 5.
Qua ratione Capitulum G. indicat. l. 1. c. 2. n. 2. **Quo die**
in loco eius celebrandi esse debeat. n. 5. **Quid ibi tu-**
bere debeat. n. 4. 6. **Qua missa, & oratione illud in-**
cohet. n. 7. 10. **Absoluator, & absoluat.** n. 11. **Quid**
præfari debeat. n. 12. **Prospiciat, num quis iure suff-**
ragij careat. n. 13. **Culpas exteriores genuflexo fa-**
teatur. n. 17. **Die Lunæ Comitiolum celebret, elec-**
tores alios communicet. c. 6. n. 2. **Quo ritu, ac præ-**
cib. comitium adeat. n. 3.
Quomodo iuret in electione maiorum Officialium: l. 1.
 c. 7. n. 4. **ac in Definitorio.** c. 20. n. 8. **Quo loco se-**
deat in Capitulo G. ac Definitorio. c. 19. n. 2. 6. **Quo**
loco sententiã dicat. c. 18. n. 10. **Callear constitu-**
tiones Religionis, & Apostolicas. c. 9. n. 8. **Visitet**
Congregationem primo anno, si potest. n. 4. **Alicubi**
resideat. n. 6. & c. 13. n. 4.
Præpositi G. autoritas
in suffragando ubiq; pro electione Socij. l. 1. c. 3. n. 14.
in vsu aliquando duplicis suffragij. c. 5. n. 16. & c. 18.
 n. 12. 13.
in cogendo Capitulo G. ac Definitorio. c. 9. n. 11. &
 c. 20. n. 1. 2.
in declaranda Constitutione aliqua. c. 9. n. 11. & l. 2.
 c. 2. n. 8.
in dando Religionis habitu, nouitiatu, ac professione. l. 1.
 c. 9. n. 10. **vel ea facultate deleganda.** ibid. & l. 3. c. 6. n. 2.
in dispensando cum existentib. inter annua 40. & 50.
 l. 1. c. 9. n. 20.
item cum ijs, qui hospites fuerint in alia Religione.
 l. 3. c. 6. n. 5.
in recipiendis Nouitijs, aut Hospitib. semel eiectis. l. 3
 c. 1. n. 37.

in

I N D E X.

- in Laicis ad probationem admittendis . c. 8. n. 6.
- in Nouitijs de loco ad locum dimouendis . c. 7. n. 29.
- in aggregandis ad Religionem . l. 1. c. 22. n. 1.
- in substituendo Vicarios Superiorib. c. 9. n. 13. aut Vifitatorib. n. 16.
- in mittendis Commiffarijs . ibid.
- in negotijs grauiorib. moram non ferentib. n. 17.
- in puniendis delictis . n. 18. & l. 3. c. 1. n. 30. præfertim grauiſſimis . l. 4. c. 6. n. 3. & c. 7. n. 5. 9. 12. 19. 29. 33. 36.
- in caſibus , & cenſuris referuandis . l. 1. c. 9. n. 23. Reſeruata eſt autem excommunicatio ſurripientis reliquias . l. 2. c. 5. n. 4. & intercipientis epiftoſas ad ipſum &c. ſcriptas . l. 3. c. 16. n. 8.
- in ſibi eligendis Aſſiſtentib. l. 1. c. 9. n. 24.
- in nouis domib. extra Capitulū &c. recipiendis . c. 21. n. 5.
- in conſtituendo Concionatores, Lectores, Confeſſarios, Parochos , & promouendos ad Sacros Ordines . l. 1. c. 9. n. 10. l. 2. c. 12. n. 1. l. 3. c. 9. n. 3.
- in mittendis Concinatorib. l. 2. c. 13. n. 22. & assignando ſocio . ibi n. 13. In priuandis , qui dixerint , & non fecerint . n. 20.
- in eligendo pro Monialibus Confeſſario . l. 2. c. 12. n. 16.
- in declarandis contumacibus . c. 9. n. 31.
- in puniendis ſuſpectis , aut delinquentibus contra caſtita-tem . c. 10. n. 4. 5. & c. 12. n. 13.
- in concedendo exemptiones . c. 2. n. 12,
- vt quis adiuret energumenos . c. 9. n. 11.
- vt publicè theſes propugnet . l. 3. c. 10. n. 6.
- vt libros edat . ibid. n. 11.
- vt magni momenti fabricam incohet. c. 12. n. 1. 2, aliter facientes puniat . l. 4. c. 5. n. 2.
- vt Prouinciales &c. poſſint eligere Confeſſarium extra-terreum . in append. n. 25.
- vt Miſſæ nouæ celebrentur in alienis Eccleſijs . l. 2. c. 4. n. 3.
- vt recipiantur perpetua Miſſarum &c. onera . n. 11.
- vt Romam recurratur pro alienationibus , vel cenſibus faciendis . l. 1. c. 9. n. 19.
- vt ſeculares , vel ad nos pro immunitate conſugientes , recineantur ultra triduum , l. 3. c. 1. n. 35. 36.

I N D E X.

- Præposito S. Maioli quid sub Sanctæ Obedientiæ præcepto iubeatur, ac veteretur . l. 1. c. 17. n. 9.
- Priuari aliquem officio etiam ipso facto, qua ratione intelligatur in Constitutionibus . l. 4. c. 1. n. 2.
- Priuari professionis loco, & voce quid sit . ibi n. 3.
- Procurator Generalis quomodo eligendus . in append. n. 8. 10. & l. 1. c. 5. n. 24. In quibus subdatur, vel non, Superiori locali . c. 16. n. 2. ac Visitatorib. redditur rationem dati, & accepti, vnde concreditam pecuniam, fideliter administret . n. 5. 19. 20. A Capitulo G. mandatum accipiet . n. 4. Quid possit agere, vel impetrare in Curia Romana . n. 6. 9. 18. Quid pariter non possit, nisi de mandato &c. n. 7. 8. sub qua poena &c. n. 21. Quid prohibeatur ex archiuio tollere, & sub qua poena . n. 22. De quo admoneri debeat . n. 12. Ad eum mittenda acta Capituli Gen. ac Definitorij . c. 17. n. 5. Quæ ad P. Generalem, ac Prouinciales transmittere debeat . c. 16. cit. n. 17. Quam indulgentiam procuret ante Capitulum Gen. c. 4. n. 4. Quis, & quomodo ei sufficiens, si forte deficiat . c. 16. n. 23. Quos præcedat, & quibus cedat . c. 19. n. 6. Suo munere functus, ipso iure est Consultarius . in append. n. 10.
- Procurator Collegialis qualis eligendus . l. 3. c. 2. n. 10. Quantum duraturus, & quomodo se gerat . n. 10. & seqq.
- Prouinciales in Italia, olim Visitatores, numero tres . Append. n. 15. In sua quisq; Prouincia iurisdictionem ordinariam habet . ibi n. 15. & l. 1. c. 23. n. 5. 6. 7. Suam quisque prouinciam quotannis visitet, dempto anno, quo eam visitat P. Generalis . n. 4. Quomodo se gerat in visitatione . n. 10. & seqq. Quomodo, si alicubi subditus degat . n. 38. 39. Quo sigillo utatur . n. 40.
- In aliena Prouincia sedeat post Superiorem loci, Romæ verò etiam post Procuratorem Gen. c. 19. n. 6. In sua solis cedat Præposito, ac Vicario Generalibus . ibidem . Prouincialis Galliarum . l. 1. c. 14. per totum .

R

- Recreandorum animorum quæ adhibenda cautela . l. 3. c. 14. & n. 11.
- Reliquiæ . Vide Ecclesia .

I N D E X.

S

- S** Acrista, seu ædicius à quo nominandus, & quid circurandum. l. 3. c. 3. per totum.
- Silentium ubi, quando, & quàm religiose seruandum. l. 2. c. 15. n. 2. & seqq. & l. 3. c. 18. n. 7.
- Socij cum sola voce actiua Capitulo Gen. interfuturi, numero nouem, tres nimirum ex qualibet prouincia. in append. n. 5. & l. 1. c. 3. n. 9.
- Qualiter, ubi, & quando eligendi. n. 11, 12, 14.
- Per quorum suffragia. n. 13. & seqq. & in append. n. 6.
- Quorum impensis Capitulum adeant. n. 18.
- A quibus examinanda eorum electio. n. 20.
- Superior localis quis eligi uetetur, quis debeat. l. 1. c. 20. n. 21.
- Sit filius prouinciæ, in qua rectorus est. Append. n. 22.
- Plus triennio in eadem domo non regat, nisi lapsa triennio. ibi n. 21.
- Quomodo eligatur in Definitorio. l. 1. c. 20. n. 18, 19.
- Quomodo se gerat. l. 3. c. 1. n. 1. & seqq.
- Quod eius munus. n. 10. & seqq.
- Quæ potestas. n. 30. & seqq.
- Concedere nequit subito, musicam exercere in aliæ Ecclesia. l. 2. c. 6. n. 9. Ire ad nuptiale conuiuium. c. 14. n. 15.
- Laico prima tonsura, aut ordinibus initiari. sub pœna &c. l. 3. c. 9. n. 5. Hospitibus pernoctare extra claustra. c. 15. n. 21.
- De morte cuiuslibet ex nobis professis Superiores alios admoneat. l. 2. c. 4. n. 17.
- Sine patentibus obedientiæ literis nullum hospitem admittat, aut retineat. l. 3. c. 15. n. 2.
- Ad Superiores maiores neminem mittat, nisi prius impetrata facultate. ibid. n. 1.
- Vltra quinque dies à residentia non absit sine licentia, nec suis concedat inire iter ultra vnã dietam. ibi num. 13.

T

- T** Riclinij &c. qui situs, & quæ ibi leges custodiendæ. l. 3. c. 18. per totum.

Vcr-

I N D E X.

V

- V**erberatio ad carnis castigationem quando facienda .
l. 2. c. 14. n. 9. 10.
- V**estium materia, & forma paupertati congruat, à luxu, &
vanitate abhorreat, modestiam spiret. l. 3. c. 11. per totum.
- V**icarius Generalis quomodo eligatur in Capitulo Gen.
l. 1. c. 5. n. 24.
- Quomodo extra illud . c. 11. n. 3.
- Durabit ad triennium, nisi alteri Vicario Gen. sufficiatur. n. 2.
- Quo casu fungatur munere Praepositi Gen., & Capitulum Gen. indicat . ibid. Quod eius munus. ibi n. 5. 6.
- Quis ei demortuo, vel &c. & quousq; succedat . n. 4.
- Vicesuperior à quo eligendus, & quis aliquando sit absq;
electione . l. 3. c. 2. n. 1. 2. Eius auctoritas, & Officium .
n. 3. & seqq.
- Vocales Capituli Generalis quales esse debeant. l. 1. c. 3. n. 1
- Quibus perfuncti laboribus . n. 6. 7. 8.
- Quot esse debeant . n. 2. & in append. n. 2. & 4.
- Quomodo eligendi . c. 3. cit. n. 2. 3. 4.
- Et quando, in fine scilicet Capituli Generalis c. 2. n. 20.

F I N I S.

Errata

Corrige

Page	Line	Errata	Corrige
		~~adolei...~~	~~adolei...~~
	7. 19.	uaxe	voce
	11. 14.	manere	munere
	14. 24.	intereunt	intererunt
	15. 40.	huiusmodi	huiusmodi
	19. 20.	inchoata	inchoata
	20. 14.	qui	qui
	23. 9.	reuerentur	reuertentur
	23. 35.	conjugimus	confugimus
	31. 14.	mansuetudines	mansuetudinis
	33. 11.	Superiores	Superioris
	33. 39.	experimus	excipimus
	33. 40.	assistenti	Assistentium.
	57. 20.	sentiac	sentiat.
	57. 40.	lilum	illum
	76. 17.	acippiantur	accipiantur
	76. 37.	fuertit	fieri
	79. 4.	ab	ad
	80. 26.	Superiorum	Superiorem
	89. 25.	fuereit	fuereint
	104. 1.	ceteris	ceteri
	106. 29.	visuperior	Vicesuperior
	147. 12.	dipicta	depicta
	159. 26.	ahibebunt	adhibebunt
	170. 10.	absonio	obsonio
	172. 29.	inchoauerint	inchoauerint.